

รายงานวิจัย

ทุนสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดิน

เรื่อง

ความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทย
และ สปป.ลาว

โดย

บงกช หงษ์คำมี

มกราคม 2542

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัย “ความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับ สปป.ลาว” ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดิน และบรรลุความสำเร็จได้ด้วยความกรุณาและช่วยเหลือจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้การสนับสนุนในการทำวิจัยนี้ และขอกราบขอบพระคุณท่าน ศาสตราจารย์ ดร.เขียน ชีระวิทย์ ที่เป็นผู้จุดประกายความคิดให้ผู้วิจัยทำงานครั้งนี้ และเป็นที่ปรึกษาตลอดการทำงาน ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วิชา สุจริตนารักษ์ ที่เปิดโอกาสให้นักวิจัยทำงานได้อย่างเต็มที่ และเป็นที่ปรึกษาโครงการ

งานวิจัยชิ้นนี้ คงไม่อาจสำเร็จลงได้หากไม่ได้รับความกรุณาจากคุณศศิอาภา ประสพทรัพย์ ท่านผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขาเวียงจันทน์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ การสนับสนุนในการหาข้อมูล และสัมภาษณ์บุคคลสำคัญและหน่วยงานต่างๆ ใน สปป.ลาว และขอขอบพระคุณบุคคลและแหล่งข้อมูลสำคัญที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ด้านข้อมูล และคำให้สัมภาษณ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว สำนักงานพาณิชย์ไทยในเวียงจันทน์ สถานเอกอัครราชทูตไทยในเวียงจันทน์ หอการค้าจังหวัด เอกชนที่ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว เช่น โรงแรม บริษัทท่องเที่ยว ร้านอาหาร ทั้งในประเทศไทยและในสปป.ลาว

ผู้วิจัยขอขอบคุณนักวิจัยทุกท่านของสถาบันเอเชียศึกษา คุณพรรณสิริ พรหมพันธุ์ม คุณอังคณา กมลเพชร คุณจินตนา ฤทธิเสน คุณสุดา สันติเสวีกุล คุณดลฤดี ได้เวชศาสตร์ คุณปลื้มจิตต์ ชัยเวช ที่ทุกคนมีส่วนช่วยให้งานนี้สำเร็จลงได้

จึงใคร่ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ที่ยังที่ได้รับจากบุคคลและสถาบันดังกล่าวข้างต้น ที่ได้มีส่วนช่วยให้งานวิจัยนี้ สำเร็จลงได้ดีมา ณ ที่นี้

ชื่อเรื่อง : ความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับ สปป.ลาว

ชื่อผู้วิจัย : นางบงกช หงษ์คำมี

วันเดือนและปีที่ทำการวิจัยเสร็จ : มกราคม 2542

บทคัดย่อ

ความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย-ลาว อยู่ภายใต้กรอบความร่วมมือใหญ่ คือ กรอบความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน กรอบความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง และความร่วมมือในด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับสปป.ลาว

ความร่วมมือในด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับ สปป.ลาวจะมี 3 รูปแบบ คือ

1. ความร่วมมือในระดับรัฐบาลกับรัฐบาล ซึ่งมีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว เป็นกลไกหลักในความร่วมมือในระดับประเทศ ในระดับท้องถิ่นจะมีความร่วมมือในด้านการท่องเที่ยวในระดับจังหวัดและแขวง มีผู้ว่าราชการจังหวัด และเจ้าแขวง เป็นประธาน โดยมีคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน และการประชุมปรึกษาหารืออย่างไม่เป็นทางการของผู้ว่าราชการจังหวัดเจ้าแขวง และคณะทำงานเฉพาะกิจด้านต่างๆ เป็นกลไกในการทำงาน

2. ความร่วมมือระหว่างเอกชนไทยกับรัฐบาล สปป.ลาวที่มี 2 ลักษณะ คือ

2.1 การที่เอกชนไทยเข้าไปลงทุนในกิจการด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวใน สปป.ลาว

2.2 เอกชนไทย (นักธุรกิจชายแดนหรือประธานชมรมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดชายแดน) ร่วมมือกับบริษัทท่องเที่ยวที่เป็นของรัฐบาลลาว และบริษัทท่องเที่ยวที่เป็นของรัฐบาลเวียดนาม ร่วมมือกันสำรวจเส้นทางท่องเที่ยว ในไทย ลาว และเวียดนาม ในอนาคตจะมีการร่วมมือกันในการทำธุรกิจท่องเที่ยว 3 ประเทศร่วมกัน

3. ความร่วมมือระหว่างเอกชนไทยและเอกชน สปป.ลาว ในรูปแบบร่วมมือกันทำธุรกิจท่องเที่ยว โดยบริษัทท่องเที่ยวไทยและบริษัทท่องเที่ยว สปป.ลาว ลงนามเป็นคู่สัญญาที่จะส่งนักท่องเที่ยวให้แก่กัน

ความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ไทย-ลาว ทั้งในระดับรัฐบาลและในระดับท้องถิ่น การดำเนินงานร่วมกันเป็นไปค่อนข้างดี ส่งผลดีต่อการท่องเที่ยวทำให้เกิดความสะดวกและประหยัดในการเดินทางท่องเที่ยวในสปป.ลาวเพิ่มขึ้น สปป.ลาวปรับตัวได้ค่อนข้างเร็วในด้านการ

ท่องเที่ยว ในช่วงปี 2541 ได้ปรับเปลี่ยนกฎระเบียบการเข้าเมือง ให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้า
สปป.ลาว ได้โดยอิสระไม่ต้องมีการค้าประกันเป็นต้น สิ่งเหล่านี้ได้เอื้ออำนวยต่อความร่วมมือใน
อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย-ลาวค่อนข้างมาก ไทยกับสปป.ลาวมีแผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว
ประจำปีตั้งแต่ปี 2535 เป็นต้นมา และมีผลงานสามารถบรรลุตามแผนที่วางไว้ได้ ประเทศไทย
มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือสปป.ลาว ในการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ของสปป.ลาว
มาโดยตลอด มีผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาวและ
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีความผูกพันที่ดีต่อกัน มีความเข้าใจกัน สามารถเข้าใจสภาพ
แวดล้อมและข้อจำกัดของแต่ละประเทศได้ดี นับว่าความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวไทย-สปป.ลาว
จะเป็นความร่วมมือที่ดีที่สุดที่จะเป็นหัวหอกนำไปสู่ความร่วมมือที่ดีระหว่างไทยกับสปป.ลาว ใน
ด้านอื่นๆ ต่อไป

PROJECT TITLE : THAI-LAO COOPERATION IN TOURIST INDUSTRY

IN VESTIGATOR : MRS. BONGKHOT KHONGKHUMMEE

YEAR : JANUARY 1999

ABSTRACT

Thai-Lao tourism industry cooperation exists within the greater framework of ASEAN tourism cooperation, tourism cooperation within greater Mekong sub-region and tourism cooperation between Thailand and the LPDR.

There find three types of tourism cooperation between Thailand and the LPDR:

1. Government to government cooperation through mechanism of Tourism Organization of Thailand and the National Tourism Organization of the LPDR. At the local levels of province and district, cooperation on tourism also functions. Cooperation at these levels is facilitated by informal consultations between provincial chiefs, and a number of task forces in existence.

2. Cooperation between Thai private sector and the Laotian government are of two kinds;

2.1 Thai private sector invests in tourism industry in Laos

2.2 Thai private sectors (Thai businessmen or chairman of the tourist association of Thai provinces along the border) work with tourist company belonging to Laotian government and tourist company belonging to Vietnamese government. They explore tourist routes linking the three countries and in the future will engage in tourism business.

3. Cooperation between Thai and Laotian private sectors in tourism business in which tourist companies of both sides agree to supply tourists to each other.

Tourism industry cooperation between Thailand and the LPDR functions smoothly facilitating and economizing tourist costs for Thai tourists in the LPDR. The LPDR rapidly improves her tourism in the year 1998 ; immigration procedures are revised allowing foreigners to enter the country without financial quantee. This greatly promotes Thai-Lao cooperation in tourism industry which was created since 1992. Thailand has been able to help tourism development planning in the LPDR all along. Personnel in tourist organizations of both countries maintains good relations, understanding each other and are aware of limitation. This good tourism cooperation may serve as a model for other kinds of cooperation between the two countries.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	i
บทคัดย่อภาษาไทย	ii
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	iv
สารบัญ	v
รายการตาราง และแผนผังประกอบ	vi
บทที่ 1 บทนำ ที่มาความสำคัญ วัตถุประสงค์ และระเบียบวิธีการวิจัย	1
1. ความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	3
3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
5. เอกสารที่เกี่ยวข้อง	4
6. ระเบียบวิธีวิจัย	4
7. ขอบเขตของการวิจัย	6
8. ระยะเวลาการวิจัย	6
9. สถานที่เก็บข้อมูล	6
บทที่ 2 เจาะลึกทางการเมือง เศรษฐกิจ กฎหมาย นโยบายของสปป.ลาว ที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	7
1. การเมืองการปกครอง	7
2. นโยบายต่างประเทศ	9
3. นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของสปป.ลาว	18
4. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในสปป.ลาว	27
บทที่ 3 ความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับสปป.ลาว	30
1. ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกับรัฐบาล	35
2. ความร่วมมือในระดับท้องถิ่นระดับจังหวัด และแขวง	50
3. ความร่วมมือระหว่างเอกชนไทยกับรัฐบาลสปป.ลาว	58
4. ความร่วมมือระหว่างเอกชนไทยกับเอกชนลาว	76
บทที่ 4 แนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวระหว่าง ประเทศไทยกับสปป. ลาว	83
บรรณานุกรม	92
บรรณานุกรมผู้ให้สัมภาษณ์	97

		หน้า
ภาคผนวก		
ภาคผนวกที่ 1	ข้อกำหนดว่าด้วยภาระบทบาทขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ เลขที่ 100/นย ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2535	100
ภาคผนวกที่ 2	ข้อกำหนดว่าด้วยการตั้งและดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว เลขที่ 1150/สนย ลงวันที่ 23 ตุลาคม 2536	102
ภาคผนวกที่ 3	ข้อกำหนดว่าด้วยการคุ้มครองธุรกิจโรงแรมและเรือนพัก เลขที่ 159/สนย ลงวันที่ 30 กรกฎาคม 2540	116
ภาคผนวกที่ 4	รายละเอียดองค์ประกอบคณะกรรมการร่วมมือไทย-ลาว	128
ภาคผนวกที่ 5	รายละเอียดโครงสร้างคณะกรรมการร่วมมือไทย-ลาว	131
ภาคผนวกที่ 6	ความตกลงด้านการท่องเที่ยวระหว่างรัฐบาลไทย และ รัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	134
ภาคผนวกที่ 7	แผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับ สปป.ลาว ประจำปี 2535-2536	136
ภาคผนวกที่ 8	แผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับ สปป.ลาว ประจำปี 2538-2539	138
ภาคผนวกที่ 9	แผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับ สปป.ลาว ประจำปี 2541-2542	141
ภาคผนวกที่ 10	แขนงอาชีพที่สงวนไว้ให้พลเมืองลาว	145
ภาคผนวกที่ 11	แหล่งท่องเที่ยวหลักในเขตอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Jewels of Mekong)	147
ภาคผนวกที่ 12	สถิติด้านการท่องเที่ยวในสปป.ลาว	149

รายการตารางและแผนผังประกอบ

ตารางที่		หน้า
2.1	จำนวนและรายได้จากการท่องเที่ยวของสปป.ลาว ในปี 2540	17
2.2	ตลาดหลักการท่องเที่ยว 10 อันดับแรกของ สปป.ลาว ระหว่างปี 2539-2540	18
2.3	สิ่งจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว	24
	แผนผังแสดงขั้นตอนการวางแผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของ สปป.ลาว	46
3.1	ตารางแสดงการลงทุนจากต่างชาติในสปป.ลาว ที่ได้รับอนุมัติตั้งแต่ปี 2531-31 มีนาคม 2541	59
3.2	ตารางแสดงการลงทุนจากต่างประเทศในสปป.ลาว ที่ได้รับการอนุมัติ ตั้งแต่ปี 2531-2540 จำแนกตามประเภทกิจการ	60
3.3	ตารางแสดงสถานภาพของโครงการลงทุนจากต่างประเทศใน สปป.ลาว จากการสำรวจเมื่อ (กรกฎาคม 2539)	61
	แผนผังแสดงขั้นตอนการขออนุมัติลงทุนด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของต่างชาติ ในสปป.ลาว	62
3.4	ตารางแสดงการลงทุนของไทยในสปป.ลาว จำแนกตามประเภทกิจการ (พ.ศ. 2540)	66
3.5	ตารางแสดงการลงทุนต่างประเทศในสปป.ลาว ของกลุ่มอาเซียน (พ.ศ. 2540)	66
3.6	ตารางแสดงการลงทุนของไทยในสปป.ลาว ในกิจกรรมการท่องเที่ยวปี 2531 ถึงมีนาคม 2541	68
3.7	ตารางแสดงโครงการที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สปป.ลาว และได้ถูกยกเลิกโครงการ (ปี 2531-2540)	69
3.8	ตารางแสดงโครงการลงทุนของไทยในสปป.ลาว ที่คาดว่าจะมีปัญหาทาง ด้านการเงิน	71
3.9	ตารางแสดงบริษัทท่องเที่ยวในสปป.ลาว ที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนิน กิจการได้จากกระทรวงการค้าและการท่องเที่ยว	77
4.1	ตลาดการท่องเที่ยวของประเทศไทยในประเทศอินโดจีน ระหว่างปี 2537-2539	84
4.2	จำนวนนักท่องเที่ยว สปป.ลาว จีน เวียดนาม ที่มาเที่ยวใน ประเทศไทย ปี 2533-2540	84

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญของปัญหา

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา สภาพแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมโลกได้มีเปลี่ยนแปลงไปมาก การสิ้นสุดสงครามเย็น และการเปลี่ยนแปลงจากการเผชิญหน้าในทางการเมืองและอุดมการณ์ มาเป็นความร่วมมือและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ

ไทยกับสปป.ลาว มีความสัมพันธ์กันมานาน มีการค้าขายติดต่อกันตามชายแดนมาเป็นเวลายาวนานแล้ว แต่เพิ่งจะเริ่มมีความตกลงทางการค้าเมื่อ 1 มิถุนายน พ.ศ.2521 และแก้ไขเพิ่มเติม 22 มิถุนายน 2534 ความสัมพันธ์ไทย-ลาวพัฒนาดีขึ้น ภายหลังจากการเจรจายุติการสู้รบที่บ้านร่มเกล้า (19 กุมภาพันธ์ 2531) และหลังจากที่ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีได้ประกาศ “นโยบายเปลี่ยนอินโดจีนจากสนามรบ เป็นตลาดการค้า” (2 กันยายน 2532) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและความจำเป็นทางเศรษฐกิจของสปป.ลาว ในขณะนั้น ความขัดแย้งต่างๆ มีลักษณะผ่อนคลาย นักธุรกิจไทยไปดำเนินธุรกิจในลาวมากขึ้นและรัฐบาลลาวก็หันมาให้ความสนใจที่จะค้าขายกับไทย จนไทยกลายเป็นคู่ค้าที่สำคัญที่สุดของสปป.ลาว จากสถิติของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ จากปี 2531 - 31 มีนาคม 2541 มีโครงการลงทุนของต่างชาติ ในสปป.ลาว 748 โครงการ มูลค่ารวม 5,670,314,960 เหรียญสหรัฐฯ โดยมีประเทศไทยลงทุนมาเป็นอันดับ 1 จำนวน 247 โครงการ มูลค่าถึง 2,658,659,182 เหรียญสหรัฐฯ

โครงการลงทุนจากต่างประเทศในสปป. ลาว เมื่อจำแนกประเภทของการลงทุนส่วนใหญ่จะเป็นธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว ดังตัวเลขในปี พ.ศ.2540 ธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว มีทั้งหมด 33 โครงการ เป็นเงินทุน 605 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อุตสาหกรรมหัตถกรรม มี 120 โครงการ มีมูลค่า 480 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งทั้งธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมหัตถกรรม เป็นเพียงส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นอุตสาหกรรมที่ประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภท ธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงได้แก่ ธุรกิจด้านการขนส่ง ธุรกิจด้านที่พักและโรงแรม ธุรกิจร้านอาหารและภัตตาคาร และธุรกิจนำเที่ยว ซึ่งผลผลิตหลักที่นักท่องเที่ยวซื้อได้โดยตรงได้แก่บริการ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อมได้แก่ การผลิตสินค้าเกษตรกรรมและสินค้าหัตถกรรมต่างๆ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นภาคหนึ่งซึ่งทั้งไทยและสปป.ลาว จะได้ผลประโยชน์ร่วมกันสูงสุดจากการร่วมมือกัน เพราะอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของไทยมานานแล้ว และถึงจุดที่คนไทยมีความรู้ความสามารถในการทำธุรกิจจนสามารถไปลงทุนในต่างประเทศได้ ขณะเดียวกันสปป.ลาว กำลังต้องการความรู้ความสามารถและเงินทุนอย่างเร่งด่วน และสามารถได้ประโยชน์มากจากการลงทุนดังกล่าว ด้วยการชีวิตติดดินในประเทศ เช่น สถานที่ท่องเที่ยว ธรรมชาติ โบราณวัตถุ แรงงานและอื่นๆ จากข้อมูลปีพ.ศ.2535 สปป.ลาว มีรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวถึง 9 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ นับเป็นรายได้ที่สำคัญของสปป.ลาว

อย่างไรก็ตาม การลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย ในสปป.ลาว ส่วนหนึ่งไม่ได้ดำเนินการขึ้นขอรับการส่งเสริมการลงทุนในโครงการนั้นๆ อีกส่วนหนึ่งเมื่อได้ดำเนินการขอรับการส่งเสริมในระยะเวลาหนึ่งแล้ว เกิดปัญหาด้านการเงินหรือหาผู้ลงทุนร่วมไม่ได้ ตลอดจนปัญหาเรื่องกฎระเบียบของสปป.ลาว ทำให้ไม่สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ดังเช่น ธุรกิจการลงทุนแหล่งทัศนานครบวงจรคอนพะเพ็ง และธุรกิจอื่นๆ เป็นต้น

การลงทุนด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มีประเด็นที่น่าพิจารณาอยู่ไม่น้อยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง นโยบายของรัฐบาลลาวต่อปัญหาดังกล่าวที่ดำเนินไปในทิศทางใด ท่วงทีของผู้นำลาวและเจ้าหน้าที่ของฝ่ายลาว ต่อการรับการลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจากฝ่ายไทย ที่มีต่อผลกระทบทางสังคม ประเพณี วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกันกฎหมายต่างๆ ของลาวเปิดโอกาสให้กับการลงทุนด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวหรือไม่ เป็นต้นว่า กฎหมายที่ดิน กฎระเบียบการเข้าเมือง รวมทั้งภาพรวมการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในสปป.ลาว กลไกในการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทย-ลาว และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของทั้งสองประเทศ

ความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย-ลาว นั้น ประเทศไทยจะได้รับประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรท่องเที่ยวร่วมกันและทำการตลาดร่วมกันกับสปป.ลาว เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยว และในอนาคตอาจขยายรวมไปถึงจีนตอนใต้ เพราะพื้นที่ดังกล่าวมีศักยภาพทางการท่องเที่ยวสูง อีกทั้งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือแก่องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติของสปป.ลาว ทั้งด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ฝึกอบรม/ดูงาน ตลอดจนการวางแผนโครงการท่องเที่ยวต่างๆ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยและสปป.ลาว ในประเด็นข้างต้นและทิศทางการส่งเสริมความร่วมมือดังกล่าว เพื่อที่จะเป็น

องค์ความรู้ ข้อมูลในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างสองประเทศ ในเงื่อนไขสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของสปป.ลาว ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งสองประเทศและเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประเทศ

2. วัตถุประสงค์

1. ศึกษาเงื่อนไขทางการเมือง เศรษฐกิจ กฎหมาย โดยเฉพาะนโยบายของสปป.ลาว ที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยเน้นความร่วมมือระหว่างประเทศไทย-ลาว
2. ศึกษาความร่วมมือไทย-ลาว ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในสปป.ลาว เกี่ยวกับลักษณะองค์ประกอบและกลไกในความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และปัญหาอุปสรรคในความร่วมมือดังกล่าว
3. แนวทางการส่งเสริมความร่วมมือในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ระหว่างประเทศไทยกับสปป.ลาว

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการศึกษาจะทำให้ทราบถึง ความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ระหว่างประเทศไทยกับสปป.ลาว เงื่อนไขทางการเมือง เศรษฐกิจ กฎหมายที่เกี่ยวข้องและปัญหาอุปสรรคในความร่วมมือดังกล่าว แนวทางการส่งเสริมความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวระหว่างไทยกับสปป.ลาว เพื่อเป็นองค์ความรู้ ข้อมูล ที่จะเอื้อประโยชน์กับประเทศไทยในการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจที่เหมาะสมต่อสปป.ลาวตลอดจนช่องทางที่ทางฝ่ายไทยจะร่วมลงทุนพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในลาวที่ได้ประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจเอื้อต่อความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างไทยและสปป.ลาว มิใช่กลายเป็นความขัดแย้งระหว่างประเทศกลายเป็นความแคลงใจ หรือคบหากันอย่างขาดความจริงใจ

4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 ศูนย์ข้อมูลและวิจัยทางธุรกิจ บริษัทเซมิโก, “อินโดจีน อุตสาหกรรมเกษตรโอกาสทางการลงทุน”, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักนายกรัฐมนตรี , กรุงเทพฯ, 2536.

4.2 พิพัฒน์ เรืองงาม และคณะ , “ประมวล กฎระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการค้าและการลงทุนไทยกับ-อินโดจีน” ,สถาบันเอเชียศึกษา ,กรุงเทพฯ , 2532.

4.3 รัชฎญาทิพย์ ศรีพนา และคณะ, “การค้าไทย-อินโดจีน,” สถาบันเอเชียศึกษา, กรุงเทพฯ, 2536.

4.4 คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย “รายงานฉบับสมบูรณ์ : แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทยและอินโดจีน,” การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ, 2536

4.5 จารุวรรณ ธรรมวัตร, “แกลลอรี่ภาพถ่ายลาว” สถาบันวิจัยศิลปวัฒนธรรมอีสาน, มหาสารคาม, มปป.

หมายเหตุ : ยังไม่มีงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หมายเลข 12.1,12.2,12.3,12.5 จะเน้นการค้าการลงทุนของไทยในอินโดจีน หมายเลข 12.1 เน้นอุตสาหกรรมการเกษตรในอินโดจีน 12.4 เป็นงานวิจัยที่เน้นแหล่งท่องเที่ยวและการเชื่อมโยงตลาดท่องเที่ยวของไทย-อินโดจีน เป็นภาพกว้างๆ งานวิจัยที่ผู้เสนอจะทำ จะเน้นภาพของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในสปป.ลาวที่เป็นความร่วมมือกับคนไทย กลไกการดำเนินงานและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นองค์ความรู้ ความเข้าใจในสปป.ลาว โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับประเทศไทย

5. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

5.1 State Statistic Centre, “Basic statistic about the socio - economic development in the Lao P.D.R. 1994” Committee for Planning and Cooperation, Vientiane, 1995.

5.2 ศูนย์ข้อมูลอินโดจีน,ผู้จัดการรายสัปดาห์ (27 มีนาคม-2 เมษายน 2538), หน้า 47.

5.3 ฐานเศรษฐกิจ, ปีที่ 25, ฉบับที่ 914 (29 กรกฎาคม-1 สิงหาคม 2538), หน้า 2.

5.4 อานิสรา ร.ฤทธิ์บุญ, “ท่องเที่ยวลาว : แรงฟื้นฟูธุรกิจท่องเที่ยว,” มองเศรษฐกิจธนาคารกสิกรไทย เรียบเรียงออกอากาศโดย พิศาล มโนลีกุล Fm 92 Am 1197, หน้า 1-4.

5.3 ข้อมูลจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนลาว.

5.4 “การลงทุนของเอกชนไทยในประเศลาว,” ประสาทสังข์ ธนาคารศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน), ปีที่ 13, ฉบับที่ 2, (กุมภาพันธ์ 2538), หน้า 4-10.

5.5 ดร. นิคม จารุณี , “การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว,” กรมการฝึกหัดครู, กรุงเทพฯ, 2532.

6. ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาในที่นี้จะเป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และใช้การสัมภาษณ์โดย

6.1 ศึกษาข้อมูลเอกสารจากแหล่งต่อไปนี้

6.1.1 หน่วยราชการ

- กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
- คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
- กรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กระทรวงการต่างประเทศ
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- การท่องเที่ยวจังหวัด อุบลราชธานี หนองคาย มุกดาหาร
- สำนักงานจังหวัดอุบลราชธานี หนองคาย มุกดาหาร
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุบลราชธานี หนองคาย มุกดาหาร
- Lao Tesrism Authority
- หน่วยงานของสปป.ลาว ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

6.1.2 สถานทูต

- สถานทูต สปป.ลาวประจำประเทศไทย
- กงสุล สปป.ลาวจังหวัดขอนแก่น
- สำนักงานการพาณิชย์ ไทยประจำสปป.ลาว

6.1.3 ภาคเอกชน

- หอการค้าจังหวัด อุบลราชธานี หนองคาย มุกดาหาร

6.2 ข้อมูลจากการออกภาคสนาม

6.2.1 จากการสัมภาษณ์

6.2.1.1 สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ภาครัฐบาล

- เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี หนองคาย และมุกดาหาร
- เจ้าหน้าที่สำนักงานจังหวัดอุบลราชธานี หนองคาย และมุกดาหาร
- เจ้าหน้าที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุบลราชธานี หนองคาย และมุกดาหาร

- เจ้าหน้าที่ด่านศุลกากร ช่งเม็ก อุบลราชธานี ท่าเสด็จ หนองคาย
มุกดาหาร
- ฯพณฯ เอกอัครราชทูต สปป.ลาว ประจำประเทศไทย
- กงสุล สปป.ลาว จังหวัดขอนแก่น
- เจ้าหน้าที่ Lao Tourism Authority
- เจ้าหน้าที่ Foreign Investment Management Committee (FIMC)
- เจ้าหน้าที่ สปป.ลาว ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในแขวงเวียงจันทน์และหลวงพระบาง

6.2.1.2 สัมภาษณ์ภาคเอกชน

- หอการค้าจังหวัด อุบลราชธานี หนองคาย มุกดาหาร
- บริษัทท่องเที่ยวลาว ในแขวงเวียงจันทน์และหลวงพระบาง
สะพานนะเขต จำปาสัก
- นักลงทุนไทยในสปป.ลาว ในแขวงเวียงจันทน์และหลวงพระบาง
สะพานนะเขต จำปาสัก

7. ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาข้อมูลความร่วมมือในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทย กับ สปป.ลาว ในปีพ.ศ.2533-2540

8. ระยะเวลาการวิจัย

1 ปี (1 ตุลาคม 2540-30 กันยายน 2541)

9. สถานที่เก็บข้อมูล

ในประเทศไทย กรุงเทพฯ ขอนแก่น อุตรธานี หนองคาย มุกดาหาร นครพนม
อุบลราชธานี

ในสปป.ลาว เวียงจันทน์ หลวงพระบาง สะพานนะเขต จำปาสัก

บทที่ 2

เงื่อนไขทางการเมือง เศรษฐกิจ กฎหมาย โดยเฉพาะนโยบายของ สปป.ลาว ที่เกี่ยวกับความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

การเมืองการปกครองของ สปป.ลาว กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ใน สปป.ลาว

สปป.ลาวได้เปลี่ยนแปลงระบบการปกครองเป็นระบบสังคมนิยม ในเดือนธันวาคม 2518 และได้จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปเป็นครั้งแรก เมื่อเดือนตุลาคม 2518 และการประชุมสมัชชาสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 2 ธันวาคม 2518 พร้อมทั้งเปลี่ยนชื่อประเทศเป็น “ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” การเลือกตั้งครั้งนั้นยังไม่ถือเป็นการเลือกตั้งอย่างเสรี เพราะผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องสังกัดพรรคการเมืองและการเมืองลาวมีพรรคการเมืองพรรคเดียว คือ พรรคประชาชนปฏิวัติลาว ดังนั้นผู้สมัครรับเลือกตั้งครั้งนั้น ได้แก่ บุคคลที่พรรคได้เลือกสรรและตรวจสอบความไว้วางใจแล้ว

พรรคประชาชนปฏิวัติลาวเป็นพรรคทางการเมืองเพียงพรรคเดียวที่ดำเนินกิจการทางการเมืองได้โดยถูกกฎหมาย และมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางทางการเมือง และนโยบายที่สำคัญการบริหารประเทศ ตามปกติสมัชชาประชาชนแห่งชาติ หรือรัฐสภาเป็นองค์กรที่ไม่มีอำนาจทางการเมืองอย่างแท้จริง รัฐมนตรีในคณะรัฐบาลส่วนใหญ่แล้วจะมีตำแหน่งสำคัญในพรรคฯ การตกลงใดๆ ที่ผ่านกรมการเมืองของพรรคแล้ว ในทางปฏิบัติรัฐบาลและสภาประชาชนสูงสุดก็จะผลักดันออกมาเป็นมาตรการทางการเมือง และกฎหมายตลอดมา¹ ขณะเดียวกันพรรคฯ ยังคงทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการหล่อหลอมความคิดของประชาชนสู่เส้นทางสังคมนิยม

ในระยะแรกของการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองในระบบสังคมนิยม พ.ศ. 2518 นั้น รัฐบาลลาวมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศตามแนวทางของระบบสังคมนิยมอย่างเข้มงวด โดยระบบการวางแผนจากส่วนกลาง (Central Planned Economy) แต่ระยะเวลากว่าสิบปีที่ผ่านไปการพัฒนาเศรษฐกิจภายใต้ระบบสังคมนิยม ได้ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างมากตลอดมา ทั้งปัญหาความยากจน การขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภค และปัญหาเงินเฟ้ออย่างรุนแรง เศรษฐกิจลาวจึงอยู่ในสภาพชะงักงัน

¹ กูวอล ทรงประเสริฐ, อินโดจีนในคริสต์ศตวรรษที่ 20 (กรกฎาคม 2535), หน้า 137.

หลังการประชุมใหญ่สมัชชาปฏิวัติประชาชนลาวครั้งที่ 4 เมื่อพ.ศ. 2529 รัฐบาลสปป.ลาว ได้มีการทบทวน และปรับปรุงแนวนโยบายเศรษฐกิจ ประกาศใช้ “นโยบายจินตนาการใหม่” (New Thinking) ต่อเนื่องด้วยมาตรการเสริมสร้างกลไกรัฐ เพื่อการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพที่เรียกว่า “กลไกใหม่ทางเศรษฐกิจ (Newley Economic Mechanism) ในปี 2534 การปฏิรูปเศรษฐกิจใหม่เป็นการเปิดกว้างในการพัฒนาเศรษฐกิจโดยใช้กลไกตลาดเป็นตัวกระตุ้น อนุญาตให้เอกชนมีส่วนร่วมในการผลิต สามารถเป็นเจ้าของและเปิดดำเนินกิจการต่างๆ จำหน่ายสินค้าและบริการให้มากที่สุด ปรับปรุงคุณภาพของผู้บริหารและข้าราชการลาวให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน ขยายกิจการรัฐวิสาหกิจที่ขาดทุนแก่เอกชน สร้างสภาวะแวดล้อมในการดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติมากขึ้น และร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการพัฒนาเศรษฐกิจ ทั้งระดับทวิภาคี และพหุภาคี

แต่อย่างไรก็ดีการที่ผู้นำ สปป.ลาวพยายามพัฒนาเศรษฐกิจและปฏิรูปการปกครองของตน ก็เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการปกครองในระบอบสังคมนิยมของตน การปฏิรูปเศรษฐกิจและการปกครองดังกล่าวก็ยังถูกควบคุมโดยพรรคเดิเช่นเดิม ความมั่นคงยังเป็นประเด็นสำคัญของสปป.ลาว

ดังนั้น อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของลาวจะต้องขึ้นต่อและสอดคล้องกับนโยบายด้านการเมือง และความมั่นคงของประเทศเป็นสำคัญ เป็นผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวใน สปป.ลาว จึงไม่อาจดำเนินไปโดยอิสระได้ รัฐบาลสปป.ลาวได้กำหนดสถานที่ที่สามารถเข้าไปท่องเที่ยวได้ และเขตหวงห้าม ในสภาพความเป็นจริง บางเขตก็ไม่มีความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ยังคงมีการตบได้จากฝ่ายต่อต้านรัฐบาล สปป.ลาว รวมทั้งการปล้นฆ่าชาวต่างประเทศในระยะที่ผ่านมา ซึ่งก็มีจำนวนพื้นที่ที่ไม่มีความปลอดภัยไม่มากนัก และรัฐบาลก็ได้มีเอกสารเผยแพร่ให้นักท่องเที่ยวไปในเขตท่องเที่ยวที่รัฐบาลอนุญาต หรือได้รับการพิจารณาอนุมัติเป็นรายๆ ไป

กรณีที่นักท่องเที่ยวมีข้อที่ถูกต้องสงสัยว่าจะมีผลกระทบต่อด้านความมั่นคงของประเทศ อาจจะถูกกักตัวไว้นานหลายชั่วโมงถึง 1 วัน ทำให้เสียบรรยากาศการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยว หรือบุคคลต่างชาติที่เดินทางเข้าไปใน สปป.ลาว ในอดีตที่ผ่านมาจะต้องติดต่อผ่านบริษัทนำเที่ยวเป็นผู้รับรองและจัดการการเดินทางให้ หรือต้องติดต่อหน่วยงานต่างๆ ต้องมีญาติ หรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานมารับรอง ปัจจุบันระเบียบปฏิบัติดังกล่าวได้ถูกยกเลิกไปเมื่อเดือนมีนาคม 2541 นักท่องเที่ยวหรือบุคคลต่างชาติสามารถเดินทางเข้าไปในสปป.ลาว โดยลำพัง ไม่ต้องมีบุคคลค้ำประกัน เนื่องจากผู้นำสปป.ลาว ให้ความเห็นว่า การต้องมีบุคคลค้ำประกัน หรือใช้บริการจากบริษัทนำเที่ยวเท่านั้น รายได้จากการท่องเที่ยวนั้นไม่ได้กระจายไปสู่ประชาชนในท้องถิ่น รายได้ส่วนใหญ่จะตกถึงมือกลุ่มบุคคลเพียงไม่กี่ราย เช่น บริษัทท่องเที่ยว โรงแรม ถ้า

เปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวกับบริษัทท่องเที่ยว กับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวโดยไม่ผ่านบริษัทท่องเที่ยวแล้ว จะเห็นได้ว่า ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวกับบริษัทท่องเที่ยวต่อหัวจะสูงมาก ในระยะยาวจะส่งผลกระทบต่อด้านลบต่อการท่องเที่ยวในสปป.ลาว [ตัวอย่างเช่น ถ้าเดินทางไปหลวงพระบาง 3 วัน 2 คืน ถ้าเดินทาง 2 คน บริษัทท่องเที่ยวจะคิดค่าใช้จ่าย คนละ 700 เหรียญสหรัฐ คิดเป็นเงินไทย 25,200 บาท (คิดอัตราแลกเปลี่ยน 1 เหรียญสหรัฐต่อ 36 บาท) จากการสำรวจของนักวิจัย ถ้าเดินทางไปหลวงพระบางโดยไม่ผ่านบริษัทท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเดินทางเอง และท่องเที่ยวในระดับมาตรฐานจะใช้จ่ายคนละประมาณหนึ่งหมื่นสองพันบาท โดยมีค่าใช้จ่ายดังนี้ ค่ารถเฉลี่ย 2,500 บาท ค่าจ้างมัคคุเทศก์ เฉลี่ย 3 วัน 800 บาท ค่าเครื่องบิน 3,960 บาท (ค่าที่พัก 2 คืน) 2,500 บาท ค่าอาหาร 2,000 บาทและจะส่งผลกระทบต่อบรรยากาศการท่องเที่ยวในสปป.ลาว]²

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า หลังจากมีนาคม 2541 ไปแล้ว การเดินทางท่องเที่ยวในสปป.ลาว ค่อนข้างอิสระกว่าเดิมมาก ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมีราคาถูกลงมาก รวมทั้งมีความสะดวกรวดเร็วขึ้น ทั้งนี้เพราะราคาค่าบริการนำเที่ยวจะรวมค่าใช้จ่ายด้านการตลาดที่บริษัทคู่สัญญาในต่างประเทศของบริษัทท่องเที่ยวในสปป.ลาวจะคิดเพิ่มในอัตราร้อยละ 10-15 ของราคาค่าบริการนำเที่ยวในแต่ละรายการ

นโยบายต่างประเทศของสปป.ลาวกับความร่วมมือ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ไทย-ลาว

ในหัวข้อนี้จะนำเสนอ 2 ประเด็น คือ 1) นโยบายต่างประเทศของสปป.ลาว กับความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย-ลาว 2) ความสัมพันธ์ต่างประเทศของสปป.ลาวกับการมาท่องเที่ยวในสปป.ลาวของประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาค

1) นโยบายต่างประเทศของสปป.ลาว กับความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย-ลาว

ระบบการปกครองทางการเมือง เป็นปัจจัยในการกำหนดนโยบายต่างประเทศที่สำคัญของสปป.ลาวเสมอมา เมื่อพรรคประชาชนปฏิวัติลาวได้รับชัยชนะ รัฐบาลสปป.ลาวก็ต้องอาศัยความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและการเมือง จากประเทศสหภาพโซเวียตและประเทศยุโรปตะวันออก

² จากคำสัมภาษณ์ ท่านสะตาทอน ผาลิจัน (Satbaporn Phalijan) อดีตผู้ช่วยปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ลาออกจากราชการมาเป็นผู้จัดการโรงแรมจำปาสักพาสได้ 1 ปี สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2541 เวลา 19.00 น. ณ โรงแรมจำปาสักพาส

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เวียดนาม คิวบา เป็นหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวทางสังคมนิยม

แต่ครั้งเมื่อสหภาพโซเวียตภายใต้การนำของนายกอร์บาเชฟ เปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศใหม่ ในปี 2528 สปป.ลาวก็ต้องเริ่มปรับนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจและนโยบายต่างประเทศเช่นเดียวกันในปี 2529 โดยเรียกนโยบาย “จินตนาการใหม่” แต่การปฏิรูปนโยบายเศรษฐกิจและนโยบายต่างประเทศของสปป.ลาว ได้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในปี 2535 ภายหลังจากประชุมสมัชชาใหญ่ของพรรคครั้งที่ 5 ในปี 2534 นโยบายดังกล่าวเกิดขึ้นภายหลังการล่มสลายของลัทธิคอมมิวนิสต์ในประเทศยุโรปตะวันออก การล่มสลายของสหภาพโซเวียตในช่วงปี 2532-2534 และการสิ้นสุดของสงครามเย็น นอกจากนี้ปัจจัยที่สำคัญอีกประการคือการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับเวียดนาม ในปี 2534 และการบรรลุข้อตกลงสันติภาพในปัญหาแกมพูชาในปี 2534

การปฏิรูปนโยบายเศรษฐกิจและนโยบายต่างประเทศ โดยได้เน้นความสำคัญของระบบราคาที่เป็นไปตามกลไกการตลาด และการส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ พร้อมกับการเปิดประเทศขยายความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ จีน ไทย เมียนมาร์ อาเซียน สหรัฐอเมริกา และประเทศยุโรปตะวันตกอื่นๆ

ความสัมพันธ์ลาว-ไทย นั้นได้รับการกระทบกระเทือนจากปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ตามแนวชายแดนของทั้งสองประเทศ ความขัดแย้งกรณีปัญหา “สามหมูบ้าน” ที่จังหวัดอุดรติดต่อกันในปี 2529 และกรณี “บ้านร่มเกล้า” ที่จังหวัดพิษณุโลกในปี 2530-2531 ซึ่งได้มีการต่อสู้กันทางทหารอย่างรุนแรง

ความสัมพันธ์ลาว-ไทยดีขึ้น เมื่อนายกรัฐมนตรีชาตินาย ชุนหวะวัน ได้ประกาศใช้นโยบาย “เปลี่ยนสนามรบอินโดจีนเป็นสนามการค้า” ในปี 2531 และสนับสนุนให้นักธุรกิจไทยค้าขายและลงทุนใน 3 ประเทศอินโดจีน นโยบายดังกล่าวของไทยสอดคล้องกับนโยบายและความจำเป็นทางเศรษฐกิจของสปป.ลาวในขณะนั้น และความสัมพันธ์ลาว-ไทย ก็ได้เป็นปกติขึ้นเมื่อไทยได้ประกาศยกเลิกรายการสินค้ายุทธปัจจัยทั้งหมด เมื่อปี 2532 และมีการตกลงถอนทหารไทย-ลาวออกจากบริเวณที่ขัดแย้งกันที่บ้านร่มเกล้า เมื่อปี 2534 นับจากนั้นมาความสัมพันธ์ลาว-ไทยก็ดีขึ้นตลอดเวลา ทั้งทางการเมืองและทางเศรษฐกิจ และได้พัฒนาจนบรรลุจุดสุดยอดในเดือนเมษายน 2537 เมื่อพิธีเปิดสะพานข้ามแม่น้ำโขงระหว่างลาว-ไทย ในวันที่ 8 เมษายน 2537 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพร้อมด้วยสมเด็จพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จไปร่วมพิธีเปิดสะพาน และได้ทรงเสด็จไปเยือนสปป.ลาวเป็นเวลา 2 วัน นับเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของความสัมพันธ์ลาว-ไทย

เมื่อความสัมพันธ์ลาว-ไทย ได้รับการพัฒนาดีขึ้น ทำให้ความช่วยเหลือความร่วมมือทางเศรษฐกิจและความร่วมมือด้านต่างๆ ก็ได้เกิดขึ้นนับตั้งแต่ 2534 เป็นต้นมา และได้มีการประชุมคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือไทย-ลาว ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2534 ที่อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ประเทศไทย จุดมุ่งหมายของการตั้งคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือไทย-ลาว ก็เพื่อให้เป็นกลไกที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์ และมิตรภาพระหว่างประชาชนของสองประเทศที่มีมาแต่โบราณกาลให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และในบันทึกการประชุมครั้งนี้ได้มีสาระสำคัญเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวคือ “ไทยกับสปป.ลาว มีความประสงค์ร่วมกันที่จะปรับปรุงความสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั้งสองให้ขยายตัว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น บนพื้นฐานแห่งความเคารพในเอกราช อธิปไตย ความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน” ผลจากการประชุมคณะกรรมการร่วมไทย-ลาว ครั้งที่ 1 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และองค์การท่องเที่ยวแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้จัดทำข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2535 และทำแผนงานความร่วมมือ ด้านการท่องเที่ยว ร่วมกัน 3 แผน (ดังรายละเอียดในหัวข้อความร่วมมือ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย-ลาว ในบทที่ 3)

1. แผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวประจำปี 2535- 2536
2. แผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวประจำปี 2538- 2539
3. แผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวประจำปี 2541-2542

และนอกจากความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย-ลาว แล้วยังมีความร่วมมือในด้านอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวดังนี้

ความร่วมมือระหว่างไทย-ลาวด้านการอำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้าประเทศ

1. ไทย-ลาว ลงนามในแถลงการณ์ร่วมเปิดสถานกงสุลใหญ่อย่างเป็นทางการที่สะพานนะเขต และขอนแก่น และได้มีพิธีเปิดสถานกงสุลใหญ่สะพานนะเขตอย่างเป็นทางการเมื่อ 30 พ.ค. 2539 และฝ่าย สปป.ลาวเปิดสถานกงสุลใหญ่ที่จังหวัดขอนแก่นเมื่อ 7 มิถุนายน 2539 สถานกงสุลใหญ่ของ สปป.ลาวนี้ได้เริ่มให้บริการตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2539 การจัดตั้งสถานกงสุลใหญ่ของลาวที่ขอนแก่นก็เพื่อให้ชาวไทยในต่างจังหวัด โดยเฉพาะในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสะดวกในการขอวีซ่ามากขึ้น และจะมีอำนาจในการคุ้มครองคนลาวครอบคลุม 19 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีนายกแก้ว สุวันนะพุม เป็นกงสุลใหญ่คนแรก ส่วนสถานกงสุลใหญ่ไทย ณ แขวงสะพานนะเขตจะครอบคลุม 6 แขวงของลาว คือ สะหวันนะเขต คำม่วน จำปาสัก เซกอง อັดตะปือ และสาละวัน มีนางเพ็ญโฉม อินเจริญศักดิ์ เป็นกงสุลใหญ่คนแรก สะหวันนะเขต

เป็นทางผ่านของถนนหมายเลข 9 ที่จะเชื่อมระหว่างไทย-ลาว ถึงเวียดนาม ซึ่งเป็นเส้นทางสำคัญ สามารถเชื่อมเขตเศรษฐกิจและด้านการท่องเที่ยวของทั้ง 3 ประเทศ ส่วนขอนแก่นเป็นเมืองศูนย์กลางการค้า เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของภาคอีสาน มีสถานกงสุลของเวียดนามมาเปิดแล้ว การเปิดสถานกงสุลของไทยที่สะพานจะเพิ่มความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว และคนไทยในลาวที่ต้องการเดินทางไปเวียดนามและคนเวียดนามที่อยู่ในลาวที่ต้องการเดินทางมาไทย รวมทั้งคนงานไทยที่ต้องการจะกลับมาไทย จากเดิมที่ต้องไปขอวีซ่าจากสถานทูตที่เวียงจันทน์ ซึ่งต้องเดินทางไปไกล³

นอกจากนี้ไทยยังมีโครงการที่จะเปิดสถานกงสุลใหญ่ในลาวที่หลวงพระบางต่อไป เนื่องจากโครงการสนามบินหลวงพระบางมีกำหนดใกล้แล้วเสร็จ โดยลาวขอเปิดสถานกงสุลใหญ่ในไทยเพิ่มขึ้นอีกที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยคาดว่าจะอยู่บริเวณสันกำแพง ใกล้กับสนามบินเชียงใหม่

2. ความตกลงว่าด้วยการเดินทางข้ามแดนระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งได้ลงนามในความตกลงว่าด้วยการเดินทางข้ามแดนระหว่างทั้งสองประเทศ เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2540 ความตกลงนี้ มีผลบังคับใช้ 90 วัน หลังจากวันลงนามร่วมกันคือในวันที่ 19 กันยายน 2540 หนังสือผ่านแดน (Border Pass) มี 2 ชนิดคือ

1. หนังสือผ่านแดนถาวร (Border Pass) สำหรับบุคคลที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่ชายแดน มีอายุ 1 ปี
2. หนังสือผ่านแดนชั่วคราว (Temporary Border Pass) สำหรับบุคคลทั่วไปที่มีภูมิลำเนาอยู่นอกพื้นที่ชายแดน

เงื่อนไขที่ผู้ถือหนังสือผ่านแดนต้องปฏิบัติคือ

1. ผู้ถือหนังสือผ่านแดนหรือหนังสือผ่านแดนชั่วคราว จะต้องเดินทางเข้าไปหรือออกจากประเทศของอีกฝ่ายหนึ่ง ณ จุดผ่านแดนเดียวกัน ตามจุดที่กำหนดไว้เท่านั้น การกำหนดจุดผ่านแดนที่อนุญาตมี 13 จุด

- ด้านปากแซง กิ่งอำเภอนาดตาล จังหวัดอุบลราชธานี ตรงกันกับ ด้านปากตะพาน เมืองละคอนเพ็ง แขวงสาละวัน

- ด้านช่องเม็ก อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ตรงกันกับ ด้านบ้านวังเต่า แขวงจำปาสัก

³ข้อมูลจากสถานกงสุลใหญ่สะพานมิตรภาพ สปป.ลาว

- ด้านอำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ตรงกันกับ ด้านคันทะบุลี แขวงคำม่วน
- ด้านอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ตรงกันกับ ด้านท่าแขก แขวงคำม่วน
- ด้านบ้านเหล่าจอมมณี อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ตรงกันกับ ด้านคงพูสี เมืองหาดทรายฟอง กำแพงนครเวียงจันทน์
- ด้านท่าเสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ตรงกันกับ ด้านท่าเคือ กำแพงนครเวียงจันทน์
- ด้านบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ตรงกันกับ ด้านเมืองปากซัน แขวงบอลิคำไซ
- ด้านปากห้วย ตำบลหนองผือ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย ตรงกันกับ ด้านเมืองแก่นท้าว แขวงไชยบุรี
- ด้านอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ตรงกันกับ ด้านเมืองชะนะคาม แขวงเวียงจันทน์
- ด้านบ้านคกไผ่ ตำบลปากชม จังหวัดเลย ตรงกันกับ ด้านบ้านวัง เมืองชะนะคาม แขวงเวียงจันทน์
- ด้านบ้านห้วยโก๋น อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน ตรงกันกับ ด้านเมืองเงิน แขวงไชยบุรี
- ด้านอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ตรงกันกับ ด้านเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว
- ด้านอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ตรงกันกับ ด้านเมืองดั้นฝั่ง แขวงบ่อแก้ว

2. ผู้ที่เดินทางเข้าไปในประเทศของอีกฝ่ายหนึ่ง เมื่อเดินทางกลับจะต้องนำหนังสือผ่านแดนไปแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองเพื่อบันทึกหลักฐานการเข้า-ออกไว้ การเดินทางเข้าไปในชายแดนของอีกฝ่ายหนึ่ง ต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของประเทศนั้น⁴

ข้อสังเกตจากผู้วิจัย การใช้หนังสือผ่านแดน ค่อนข้างสะดวก รวดเร็วและประหยัดค่าใช้จ่ายได้มาก การทำหนังสือผ่านแดนชั่วคราวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยนั้น ยื่นความจำนงกรอกแบบฟอร์ม ใช้สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน เท่านั้น ก็สามารถทำหนังสือผ่านแดน และขอรับได้ทันที บางจังหวัดจัดคนไปให้บริการกับนักท่องเที่ยวที่ด่านตรวจคนเข้าเมือง เช่น จังหวัดนครพนม

⁴สรุปจากความตกลงว่าด้วยการเดินทางข้ามแดนระหว่างไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (20 มิถุนายน 2540) ข้อมูลจากสถานเอกอัครราชทูตไทยในเวียงจันทน์

บางจังหวัดทำบัตรผ่านแดนนอกเวลาในช่วงเวลาที่ขึงวันด้วย โดยคิดค่าบริการเพิ่มอีก 10 บาท จึงนับว่าค่อนข้างอำนวยความสะดวกกับนักท่องเที่ยว ทั้งไทยและลาวมากขึ้น

3. รัฐบาลสปป.ลาว ได้ประกาศอนุญาตให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าไปใน สปป.ลาว ได้โดยไม่ต้องมีผู้ค้ำประกัน เมื่อเดือนมีนาคม 2541 เป็นผลให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวใน สปป.ลาว ได้โดยอิสระไม่ต้องผ่านบริษัทท่องเที่ยว⁵ รวมทั้งลดค่าใช้จ่ายเดิมที่กำหนดไว้ค่อนข้างสูงสำหรับผู้ที่เดินทางไปท่องเที่ยว ซึ่งแต่ละด่านจะเก็บค่าธรรมเนียมไม่เท่ากัน แต่ปัจจุบันไม่ว่าจะเดินทางเข้า สปป.ลาว ด้วยวัตถุประสงค์ใด จะเสียค่าธรรมเนียมเท่ากัน แต่อัตราค่าธรรมเนียมต่างๆ ในแต่ละด่านก็ยังไม่เท่ากัน ด่านอุบลราชธานี-ปากเซ เสียค่าธรรมเนียม 120 บาท ด่านมุกดาหาร-สะหวันนะเขต เสียค่าธรรมเนียม 90 บาท ด่านนครพนม-ท่าแขก เสียค่าธรรมเนียม 87 บาท

4. ทางสปป.ลาวประกาศแจ้งการเปลี่ยนแปลงเวลาการทำงานทางราชการของสปป.ลาว ซึ่งได้เริ่มปฏิบัติในทุกแขวงของสปป.ลาวตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2541 เป็นต้นไป โดยทำงานอาทิตย์ละ 5 วัน ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ แต่ละวันทำงานตลอด 8 ชั่วโมง เริ่มตั้งแต่ 8.00 - 16.00 น. หยุดพักผ่อนช่วงกลางวันหนึ่งชั่วโมง ตั้งแต่ 12.00 - 13.00 น.⁶

การเปลี่ยนแปลงเวลาดังกล่าว มีผลดีต่อการอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวมากขึ้น ไม่ต้องเสียเวลาถึง 2 ชั่วโมงพักในเวลากลางวันเหมือนเดิม บางด้านมีการเก็บเงินค่าล่วงเวลา และทำงานต่อจาก 16.00 - 18.00 น. เช่นที่ด่านสะพานมิตรภาพ และด่านพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี

5. สปป.ลาว ได้ดำเนินการปรับปรุงสนามบินนานาชาติเวียงจันทน์ และสร้างสนามบินใหม่ โดยความช่วยเหลือทางการเงินของรัฐบาลญี่ปุ่น 20 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ส่วนสนามบินหลวงพระบาง ได้รับการปรับปรุงให้ได้ระดับมาตรฐานสากลโดยความช่วยเหลือของรัฐบาลไทย ซึ่งจะสามารถรับนักท่องเที่ยวเข้ามาจากเชิงใหม่ ฮานอย จีนตอนใต้ และเมียนมาร์ได้

ในสปป.ลาว มีสนามบินที่ใช้การได้ 9 แห่ง มีสนามบินนานาชาติ (วัดไต) 1 แห่ง ที่นครเวียงจันทน์ นอกนั้นกระจายอยู่ในเมืองสำคัญ เช่น แขวงหลวงพระบาง สะหวันนะเขต จำปาสัก และอุดมไซ

⁵ข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเวียงจันทน์ และจากการสังเกตการณ์การเดินทางข้ามแดนไทย-ลาว ของนักวิจัยในแขวงเวียงจันทน์ สะหวันนะเขต ท่าแขก (คำม่วน) และแขวงจำปาสัก

⁶ข้อมูลจากสถานกงสุลใหญ่สะหวันนะเขต สปป.ลาว

การบินในประเทศ มีสายการบินจากเวียงจันทน์ไปยังเมืองต่างๆ เช่น ทางเหนือ เชียงขวาง อุคมไซย พงสาลี หลวงพระบาง ฯลฯ

การบินระหว่างประเทศ

- สายการบินไทย และสายการบินลาว ระหว่างกรุงเทพฯ-เวียงจันทน์
- สายการบินลาว ระหว่างเวียงจันทน์-เชียงใหม่-เวียงจันทน์
- สายการบินลาว และเวียดนาม ระหว่างเวียงจันทน์-ฮานอย-เวียงจันทน์
- สายการบินลาว ระหว่างเวียงจันทน์-พนมเปญ-เวียงจันทน์
- สายการบินลาว ระหว่างเวียงจันทน์-โฮจิมินห์-พนมเปญ-เวียงจันทน์
- สายการบินจีน ระหว่างคุนหมิง-เวียงจันทน์-คุนหมิง
- สายการบินสิงคโปร์ ระหว่าง สิงคโปร์-เวียงจันทน์-สิงคโปร์
- สายการบินมาเลเซีย ระหว่าง กัวลาลัมเปอร์-เวียงจันทน์-กัวลาลัมเปอร์

2) ความสัมพันธ์ต่างประเทศของ สปป.ลาว กับการมาท่องเที่ยวใน สปป.ลาว ของ ประเทศเพื่อนบ้าน

การเปิดประเทศขยายความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับ ประเทศเพื่อนบ้านนำไปสู่ความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ ทั้งด้านการค้า การลงทุน การพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาการท่องเที่ยว รวมทั้งการเดินทางไปท่องเที่ยวใน สปป.ลาว ของ ประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ไทย จีน เวียดนาม เมียนมาร์ และอื่นๆ และประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคนี้ก็เป็นตลาดที่มีความสำคัญต่อสปป.ลาว ในปี 2540 มีนักท่องเที่ยวจากไทย จีน เวียดนาม เมียนมาร์ เดินทางเข้าไปในสปป.ลาว รวม 364,309 คน สามารถทำรายได้ให้กับสปป.ลาวถึง 32,416,211 เหรียญสหรัฐฯ (ตารางที่ 2.1) เฉพาะด้านการท่องเที่ยวสามารถทำรายได้ให้กับสปป.ลาว เป็นอันดับ 3 ของประเทศ มีมูลค่าถึง 73,276,904 เหรียญสหรัฐฯ ในปี 2540

สปป.ลาวกับไทยมีความสัมพันธ์ทางเชื้อสายและเป็นเครือญาติใกล้ชิดกันมากกว่าประเทศ เพื่อนบ้านอื่น มีความคล้ายคลึงกันทางภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม และเป็น ประเทศเดียวในประเทศเพื่อนบ้านที่สามารถเจรจากันเข้าใจได้ โดยต่างฝ่ายใช้ภาษาของตน ไทยกับ สปป.ลาวมีพรมแดนติดต่อกันตลอดแนวยาวถึง 1,750 กิโลเมตร และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คน ไทยส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการท่องเที่ยว (จากตารางที่ 2.2) ในปี 2539-2540 ประเทศไทยเป็นตลาดด้านการท่องเที่ยวของสปป.ลาว อันดับ 1 ของตลาดหลัก 10 อันดับของสปป.ลาว มีนักท่องเที่ยวไทยไปสปป.ลาวในปี 2539 จำนวน 227,634 คน และในปี 2540 จำนวน 261,826 คน นับเป็นส่วนแบ่งของตลาดร้อยละ 80.09 และจาก (ตารางที่ 2.1) ในปี 2540 ได้จำแนก นักท่องเที่ยวนานาชาติประเทศ และนักท่องเที่ยวในภูมิภาคซึ่งมีไทย จีน เวียดนาม เมียนมาร์ นักท่องเที่ยวจากประเทศไทยเดินทางไปสปป.ลาวมากที่สุด เดินทางโดยใช้บัตรผ่านแดน (Border

Pass) 216,207 คน เดินทางด้วยเอกสารผ่านแดน (Passport) 45,619 คน รวมทั้งสิ้น 261,826 คน ทำรายได้ให้กับสปป.ลาว 27,014,760 เหรียญสหรัฐฯ

สปป.ลาวกับเวียดนาม มีความสัมพันธ์ทางอุดมการณ์และการเมืองระหว่างพรรคการเมืองของทั้งสองประเทศ และยังคงมี “ความสัมพันธ์พิเศษ” ค่อกัน โดยสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือ 25 ปี ซึ่งเป็นความร่วมมือรอบด้านทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การทหาร และถึงแม้ว่า สปป.ลาวจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีการปกครองต่างกัน แต่ก็ยังคงรักษาความสัมพันธ์ที่ดีต่อเวียดนามตลอดมา เวียดนามมีพรมแดนติดต่อกับสปป.ลาว สามารถเดินทางไปมาหาสู่กันได้ง่ายใช้เวลาเดินทางไม่มาก

หลังสงครามอินโดจีนเวียดนามยังยากจน ค่านิยมในการใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวยังมีน้อย แต่หลังจากปี 2526 เป็นต้นมาเวียดนามได้เปลี่ยนแปลงฐานะของตนเองจากประเทศผู้นำเข้าอาหารมาเป็นประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตรกรรม เนื่องจากเวียดนามมีศักยภาพในการเกษตรสูง มีระบบชลประทานที่ดีตลอดปี⁷ เวียดนามในปี 2540 มีศักยภาพในการท่องเที่ยวสูง ซึ่งประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาค เช่น ไทย จีน สปป.ลาว ไม่อาจละเลยได้ แม้ว่าตัวเลขรายได้ประชาชาติของเวียดนามจะต่ำ 255 เหรียญสหรัฐฯ ในปี 2538 แต่ในสภาพความเป็นจริงเวียดนามมีรายได้สูงกว่าการประมาณการมากในรูปแบบต่างๆ ที่เป็นการประกอบกิจการส่วนตัว และทำงาน 2 แห่งในขณะเดียวกัน คนเวียดนามในกรุงฮานอย และโฮจิมินห์ มีรายได้สูงและปานกลาง ที่ถือว่ามีศักยภาพพอที่จะไปเที่ยวต่างประเทศได้ถึง 300,000 คน และ 600,000 ตามลำดับ คนเวียดนามที่มีความประสงค์จะไปเยี่ยมญาติจะเน้นไปท่องเที่ยวในแถบเอเชีย เช่น ไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย สปป.ลาว ในขณะที่ประสงค์จะเดินทางไปท่องเที่ยวจะนิยมไปยุโรป จีน อิตาลี และฝรั่งเศส⁸ (จากตารางที่ 2.1) ประเทศเวียดนามมีนักท่องเที่ยวเดินทางไปในสปป.ลาวมากเป็นอันดับ 2 รองจากประเทศไทย เป็นจำนวนรวมถึง 79,659 คน สามารถสร้างรายได้ให้กับสปป.ลาวถึง 2,331,666 เหรียญสหรัฐฯ และนักท่องเที่ยวเวียดนามมีการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในสปป.ลาว เฉลี่ยต่อคนต่อวันสูงถึง 90 เหรียญสหรัฐฯ ซึ่งเทียบเท่ากับนักท่องเที่ยวจากนานาชาติ

สปป.ลาวกับจีน มีพรมแดนติดต่อกัน มีระบบการปกครองแบบสังคมนิยมเหมือนกัน และจีนเคยให้ความช่วยเหลือแก่พรรคประชาชนปฏิวัติลาวมาในอดีตร่วมกับเวียดนามและสหภาพโซเวียต เมื่อเวียดนามรุกรานกัมพูชาในปี 2521 สปป.ลาวจำเป็นต้องเข้าข้างเวียดนามในความขัดแย้งระหว่างเวียดนามกับจีน ทำให้ความสัมพันธ์กับจีนไม่ดี จนเมื่อปี 2531 สปป.ลาวก็ได้ปรับปรุง

⁷สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, การพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจบนถนนหมายเลข 8, กรุงเทพมหานคร, สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2538.

⁸สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงฮานอย, การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเวียดนามและชาวต่างประเทศในเวียดนาม, ฮานอย, 2541.

ความสัมพันธ์กับจีนใหม่ ความสัมพันธ์ลาว-จีนพัฒนาไปในทางที่ดี จนถึงขั้นมีการแลกเปลี่ยนเอกอัครราชทูตกันอีกครั้งเมื่อเดือนมิถุนายน 2531 การค้าขายชายแดนลาว-จีน ขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีความร่วมมือในทางเศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยวเกิดขึ้น ประกอบกับคนจีนมีความสามารถในการใช้จ่ายในการท่องเที่ยว คนจีนนิยมไปเที่ยวในไทย เวียดนาม และสปป.ลาว (จากตารางที่ 2.1) ในปี 2540 ประเทศจีนมีนักท่องเที่ยวในสปป.ลาวเป็นอันดับ 3 ในภูมิภาครองจากเวียดนาม เป็นจำนวน 17,661 คน สามารถสร้างรายได้ให้กับสปป.ลาวถึง 2,656,848 เหรียญสหรัฐฯ คนจีนที่เดินทางโดยใช้เอกสารผ่านแดน (passport) มีการใช้จ่ายในสปป.ลาวเฉลี่ยต่อคนต่อวัน ในระดับที่สูงถึง 90 เหรียญสหรัฐฯ ซึ่งเทียบเท่ากับนักท่องเที่ยวของยุโรปและอเมริกา

สปป.ลาวกับเมียนมาร์ มีความสัมพันธ์ที่ดีมาตลอด ในอดีตที่ผ่านมา พม่าและสปป.ลาวไม่เคยมีปัญหารุนแรงเรื่องพรมแดนกันเลย และได้มีการลงนามสัญญาข้อตกลงเขตแดนลาว-พม่า ซึ่งมีระยะทาง 236 กิโลเมตร เมื่อปี 2536 สปป.ลาวเป็นประเทศแรกๆ ที่ไปเยือนพม่าอย่างเป็นทางการนับแต่ สตีลอร์คขึ้นครองอำนาจทางการเมืองในปี 2531 และในปี 2538 พลเอกคำไต สีพันดอน นายกรัฐมนตรีได้ไปเยือนพม่าอย่างเป็นทางการ และได้มีข้อตกลงทางการค้า การท่องเที่ยว และความร่วมมือในการเปิดสายการบินร่วมกัน (ตารางที่ 2.1) ในปี 2540 นักท่องเที่ยวชาวพม่า เดินทางมาท่องเที่ยวในสปป.ลาว 5,163 คน ทำรายได้ให้กับสปป.ลาวถึง 412,937 เหรียญสหรัฐฯ

ตารางที่ 2.1 จำนวนและรายได้จากการท่องเที่ยวของสปป.ลาว ในปี 2540

จำแนกประเภทนักท่องเที่ยว	จำนวนนักท่องเที่ยวรายบุคคล	อัตราเฉลี่ยของการพักแรม	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน (เหรียญสหรัฐฯ)	รายได้ทั้งหมดจากการท่องเที่ยว (เหรียญสหรัฐฯ)
นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ	89,053	5	90	40,073,850
นักท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อนบ้าน	364,309			32,416,211
- ไทย (Border pass)	216,207	1	30	6,486,210
- ไทย (Passport)	45,619	5	90	20,528,550
- จีน (Passport)	5,582	5	90	2,511,900
- จีน (Day tripper)	12,079	1	12	144,948
- เวียดนาม (Passport)	3,141	5	90	1,413,450
- เวียดนาม (Day tripper)	76,518	1	12	918,216
- เมียนมาร์	5,163	3	26.66	412,937
นักท่องเที่ยวที่มาต่อวีซ่า	9,838	3	26.66	786,843
รวมรายได้	463,200	4.1		73,276,904

ตารางที่ 2.2 ตลาดหลักการท่องเที่ยว 10 อันดับแรก ของสปป.ลาว ระหว่างปี 2539-2540

2539		2540		
ประเทศ	จำนวน	ประเทศ	จำนวน	ส่วนแบ่งของตลาด
1. ไทย	227,634	1. ไทย	261,826	80.26
2. ฝรั่งเศส	11,608	2. สหรัฐอเมริกา	14,442	4.42
3. สหรัฐอเมริกา	11,181	3. ฝรั่งเศส	13,745	4.20
4. ญี่ปุ่น	6,672	4. ญี่ปุ่น	9,194	2.81
5. ออสเตรเลีย	6,121	5. ออสเตรเลีย	7,876	2.41
6. เยอรมัน	4,269	6. สหราชอาณาจักร	6,054	1.85
7. สหราชอาณาจักร	4,162	7. เยอรมัน	5,524	1.69
8. อินเดีย	17,238	8. แคนาดา	3,555	1.09
9. ไต้หวัน	2,638	9. ไต้หวัน	2,440	0.75
10. แคนาดา	2,531	10. มาเลเซีย	2,274	0.70
รวม	294,054	รวม	326,930	100%

ที่มา : องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว

นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของสปป.ลาว กับความร่วมมือ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย-ลาว

ในหัวข้อนี้จะนำเสนอ 2 ประเด็น คือ 1) นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของสปป.ลาว กับพัฒนาการด้านการท่องเที่ยวในสปป.ลาว 2) นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของสปป.ลาว ในส่วนที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

1) นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของสปป.ลาว กับพัฒนาการด้านการท่องเที่ยวในสปป.ลาว

หลังจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองในช่วงระยะ พ.ศ. 2519-2528

ในขณะนี้การพัฒนาประเทศจะรวมศูนย์เบ็ดเสร็จโดยพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ในฐานะผู้กำหนดแนวทางและเป้าหมาย โดยมีเป้าหมายในการก้าวสู่รัฐสังคมนิยม มีการจัดตั้งระบบสหกรณ์คือ ระบบการผลิตรวมหมู่ ซึ่งพรรคจะควบคุมและตรวจสอบกลไกการบริหารงานของประเทศทั้งหมดภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประจำปี (พ.ศ. 2519-2520) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2521-2523) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะ 5 ปี ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2524-2528) ปราบกฏว่าการจัดตั้งระบบสหกรณ์หรือระบบการผลิตรวมหมู่นั้นไม่ได้กระตุ้นให้เกิดการขยายตัวทางการผลิตในด้านต่าง ๆ ให้เพียงพอกับความ

ต้องการภายในประเทศได้ ยังคงต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากประเทศกลุ่มตั้งคมนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ เช่น เครื่องอุปโภคบริโภค ด้านเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตร เทคโนโลยีในการป้องกันประเทศ เป็นต้น⁹

ช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 2 ในช่วง ระยะ พ.ศ. 2523-2533

ในแผนนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากมติของที่ประชุมสมัชชาพรรคครั้งที่ 4 เมื่อต้นปี 2529 แผนนี้จะให้ความสำคัญต่อการพัฒนาและปฏิรูปเศรษฐกิจใหม่ตามนโยบาย “จินตนาการใหม่” ซึ่งถือว่าเป็นการปฏิรูประบบเศรษฐกิจจากระบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์เข้ามาใช้กลไกตลาดมากขึ้น เน้นการพัฒนาภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และแรงงาน พร้อมกับการเปิดประเทศต้อนรับการลงทุนจากต่างประเทศอย่างกว้างขวาง ในแผนพัฒนาฉบับนี้จะเริ่มมีการผ่อนปรนตามแนวชายแดนที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านที่ปกครองต่างระบอบกัน เช่น ไทยและจีน ซึ่งขณะนั้นตรงกันกับช่วงที่ประเทศไทยได้มีการประกาศนโยบาย “แปรสนามรบให้เป็นสนามการค้า” เป็นผลให้ความดึงเครียดตามแนวชายแดนหมดไป ผลจากการปฏิบัติตามแผนพัฒนาฉบับนี้ทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจต่อเนื่องทำให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.4 ต่อปี¹⁰

ภายหลังการเปิดประเทศและปรับปรุงความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านที่มีระบอบต่างกัน เช่น ไทยและจีน รัฐบาลมีความมุ่งหวังที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวภายในประเทศ ในปี 2532 รัฐบาลได้มีมติแยกกรมการท่องเที่ยวออกจากกระทรวงแถลงข่าว วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว แล้วจัดตั้ง องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติขึ้นอย่างเป็นทางการ โดยอยู่ในสังกัดของกระทรวงการคลังและพัวพันกับต่างประเทศ (กรมการท่องเที่ยวนั้น ตั้งขึ้น เพื่อเป็นการรับรองแขกบ้านแขกเมืองของรัฐบาลเท่านั้น โดยสังกัดกระทรวงแถลงข่าว วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว) และนับเป็นครั้งแรก หลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองที่สปป.ลาวอนุญาต ให้มีการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศได้อย่างเป็นทางการ และมีบริษัทนำเที่ยวเพียงบริษัทเดียวที่ดำเนินการผูกขาดอยู่ในขณะนั้นคือบริษัทท่องเที่ยวแห่งชาติ (Lao National Tourism) ซึ่งดำเนินการโดยรัฐบาล แต่ในตัวของบริษัทท่องเที่ยวแห่งชาตินี้มีหุ้นส่วนกับประเทศฝรั่งเศสตั้งแต่เริ่มดำเนินการมาในปี 2531¹¹ ผลจาก

⁹ บงกช หงษ์คำมี “การปรับตัวของลาวต่อการเป็นสมาชิกอาเซียน” ใน *อนเซ็นใหม่*, อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์, บรรณาธิการ (สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2541), หน้า 129.

¹⁰ “สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” เอกสารกรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2537

¹¹ จากคำสัมภาษณ์ ท่านไวยากร บุคคีเสน (Vayakone Bodhisane) ผู้จัดการบริษัทตีทแฮมลาว สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2541 เวลา 10.00 น. ที่บริษัทตีทแฮมลาว สปป.ลาว

การปฏิบัติตามแผนดังกล่าว ทำให้ในปี 2533 มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปในลาวทั้งสิ้น 14,400 คน¹²

ช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 3 ในช่วงระยะ พ.ศ. 2534-2538

ในแผนนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากมติที่ประชุมสมัชชาพรรคประชาชนปฏิวัติลาวครั้งที่ 5 ในปี 2534 แผนฉบับนี้เน้นการสานต่อนโยบายเปิดกว้างทางเศรษฐกิจตามกลไกตลาดมากที่สุดแผนหนึ่ง ด้วยการลดการควบคุมและให้ธุรกิจเอกชนและต่างชาติมีเสรีภาพในการค้าและการลงทุนมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันรัฐได้เร่งเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎระเบียบและกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนเพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติ เช่น กฎหมายการค้าและการลงทุน กฎหมายที่ดิน กฎหมายกรรมสิทธิ์ต่างๆ แผนนี้เป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศอย่างกว้าง¹³

รัฐบาล สปป.ลาวได้ให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภายในพหุสมควร เนื่องจากเห็นว่าการท่องเที่ยวจะช่วยสร้างรายได้อีกทางหนึ่งให้ประเทศ ในปี 2534 รัฐบาลสปป.ลาวได้มีมติให้แยกองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติออกจากกระทรวงการค้าและพัสดุทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ ไปอยู่ภายใต้สำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและเป็นอิสระในการทำงานมากขึ้น และรัฐบาลสปป.ลาวได้มีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ บริษัทท่องเที่ยวแห่งชาติ (Lao National Tourism หรือ Lao Tourism Company) ให้เอกชน และต่างชาติเข้ามาดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวจึงเกิดบริษัทเอกชนขึ้น 6 บริษัท คือ บริษัทพัฒนาภูคอย บริษัททิทแฮม ซึ่งถือหุ้นร่วมกับรัฐบาล บริษัทล้านช้าง บริษัทธาตุหลวง บริษัทโซดิทัวร์ และบริษัทท่องเที่ยวลาวเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัทอินเตอร์ท่องเที่ยวลาว¹⁴

ดินแดนลาวตอนเหนือมีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและวัฒนธรรมที่น่าสัมผัสมากมาย จึงเปิดโอกาสให้เอกชนตั้งบริษัทนำเที่ยวขึ้นคือ บริษัทบ่อแก้ว ทราววล ที่เมืองห้วยทราย เมืองหลวงของแขวงบ่อแก้ว ตรงกันข้ามกับอำเภอเชียงของของไทย ในปี 2535 ในช่วงที่เริ่มดำเนินธุรกิจจะมีเพียงนักท่องเที่ยวชาวไทยเท่านั้นและจะข้ามไปเที่ยวฝั่งลาวได้ไม่เกิน 25 กิโลเมตร ซึ่งต่อมาได้เปิดเป็นด่านการค้าสากล ในปี 2537 ทำให้นักท่องเที่ยวประเทศที่สามสามารถเดินทางเข้ามาเที่ยวเมือง

¹²ข้อมูลจากองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว

¹³เอกสารรายงานการประชุมสมัชชาประชาชนปฏิวัติลาวครั้งที่ 6 ระหว่างวันที่ 18-20 มีนาคม 2539

¹⁴จากคำสัมภาษณ์ ท่านคำพา เทพวงศา (Khampa Thepvongsa) ผู้ช่วยผู้จัดการบริษัททิทแฮม ลาว เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2541 เวลา 14.00 น. ที่บริษัททิทแฮมจาก สปป.ลาว

ห่วยทรายได้ ปัจจุบันบริษัทบ่อแก้ว ทรายเวียงยังคงผูกขาดธุรกิจท่องเที่ยวเพียงรายเดียวในแขวงบ่อแก้ว¹⁵

ในปลายปี 2535 รัฐบาล สปป.ลาว ได้ออกข้อกำหนดว่าด้วยการสร้างตั้ง และการเคลื่อนไหวธุรกิจท่องเที่ยว อิงตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี เลขที่ 1150/หสนย และข้อกำหนดว่าด้วยการสร้างตั้ง และการเคลื่อนไหวขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ อิงตามคำสั่งคณะรัฐมนตรี เลขที่ 100/นย ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2535 ในมาตรา 6 ของข้อกำหนดว่าด้วยการสร้างตั้งและการเคลื่อนไหวธุรกิจท่องเที่ยว เลขที่ 1150/หสนย นั้น ได้กำหนดให้

“บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีสัญชาติลาว หรือมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศลาวเท่านั้นที่สามารถร้องขอตั้งวิสาหกิจบริการท่องเที่ยวในส่วนบุคคลหรือบริษัทท่องเที่ยวตามรูปแบบต่างๆ ที่กฎหมายอนุญาต และสำหรับบริษัทท่องเที่ยวต่างประเทศที่ได้มาลงทุนหุ้นส่วนกับภาครัฐและเอกชนลาวในระบอบที่ผ่านมานั้น อนุญาตให้ดำเนินการต่อไปได้จนสิ้นสุดกำหนดของสัญญาที่ได้ตกลงกันเป็นกรณีพิเศษ”

ดังนั้นจากข้อกำหนดนี้มีผลบังคับใช้เป็นต้นมา การตั้งบริษัทการท่องเที่ยวทุกรูปแบบเป็นอาชีพที่สงวนไว้ให้คนลาวเท่านั้น คนต่างชาติไม่มีสิทธิลงทุนในด้านการตั้งบริษัทการท่องเที่ยว ส่วนการลงทุนของต่างชาติในรัฐบาลสปป.ลาวอนุญาตให้ทำได้ ในกิจการ โรงแรม กิจการด้านร้านอาหาร บริการอื่นๆ

ช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 4 ในช่วงระยะ พ.ศ. 2539-2543

แผนนี้เป็นผลสืบเนื่องจากมติที่ประชุมสมัชชาพรรคประชาชนปฏิวัติลาวครั้งที่ 6 ในปี 2539 ซึ่งกำหนดให้ลาวต้องร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศตะวันตกมากขึ้นเปิดกว้างทางด้านการค้าการลงทุนแบบเสรีในธุรกิจส่วนมาก โดยกำหนดสัดส่วนการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น ได้มีการกำหนดเมืองหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจไว้อย่างชัดเจน โดยกำหนดไว้ 3 เขต ซึ่งมีเมืองที่เกี่ยวข้อง 6 เมืองดังนี้

เขตที่ 1 : ทางตอนเหนือมีเมืองเซียงขวางและเมืองหลวงพระบาง กำหนดให้เป็นเขตส่งเสริมการลงทุนด้านปศุสัตว์และการท่องเที่ยว

¹⁵ข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเวียงจันทน์ และเอกสารรายงานการประชุมสมัชชาประชาชนปฏิวัติลาว ครั้งที่ 6 ระหว่างวันที่ 18-20 มีนาคม 2539

เขตที่ 2 : ทางตอนกลางมีเมืองเวียงจันทน์ และเมืองคำม่วน กำหนดไว้ให้เป็นพื้นที่การค้าและอุตสาหกรรม

เขตที่ 3 : มีเมืองสะหวันนะเขตและเมืองจำปาสัก กำหนดให้เป็นพื้นที่การค้าการเกษตรและการท่องเที่ยว¹⁶

ในส่วนของกาท่องเที่ยวจะเน้นด้านโบราณวัตถุ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ ได้แก่ ภูเขา ป่าไม้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเห็นได้ทางตอนใต้และทางตอนเหนือของ สปป.ลาว สปป.ลาวได้กำหนดให้ ปี 2542 เป็น “ปีท่องเที่ยว” และในปี 2543 ได้ตั้งเป้าหมายให้นักท่องเที่ยวเข้าลาวถึง 1,000,000 คน และจะให้กิจการท่องเที่ยวมีรายได้สูงถึง 50-60 ล้านดอลลาร์ต่อปี¹⁷

สปป.ลาวพยายามที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งในประเทศและขยายกิจการการท่องเที่ยวไป ในภูมิภาคลุ่มน้ำโขงพร้อมกับขยายไปสู่ประเทศเพื่อนบ้านต่างๆ ด้วยการพยายามจัดตั้งอำนวยความสะดวก และการท่องเที่ยวให้สมบูรณ์ ดังเช่น ในปี 2539 รัฐบาล สปป.ลาว ได้เตรียมแก้ไขกฎหมายเพื่อให้การตรวจลงตราแก่นักท่องเที่ยว และนักลงทุนต่างชาติสามารถกระทำโดยสะดวกยิ่งขึ้น โดยที่นักท่องเที่ยวสามารถขอวีซ่าได้ทันทีที่เดินทางถึง แผนที่จะเปิดจุดขอวีซ่าเพิ่มขึ้นที่ สนามบินนานาชาติวัดไต กรุงเวียงจันทน์ ที่สะพานมิตรภาพไทย-ลาว ที่จุดผ่านแดนบริเวณสะหวันนะเขต และปากเซ แขวงจำปาสัก จุดผ่านแดนลาว บาว ที่บริเวณชายแดนลาว-เวียดนาม และจุดผ่านแดนบ่อเตน ที่ติดกับประเทศจีนด้วย เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้าประเทศเพิ่มมากขึ้น¹⁸

2) นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของสปป.ลาว ในส่วนที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

นับตั้งแต่ สปป.ลาวได้ดำเนินนโยบาย “จินตนาการใหม่” ในปี 2529 ต่อเนื่องด้วยการดำเนินนโยบายปฏิรูปโครงสร้างการบริหารงานทางเศรษฐกิจที่เรียกว่า “กลไกใหม่ทางเศรษฐกิจ” (New Economic Mechanism) จนมาเป็น “นโยบายการเปลี่ยนแปลงใหม่” (Renovation Policy) ภายหลังจากประชุมสมัชชาพรรคฯ ครั้งที่ 6 ในปี 2539 ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของ

¹⁶เอกสารมติของกองประชุมครบคณะครั้งที่ 3 คณะบริหารงานศูนย์กลางพรรคประชาชนปฏิวัติลาว (สมัยที่ 6) เมื่อ 9-18 กันยายน 2539.

¹⁷ ข้อมูลจากองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว .

¹⁸ ข้อมูลจากคำสัมภาษณ์ ท่าน คม ดวงจันทา องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2541 ที่โรงแรมล้านช้าง สปป.ลาว

สปป.ลาว ช่วงระหว่างปี 2536 ถึง 2543 ได้เสนอนโยบายด้านการท่องเที่ยวคือ “รัฐบาลมีนโยบายเปิดประตูทางเศรษฐกิจ เพื่อส่งเสริมผลผลิตของหัตถกรรมพื้นฐานของลาว และเพื่อสร้างงานและเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน และเพิ่มรายได้เพื่อเป็นงบประมาณของประเทศนั้น จำเป็นจะต้องพัฒนาการท่องเที่ยวภายในประเทศ การท่องเที่ยว ได้แก่ การเสนอความมั่งคั่งทั้งด้านวัฒนธรรมและธรรมชาติ ในอนาคตจะจัดตั้งบริษัทท่องเที่ยวแห่งชาติ และปรับปรุงคุณภาพของบริษัทท่องเที่ยวเอกชน ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการใช้การท่องเที่ยวเป็นวิธีการนำชาวต่างประเทศเข้ามาในสปป.ลาว โดยปราศจากการควบคุม เร่งพัฒนาบุคลากรในธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว งานที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การเร่งรัดพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบัน และพัฒนาธุรกิจการโรงแรมไปพร้อมๆ กันด้วย ในอนาคตจะมีการจัดตั้งสถานที่ท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามแนวถนนที่มุ่งสู่คอนพะเพ็งและสถานที่อื่นๆ ทั้งทางภาคเหนือและภาคใต้ของประเทศ¹⁹

นับตั้งแต่ปี 2529 จนถึงปี 2540 การพัฒนาการท่องเที่ยวของสปป.ลาว ยังไม่สามารถเทียบกับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียนด้วยกันได้ จากสถิติขององค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จากปี 2533 ถึงปี 2540 มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในสปป.ลาว เพียง 1.6 ล้านคน และมีระยะเวลาพักเฉลี่ยอยู่ในสปป.ลาว 3-5 วัน เท่านั้น นอกจากนี้ในจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด ยังมีนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในสปป.ลาว เพื่อขอต่อวีซ่าเพื่อขยายเวลาอยู่ที่ประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นชาวอินเดีย ปากีสถาน ศรีลังกา บังคลาเทศ และเนปาล ดังสถิติในปี 2539 มีจำนวน 26,245 คน คิดเป็นร้อยละ 19.88 ของจำนวนนักท่องเที่ยวในปีนั้น และในปี 2540 มีจำนวน 9,838 คน คิดเป็นร้อยละ 2.12 ของนักท่องเที่ยวในปีนั้น และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในสปป.ลาวส่วนใหญ่ จะท่องเที่ยวเฉพาะในเขตกำแพงนครเวียงจันทน์ การเดินทางต่อไปยังพื้นที่ต่างแขวงมีไม่มาก

ในปี 2540 มีนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในสปป.ลาว ทั้งหมด 463,200 คน 1. เดินทางไปท่องเที่ยวในเขตกำแพงนครเวียงจันทน์ 277,292 คน คิดเป็นร้อยละ 63.57 เดินทางไปสะหวันนะเขต 140,412 คน ร้อยละ 30.31 เดินทางไปหลวงพระบาง 30,769 คน ร้อยละ 6.64

ทั้งนี้สาเหตุที่การท่องเที่ยวของสปป.ลาวยังไม่สามารถจะเทียบกับการพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยวในประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียนด้วยกันได้ มีดังนี้

¹⁹คำแถลงนโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของสปป.ลาว ของ ฯพณฯ ท่านคำมูย แก้วบุรพา รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ เมื่อ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2536

1. สปป.ลาว มีทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่ได้รับการนำเสนอ หรือเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ขุมมากนัก แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่จึงจำกัดเฉพาะแหล่งที่มีความสำคัญ หรือมีการท่องเที่ยวอยู่แล้ว สปป.ลาวมีแหล่งท่องเที่ยวหลักที่สำคัญอยู่ 2 แห่ง คือ เวียงจันทน์ และหลวงพระบาง ส่วนแหล่งท่องเที่ยวหลักอื่นๆ ยังได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวน้อย

ถ้าพิจารณาแหล่งท่องเที่ยวหลักที่สำคัญในเขตอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งประกอบด้วย จีน (มณฑลยูนนาน) เมียนมาร์ สปป.ลาว เวียดนาม กัมพูชา และประเทศไทยแล้ว แหล่งท่องเที่ยวหลักของเมียนมาร์ได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูงเกือบทุกแห่ง ซึ่งต่างจากกัมพูชา และสปป.ลาว ที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมน้อยเพียง 1-2 แห่งเท่านั้น และจากตารางที่ 2.3 ทรัพยากรท่องเที่ยวในเขตอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงจะมีความแตกต่างกัน แต่สิ่งจูงใจหลักแตกต่างกันออกไป แต่ละประเทศ กล่าวคือ ประเทศกัมพูชาและเมียนมาร์ จะมีโบราณสถานทางประวัติศาสตร์เป็นสิ่งจูงใจหลัก ส่วนไทยจะมีสิ่งจูงใจหลักด้านโบราณสถานทางประวัติศาสตร์ และความสวยงามของธรรมชาติควบคู่กันไป ยูนนานมีความงามของธรรมชาติเป็นสิ่งจูงใจหลัก ในขณะที่เมียนมาร์และสปป.ลาว มีวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นเป็นสิ่งจูงใจหลัก สรุปแล้ว ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวของสปป.ลาว ยังไม่มีความโดดเด่นจูงใจให้นักท่องเที่ยว เดินทางมาท่องเที่ยวในอันดับแรก

ตารางที่ 2.3 สิ่งจูงใจให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว

สิ่งจูงใจ	สัดส่วน (ร้อยละ)					
	กัมพูชา	สปป.ลาว	เมียนมาร์	ยูนนาน(จีน)	ไทย	GMS
- โบราณสถานทางประวัติศาสตร์	85.22	46.79	76.67	34.76	51.46	54.99
- ความเป็นมิตรของคนท้องถิ่น	26.38	36.39	56.67	17.38	30.41	28.74
- ความเงียบสงบของเมือง	8.12	26.30	21.11	6.90	22.51	15.68
- ความสวยงามของธรรมชาติ	12.17	38.84	48.89	45.48	49.42	37.60
- วิถีชีวิตคนท้องถิ่น	34.78	60.55	67.78	20.24	39.77	39.37
- อื่นๆ	8.98	8.26	8.89	12.86	7.60	9.58
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : จากการสำรวจของคณะผู้ศึกษา สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เสนอต่อ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โครงการศึกษาและวิเคราะห์ทิศทางการลงทุนด้านการท่องเที่ยวในเขตอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

หมายเหตุ : สิ่งจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวมีมากกว่า 1 อย่าง

นอกจากนี้แหล่งท่องเที่ยวของสปป.ลาว ส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวในแขวงอื่นๆ ยกเว้นแขวงเวียงจันทน์ แหล่งท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวธรรมชาติ เส้นทางคมนาคมไม่ดี และแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งอยู่ห่างไกลกันมาก รวมทั้งอยู่ห่างไกลจากโรงแรม-เรือนพัก ในแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้นๆ ยังไม่ได้รับการพัฒนาให้มีสถานที่พักผ่อนเพื่อ

ชมธรรมชาติ ไม่มีห้องน้ำห้องส้วมหรือบริการอาหารเครื่องดื่ม นักท่องเที่ยวต้องเตรียมอาหารและน้ำดื่มไปเอง ถ้าเมื่อขาลำ ถึงขึ้นรถเดินทางกลับแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งที่อยู่ในแขวงอื่นนอกจากกำแพงนครเวียงจันทน์ ยังมีพื้นฐานที่จะให้นักท่องเที่ยวไปพักผ่อน ไม่สมบูรณ์ เช่น ปัจจุบันโรงแรมชั้นดีมีเพียงไม่กี่แห่ง คุณภาพห้องพัก การบริการท่องเที่ยว ร้านอาหาร และสถานบันเทิงต่างๆ ยังต้องได้รับการพัฒนาต่อไป

2) นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวมีลักษณะครึ่งเปิด-ครึ่งปิด ด้านที่เปิดก็เป็นด้านที่ให้ความสำคัญว่าการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจของสปป.ลาว การเตรียมพร้อมในหลายๆ ด้าน เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศ การยกระดับด้านตรวจคนเข้าเมืองระหว่างสปป.ลาวกับประเทศเพื่อนบ้านให้เป็นด้านสากลหลายแห่ง ได้แก่ด่านช่องเม็กที่เชื่อมระหว่างอำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี กับเมืองปากเซในแขวงจำปาสัก ด้านท่าแขกที่เชื่อมระหว่างจังหวัดนครพนมกับแขวงคำม่วนและด่านแก้วเหนือที่เชื่อมต่อกับบอติคาไซกับชายแดนเวียดนามในเขตเมืองวินห์ จังหวัดฮาทินตามเส้นทางหมายเลข 8 นอกจากนี้ยังได้กู้เงินจากธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชียเพื่อพัฒนาสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่างๆ ภายในตัวเมืองเวียงจันทน์ให้พร้อมที่จะรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ในด้านการบริการท่องเที่ยว เช่น การเปิดเที่ยวบิน การเพิ่มจำนวนห้องพัก และการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสารการท่องเที่ยว รวมทั้งการให้บริการด้านวิชาโดยตรง โดยไม่ต้องผ่านบริษัทเอกชน นักท่องเที่ยวสามารถไปรับวิชาเข้าประเทศได้ที่สนามบินด้วยตนเอง เป็นต้น

นโยบายของรัฐบาลส่วนที่ยังคงปิดอยู่ บางครั้งก็เป็นครึ่งปิดครึ่งเปิด ที่จะกระทบกระเทือนโดยตรงต่อการท่องเที่ยวของสปป.ลาว ดังนี้

1. การเดินทางภายใน สปป.ลาว ไม่สะดวกรวดเร็วอย่างเพียงพอ นอกจากข้อจำกัดในด้านถนนหนทาง และขบวนพาหนะที่มีอยู่อย่างจำกัด นักท่องเที่ยวไม่สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ลำพัง ต้องมีผู้รับรองตลอดระยะเวลาที่อยู่ในสปป.ลาว (ระเบียบนี้ยกเลิกแล้วเมื่อ 20 มีนาคม 2541) ทำให้นักท่องเที่ยวสะดวกเพิ่มขึ้นไม่จำเป็นต้องติดต่อผ่านบริษัทท่องเที่ยว แต่ปัจจุบันนักท่องเที่ยวยังคงไม่สามารถเดินทางในสปป.ลาวได้โดยอิสระ เพราะประการแรก รัฐบาลได้กำหนดสถานที่ที่สามารถเข้าไปท่องเที่ยวได้ และกำหนดเขตหวงห้าม ประการที่สอง รัฐบาลได้มีระเบียบกำหนดว่า การเดินทางออกนอกแขวงนั้น ผู้เดินทางจะต้องมีใบอนุญาตเดินทาง ซึ่งออกโดยเจ้าหน้าที่ของแขวง ถ้านักท่องเที่ยวประสงค์จะเดินทางจากกำแพงนครเวียงจันทน์มายังหลวงพระบาง นักท่องเที่ยวจะต้องติดต่อทั้งเจ้าหน้าที่กำแพงนครเวียงจันทน์และเจ้าหน้าที่หลวงพระบาง เพื่อขอใบ

อนุญาตเดินทางดังกล่าวซึ่งเป็นการไม่สะดวก และเป็นอุปสรรคแก่การท่องเที่ยวภายใน สปป.ลาวเป็นอย่างยิ่ง

การเดินทางโดยทางอากาศ ชาวต่างชาติจะต้องจ่ายค่าโดยสารที่แพงกว่าคนลาวถึง 1 เท่าตัว การเดินทางโดยทางรถยนต์ นอกจากจะมีข้อจำกัดในด้านสภาพและจำนวนรถโดยสาร ความจำกัดของพื้นที่ผิวดินที่สามารถใช้การได้ ทางเลือกที่สะดวกสบายสำหรับนักท่องเที่ยวในการเดินทางโดยรถยนต์ คือ การเหมารถยนต์ในตลอดเส้นทางในอัตราค่าเช่าเฉลี่ย 3,500-7,000 บาทต่อวัน ทั้งนี้ยังไม่นับรวมถึงค่าธรรมเนียมผ่านทางเมื่อต้องเดินทางข้ามเขตพื้นที่ของแต่ละแขวงใน สปป.ลาว ตลอดจนการที่จะต้องเจอปัญหาจุกจิกกวนใจอีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการที่จะต้องขอ อนุญาตเดินทางข้ามแขวงโดยทางรถยนต์ การที่จะต้องจ่ายค่าล่วงเวลาในกรณีที่เป็นวันหยุดหรือ เลยเวลาทำการ และการที่จะต้องเสียเวลาในการแจ้งเข้า-ออก ทุกด่านตรวจของแต่ละเมืองในแต่ละ แขวงที่ต้องเดินทางผ่าน เป็นต้น

สำหรับการเดินทางในทางน้ำด้วยการล่องเรือในแม่น้ำโขง ถึงแม้ว่าจะเป็นทางเลือกหนึ่ง สำหรับนักท่องเที่ยว แต่ก็เป็นการเดินทางที่ใช้เวลานาน เช่น การเดินทางด้วยเรือโดยสารจากแขวง เวียงจันทน์ไปหลวงพระบางจะต้องใช้เวลานานถึง 2 วัน 2 คืน ถ้าเดินทางด้วยเรือคว้นใช้เวลาเดินทางประมาณ 10 ชั่วโมง ค่าใช้จ่ายเทียบได้กับราคาค่าโดยสารทางอากาศ

2. ธุรกิจท่องเที่ยวใน สปป.ลาว มีลักษณะเป็นธุรกิจผูกขาดโดยรัฐบาล มีทั้งหมด 20 บริษัท (ในปี 2540) เป็นของรัฐบาล 5 แห่ง เป็นของเอกชน 15 แห่ง บริษัทที่เป็นของเอกชนส่วนใหญ่ หรือเกือบทั้งหมดมีหุ้นส่วนของรัฐบาล รัฐบาลจะเป็นผู้กำหนดแผนการและเป้าหมายของการ ท่องเที่ยว ตลอดจนสั่งการให้ประชาชนและผู้ประกอบการปฏิบัติตาม ประชาชนจึงไม่มีส่วนร่วม ในการท่องเที่ยว ดังนั้นจึงไม่มีระบบการแข่งขันในด้านการบริการ รวมทั้งการสร้างรูปแบบใหม่ๆ ของการท่องเที่ยว

3. นักลงทุนต่างชาติที่มาลงทุนด้านท่องเที่ยวต้องเผชิญกับกฎระเบียบมากมาย (รายละเอียด อยู่ในบทที่ 3) คนต่างชาติในปัจจุบันสามารถลงทุนได้ในกิจการโรงแรม ร้านอาหาร และด้าน บันเทิงต่างๆ (ธุรกิจเรือนพัก สงวนไว้สำหรับคนลาว) เมื่อผ่านขั้นตอนการลงทุนแล้ว การตั้งและ การดำเนินธุรกิจโรงแรมจะต้องขอใบอนุญาตดำเนินธุรกิจซึ่งไม่ได้กำหนดอายุใช้งาน แต่ต้องได้รับ อนุญาตในแต่ละปี ต้องยื่นใบร้องขอต่ออายุเมื่อยื่นแล้วต้องผ่านการตรวจจากคณะกรรมการตรวจ ซึ่งประกอบด้วย อทช. สปป.ลาว กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม และกระทรวงภายใน (หรือ ฝ่ายป้องกันความสงบภายในแขวง) จึงจะสามารถดำเนินธุรกิจโรงแรมต่อไปได้ นอกจากนี้ยังมี เงื่อนไขอื่นๆ ที่ผู้ประกอบการโรงแรมจะต้องปฏิบัติตาม เช่น การแจ้งชื่อพนักงานทั้งภายในและ ต่างประเทศ ให้ อทช. สปป.ลาว และกระทรวงภายในเงื่อนไขของพนักงานโรงแรม เงื่อนไขของผู้ บริหารบริษัท เป็นต้น (รายละเอียดอยู่ในหัวข้อที่เกี่ยวกับกฎหมายด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว) รวม

ทั้งความยุ่งยากเมื่อเกิดกรณีการประสานงานระหว่างแขวงและส่วนกลางที่ไม่เป็นเอกภาพ ซึ่งหาข้อยุติได้ยาก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจะสรุปได้ว่า นโยบายด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในสปป.ลาว ยังคงมีลักษณะครึ่งเปิด-ครึ่งปิด

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในสปป.ลาว

ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2534 มาตรา 52 ได้ให้อำนาจแก่ประธานประเทศในฐานะประมุขของประเทศ ใช้อำนาจทางนิติบัญญัติ หรือการออกกฎหมายเพื่อใช้ในการปกครองประเทศนั้น ประธานประเทศจะใช้จาก 2 ส่วนคือ (1) ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ และกฎหมายซึ่งสภาแห่งชาติได้ตกลงรับรองแล้ว (2) ออกรัฐดำรัส และรัฐบัญญัติ ตามคำแนะนำของคณะประจำสภาแห่งชาติ

กฎหมายอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในปัจจุบันของสปป.ลาวนั้นมีเจตนาของราชการ (Journal Official) ซึ่งออกเผยแพร่โดยกระทรวงยุติธรรม 3 ฉบับคือ

1. อิงตามคำรัสนายกรัฐมนตรี เลขที่ 100/นย ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2535 ข้อกำหนดว่าด้วยภาระบทบาทขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ (ในภาคผนวกที่ 1)
2. อิงตามคำรัสนายกรัฐมนตรี เลขที่ 1150/สนย ลงวันที่ 23 ตุลาคม 2536 ข้อกำหนดว่าด้วยการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว (ในภาคผนวกที่ 2)
3. อิงตามคำรัสนายกรัฐมนตรี เลขที่ 159/สนย ลงวันที่ 30 กรกฎาคม 2540 ข้อกำหนดว่าด้วยการคุ้มครองธุรกิจบริการและเรือแพก (ในภาคผนวกที่ 3)

สรุปสาระสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

บทบาทหน้าที่ขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว

1. ค้นคว้า กำหนดระเบียบต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ตลอดจนรับผิดชอบในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้มีเอกภาพ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ
2. รับผิดชอบในการควบคุม ตรวจสอบ และชี้แนะในการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว ภายในประเทศให้ป็นไปตามกฎหมาย รวมทั้งบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมการท่องเที่ยว
3. สร้างและพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
4. ส่งเสริม อนุรักษ์ ฟื้นฟูบูรณะ หรือพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว และขึ้นบัญชีแหล่งท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีแผนการ
5. สร้างความร่วมมือกับนานาชาติตามนโยบายต่างประเทศของรัฐบาล ส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ และให้ได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ

กฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว

มาตรา 6 : บุคคลที่มีสัญชาติลาว ที่มีภูมิลำเนาตั้งอยู่ในสปป.ลาวเท่านั้นที่สามารถดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวได้ สำหรับธุรกิจท่องเที่ยวต่างประเทศที่ได้ดำเนินการมาก่อนประกาศใช้ข้อกำหนดฉบับนี้ ให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปจนสิ้นสุดกำหนดของสัญญาที่ได้ตกลงกันไว้ ในกรณีดังกล่าวนี้ไม่มีบริษัทธุรกิจท่องเที่ยวที่เป็นของคนไทยที่ตั้งขึ้นก่อนการออกข้อกำหนดฉบับนี้ สรุปว่า ไม่มีคนไทยที่ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวในสปป.ลาว และไม่มีความร่วมมือระหว่างไทยกับสปป.ลาว ในลักษณะที่คนไทยเข้าไปลงทุนในธุรกิจนำเที่ยว

มาตรา 13, 16, 17 การตั้งและดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว

1. ต้องมีเงินทุน สองแสนเหรียญสหรัฐฯ พร้อมทั้งให้กำหนดเวลาการระดมทุน และต้องวางเงินค้ำประกัน 1 หมื่น 5 พันเหรียญสหรัฐฯ

2. มีสำนักงาน โทรศัพท์อย่างต่ำ 2 หน่วย โทรสารอย่างต่ำ 1 หน่วย พาหนะบริการอย่างน้อย 2 คัน ที่บรรจุนักท่องเที่ยวได้ 17 ที่นั่ง

3. มีแผนการลงทุน สร้างสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของลาวภายใน 2 ปี

4. สร้างรายการท่องเที่ยว อย่างน้อย 5 รายการ ต้องอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวที่รัฐบาลอนุญาต และกำหนดราคาให้เหมาะสมสามารถแข่งขันกับตลาดได้

5. ต้องแจ้งรายชื่อพนักงานทั้งหมด และตัวแทนของคนทั้งภายในและต่างประเทศให้องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติทราบ

6. สำหรับพนักงานของบริษัทนำเที่ยว ต้องมีความสามารถพูดและเขียนภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา

มัคคุเทศน์ ต้องเป็นคนลาว จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา และพูดเขียนภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา (ภาษาอังกฤษหรือฝรั่งเศส) จะต้องผ่านการอบรมวิชาการนำเที่ยวภายในหรือต่างประเทศ มัคคุเทศน์จะต้องขึ้นทะเบียนกับอทท. สปป.ลาว เพื่อขอรับใบอนุญาตนำเที่ยวอย่างถูกต้อง

ผู้บริหารบริษัท ต้องมีประสบการณ์ และพูดเขียนภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 2 ภาษา ใน 1 ภาษาต้องเป็นภาษาอังกฤษ

ภาระหน้าที่ของบริษัทท่องเที่ยว

1. ต้องรับผิดชอบตามข้อกำหนด

2. ทำรายการท่องเที่ยวพร้อมราคาเสนอให้อทท. สปป.ลาว

3. สร้างโฆษณาและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวในสปป.ลาวภายในและต่างประเทศ

4. เลือกเฟ้นคู่สัญญาต่างประเทศ และนำมาให้องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติรับรองขึ้นทะเบียนไว้เป็นหลักฐาน

5. เสนอแผนการรองรับนักท่องเที่ยวในแต่ละปี ให้องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติสปป.ลาว กรมกงสุล กระทรวงประเทศ และกระทรวงภายใน
6. เสียภาษีอากรต่างๆ ตามระเบียบ หลักการและกำหนดเวลา
7. ต้องใช้ระบบบัญชี การเงินตามที่รัฐบาลประกาศใช้

การคุ้มครองธุรกิจโรงแรมและเรือนพัก

โรงแรม คือ เคหสถานที่มีห้องพักแรมอยู่ในสภาพใช้การได้ตั้งแต่ 15 ห้อง ขึ้นไป

เรือนพัก คือ เคหสถาน ที่มีห้องพักแรมอยู่ในสภาพใช้การได้ต่ำกว่า 15 ห้อง

มาตรา 13 : กรณีการค้าเนินธุรกิจ เรือนพัก จะอนุญาตเฉพาะพลเมืองลาวเท่านั้น

โรงแรม เรือนพัก สามารถเปิดบริการด้านต่างๆ เช่น ร้านอาหาร กินดื่ม บันเทิง ขาเขเครื่อง หัตถกรรม เสริมสวย ตัดผม และอื่นๆ แต่การค้าเนินธุรกิจ บริการดังกล่าวแต่ละประเภทจะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนจึงจะสามารถดำเนินการได้

หมายเหตุ : ตามกฎหมายสงวนอาชีพพลเมืองลาวได้กำหนดไว้ว่า งานขายผลิตภัณฑ์ทองคำ เงิน ทองเหลือง งานเสริมสวย ตัดผม และตัดผม สงวนไว้เฉพาะคนลาว รายละเอียดอยู่ใน (ภาคผนวกที่ 10)

ภาระหน้าที่และบทบาทของโรงแรม-เรือนพัก

1. ปฏิบัติตามข้อกำหนดนี้ครบถ้วน
2. บริการนักท่องเที่ยวอย่างดี มีระบบรักษาความปลอดภัยครบถ้วน
3. จัดบันทึกข้อมูลนักท่องเที่ยวที่พักรแรม อย่างเป็นระบบในแต่ละเดือน ส่งให้ อทช. สปป.ลาว และฝ่ายป้องกันความสงบเมือง (ปกส.)
4. ต้องมีระบบบำบัดน้ำโสโครกและเก็บขยะ
5. ต้องเก็บค่าพักรแรมตามราคามาตรฐานที่กำหนดของ อทช.
6. พนักงานต้องผ่านการอบรมหรือจบวิชาเฉพาะการบริการโรงแรมจากภายในหรือต่างประเทศ ต้องมีบัญชีรายชื่อพนักงานของตนอย่างละเอียด พร้อมทั้งไปรับรองแพทย์แต่ละปี แต่ละคน ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 18 : ใบอนุญาตค้าเนินธุรกิจ ไม่ได้กำหนดอายุการใช้งาน แต่ต้องได้รับอนุญาตในแต่ละปี โดยร้องขอค้าเนินธุรกิจต่อเป็นรายปี และจะต้องผ่านการตรวจจากคณะกรรมการตรวจซึ่งประกอบด้วย อทช.สปป.ลาว กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม กระทรวงภายในหรือ ปกส. ประจำแขวง

บทที่ 3

ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับสปป. ลาว

ความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย-ลาว จะอยู่ภายใต้กรอบความร่วมมือทั้งในระดับภูมิภาค ระดับอนุภูมิภาค และในระดับประเทศ ระดับท้องถิ่น

- 3.1 ความร่วมมือในกลุ่มประเทศอาเซียนในด้านการท่องเที่ยว
- 3.2 ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง
- 3.3 ความร่วมมือในระดับประเทศ (ทวิภาคี) โดยจะแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อใหญ่ๆ ดังนี้
 - (1) ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาล สปป.ลาว
 - (2) ความร่วมมือในระดับท้องถิ่นระดับจังหวัดและแขวง
 - (3) ความร่วมมือระหว่างเอกชนไทยกับรัฐบาลสปป.ลาว
 - (4) ความร่วมมือระหว่างเอกชนไทยกับเอกชน สปป.ลาว

งานวิจัยชิ้นนี้จะเน้นศึกษาเฉพาะความร่วมมือในระดับทวิภาคีในหัวข้อ 3.3 เท่านั้น

3.1 ความร่วมมือในกลุ่มประเทศอาเซียนในด้านการท่องเที่ยว

กลุ่มประเทศอาเซียน (Asean) ได้จัดทำกรอบความตกลงว่าด้วยการบริการของอาเซียน AFAS (Asean Framework Agreement on Services) เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2538 โดยกลุ่มประเทศสมาชิกได้ตกลงเปิดการเจรจาเพื่อเปิดเสรีการค้าบริการเพิ่มเติม รวมถึงสาขาการท่องเที่ยวก็เป็นอีกสาขาหนึ่งที่ได้รับ การให้ความสำคัญ โดยที่ธุรกิจการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว การดำเนินการเจรจาเพื่อบรรลุข้อตกลงตามกรอบดังกล่าว ยังไม่เสร็จสิ้น ดังนั้นประเทศภาคีสมาชิกในอาเซียน จึงยังไม่มีพันธะกรณีที่จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับการเปิดเสรีทางการค้าบริการในสาขาการท่องเที่ยวภายใต้ความผูกพันตามข้อตกลงระหว่างประเทศภายใต้อาเซียน

3.2 ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

ความร่วมมือในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง GMS (The Greater Mekhong Sub-Region) 6 ประเทศ (กัมพูชา ลาว พม่า ไทย เวียดนาม และจีน (มณฑลยูนนาน) ซึ่งได้เริ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2535 โดยการริเริ่มของธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) ในการที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิกทั้ง 6 ประเทศ ซึ่งประเทศไทยก็ได้เป็นส่วนหนึ่งของการเสนอแนวคิดนี้และต่างให้ความสนับสนุนและนำไปสู่การกำหนดกรอบความร่วมมือในการพัฒนาสาขาเศรษฐกิจอื่นๆ ร่วมกัน ธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) ได้ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการในวงเงินประมาณ 100 ล้านบาท เพื่อศึกษาความเป็นไปได้และกำหนดกรอบหลักของความร่วมมือในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ โดยศึกษาหลักในรายละเอียดของโครงการเป็นรายสาขาประกอบด้วย สาขาคมนาคมขนส่ง สาขาพลังงาน สาขาการค้า สาขาการลงทุน สาขาการท่องเที่ยว สาขาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และสาขาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

ได้มีการลงนามในความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ประเทศไทยกับ สปป.ลาว (กุมภาพันธ์ 2535) ประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน (20 สิงหาคม 2536) ประเทศไทยกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (16 มีนาคม 2537) ประเทศไทยกับกัมพูชา (29 มีนาคม 2538)

ในการประชุมระดับรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่อาวุโส ในวันที่ 9-10 พฤศจิกายน 2538 ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ สำหรับสาขาท่องเที่ยวธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (ADB) ได้เสนอโครงการที่อยู่ในลำดับความสำคัญสูงรวม 7 โครงการ¹

1. โครงการส่งเสริมอนุภูมิภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ (Promoting the Subregion as a Tourist Destination) โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคทั้ง 6 ประเทศ โดยผ่านทางการพัฒนากลยุทธ์ด้านการตลาดร่วมกัน

สถานภาพปัจจุบันของโครงการคือ

1.1 มีการกำหนดแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรมและธรรมชาติของอนุภูมิภาคเรียบร้อยแล้ว ซึ่งถือเป็น Tourism "Jewel" of the Subregion จำนวน 30 แห่ง (ภาคผนวกที่สิบเอ็ด) ทั้งนี้เพื่อทำการส่งเสริมด้านการตลาดต่อไป

¹ ข้อมูลจากกองวิเทศสัมพันธ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

1.2 มีการผลิตสื่อต่างๆ ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น วิดีโอ เอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยว Newsletter เพื่อเผยแพร่ความก้าวหน้าของโครงการด้านการท่องเที่ยวที่ได้ดำเนินการร่วมกัน รวมทั้ง Internet Homepage ของอนุภูมิภาค

1.3 การเตรียมการจัดทำแผนการตลาดการท่องเที่ยวของอนุภูมิภาค เช่น

- การเตรียมการจัด GMS Destination Seminars ในตลาดญี่ปุ่น ในปี 1999

- การเตรียมการจัด PATA (Adventure Travel and Ecotourism Conference and Mart) ที่เชียงใหม่ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 1999

2. โครงการจัดตั้งองค์การประชุมด้านการท่องเที่ยว ของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Mekong Tourism Forum) โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและเป็นเวทีของการร่วมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว และการตลาดการท่องเที่ยวของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ซึ่งมีการประชุมประจำปี และจะเป็นการสร้างเครือข่ายสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวทั้ง 6 ประเทศ

สถานภาพปัจจุบันของโครงการคือ

Mekong Tourism Forum ได้จัดขึ้นที่พญาประเทศไทย เมื่อ 16 เมษายน 2539

ประเทศเวียดนามเป็นเจ้าภาพจัด Mekong Tourism Forum ครั้งที่ 2 เมื่อ 1 พ.ย. 2540 เป็นครั้งแรกและประเทศจีนรับเป็นเจ้าภาพจัด Mekong Tourism Forum ครั้งที่ 3 ในวันที่ 26-27 พฤศจิกายน 2541

ประเทศ สปป.ลาว รับเป็นเจ้าภาพจัด Mekong Tourism Forum ครั้งที่ 4

ประเทศกัมพูชารับเป็นเจ้าภาพจัด Mekong Tourism Forum ครั้งที่ 5

3. โครงการอบรมความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยว (Training the Trainers in the Basic Skills of Tourism) โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออบรมการจัดทำหลักสูตรด้านการท่องเที่ยวให้ผู้ที่ทำหน้าที่สอนด้านการท่องเที่ยวในประเทศสมาชิกของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

ความก้าวหน้าของโครงการ ศูนย์ประสานงานโครงการด้านการท่องเที่ยวของอนุภูมิภาค (Agency for Coordinating Mekong Tourism Activities - AMTA) ได้ทำการประเมินผลการจัดโครงการจัดการอบรมเพื่อฝึกอบรมวิทยากรที่อบรมด้านการท่องเที่ยว (ในระดับพื้นฐาน) (The First Training the Trainers in the Basic skills of Tourism) ซึ่งจัดขึ้นในเดือนธันวาคม 1995 โดยความร่วมมือจากธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (ADB) รัฐบาลสิงคโปร์และรัฐบาลไทย ได้รับผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ ทางธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย จึงได้ตกลงให้การสนับสนุนการจัดหลักสูตรอบรมครั้งที่ 2 ขึ้น

โดยทาง ADB จะสนับสนุนงบประมาณจำนวน 125,000 เหรียญสหรัฐ^๑ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้การสนับสนุน 10,000 เหรียญสหรัฐ^๒ โดยจะจัดอบรม 2 หลักสูตรได้แก่ หลักสูตรการอบรมด้านพื้นฐาน (Basic Skills) และหลักสูตรการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและด้านการตลาด (Advance Course on Tourism Management and Marketing) สำหรับหลักสูตรแรกจะมอบให้วิทยาลัยดุสิตธานีเป็นผู้ดำเนินการ และหลักสูตรที่สองจะมอบให้สถาบันแม่โขง (Mekong Institute) ซึ่งตั้งอยู่ที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เป็นผู้จัดการอบรม โดยคาดว่าจะดำเนินการได้ในช่วงปลายปี 2541 นี้^๓

4. โครงการฝึกอบรมผู้จัดการทรัพยากรด้านการอนุรักษ์และการท่องเที่ยว (Training Resource Manager in Conservation and Tourism) โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำหลักสูตรการจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว โดยผนวกทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไว้ในหลักสูตร

ความก้าวหน้าของโครงการ โครงการนี้จัดเป็นส่วนหนึ่งของโครงการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมที่ ADB ให้การสนับสนุนโดยจัดอยู่ในโครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในพื้นที่ต้นป่าน้ำระยะไกล ลดความยากจนของประชาชนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง "Poverty Reduction and Environmental Improvement in Remote Watersheds in GMS" และขณะนี้ทาง UNESCO กำลังอยู่ระหว่างการเตรียมโครงการอบรมผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรทั้งด้านธรรมชาติและวัฒนธรรม ตลอดจนผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่^๓

5. โครงการศึกษาเพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวในกลุ่มแม่น้ำโขง และโครงการพิเศษ : การศึกษาเรื่องการอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวมาอนุภูมิภาค Mekong/Lancang River Tourism Planning Study and Special Project on the Facilitation of Travel to and Within the Greater Mekong Subregion โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศสมาชิกทั้ง 6 ได้มีโอกาสร่วมกันวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวในกลุ่มแม่น้ำโขง/ลานช้างร่วมกัน

ความก้าวหน้าของโครงการ ผู้แทนจาก Pacific Consultants International (PCI) ซึ่ง ADB ได้มอบหมายให้ทำการศึกษาและประเมินศักยภาพด้านการตลาดของแหล่งท่องเที่ยวบริเวณแม่น้ำโขงของ

^๑ข้อมูลจากศูนย์ประสานงานโครงการด้านการท่องเที่ยวของอนุภูมิภาค (Agency for Coordinating Mekong Tourism Activities - AMTA)

^๒ข้อมูลจากศูนย์ประสานงานโครงการด้านการท่องเที่ยวของอนุภูมิภาค อ้างแล้ว

ทั้ง 6 ประเทศ 3 ระยะ ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว และจะมีการจัด Workshop เพื่อรับฟังความคิดเห็นต่างๆ และจะจัด Industry Seminars สำหรับนักลงทุน ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในประเทศสมาชิก ได้แก่ ไทย ลาว เวียดนาม กัมพูชา ภายในปี 2541⁴

6. โครงการหมู่บ้านท่องเที่ยว (Village - Based Tourism) โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวที่จะมีส่วนช่วยลดปัญหาความยากจน และช่วยกระจายความเจริญไปสู่ชนบทในรูปแบบของการพัฒนาที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นนั้นๆ

ความก้าวหน้าของโครงการ ขณะนี้ประเทศสมาชิกได้คัดเลือกหมู่บ้านที่จะนำเข้าโครงการนี้แล้ว มีการเตรียมการจัดหลักสูตรอบรมขึ้นเพื่อให้เกิดความเหมาะสม และได้ประโยชน์สูงสุด

7. โครงการเชื่อมต่อการท่องเที่ยวจากเหนือสู่ใต้ (North-South Tourism Corridor) โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมต่อไทยจีนทางภาคเหนือของไทย โดยจะเป็นการกระจายนักท่องเที่ยวจากประเทศที่ 3 คือกลุ่มอาเซียน ยุโรปตะวันออกกลาง เอเชียใต้ และอเมริกา ซึ่งเดินทางมาประเทศไทย และประเทศจีนให้กระจายไปในอนุภูมิภาค

ความก้าวหน้าของโครงการ North-South Tourism Corridor เป็นโครงการใหม่ล่าสุดของอนุภูมิภาคฯ (สาขาท่องเที่ยว)

ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เสนอในที่ประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสและระดับรัฐมนตรี ในการประชุมโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ ระหว่างวันที่ 28-30 สิงหาคม 2539 ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยที่ประชุมได้เห็นชอบและรับรองแนวคิดดังกล่าว และที่ประชุมคณะกรรมการสาขาท่องเที่ยวของอนุภูมิภาค ได้เสนอให้มีการปรับเปลี่ยนชื่อโครงการเป็น "GMS North-South Tourism Flow" เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น⁵

⁴ ข้อมูลจากประสานงานโครงการด้านการท่องเที่ยวของอนุภูมิภาค อ้างแล้ว

⁵ ข้อมูลจากประสานงานโครงการด้านการท่องเที่ยวของอนุภูมิภาค อ้างแล้ว

3.3 ความร่วมมือในระดับประเทศ (ทวิภาคี)

(1) ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาล สปป.ลาว

ความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ไทย-ลาว ได้เริ่มเกิดขึ้นภายหลังจากที่ได้มีการเจรจายุติการสู้รบที่บ้านร่มเกล้า (19 กุมภาพันธ์ 2531) ไทยกับ สปป.ลาว ได้ฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างกันอีกครั้งหนึ่ง เป็นผลให้บรรยากาศความสัมพันธ์ไทย-ลาวดีขึ้นตามลำดับ จนกระทั่งเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2531 ไทยกับ สปป.ลาว ได้มีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมกัน ในโอกาสที่ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีไปเยือน สปป.ลาว ในแถลงการณ์ร่วมฉบับนี้มีสาระสำคัญคือ "เพื่อให้ความร่วมมือไทย-ลาว เริ่มปรากฏเป็นรูปธรรมอย่างจริงจังและเป็นระบบมากขึ้น รวมทั้งให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมมือไทย-ลาวขึ้น"⁶

ต่อมาหลังจากที่ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีได้ประกาศนโยบาย "นโยบายเปลี่ยนอินโดจีนจากสนามรบเป็นตลาดการค้า" (2 กันยายน 2532) แล้ว ขณะนั้นในการดำเนินนโยบายของไทยต่อลาวนั้น ฝ่ายไทยมีกลไกที่สำคัญคือกองอำนวยการปฏิบัตินโยบายไทย-ลาว (กอ.นขทล) ในการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งได้แก่⁷

- 1) นโยบายเปลี่ยนสนามรบเป็นตลาดการค้า (2 กันยายน 2532)
- 2) นโยบายความมั่นคงของไทยต่อลาว (ปี 2531-2533)
- 3) แถลงการณ์ร่วมไทย-ลาว (25 พฤศจิกายน 2531)

การปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าว กองอำนวยการปฏิบัติ นโยบายไทย-ลาว และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินงานทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา และได้มีการลงนามในความตกลงว่าด้วยความร่วมมือไทย-ลาว กับคณะผู้แทนสปป.ลาว คือ พลเอก สีสะหวาด แก้วบุนพัน หัวหน้าคณะเลขาธิการทหาร กองทัพประชาชนลาว (8 สิงหาคม 2532)⁸

⁶ กระทรวงการต่างประเทศ กรมสารนิเทศ แถลงการณ์ร่วมระหว่างไทย-ลาว (25 พฤศจิกายน 2531)

⁷ วัลภา บุญพัฒน์, ลาวกับความมั่นคงแห่งชาติไทย (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 32, 2532-2533).

⁸ กองบัญชาการทหารสูงสุด รุ่นที่ 32, 2532-2533. ศูนย์อำนวยการร่วม. รายงานการประชุมคณะกรรมการร่วมมือไทย-ลาว 4 ตุลาคม 2532.

คณะกรรมการปฏิบัตินโยบายไทย-ลาว ซึ่งมีผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นประธาน ได้กำหนดที่จะให้ความช่วยเหลือ สปป.ลาวในขั้นต้นเป็นการขยายความสัมพันธ์ และความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการค้า ความร่วมมือด้านการติดต่อสื่อสารและคมนาคม ความร่วมมือทางการแพทย์และสาธารณสุข ความร่วมมือทางการศึกษา ศิลป วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว ในด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวได้กำหนดที่จะให้การสนับสนุนในด้านการท่องเที่ยว โดยการลงทุนในการสร้างโรงแรมขนาดใหญ่ จัดกลุ่มนักท่องเที่ยว ทั้งคนไทย และชาวต่างประเทศ ไปเยี่ยมชมสถานที่ น่าสนใจของ สปป.ลาว และให้การฝึกอบรมคนลาวให้เรียนรู้วิธีการต้อนรับนักท่องเที่ยว และได้กำหนดว่าการลงทุนใน สปป.ลาว ควรติดต่อผ่านคณะกรรมการร่วมมือไทย-ลาว การตกลงทำสัญญากันจะต้องทำโดยผ่านคณะกรรมการชุดนี้ เพื่อให้เป็นผลลัพท์ตามกฎหมายระหว่างประเทศ ระหว่างประเทศไทยกับ สปป.ลาว⁹

การดำเนินนโยบายของไทยต่อ สปป.ลาว นอกจากมีกองอำนวยการปฏิบัตินโยบาย ไทย-ลาว เป็นกลไกสำคัญในการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลแล้ว ส่วนในด้านความร่วมมือกับฝ่าย สปป.ลาว นั้น มีคณะกรรมการร่วมมือไทย-ลาวเป็นกลไกหลักในการดำเนินงาน คณะกรรมการร่วมมือไทย-ลาว มีผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นประธานกรรมการ มีรองประธานกรรมการ 2 คน คือ เลขาธิการทหาร และ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี และส่วนประกอบที่เป็นคณะกรรมการจาก เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เสนาธิการทหารทุกเหล่าทัพ ปลัดกระทรวงต่างๆ และผู้แทนจากกระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงมหาดไทย รายละเอียดโครงสร้างคณะกรรมการ (ภาคผนวกสี่)

คณะกรรมการร่วมมือไทย-ลาวได้มีการประชุมมาแล้ว 2 ครั้ง จึงได้เกิดการเปลี่ยนแปลงใหม่ขึ้นเมื่อคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ก่อการรัฐประหาร ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 และได้แต่งตั้ง นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี โดยมีนายอาสา สารสินเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐบาลอานันท์สามารถบริหารประเทศได้อย่างมีอิสระเพียงพอ ได้ปรับปรุงโครงสร้างคณะกรรมการร่วมมือไทย-ลาวใหม่ และเปลี่ยนชื่อใหม่จัดตั้งเป็นคณะกรรมการร่วมมือไทย-

⁹ กองบัญชาการทหารสูงสุด กองอำนวยการปฏิบัตินโยบายไทย-ลาว, ศูนย์อำนวยการร่วม, เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการร่วมมือไทย-ลาว (ฝ่ายไทย) 1 สิงหาคม 2532.

ลาว (พฤษภาคม 2534) โครงสร้างใหม่นี้ จะมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นประธาน คณะกรรมการ รายละเอียดโครงสร้างคณะกรรมการร่วมไทย-ลาว (ภาคผนวกห้า)¹⁰

คณะกรรมการร่วมไทย-ลาว ได้มีการประชุมมาแล้ว 7 ครั้ง ครั้งที่ 7 เมื่อ 2-5 กันยายน 2540 และในการประชุมครั้งที่ 1 (ส.ค. 2534) ในบันทึกการประชุมครั้งที่ 1 นี้ ได้มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวคือ "ไทยกับ สปป.ลาว มีความประสงค์ร่วมกันที่จะปรับปรุงความสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว ระหว่างประเทศทั้งสองให้ขยายตัวและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นบนพื้นฐานแห่งความเคารพในเอกราชอธิปไตย และความเสมอภาค และผลประโยชน์ร่วมกัน"¹¹

ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวได้ชัดเจนขึ้นเมื่อฝ่าย สปป.ลาว มีความประสงค์จะพัฒนาความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวกับไทย โดยมุ่งหวังจะดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาในเมืองไทยให้เดินทางไป สปป.ลาว ด้วย และเสนอร่างความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวไทย-ลาว ให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยพิจารณาเมื่อเดือนมิถุนายน 2534

ฝ่ายไทยเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากความร่วมมือกับ สปป.ลาว ซึ่งในอนาคตอาจขยายรวมไปถึงจีนตอนใต้ด้วย เพราะพื้นที่บริเวณดังกล่าวมีศักยภาพทางการท่องเที่ยวสูง อีกทั้งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือแก่การท่องเที่ยวของ สปป.ลาว ทั้งด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ฝึกอบรม/ดูงาน ตลอดจนการวางแผนโครงการท่องเที่ยวต่างๆ

ทั้งไทย กับ สปป.ลาว สามารถตกลงกันได้ และมีพิธีลงนามในความตกลงด้านการท่องเที่ยว ในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2535 ณ ทำเนียบรัฐบาล ผู้ลงนามฝ่ายไทยคือรัฐมนตรี มีชัย วีระไวทยะ ฝ่าย สปป.ลาว คือ ท่านเผ่า บุญนะผล (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัวพันเศรษฐกิจกับต่างประเทศ)

สาระสำคัญของความตกลงคือ ไทยกับ สปป.ลาวตกลงในหลักการที่จะร่วมมือกันในการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะให้ความช่วยเหลือแก่องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ในด้านการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลทาง

¹⁰คำสัมภาษณ์ ท่าน พลตรี เสรีรัตน์ ถิ่นรัตน์ สำนักงานคณะกรรมการความมั่นคงชายแดนไทย-ลาว กองบัญชาการสูงสุด เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2541 ที่สำนักงานคณะกรรมการความมั่นคงชายแดนไทย-ลาว

¹¹รายงานการประชุมคณะกรรมการร่วม ไทย-ลาว ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2534

การท่องเที่ยว และทั้งสองฝ่ายได้จัดตั้งสำนักงานตัวแทนที่นครหลวงของแต่ละฝ่ายแล้ว รายละเอียดของความตกลงดังกล่าว (ภาคผนวกที่หก)¹²

หลังจากที่ไทยกับ สปป.ลาวได้ลงนามความตกลงด้านการท่องเที่ยวดังกล่าวแล้ว ไทยกับ สปป.ลาวได้มีการวางแผนงานการท่องเที่ยวของแต่ละประเทศ แล้วประชุมหารือร่วมกันระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว เพื่อยกร่างแผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเพื่อร่วมลงนามในแผนความร่วมมือประจำปี ซึ่งปัจจุบันมีทั้งหมด 3 แผน

1. แผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ประจำปี 2535-2536 ลงนามเมื่อวันที่ 21 ก.พ. 2535
2. แผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ประจำปี 2538-2539 ลงนามเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2537
3. แผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ประจำปี 2541-2542 ลงนามเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2541

แผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวฉบับที่ 1

แผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว (อทช.) ประจำปี 2535-2536 ลงนามเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2535 (แผนตัวจริง (ภาคผนวกที่เจ็ด))

สาระสำคัญ

1. ททท. ให้ความช่วยเหลือ อทช. สปป.ลาว ในการสำรวจแหล่งท่องเที่ยว 2 แห่ง (จะกำหนดแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการสำรวจและรายละเอียดต่อไป หลังจากการจัดทำแผนประจำปี)
2. ททท. ให้ความช่วยเหลือ อทช. สปป.ลาว ในการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ดังนี้
 - 2.1 จัดคณะศึกษาดูงานระยะสั้น กำหนดเวลา 2 สัปดาห์ จำนวน 2 คณะในด้านงานจัดการ/บริหารการท่องเที่ยว และด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยว

¹²เอกสาร ความตกลงด้านการท่องเที่ยวระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2535.

2.2 จัดการฝึกอบรมวิชาการท่องเที่ยวหลักสูตร 3 เดือน จำนวน 12 คน ในด้าน มัคคุเทศก์ บริหารธุรกิจท่องเที่ยว พระราชบัญญัติการท่องเที่ยว การวางแผนโครงการ สถิติ การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ และการตลาด

สรุปการดำเนินการตามความตกลงและแผนงาน

1. ททท. ได้ส่งคณะนักวิชาการเดินทางไปสำรวจแหล่งท่องเที่ยว 2 แห่ง คือ แขวงหลวงพระบาง และแขวงจำปาสัก [โดยในระหว่างวันที่ 14-18 มิถุนายน 2536 เพื่อกำหนดข้อกำหนดของโครงการ (Term of Reference) และได้ว่าจ้างสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในแขวงจำปาสัก]

2. ททท. ได้ให้ความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวดังนี้

2.1 จัดทัศนศึกษาให้กับเจ้าหน้าที่ระดับสูงด้านการจัดการและบริหารธุรกิจท่องเที่ยว แบ่งเป็น 3 คณะๆ ละ 3 คน คือ

2.1.1 ระดับผู้บริหารจาก อทช. สปป.ลาว ดูงานด้านการบริหาร ในช่วงเดือน สิงหาคม 2535 ระยะเวลา 15 วัน

2.1.2 ผู้บริหารงานด้านการท่องเที่ยวจากสำนักนายกรัฐมนตรีนครี และ อทช. สปป.ลาว ดูงานด้านการจัดการ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2535 ระยะเวลา 15 วัน

2.1.3 รองหัวหน้า อทช. สปป.ลาว นำผู้บริหารงานด้านการท่องเที่ยวจาก อทช. สปป.ลาว ภาคกลางและภาคใต้ ดูงานด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยวในช่วงเดือนเมษายน 2536

2.2 จัดทัศนศึกษาและดูงานให้กับเจ้าหน้าที่ของ อทช. สปป.ลาว จำนวน 2 คณะ และจัดการฝึกอบรมวิชาการท่องเที่ยวหลักสูตร 1 เดือน (ตามความต้องการของ สปป.ลาว จำนวน 2 คณะๆ ละ 18 คน รวม 36 คน ในระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2536 ¹³)

แผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวฉบับที่ 2

แผนงานความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และ องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ (อทช.) สปป.ลาว ประจำปี 2538-2539 ลงนามเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2537 (แผนตัวจริงอยู่ในภาคผนวกที่แปด)

¹³ ข้อมูลจากกองวิเทศสัมพันธ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สาระสำคัญ

1. ททท. ให้ความช่วยเหลือ อทช. ในการจัดแผนแม่บทโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวที่แขวงจำปาสักและแขวงหลวงพระบาง

2. ททท. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ อทช. สปป.ลาว ในการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว โดยจัดการศึกษาดูงานด้านการท่องเที่ยว และฝึกอบรมระยะสั้นและระยะยาวในประเทศไทย และ สปป.ลาว การอบรมดังกล่าวจะทำในลักษณะการฝึกอบรมเพื่อสร้างวิทยากร (Train the Trainers)

3. การสำรวจเส้นทางท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวของประเทศ สปป.ลาว ไทย และประเทศอื่นๆ ดังนี้

3.1 เส้นทาง ห้วยทราย - หลวงน้ำทา-บ่อเต็น ระยะทางประมาณ 260 กิโลเมตร ซึ่งเชื่อมโยงประเทศไทยจากอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ผ่านแขวงบ่อแก้วและหลวงน้ำทา (สปป.ลาว) ไปยังชายแดนจีน

3.2 เส้นทางจากหนองคาย/เวียงจันทน์-หลวงพระบาง-อุดมชัย-หลวงน้ำทา-บ่อเต็น ไปยังชายแดนจีน

3.3 เส้นทางจากมุกดาหาร-สุวรรณเขต-ลาวบาว ไปยังเวียดนาม

3.4 เส้นทางท่องเที่ยวตามลำแม่น้ำโขง จากเชียงของ จังหวัดเชียงราย (ประเทศไทย) เมืองห้วยทราย (สปป.ลาว) - หลวงพระบาง-เวียงจันทน์-สุวรรณเขต ซึ่งจะดำเนินการสำรวจในช่วงหลังฤดูฝน

4. การประชุมร่วมด้านการท่องเที่ยวร่วมกันระหว่าง สปป.ลาว ไทย เวียดนาม เพื่อปรึกษาหารือการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกันและการใช้เส้นทางคมนาคมต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่าง 3 ประเทศ

5. การจัดตั้งศูนย์ต้อนรับนักท่องเที่ยวที่กำแพงนครเวียงจันทน์

ททท. จะร่วมมือกับ อทช. สปป.ลาว ในการจัดตั้งศูนย์ต้อนรับนักท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นศูนย์การขนส่ง การบริการข่าวสารการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

สรุปการดำเนินงานตามแผนงาน

1. ททท. ได้ดำเนินโครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวของแขวงหลวงพระบางและแขวงจำปาสักตามความต้องการของ อทช. สปป.ลาว นั้น (โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแขวงหลวงพระบาง และแขวงจำปาสัก สปป.ลาว ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว และมอบให้ อทช. สปป.ลาว เมื่อเดือนมีนาคม 2540)

2. ททท. ได้ให้ความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวดังนี้

2.1 ดำเนินการในลักษณะฝึกอบรมเพื่อสร้างวิทยากร (Train the Trainers) โดยการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมทางการท่องเที่ยวให้ อทช. สปป.ลาว และได้ส่งผู้ฝึกอบรมไปดำเนินการ ณ สปป.ลาว ระหว่างวันที่ 14-26 มิถุนายน 2537 โดยมีวัตถุประสงค์ ให้ อทช. สปป.ลาว สามารถดำเนินการฝึกอบรมได้ด้วยตนเองต่อไป

2.2 ททท. ร่วมกับสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และกรมวิเทศสหการนำคณะผู้บริหารระดับสูงจากสปป.ลาวจำนวน 7 คน เข้าเยี่ยมชมและดูงานตามหลักสูตร Training and Study Tours on Civil Servant Development ในระหว่างวันที่ 12-30 กันยายน 2537

3. การสำรวจเส้นทางท่องเที่ยว ให้เชื่อมโยงแห่งท่องเที่ยวของ สปป.ลาว ไทยและประเทศอื่นๆ

การดำเนินงาน ททท. ร่วมกับ อทช. สปป.ลาว สำรวจเส้นทางเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวจำนวน 4 เส้นทางคือ

3.1 การสำรวจเส้นทางห้วยทราย-หลวงน้ำทา- บ่อเต็น ระยะทาง 260 กิโลเมตร จากชายแดนไทย (อำเภอเชียงของ) ผ่าน สปป.ลาว ไปชายแดนจีน เส้นทางนี้ได้นำไปบรรจุในการสำรวจเส้นทางคาราวานรถยนต์ท่องเที่ยวไทย-สปป.ลาว-จีน เส้นทางเชียงทราย-หลวงน้ำทา-คูนหมิง-ชีอาน-ปักกิ่ง ซึ่งได้ดำเนินการแล้วในวันที่ 21 มกราคม - 6 กุมภาพันธ์ 2539

3.2 การสำรวจเส้นทางจากหนองคาย-เวียงจันทน์-หลวงพระบาง-อุดมชัย-หลวงน้ำทา-บ่อเต็น-ไปยังชายแดนจีน เส้นทางนี้ สปป.ลาวยังไม่พร้อมที่จะให้ทำการสำรวจโดยให้เหตุผลว่าติดปัญหาเรื่องความไม่ปลอดภัย เส้นทางอันตรายและมีโจรผู้ร้าย

3.3 เส้นทางจากมุกดาหาร-สุวรรณเขต-ลาวบาว ไปยังเวียตนาม เส้นทางนี้ได้ทำการสำรวจแล้วเมื่อครั้งที่จัดสำรวจเส้นทางคาราวานมิตรภาพไทย-ลาว-เวียตนาม เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2538

3.4 การสำรวจเส้นทางท่องเที่ยวตามลำแม่น้ำโขงจากเชียงของ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย/เมืองห้วยทราย (สปป.ลาว) - หลวงพระบาง-เวียงจันทน์-สุวรรณเขต เส้นทางนี้ ททท. ได้นำไปบรรจุไว้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาจัดแผนแม่บทโครงการพัฒนาท่องเที่ยวแขวงหลวงพระบาง

4. การประชุมร่วมด้านการท่องเที่ยวระหว่าง สปป.ลาว ไทยและเวียตนามเพื่อหารือส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกัน โดยมุ่งพัฒนาโครงข่ายการใช้เส้นทางคมนาคมระหว่าง 3 ประเทศ

การประชุมครั้งที่ 1 สปป.ลาวเป็นเจ้าภาพ เมื่อวันที่ 26-28 ธันวาคม 2537

การประชุมครั้งที่ 2 เวียดนามเป็นเจ้าภาพ เมื่อวันที่ 4-8 ตุลาคม 2538

การประชุมครั้งที่ 3 ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ เมื่อ 8 เมษายน 2540 ที่เชียงราย

มติที่ประชุมให้หน่วยงานการท่องเที่ยวภาคีรัฐบาลของทั้ง 3 ประเทศ ไทย สปป.ลาว เวียดนาม ช่วยกันชี้แจงให้เอกชนของแต่ละประเทศทราบถึงเส้นทางต่างๆ และให้แต่ละประเทศเสนอข้อเสนอนำเที่ยวใหญ่ๆ ประเทศละ 2 ราย เพื่อจัดให้เดินทางร่วมกันตามเส้นทางที่เลือกขึ้น โดยเฉพาะทางหลวงหมายเลข 9 ในสปป.ลาว โดยจะจัดให้มีการประชุมร่วมกันทั้งก่อนออกเดินทางและเมื่อเสร็จสิ้นการเดินทางแล้ว เพื่อพิจารณาและรับฟังความคิดเห็นจากภาคเอกชน

ฝ่าย ททท. จะจัดให้เจ้าหน้าที่ท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เวียดนาม ดำเนินการสำรวจพื้นที่ในภาคอีสานของไทย อนึ่ง อาจจะเชิญตัวแทนการท่องเที่ยวจากประเทศกัมพูชา และสหภาพพม่าเข้าร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์ในการประชุมครั้งต่อไปด้วย¹⁴

5. โครงการจัดตั้งศูนย์ต้อนรับนักท่องเที่ยว

เนื่องจาก อทช. สปป.ลาว ได้มีการเปลี่ยนแปลง สถานที่ที่จะดำเนินการหลายครั้ง เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์การใช้ที่ดินในสปป.ลาว ททท.จึงไม่สามารถดำเนินการใดๆ ได้ คาดว่าทางฝ่าย สปป.ลาว คงไม่พร้อมที่จะตั้งศูนย์ต้อนรับนักท่องเที่ยว โครงการนี้จึงยกเลิกไป¹⁵

แผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว ฉบับที่ 3

แผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และ องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ (อทช.) สปป.ลาว ประจำปี 2541-2542 ลงนามเมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2541 (แผนตัวจริงอยู่ในภาคผนวกที่เก้า)

สาระสำคัญ

1. การแลกเปลี่ยนคณะผู้บริหารการท่องเที่ยวเป็นทางการ เพื่อศึกษาดูงานและประชุมร่วมกัน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของทั้งสองประเทศ และการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไปสู่ประเทศที่สามในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง โดยผ่าน สปป.ลาว ทั้งนี้การดำเนินการจะอยู่ภายใต้ระเบียบปฏิบัติและกฎหมายของทั้งสองประเทศ

2. ด้านการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว

¹⁴ คำสัมภาษณ์ คุณพจน์ลักษณ์ สวัสดิ์ แผนกทะเบียนธุรกิจท่องเที่ยว (อดีตผู้ช่วยผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเวียงจันทน์) เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2541 ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

¹⁵ คำสัมภาษณ์ คุณพจน์ลักษณ์ สวัสดิ์ (ข้างแล้ว)

2.1 ททท. จะจัดการฝึกอบรมด้านการบริการอาหารและเครื่องดื่ม หลักสูตร 3 เดือน แก่พนักงานองค์กรท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จำนวน 3 คน ณ สถาบันฝึกอบรมวิชาการโรงแรม และการท่องเที่ยวบางแสน ประเทศไทย

2.2 ททท. จะจัดฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) หลักสูตร 1 เดือน แก่พนักงานองค์กรท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว 1 คน

2.3 กรมวิเทศสหการให้ทุนแก่พนักงาน องค์กรท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จำนวน 4 คน ฝึกอบรมด้านการจัดการโรงแรม และการท่องเที่ยวหลักสูตร 1 เดือน ในประเทศไทย

2.4 ททท. จะให้ความร่วมมือแก่ อทช. สปป.ลาว ในการจัดการฝึกอบรมด้านการบริการสำหรับพนักงานโรงแรมและร้านอาหาร โดยส่งวิทยากรจำนวน 3 คน มายัง สปป.ลาว เพื่อทำการอบรมร่วมกับนักวิชาการขององค์กรท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว โดยองค์กรท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาวจะแจ้งให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทราบถึงกำหนดการและสถานที่ที่เหมาะสม

2.5 ททท. และ อทช. สปป.ลาว จะจัดให้มีการแลกเปลี่ยนคณะเจ้าหน้าที่ของทั้งสองฝ่าย ฝ่ายละ 4 คน ไปศึกษาดูงานด้านการท่องเที่ยว โดยมีกำหนดการในประเทศของแต่ละฝ่ายไม่เกิน 1 สัปดาห์

3. ด้านการส่งเสริมการลงทุน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและองค์กรท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จะร่วมมือกันจัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมการลงทุนด้านการท่องเที่ยว ในแขวงจำปาสัก และแขวงหลวงพระบาง แห่งละ 1 ครั้ง โดยจะจัดที่ สปป.ลาว

ททท. จะรับผิดชอบการเชิญชวนผู้ลงทุนจากประเทศไทย และ อทช. สปป.ลาว จะเชิญชวนผู้ลงทุนในสปป.ลาวมาร่วมการสัมมนา

4. ด้านการตลาด

4.1 องค์กรท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จะให้ความร่วมมือกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในการทัศนศึกษาเพื่อแนะนำแหล่งท่องเที่ยว (Familiarization Trips) สำหรับสื่อมวลชนและบริษัทนำเที่ยว (Travel Agents) จากประเทศที่สาม ที่เดินทางมาประเทศไทยและเดินทางต่อไปยัง สปป.ลาว โดย อทช. สปป.ลาว ยินดีจะประสานงานอำนวยความสะดวกในการเข้าประเทศ และจะรับผิดชอบการต้อนรับคณะดังกล่าวตามความเหมาะสม

4.2 ททท. จะให้การสนับสนุนการจัดสัมมนา ด้านการตลาดการท่องเที่ยวของ สปป.ลาวขึ้นในประเทศไทย โดยการประสานงานกับสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวของประเทศไทย และ อทช. สปป.ลาว จะดำเนินการในส่วนของบริษัทท่องเที่ยวใน สปป.ลาว

4.3 อทช. สปป.ลาว จะให้ความร่วมมือแก่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในการจัดทำภาพนิ่งและวิดีโอ เพื่อจัดทำโสตทัศนูปกรณ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของภูมิภาคโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะรับผิดชอบด้านงบประมาณและการผลิต

4.4 อทช. สปป.ลาว จะให้ความร่วมมือแก่ ททท. ในด้านการประสานงาน และอำนวยความสะดวกสำหรับการจัดโครงการคาราวานมิตรภาพ (Friendship Caravan) จากประเทศไทย ไปยังอนุภูมิภาคคุ่มแม่น้ำโขง เพื่อส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวทางบก (Overland Tourism)

สรุปการดำเนินการตามแผนงานที่ได้ทำไปแล้ว

1. การแลกเปลี่ยนคณะผู้บริหารการท่องเที่ยวเป็นทางการ ยังไม่ได้ดำเนินการ
2. ด้านการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว

2.1 จัดฝึกอบรมพนักงานองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จำนวน 3 คน ในหลักสูตรด้านการบริการ อาหารและเครื่องดื่ม ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2540 - 20 กุมภาพันธ์ 2541 ณ สถาบันฝึกอบรมวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2.2 จัดฝึกอบรมด้านบริการสำหรับพนักงานโรงแรมและร้านอาหาร โดยส่งวิทยากร 3 คนมายัง สปป.ลาว เพื่อทำการอบรมร่วมกับนักวิชาการขององค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ระหว่างวันที่ 1-5 มิถุนายน 2541 ที่เวียงจันทน์ สปป.ลาว มีผู้เข้ารับการอบรม 94 คน

3. ด้านการตลาด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้จัด

3.1 จัดทำ Poster Thailand Gateway to Indochina

3.2 จัดทำวีดิทัศน์ชุด Thailand Gateway Mekong Sub-Region

3.3 จัดทำแผนที่แสดงจุดเชื่อมการเดินทางไปประเทศคุ่มแม่น้ำโขง

3.4 ภาพสไลด์แหล่งท่องเที่ยวในสปป.ลาว

3.5 องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว / การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย / การท่องเที่ยวเวียดนาม จัดคาราวาน ส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวทางบก (Overland Tourism) ตามเส้นทางหมายเลข 8, 9 ลาว-เวียดนาม-ไทย กำหนดจัดประมาณเดือนธันวาคม 2541 เพื่อต้อนรับปี ท่องเที่ยว สปป.ลาว Visit Laos Year 1999¹⁶

¹⁶ข้อมูลจากกองวิเทศสัมพันธ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

บทวิเคราะห์

ความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย-สปป.ลาว มีกลไกหลัก คือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ ของสปป.ลาว ภายใต้การอนุมัติหรือเห็นชอบของรัฐบาล สปป.ลาว

สำหรับประเทศไทยนั้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีอำนาจการตัดสินใจอย่างแท้จริงในการจัดทำแผนความร่วมมือต่างๆ และรายงานความก้าวหน้าของความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวไทย-สปป.ลาว ทั้งด้านการจัดทำแผนความร่วมมือและรายงานการดำเนินงานให้คณะกรรมการร่วม ไทย-ลาว ทราบทุกครั้งที่มีการประชุม โครงสร้างของผู้เข้าร่วมประชุมในการร่างแผนความตกลง¹⁷

ฝ่ายไทย

รองผู้ว่าการ ฝ่ายวางแผนและพัฒนา การท่องเที่ยวประเทศไทย
หัวหน้าคณะผู้แทนฝ่ายไทย ได้แก่
ผู้อำนวยการกองวิเทศสัมพันธ์ ททท.

ผู้อำนวยการกองวางแผนโครงการ ททท.

พนักงานตลาด กองพัฒนาการตลาด ททท.

หัวหน้างานวางแผน กองวางแผนโครงการ ททท.

หัวหน้างานวิเทศสัมพันธ์ กองวิเทศสัมพันธ์ ททท.

พนักงานวิเทศสัมพันธ์ กองวิเทศสัมพันธ์ ททท.

ฝ่าย สปป.ลาว

หัวหน้าองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ

หัวหน้าคณะผู้แทนฝ่าย สปป.ลาว ได้แก่

รองหัวหน้าองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ อทช.

สปป.ลาว

รองหัวหน้าแผนกสถิติแผนการ การร่วมมือและการตลาด อทช. สปป.ลาว

รองหัวหน้าแผนกการตลาด อทช. สปป.ลาว

เจ้าหน้าที่แผนกสถิติ อทช. สปป.ลาว

เจ้าหน้าที่แผนกฝึกอบรม อทช. สปป.ลาว

เจ้าหน้าที่แผนกความร่วมมือ อทช. สปป.ลาว

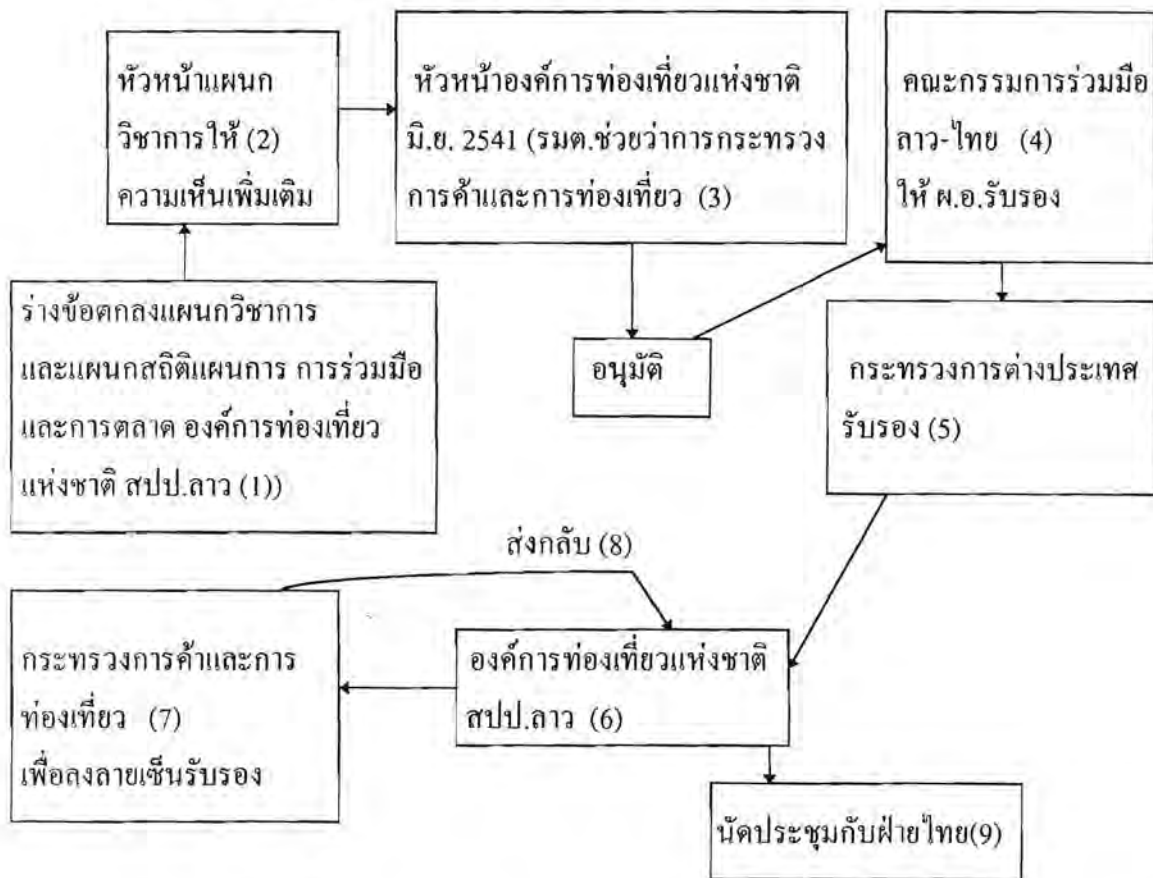
ด้าน สปป.ลาวการร่างแผนความร่วมมือรวมทั้งข้อตกลงต่างๆ แผนกวิชาการและแผนกสถิติ แผนกการร่วมมือและการตลาดขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จะเป็นผู้ร่างแผนความร่วมมือ โดยให้หัวหน้าแผนกให้ความเห็นเพิ่มเติม หลังจากนั้นจะผ่านความเห็นชอบของหัวหน้าองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ซึ่งในกลางปี 2541 ได้มีการยกฐานะตำแหน่งนี้เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการค้าและการท่องเที่ยว ควบกับตำแหน่งหัวหน้าองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว¹⁸ หลัง

¹⁷ ข้อมูลจากกองวิเทศสัมพันธ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ้างแล้ว)

¹⁸ จากคำสัมภาษณ์ ท่าน แจ็ง ไชยะวงค์ ประธานองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการค้าและการท่องเที่ยว เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2541 ที่องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว

จากที่หัวหน้าองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว เห็นชอบกับร่างแผนความร่วมมือแล้ว จะต้องนำร่างแผนความร่วมมือนั้นเข้าไปพิจารณาและขอความเห็นรับรองจากคณะกรรมการร่วมมือนีลาว-ไทย เมื่อคณะกรรมการร่วมมือนีลาว-ไทยเห็นชอบ จะส่งร่างแผนความร่วมมือดังกล่าวไปให้กระทรวงการต่างประเทศรับรองและอนุมัติแล้วส่งกลับไปท่้องการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว เพื่อส่งต่อไปยังกระทรวงการค้าและการท่องเที่ยว เพื่อลงลายเซ็นรับรองอนุมัติ จึงจะสามารถตัดสินใจที่จะประชุมปรึกษาหารือร่วมกับฝ่ายไทยได้ ดังแผนผัง¹⁹

แผนผังแสดง ขั้นตอนการร่างความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของสปป.ลาว

เนื่องจากการตัดสินใจของฝ่าย อทช. สปป.ลาว ในความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวไทย-ลาว นั้น ต้องผ่านขั้นตอนต่างๆ มากมาย การร่างแผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวประจำปี จึงต้องใช้เวลาาน บางครั้งเกือบ 1 ปี มีผลให้แผนความร่วมมือประจำปีเลื่อนระยะเวลาออกไป ในช่วงปี 2537 จะเป็นช่วง ระยะเวลาร่างแผนประจำปี 2538-2539 ซึ่งลงนามในวันที่ 10 พฤษภาคม 2537 ในช่วงปี 2540 จะเป็น

¹⁹ท่านสุน มะนีวงศ์ และ ท่านกองเงิน ชนละมณตรี แผนกวิชาการและแผนกสถิติแผนการ การร่วมมือ และการตลาด องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2541 ที่ อทช. สปป.ลาว

ช่วงระยะเวลาว่างแผนประจำปี 2541-2542 ซึ่งลงนามในวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2541 ดังนั้นในช่วงปี พ.ศ. 2537 และ พ.ศ. 2540 จึงไม่มีแผนความร่วมมือประจำปีในช่วงทั้ง 2 ปีนี้ สรุปแผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่าง ททท. และ อทช. สปป.ลาว ทั้งหมดจะมีด้วยกัน 3 แผน คือ แผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวประจำปี 2535-2536, 2538-2539, 2541-2542²⁰

การประสานกับฝ่าย สปป.ลาว จึงมีข้อจำกัดในด้านความล่าช้าของระยะเวลา การจัดประชุมยกวางแผน บางครั้งต้องมีการประชุมมากกว่า 1 ครั้ง เมื่อประสบปัญหาการตัดสินใจไม่ได้ของฝ่าย สปป.ลาว จึงต้องนัดประชุมใหม่อีกครั้ง รวมทั้งใช้การประสานงานทางโทรศัพท์และโทรสาร จนกว่าทาง สปป.ลาว จะสามารถตัดสินใจร่วมลงนามได้ จึงนับวันเวลาลงนามแผนความร่วมมือประจำปีของช่วงปีนั้นๆ อย่างไรก็ตามสิ่งเหล่านี้ก็ไม่ใช่อุปสรรคของความร่วมมือในด้านการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับ สปป.ลาว ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีความตั้งใจจริงและมีความเข้าใจในอุปสรรคดังกล่าว ทาง สปป.ลาวก็กำลังจะมีการปรับโครงสร้างขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติของ สปป.ลาวใหม่ ให้มีความคล่องตัวมากขึ้น หลังจากที่ สปป.ลาวได้ย้ายองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ออกจากสำนักนายกรัฐมนตรี ไปขึ้นตรงต่อกระทรวงการค้าและการท่องเที่ยว โดยหัวหน้าองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จะดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการค้าและการท่องเที่ยว การตัดสินใจใดๆ ที่เคยผ่านสำนักนายกรัฐมนตรี ก็จะมาผ่านกระทรวงการค้าและการท่องเที่ยวแทน

จากแผนความร่วมมือระหว่าง ททท. และอทช. สปป.ลาว ทั้ง 3 แผน รวมทั้งการดำเนินงานตามแผนที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับ สปป.ลาว ดำเนินไปได้ดี ประสบความสำเร็จและเป็นรูปธรรม นับตั้งแต่ ททท.สำนักงานเวียงจันทน์ ไปเปิดที่ สปป.ลาว เมื่อ 1 มีนาคม 2535 ในขณะที่นั้น อทช. สปป.ลาว ซึ่งตั้งขึ้นเมื่อพ.ศ. 2532 ยังคงมีขีดความสามารถในการทำงานค่อนข้างจำกัดทั้งในด้านโครงสร้างหน่วยงาน การบริหารงาน และบุคลากร ททท. มีส่วนช่วย สปป.ลาวในการเป็นที่ปรึกษา ในการพัฒนาปรับปรุง อทช. ให้มีขีดความสามารถในการทำงานเพิ่มขึ้น ทั้งในด้านการจัดโครงสร้างองค์กร การบริหารงานและการพัฒนาบุคลากรใน อทช.ให้มีมาตรฐานขึ้น ทางผู้นำ อทช. ก็ได้ยอมรับว่าการจัดรูปแบบโครงสร้างองค์กรของ อทช. สปป.ลาวนั้น ได้ความคิดและได้นำแบบโครงสร้างของททท.มาใช้ในองค์กร²¹ ทาง ททท. มีส่วนช่วยให้ สปป.ลาวมีความตื่นตัวทางด้านการท่องเที่ยว บุคลากรใน อทช. สปป.ลาว ส่วนใหญ่ผ่านการอบรม

²⁰ คำสัมภาษณ์ คุณอัจฉพรธม บุญเจริญ หัวหน้างานวิเทศสัมพันธ์ กองวิเทศสัมพันธ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2541 ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

²¹ คำสัมภาษณ์ ท่านแจ้ง ไชยวงค์ อ่างแล้ว

จากประเทศไทย จากวิทยากรซึ่งอยู่ใน ททท. ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ ททท.และพนักงานของ อทช. สปป.ลาว จึงมีความใกล้ชิดกัน ผูกพันกันในระดับที่ค่อนข้างดี ทาง ททท.ก็เข้าใจสภาพแวดล้อม ข้อจำกัด และอุปสรรคต่างๆ ของสปป.ลาว ได้ดี เข้าใจในอำนาจบทบาทและสถานภาพของอทช. สปป.ลาว²²

ด้านการพัฒนาบุคลากร นับเป็นงานที่ค่อนข้างเด่น ในความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยกับสปป.ลาว และมองเห็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นได้ชัดเจน มีผลต่อการสร้างทัศนคติที่ดีต่อกัน จาก การดำเนินการฝึกอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้กับ สปป.ลาว ตามแผนประจำปี 2538-2539 และแผน 2541-2542 นั้น มีข้อคิดเห็นจากวิทยากรฝ่ายไทย เจ้าหน้าที่ฝ่ายฝึกอบรมของ ททท. และการเข้าร่วมสังเกตการณ์การอบรมของนักวิจัยและการสัมภาษณ์ พนักงานของอทช. สปป.ลาว และผู้เข้าร่วมการอบรม รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ ททท. คนแรก และผู้ช่วยผู้อำนวยการ ททท. คนแรก มีความคิดเห็นตรงกันว่า การอบรมในรูปแบบที่เชิญวิทยากรจากประเทศไทยไปอบรมให้กับผู้เข้ารับการอบรมที่สปป.ลาว นั้น ค่อนข้างประสบความสำเร็จ มีผลในด้านทัศนคติที่ดีต่อความร่วมมือไทย-ลาว

ข้อดี

1. ความมีส่วนร่วมกันระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาล สปป.ลาวร่วมมือกันในด้านงบประมาณ ด้วยการสมทบงบประมาณจากฝ่าย สปป.ลาว การอำนวยความสะดวกในการอบรม ด้านสถานที่ การเตรียมผู้เข้าอบรม และอื่นๆ

2. อบรมได้จำนวนมาก เนื้อหาวิชาการที่สอดคล้องกับผู้เข้าร่วมอบรม เนื่องจากวิทยากรจากสถาบันฝึกอบรมวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้เคยจัดการอบรมให้กับสปป.ลาวมาแต่ต้น และได้พยายามปรับเนื้อหาวิชาการและเทคนิคการสอนต่างๆ ให้สอดคล้องกับผู้เข้าร่วมอบรม ผู้เข้าร่วมอบรมที่เป็นคนสปป.ลาว ทุกคน สามารถอ่านเอกสารภาษาไทยที่ใช้ในการอบรมได้ และสามารถเข้าใจในเนื้อหาวิชาการได้ดี ถึงแม้ว่าจะต้องใช้ศัพท์ภาษาอังกฤษค่อนข้างมากก็ตาม

3. ความมีส่วนร่วมระหว่างผู้เข้าร่วมอบรมและวิทยากร ผู้เข้าร่วมอบรมส่วนใหญ่เคยปฏิบัติงานด้านนี้มาก่อน เนื้อหาในการอบรมมีภาคปฏิบัติรวมควบคู่กับภาคทฤษฎี ผู้เข้าร่วมอบรมจะต้องเสียค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งให้แก่ผู้จัดการอบรมซึ่งเป็นฝ่ายสปป.ลาว โดยเจ้าของกิจการออกเงินให้ก่อน และบางแห่งก็มีการหักจากเงินเดือนของผู้เข้าร่วมอบรม ผู้เข้าร่วมอบรมมีความประทับใจในตัววิทยากรจาก

²² คำสัมภาษณ์ นาย ไพศาล วังชัย ผู้อำนวยการกองวิเทศสัมพันธ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เมื่อ 22 กันยายน 2541 ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ประเทศไทย ได้รวมเงินกันซื้อของขวัญตอบแทนวิทยากร ผู้เข้าร่วมอบรมรุ่นก่อนๆ ก็มาพบปะวิทยากร
เชิญชวนวิทยากรไปที่บ้าน ไปร่วมสังสรรค์กับผู้เข้าร่วมอบรมรุ่นก่อนๆ อย่างไม่เป็นทางการ

4. ประหยัดงบประมาณทั้งฝ่ายรัฐบาลไทย และรัฐบาล สปป.ลาว การใช้จ่ายต่างๆ ค่อนข้าง
ประหยัดสมเหตุสมผล เช่น จะไม่มีการจัดเลี้ยงอาหารกลางวัน ให้ผู้เข้าร่วมอบรมรับผิดชอบตนเอง
การจัดอาหารว่างค่อนข้างประหยัด เรียบง่าย การจัดเลี้ยงวันปิดงานอบรมก็เป็นไปอย่างเรียบร้อย
ประหยัด

5. เกิดความร่วมมือที่ดีระหว่างพนักงาน อทช. สปป.ลาว และเจ้าหน้าที่ ททท.ประเทศไทย ใน
การดำเนินงานการจัดการฝึกอบรม และด้านอื่นๆ

ข้อสังเกต

การอบรมในรูปแบบอื่นๆ ตามแผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่าง สปป.ลาว
กับประเทศไทย ที่ต้องให้ผู้เข้าร่วมอบรมเดินทางมาอบรม ภูานหรืออื่นๆ ที่ประเทศไทย ทางสปป.ลาว
ขอสงวนสิทธิเป็นผู้คัดเลือกผู้เข้าร่วมอบรมเอง มักจะมีปรากฏการณ์ที่ได้ผู้เข้าร่วมอบรมที่เป็นคนที่เข้า
หน้าเดิม หรือบุคคลที่ทำงานไม่เกี่ยวข้องโดยตรง หรือถ้าเป็นพนักงานของอทช. สปป.ลาว จะเป็น
บุคคลที่อยู่ในเขตเฉพาะแขวงเวียงจันทน์ แขวงเดียวไม่ว่าจะเป็นการอบรมหัวข้อใดก็ตาม ยังไม่มีการ
กระจายโอกาสไปยังแขวงอื่นๆ เหตุผลส่วนหนึ่ง เนื่องจากการเดินทางมาอบรมที่ประเทศไทยมีผล
ประโยชน์ที่ผู้เข้าร่วมอบรมจะได้รับ มีเบี้ยเลี้ยงในอัตราที่สูง พร้อมด้วยการบริการอาหารและที่พักฟรี
หรือด้วยเหตุผล ของความเป็นเครือญาติ หรือการตอบแทนบุญคุณบิดามารดาของผู้เข้าร่วมอบรมซึ่งเคย
เป็นนักปฏิวัติมาก่อน สิ่งเหล่านี้จะมีผลให้ผู้เข้าร่วมอบรมไม่ค่อยกระตือรือร้น สนใจในเนื้อหาวิชาการ
ที่เข้าอบรม ซึ่งต่างจากผู้เข้าร่วมอบรมซึ่งเป็นคนจากประเทศอื่นๆ เช่น เวียดนาม พม่า ที่มีความพร้อม
ความตั้งใจสูง และเมื่อเดินทางกลับสปป.ลาวแล้วก็ไม่นำวิชาการที่ได้รับการอบรมไปใช้ ไปทำงาน
ด้านอื่นบ้าง หรือถึงแม้ไปทำงานในหน้าที่นั้นก็ตาม แต่เงื่อนไขสภาพแวดล้อมที่ สปป.ลาว ไม่สอดคล้อง
สิ่งที่จะนำวิชาการไปปฏิบัติ วิชาการที่ได้รับการอบรมในการบริการท่องเที่ยว ในระดับมาตรฐาน
สากล แต่โรงแรมที่สปป.ลาวไม่มีระดับมาตรฐานเพียงพอที่จะนำเนื้อหาวิชาการ มาตรฐานบริการ
มาตรฐานสากลมาใช้ได้ เครื่องใช้เครื่องมือไม่มี หรืออาจจะมีการลงทุนซื้อไปใช้ได้ไม่นานก็มีการแตก
หักเสียหายไป เนื่องจากผู้ที่ใช้งานไม่รู้จักรักษาเครื่องมือ เครื่องมือ สิ่งของจึงพังและเลิกใช้ไม่ได้
ใช้ต่อไป ระบบบริการสากลที่เรียนมายังไม่มีโรงแรมไหนจะนำมาใช้ได้ เป็นต้น

การอบรมในลักษณะดังกล่าวใช้งบประมาณค่อนข้างสูง และไม่คุ้มค่านัก

ด้านการตลาด ความร่วมมือด้านการตลาด ระหว่างไทยกับสปป.ลาว ตามแผนความร่วมมือประจำปีนั้น ค่อนข้างประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง สามารถที่จะบรรจุโปรแกรมท่องเที่ยวภาคอีสานของไทยเข้าไปในโปรแกรมท่องเที่ยวของสปป.ลาว ที่สปป.ลาวขายโดยตรงให้ยุโรปและอเมริกา การขายร่วมกันทำให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว ให้เดินทางมามากขึ้น โดยอาศัยจุดดีของ สปป.ลาว ที่มีแหล่งทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์ แต่ขาดความสะดวกสบาย ซึ่งส่วนนี้ประเทศไทยก็สามารถสนองให้กับนักท่องเที่ยวได้ดี นักท่องเที่ยวจะเดินทางไปสปป.ลาวต้องผ่านเข้ามาประเทศไทยก่อน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางไปสปป.ลาวจะอยู่ไม่เกิน 3 วัน จะเดินทางต่อเวียดนามและจะกลับประเทศไทย ซึ่งททท.ก็พยายามที่จะผนวกโปรแกรมท่องเที่ยวทางอีสาน ให้นักท่องเที่ยวยุโรปอเมริกาที่มาท่องเที่ยวต่อในประเทศไทยอีก 1-2 วัน ความร่วมมือด้านการตลาดจะเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้สนใจมาเที่ยวเพิ่มขึ้น ทั้งไทยและสปป.ลาวก็จะมีผลประโยชน์ร่วมกันและเอื้อต่อกัน

(2) ความร่วมมือในระดับท้องถิ่น ระดับแขวงและจังหวัด

ความร่วมมือในด้านการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับ สปป.ลาว ในระดับท้องถิ่น มีลักษณะเฉพาะ 2 ลักษณะ คือ

1. ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกับหน่วยงาน

1.1 ความร่วมมือระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กับองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว และองค์การท่องเที่ยวแห่งชาตินิเวศนาม ทั้ง 3 องค์กรได้ร่วมมือกันจัดประชุมทางวิชาการปีละ 1 ครั้ง จัดมาแล้ว 4 ครั้ง

ครั้งที่ 1 จัดขึ้นที่เวียงจันทน์ สปป.ลาว เมื่อพ.ศ. 2538

ครั้งที่ 2 จัดขึ้นที่ฮานอย ประเทศเวียดนาม เมื่อพ.ศ. 2539

ครั้งที่ 3 จัดขึ้นที่เชียงใหม่ ประเทศไทย เมื่อพ.ศ. 2540

ครั้งที่ 4 จัดขึ้นที่สะหวันนะเขต สปป.ลาว เมื่อพ.ศ. 2541

สาระสำคัญของการประชุมแต่ละครั้ง มีข้อตกลงและเซ็นข้อตกลงส่งเสริมการท่องเที่ยวซึ่งกันและกัน ในการประชุม 3 ครั้งแรก ยังไม่มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม การประชุมครั้งที่ 4 ได้มีการตกลงที่จะจัดการท่องเที่ยวร่วมกัน 3 ประเทศ คือ การจัดการคาราวานจักรยาน 3 ประเทศ โดยมอบหมายให้ สปป.ลาวเป็นเจ้าภาพ คาราวานจักรยานให้ สปป.ลาวเริ่มดำเนินการก่อน ผลการ

ประชุมได้เป็นรูปธรรมขึ้นเมื่อสปป.ลาวกำลังเตรียมการจัดการถนน และกำหนดเส้นทางโดยขอความเห็นชอบจากไทยและสปป.ลาว¹

1.2 การประชุมระหว่าง คณะอนุกรรมการประสานงานเศรษฐกิจและการค้าอินโดจีน (ปคอ) หอการค้าจังหวัดชายแดนของประเทศไทยกับคณะกรรมการสภาการค้าแขวงชายแดนของสปป.ลาว ซึ่งเริ่มมีการประชุมกันในปี 2541

การจัดตั้งคณะอนุกรรมการประสานงานเศรษฐกิจ และการค้าอินโดจีน (ปคอ) ของหอการค้าจังหวัด เพื่อประสานงานกับประเทศเพื่อนบ้านในอินโดจีน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจและการค้าอินโดจีน ส่วนทางสภาการค้าประจำแขวงของสปป.ลาว จะได้จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานของสภาการค้าในวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกันและประสานงานกัน

ในปีพ.ศ. 2541 มีการจัดประชุมร่วมระหว่างจังหวัดอุบลราชธานี กับแขวงสาละวัน สปป.ลาว และ ระหว่างจังหวัดอุบลราชธานี กับแขวงจำปาสัก

1.2.1 การประชุมระหว่างคณะอนุกรรมการประสานงานเศรษฐกิจ และการค้าอินโดจีน (ปคอ) หอการค้าจังหวัดอุบลราชธานี กับสภาการค้าแขวงจำปาสัก สปป.ลาว มีการประชุมครั้งแรกเมื่อ 20 มิถุนายน 2541 ณ ห้องประชุมอาคารผลิตไฟฟ้าเขื่อนเซเซต แขวงสาละวัน

สาระการประชุม เป็นการหารือแลกเปลี่ยนข้อมูลในหลายด้าน เช่น การค้าชายแดนไทย-สปป.ลาว (แขวงสาละวัน) ด้านการพาณิชย์จังหวัดอุบลราชธานีกับแขวงสาละวัน ด้านการเข้าออกระหว่างเมืองชายแดนไทย-สปป.ลาว (แขวงสาละวัน) และการส่งเสริมการท่องเที่ยว ในที่นี้จะกล่าวรายละเอียดเฉพาะการเข้าออกระหว่างเมือง และการส่งเสริมการท่องเที่ยวเท่านั้น

ด้านการเข้าออกระหว่างเมืองชายแดนไทย-สปป.ลาว (แขวงสาละวัน) ในประเด็นนี้ได้กล่าวถึงปัญหาในทางปฏิบัติของการเข้าออกระหว่างเมืองด้วยบัตรผ่านแดน (Border Pass) คือบัตรผ่านแดนมาจากด่านปากแซง อำเภอเขมรราชู/อุบลราชธานี เข้าทางด่านปากตะพาน/เมืองละคอนเพ็ง/แขวงสาละวัน ผ่านเข้าได้เลย แต่ถ้าเข้าทางด่านช่องเม็ก/สิรินธร/อุบลราชธานี

¹คำสัมภาษณ์ นายประเสริฐ ลือละมัย ผู้อำนวยการสำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 5 (อดีตผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเวียงจันทน์ คนที่ 1) เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2541 ที่สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 5

มาปากเซแขวงจำปาสัก แล้วจะเข้าแขวงสาละวัน ยังทำไม่ได้ต้องแจ้งให้ทางแขวงสาละวันทราบก่อน ซึ่งจะไม่สะดวกสำหรับการติดต่อท่องเที่ยวและค้าขาย ข้อสรุปในประเด็นนี้จากการประชุมคือ

1) ต้องการให้ถือบัตรผ่านแดนแล้วเข้า-ออกได้ ทั้ง 2 แขวงเลขไม่ว่าจะเข้าทางด้านใดก็ตาม (เสนอให้ทางแขวงสาละวันและแขวงจำปาสัก พิจารณานุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรไว้เลย)

2) ฝ่ายไทยเสนอให้พิจารณาว่า การเดินทางเข้า-ออก สปป.ลาวโดยบัตรผ่านแดนให้เข้าออกได้ทั้ง 5 แขวงของสปป.ลาวภาคใต้ คือ แขวง จำปาสัก สาละวัน เซกอง และ สหวันนะเขต (เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้า และการประสานงาน)²

ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในแขวงสาละวัน มีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในแขวงสาละวัน ต่อไปถึงเวียดนาม ไปถึงเมืองตาโอย เมืองชามวยไปถึงชายแดนเวียดนาม (ด้านลาไท 71) ซึ่งยังไม่เป็นด่านสากล ระยะทาง 163 กิโลเมตร

จากเมืองสาละวันไปเมืองกวางตรี (เวียดนาม) ระยะทาง 276 กิโลเมตร

จากเมืองสาละวันไปเมืองเว้ (เวียดนาม) ระยะทาง 277 กิโลเมตร³

1.2.2 การประชุมระหว่างคณะกรรมการประสานงานเศรษฐกิจและการค้าอินโดจีน (ปคอ.) หอการค้าจังหวัดอุบลราชธานี กับสภาการค้าแขวงจำปาสัก เมื่อ 27 เมษายน 2541 ณ สภาการค้าแขวงจำปาสัก

สาระสำคัญของการประชุม ได้มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งคณะกรรมการ (ปคอ.) และการจะจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานของสภาการค้า สปป.ลาว ในวัตถุประสงค์ซึ่งคล้ายคลึงกัน แล้วจะแจ้งให้ทางหอการค้าอุบลราชธานีทราบต่อไป และในต้นปี 2542

² สรุปผลการประชุม คณะอนุกรรมการประสานงานเศรษฐกิจและการค้าอินโดจีน (ปคอ.) กับสภาการค้าแขวงจำปาสัก วันที่ 27 เมษายน 2541 เวลา 14.00 น. ณ สภาการค้าแขวงจำปาสัก เมืองปากเซ แขวงจำปาสัก สปป.ลาว

³ บันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการประสานงานเศรษฐกิจและการค้าอินโดจีน (ปคอ.) หอการค้าจังหวัดอุบลราชธานี ประเทศไทย กับคณะกรรมการสภาการค้า แขวงสาละวัน สปป.ลาว วันที่ 20 มิถุนายน 2541 เวลา 9.00 น. ณ ห้องประชุมอาคารผลิตไฟฟ้า เขื่อนเซเซด แขวงสาละวัน

สภาการค้า สปป.ลาว จะนำคณะกรรมการมาเยี่ยมจังหวัดอุบลราชธานี หอการค้าอุบลราชธานี และหน่วยงานอื่นๆ ในอุบลราชธานี เพื่อการดูงานด้านการจัดตั้งหอการค้า และดูงานการจัดเตรียมความพร้อมต่าง ๆ ในปีท่องเที่ยวของ สปป.ลาว 2542

2. ความร่วมมือระหว่างจังหวัดกับแขวง

2.1 ความร่วมมือระหว่างจังหวัดชายแดนไทย ที่ติดต่อกับ สปป.ลาวหรืออยู่ตรงกันข้ามกับสปป.ลาว เช่น

หนองคาย-แขวงเวียงจันทน์ หนองคาย-แขวงบอลิคำไซ
มุกดาหาร-แขวงสะหวันนะเขต นครพนม-แขวงคำม่วน
อุบลราชธานี-แขวงจำปาสัก อุบลราชธานี-แขวงสาละวัน
อุบลราชธานี-แขวงสะหวันนะเขต

กลไกของความร่วมมือ คือ

1. การประชุมระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัด และเจ้าแขวงประจำปี ในด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยว การกีฬา และวัฒนธรรม

2. การประชุมคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดน ระหว่างจังหวัดและแขวงดังกล่าว ซึ่งจะมีการประชุมปีละ 1-2 ครั้ง

3. การประชุมคณะกรรมการระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นตัวแทนให้คณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดน ไทย-ลาว มีหน้าที่ประสานแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นสำหรับจังหวัดหนองคาย ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเป็นประธานอนุกรรมการฯ และฝ่าย สปป.ลาว มอบให้เจ้าเมืองเป็นประธานอนุกรรมการ มีการประชุมอนุกรรมการฯ 3 เดือนต่อ 1 ครั้ง

เนื้อหาสาระของการประชุมคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดน และการประชุมคณะกรรมการระดับท้องถิ่น เป็นเรื่องทั่วไป ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน การอำนวยความสะดวกให้แก่คนเข้าออกเมือง การป้องกันการค้าสินค้าผิดกฎหมาย การปราบปรามยาเสพติด การอำนวยความสะดวกให้แก่คณะเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน ไทย-ลาว การส่งเสริมการค้าในงานต่างๆ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมประเพณีร่วมกัน การส่งเสริมการท่องเที่ยว การกีฬา โดยมอบให้ส่วนเกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ

2.2 ความร่วมมือในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมระหว่างจังหวัด/แขวง ที่มีความเชื่อมโยงกับถนนหมายเลข 8 ของ สปป.ลาว ของ 3 ประเทศ อันประกอบด้วยประเทศไทย สปป.ลาว และเวียดนาม

ประเทศไทย ประกอบด้วยคณะผู้แทนจังหวัดนครพนม นำโดยนายนาวิน ชันธิรัฐ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม คณะผู้แทนจังหวัดสกลนคร นำโดย นายสมบุญ อึ้งอารี ประธานหอการค้าจังหวัดสกลนคร คณะผู้แทนจังหวัดหนองคาย นำโดย นายเลื่อนยศ ติละชาติ ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบด้วย คณะผู้แทนแขวงคำม่วน นำโดยท่านโทษพอน สิงทอง รองเจ้าแขวงคำม่วน และแขวงบริคำไซ นำโดยท่านทองออน คำพูบาน รองเจ้าแขวงบริคำไซ

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ประกอบด้วย คณะผู้แทนจังหวัดเงอาน นำโดยท่านโฮชวณสูง ประธานคณะกรรมการประชาชนจังหวัดเงอาน และคณะผู้แทนจังหวัดฮาตินห์ โดยการนำของท่านฟาม วันจุก รองประธานคณะกรรมการประชาชนจังหวัดฮาตินห์

คณะกรรมการชุดนี้ มีหน้าที่สนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างจังหวัด/แขวงต่างๆ และเป็นທີ່ปรึกษาแก่ผู้นำระดับสูงของจังหวัด โดยเฉพาะการจัดเตรียมเรื่องเข้าสู่การประชุมระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัดและเจ้าแขวงประจำปี ในส่วนที่เกี่ยวกับความร่วมมือในเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยว การกีฬา และวัฒนธรรม

คณะกรรมการประกอบด้วยสมาชิก 14 ท่าน มีการจัดประชุมปีละ 1 ครั้ง (แต่ละจังหวัดแต่งตั้งบุคคลเข้าร่วมเป็นกรรมการได้ 2 ท่าน จังหวัดที่ได้รับการกำหนดให้เป็นเจ้าภาพจัดประชุมผู้บริหารระดับสูงของจังหวัด/แขวง กรรมการของจังหวัดดังกล่าว จะได้รับการกำหนดให้เป็นกรรมการประจำของคณะกรรมการ) ในปี 2541 ได้จัดประชุมไปแล้ว 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เมื่อ 2 มีนาคม 2541 ที่เมืองเงอาน (เวียดนาม) ครั้งที่ 2 เมื่อ 11 กรกฎาคม 2541 ที่จังหวัดนครพนม และจะจัดประชุมครั้งที่ 3 ในปี 2542 ที่แขวงคำม่วน สปป.ลาว

สาระสำคัญของการประชุม 2 ครั้งที่ผ่านมา มีการกำหนดหน้าที่ภารกิจ กำหนดองค์กร และคณะกรรมการ ในด้านการท่องเที่ยวได้สรุปว่า ความร่วมมือในด้านการท่องเที่ยวจะไม่ขยายตัว ถ้าหากไม่มีการพิจารณาแก้ไขปัญหา อาทิ การพัฒนาด้านสากล การแบ่งปันผล

ประโยชน์ระหว่างกันและการพัฒนาการขนส่งโดยเฉพาะ การเชื่อมโยงเส้นทางการบินระหว่างกัน⁴ เป็นต้น ในการประชุมครั้งที่ 2 จึงได้มีการกำหนด 1) ให้องค์กรรับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด/แขวง เป็นองค์กรหลักในการติดต่อประสานงาน และดำเนินการจัดทำเอกสารและสื่อประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวร่วมกัน 2) ให้มีการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ในการประสานผลประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยให้เป็นไปตามหลักการสากล 3) ฝ่ายสปป.ลาวโดยแขวงคำม่วน และฝ่ายไทย โดยจังหวัดนครพนม จะได้เสนอรัฐบาลยก ระดับด้านเมืองท่าแขก-ด้านเมืองนครพนมเป็นด่านสากล⁵

บทวิเคราะห์

ความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่น มี 2 ลักษณะคือ ลักษณะแรก ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกับหน่วยงานโดยตรง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สาขา) กับ องค์กรท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ประจำแขวง หอการค้าจังหวัด กับสภาการค้าของสปป.ลาว เป็นต้น กับลักษณะที่ 2 ความร่วมมือในระดับจังหวัดและแขวง

กลไกความร่วมมือในระดับจังหวัดและแขวงมีดังนี้

1. การประชุมคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนระหว่างจังหวัดและแขวง ปีละ 1 ครั้ง
2. การประชุมคณะอนุกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนไทย-ลาว ประชุม 3 เดือนต่อ 1 ครั้ง
3. การประชุมผู้บริหารระดับสูงของจังหวัด/แขวง ประจำปี
4. การประชุมคณะกรรมการส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมระหว่างจังหวัด/แขวงที่มีความเชื่อมโยงกับถนนหมายเลข 8 เวียดนาม-ลาว-ไทย ปีละ 1 ครั้ง ซึ่งได้

⁴ บันทึกการประชุม คณะกรรมการส่งเสริมความร่วมมือบนถนนหมายเลข 8 เวียดนาม-ลาว-ไทย เมืองวินห์ จังหวัดเงอาน วันที่ 2 มีนาคม 2541

⁵ บันทึกความเข้าใจ ว่าด้วยความร่วมมือในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมระหว่างจังหวัด/แขวง ที่มี ความเชื่อมโยงกับถนนหมายเลข 8 ที่จังหวัดนครพนม วันที่ 11 กรกฎาคม 2541

ประชุมกันมาแล้ว 2 ครั้ง ครั้งแรกที่เมืองเงอาน (เวียดนาม) ครั้งที่ 2 จัดประชุมที่ห้องประชุมศาลากลาง จังหวัดนครพนม

ความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย-ลาว เป็นเพียงส่วนหนึ่งย่อยๆ ของการประชุมทั้ง 4 คณะกรรมการ สำนักงานจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการในการประชุมทุกครั้ง อาจถือได้ว่าเป็นหน่วยงานหลักในการประสานความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับสปป.ลาว ในระดับท้องถิ่น ในโครงสร้างทั้ง 4 กรรมการข้างต้น ไม่มีเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สาขา) เข้าร่วมด้วย การประชุมคณะกรรมการในข้อ 1, 2, 3 จะเป็นการประชุมตามวาระมีเนื้อหาหลายด้าน ส่วนใหญ่จะเน้นไปด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดน การปราบปรามโจรผู้ร้าย ปัญหาเสพติดและอื่นๆ ส่วนในด้านกรท่องเที่ยว จะเป็นภาพกว้างๆ แล้วให้หน่วยงานที่รับผิดชอบนำไปปฏิบัติ แต่จะมีเนื้อหาการอำนวยความสะดวกในการเข้าออก-เมือง เป็นประเด็นสำคัญ ซึ่งการอำนวยความสะดวกในการเข้า-ออกเมืองจะเป็นส่วนหนึ่งของความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย-ลาว ส่วนการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมระหว่างจังหวัด/แขวงที่มีความเชื่อมโยงกับถนนหมายเลข 8 เวียดนาม-ลาว-ไทย นั้นจะเน้นด้านเศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยว โดยตรง ถึงแม้ว่าจะเริ่มมีการรวมตัวกันในปี 2541 มีการประชุมเพียง 2 ครั้ง ก็มีการปรึกษาหารือเอะลือในประเด็นความร่วมมือในการท่องเที่ยวของ 3 ประเทศ มีการกำหนดหลักเกณฑ์ ในการประสานผลประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวร่วมกันอย่างไร และได้มีการพยายามที่จะเชื่อมโยงการท่องเที่ยว 3 ประเทศ

แต่อย่างไรก็ตาม ผลจากการประชุมของคณะกรรมการชุดนี้ ถ้าสำนักงานจังหวัดไม่นำมาประสานงาน ปรึกษาหารือ กับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สาขา) หรือกับชมรมธุรกิจการท่องเที่ยว หอการค้า การประชุมดังกล่าวก็อาจเกิดผลในทางปฏิบัติได้ ยังมีได้มีองค์กรหรือหน่วยงานใดที่จะเป็นกลไกให้เกิดการประสานการทำงานกันในระดับจังหวัด ระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวทั้งหมด เช่น สำนักงานจังหวัด ททท.สาขา หอการค้าจังหวัด

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สาขา) โดยบทบาทและภาระหน้าที่ที่จะต้องเป็นตัวกลางในการส่งเสริมเผยแพร่การท่องเที่ยว การพัฒนาการท่องเที่ยว การวางแผน การตลาดการท่องเที่ยว โดยทำงานร่วมกับทางจังหวัด กระตุ้นให้เกิดกิจกรรมทางด้านการท่องเที่ยวระหว่างภาครัฐและเอกชน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สาขา) เป็นตัวกระตุ้น สนับสนุน พัฒนาการท่องเที่ยว สนับสนุนบริษัทการท่องเที่ยว และชมรมธุรกิจการท่องเที่ยวให้เป็นตัวดำเนินการด้านการท่องเที่ยว ส่วนในด้านความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว ไทยกับ สปป.ลาวในระดับหน่วยงานนั้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีการ

ประชุมโดยตรง ร่วมกับองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ในทางปฏิบัติ ความร่วมมือในระดับท้องถิ่นของ ททท. สาขา และอพช.ประจำแขวงของสปป.ลาว ยังไม่มีความคืบหน้าอะไรมากนัก นอกจากการจัดกิจกรรมเล็กน้อย และดำเนินไปตามข้อตกลงและแผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับสปป.ลาว

ความร่วมมือในด้านการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับ สปป.ลาว ในระดับท้องถิ่นยังเพิ่งเริ่มต้น ยังไม่มีอะไรมาก อยู่ในระยะเริ่มมีการสำรวจด้านการท่องเที่ยวร่วมกันในปี 2540-2541 ในปี 2541 ได้มีความร่วมมือในด้านการท่องเที่ยวระหว่าง 3 ประเทศ เกิดขึ้นระหว่างชมรมธุรกิจการท่องเที่ยว มุกดาหารซึ่งได้ไปประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของบริษัทท่องเที่ยวคาเฟ่สาขาสะหวันนะเขต ซึ่งเป็นบริษัทท่องเที่ยวของรัฐบาลสปป.ลาว และเจ้าหน้าที่จากบริษัทท่องเที่ยวแห่งชาติเวียดนาม เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยว 3 ประเทศ ผลงานที่เกิดขึ้นคือได้มีการสำรวจเส้นทางท่องเที่ยว 3 ประเทศร่วมกัน ตามเส้นทางหมายเลข 9 ในสปป.ลาวแล้ว และกำลังอยู่ในช่วงการจัดเตรียมโปรแกรมการท่องเที่ยวร่วมกัน โดยใช้มุกดาหารแกรนด์โฮเทล เป็นสำนักงานในการประสานงาน

ปัญหาอุปสรรคในความร่วมมือในด้านการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับสปป.ลาว

1. ไม่มีองค์กรหรือคณะกรรมการที่รับผิดชอบประสานงานในด้านการท่องเที่ยวโดยตรง

ในทางปฏิบัติ ททท.(สาขา) และสำนักงานจังหวัด ยังประสานงานกันไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถทำงานร่วมกันได้ดี ทั้งสำนักงานจังหวัด และททท. (สาขา) ยังไม่เข้าใจบทบาทภาระหน้าที่ของตนว่าหัวใจของการทำงานการท่องเที่ยวของจังหวัด สำนักงานจังหวัด จะต้องทำงานร่วมกับททท.สาขา การทำงานทั้ง 2 ส่วนยังไม่เป็นเอกภาพ ต่างคนต่างทำไปตามความสนใจของแต่ละหน่วยงาน ขณะเดียวกันทั้ง ททท. (สาขา) และสำนักงานจังหวัด ยังประสานงานกับภาคเอกชน และหอการค้าไม่เพียงพอ โดยสภาพความเป็นจริงแล้ว น่าจะมีโครงสร้าง หรือองค์กรที่รับผิดชอบประสานงานด้านการท่องเที่ยวในจังหวัด โดยประกอบด้วยหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวทั้งหมด ทั้งภาครัฐและเอกชน จะให้หน่วยงานหลายๆ หน่วยงานมาประสานงานกันเองเป็นไปได้ยาก เช่น ตัวอย่างในจังหวัดมุกดาหาร ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร แต่ของจังหวัดมุกดาหาร มีคณะกรรมการค่อนข้างมากเกินไปอาจจะไม่คล่องตัวในการดำเนินงาน

2. ททท. ในเขตสำนักงานย่อยจังหวัดหนองคาย ยังขาดบทบาทการดูแลสอดส่องและรวบรวมปัญหาที่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกกับนักท่องเที่ยว ยังขาดบทบาทการเป็นผู้ให้ข้อมูล และวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องแก่ผู้ประกอบการในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและบริษัทนำเที่ยว ททท. สำนักงานย่อยในจังหวัดหนองคาย ไม่มีอำนาจความรับผิดชอบเพียงพอ ที่จะให้ความช่วยเหลือแนะนำกับบริษัทท่องเที่ยว

เที่ยว ซึ่งบริษัทท่องเที่ยวส่วนใหญ่ในภาคอีสานยังคงขาดคุณสมบัติของการเป็นบริษัทจัดการการท่องเที่ยว เป็นเพียงบริษัทจัดทำใบผ่านแดนและอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวเท่านั้น ไม่มีความสามารถในการสำรวจจัดทำรายการการท่องเที่ยวเพื่อทำการตลาดเอง ยังมีความคาดหวังว่าจะให้บริษัทท่องเที่ยวไทยทางกรุงเทพฯ มาจัดทำให้ ซึ่งความคิดนี้ยังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง อย่างไรก็ตาม บริษัทท่องเที่ยวในจังหวัดหนองคาย ยังคงต้องการเจ้าหน้าที่ ททท. (สาขา) มาช่วยกระตุ้นพัฒนาให้บริษัทเหล่านั้น มีคุณสมบัติเป็นบริษัทธุรกิจท่องเที่ยวที่แท้จริง

3. ปัญหาการจัดเก็บรายได้จากการทำบัตรผ่านแดน (Border Pass) ข้ามแดนไทยกับสปป.ลาว นั้น เป็นรายได้ค่อนข้างสูงมากในแต่ละปี รายได้ส่วนนี้ยังไม่ชัดเจน ในการใช้จ่ายรายได้ส่วนนี้ ทางจังหวัดได้แจ้งว่านำไปใช้ในการต้อนรับข้าราชการระดับสูงจากส่วนกลาง น่าจะนำรายได้ส่วนนี้มาพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด

(3) ความร่วมมือระหว่างเอกชนไทยกับรัฐบาลสปป.ลาว

ความร่วมมือในลักษณะนี้จะเป็นความร่วมมือที่เอกชนไทย คือ นักธุรกิจไทยเข้าไปลงทุนในกิจการด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในสปป.ลาว การลงทุนในด้านกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว ส่วนกิจการด้านธุรกิจท่องเที่ยวและบริการนั้น รัฐบาลสปป.ลาวได้สงวนไว้เป็นอาชีพสำหรับคนลาว นับตั้งแต่ปี 2535 ที่รัฐบาล สปป.ลาว ได้ออกข้อกำหนดว่าด้วยการสร้างตั้งและการเคลื่อนไหวธุรกิจท่องเที่ยว เลขที่ 1150/หสนย เป็นต้นมา และยังไม่มียุทธศาสตร์ท่องเที่ยวที่เป็นของคนไทยมาก่อนปีพ.ศ. 2535

ในหัวข้อนี้จะได้กล่าวถึงประเด็นต่อไปนี้คือ

1. ภาวะการลงทุนของต่างชาติในสปป.ลาว ขั้นตอนการลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การลงทุนด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของต่างชาติในสปป.ลาว
 2. การลงทุนของไทยในสปป.ลาว การลงทุนด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยใน สปป.ลาว
- ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของไทยและสปป.ลาว (การลงทุนของเอกชนไทยด้านการท่องเที่ยวในสปป.ลาว)

1. ภาวะการลงทุนของต่างชาติในสปป.ลาว

นับตั้งแต่สปป.ลาวเปิดประเทศและประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนในปี 2531 จนถึงปี 2540 การลงทุนจากต่างประเทศในสปป.ลาวที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการคุ้มครองการลงทุนจากต่างประเทศ (Foreign Investment Management Committee) มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 719 โครงการ แยกเป็นเงินลงทุนจากต่างประเทศ 5,603 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และเงินลงทุนในส่วนของสปป.ลาว 1,223 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จำนวน 309 โครงการ

โครงการที่ลาวให้ความสำคัญและส่งเสริมให้มีการขยายการลงทุนมาก ได้แก่ อุตสาหกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร พลังงาน สาธารณูปโภค แต่โครงการที่ลาวต้องการให้นักลงทุนต่างชาติไปลงทุนมากที่สุด ได้แก่ การพัฒนาท่าอสร้างเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำและการกสิกรรม

ตารางที่ 3.1

การลงทุนจากต่างชาติในสปป. ลาว ที่ได้รับการอนุมัติในช่วงปี 2531- 31 มีนาคม 2541

จำแนกตามประเทศ

ประเทศ	จำนวนโครงการ	เงินลงทุน (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)
ไทย	247	2,658,659,182
สหรัฐอเมริกา	40	1,483,308,779
เกาหลีใต้	25	462,591,324
ฝรั่งเศส	78	319,474,867
มาเลเซีย	17	278,328,647
ออสเตรเลีย	44	138,966,673
ไต้หวัน	36	71,220,636
นอร์เวย์	4	54,900,000
จีน	67	44,342,304
อังกฤษ	18	35,642,700
ฮ่องกง	22	27,733,100
แคนาดา	14	18,191,833
สิงคโปร์	20	17,070,125
รัสเซีย	14	15,208,368
ญี่ปุ่น	23	14,069,382
อื่นๆ	79	85,477,040
รวม	748	5,670,314,960

ที่มา : Permanent Office of the FIMC.

จากตารางที่ 3.1 ในช่วงปี 2531-31 มีนาคม 2541 การลงทุนของต่างชาติใน สปป.ลาว 3 อันดับแรก ตามลำดับคือ อันดับหนึ่งประเทศไทย 247 โครงการ มีมูลค่าการลงทุน 2,658,659,182 เหรียญสหรัฐฯ อันดับสอง สหรัฐอเมริกา 40 โครงการมีมูลค่า 1,483,308,779 เหรียญสหรัฐฯ และอันดับสาม เกาหลีใต้ 25 โครงการมีมูลค่า 462,591,324 เหรียญสหรัฐฯ และถ้าจำแนกตามประเภทกิจการ สาขาที่มีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนมากที่สุด คือ สาขาพลังงาน สามารถดึงดูดเงินลงทุนจากต่างชาติ ได้สูงถึงร้อยละ 65.93 ของปริมาณเงินลงทุนทั้งหมด (ตารางที่ 2) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้า การสำรวจและขุดเจาะน้ำมัน แร่ธาตุและแก๊สธรรมชาติ สาขาที่มีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนเป็นอันดับสอง คือการลงทุนในสาขาโรงแรมและการท่องเที่ยว เป็นสัดส่วนเงินลงทุนสูงถึงร้อยละ 8.87 ของปริมาณเงินลงทุนทั้งหมด สาขาที่มีการลงทุนของต่างชาติมากเป็นอันดับสาม คือ สาขาโทรคมนาคมและการขนส่ง เป็นสัดส่วนเงินลงทุนถึงร้อยละ 8.24 ของปริมาณเงินลงทุนทั้งหมด

ตารางที่ 3.2

การลงทุนจากต่างประเทศในสปป.ลาว ที่ได้รับการอนุมัติ ตั้งแต่ปี 2531-2540
จำแนกตามประเภทกิจการ

ประเภทกิจการ	จำนวนโครงการ	ร้อยละของโครงการ	เงินลงทุน (เหรียญสหรัฐฯ)	สัดส่วนเงินลงทุน
อุตสาหกรรมเกษตร	71	10.58	61,702,921	0.90
สิ่งทอ	73	10.58	71,956,130	1.05
อุตสาหกรรมและหัตถกรรม	120	17.88	480,748,028	7.04
อุตสาหกรรมไม้	36	5.37	165,522,632	2.42
เหมืองแร่ และน้ำมัน	29	4.32	129,135,764	1.89
การค้า	105	15.65	64,805,713	0.95
โรงแรมและการท่องเที่ยว	33	4.92	605,228,232	8.87
ธนาคารและการประกันภัย	11	1.64	73,800,000	1.08
ที่ปรึกษา	25	3.73	5,066,750	0.07
บริการ	111	16.54	45,269,554	0.66
การก่อสร้าง	36	5.37	60,233,566	0.88
การโทรคมนาคม และการขนส่ง	14	2.09	562,355,997	8.24
พลังงานไฟฟ้า	7	1.04	4,500,820,000	65.93
รวม	671	100.0	6,826,645,287	100.0

ที่มา : Permanent Office of the FIMC.

จากการสำรวจของคณะกรรมการคุ้มครองการลงทุนจากต่างประเทศในเดือนกรกฎาคม 2539 เพียงประมาณร้อยละ 59 ของจำนวนโครงการจากต่างประเทศทั้งหมด ที่ได้รับอนุมัติได้มีการดำเนินการตามปกติแล้ว อย่างไรก็ตาม ปริมาณเงินลงทุนในโครงการที่ได้เริ่มดำเนินการไปแล้วนั้นคิดเป็นร้อยละ 91.6 ของเงินลงทุนทั้งหมด ดังตารางที่ 3.3

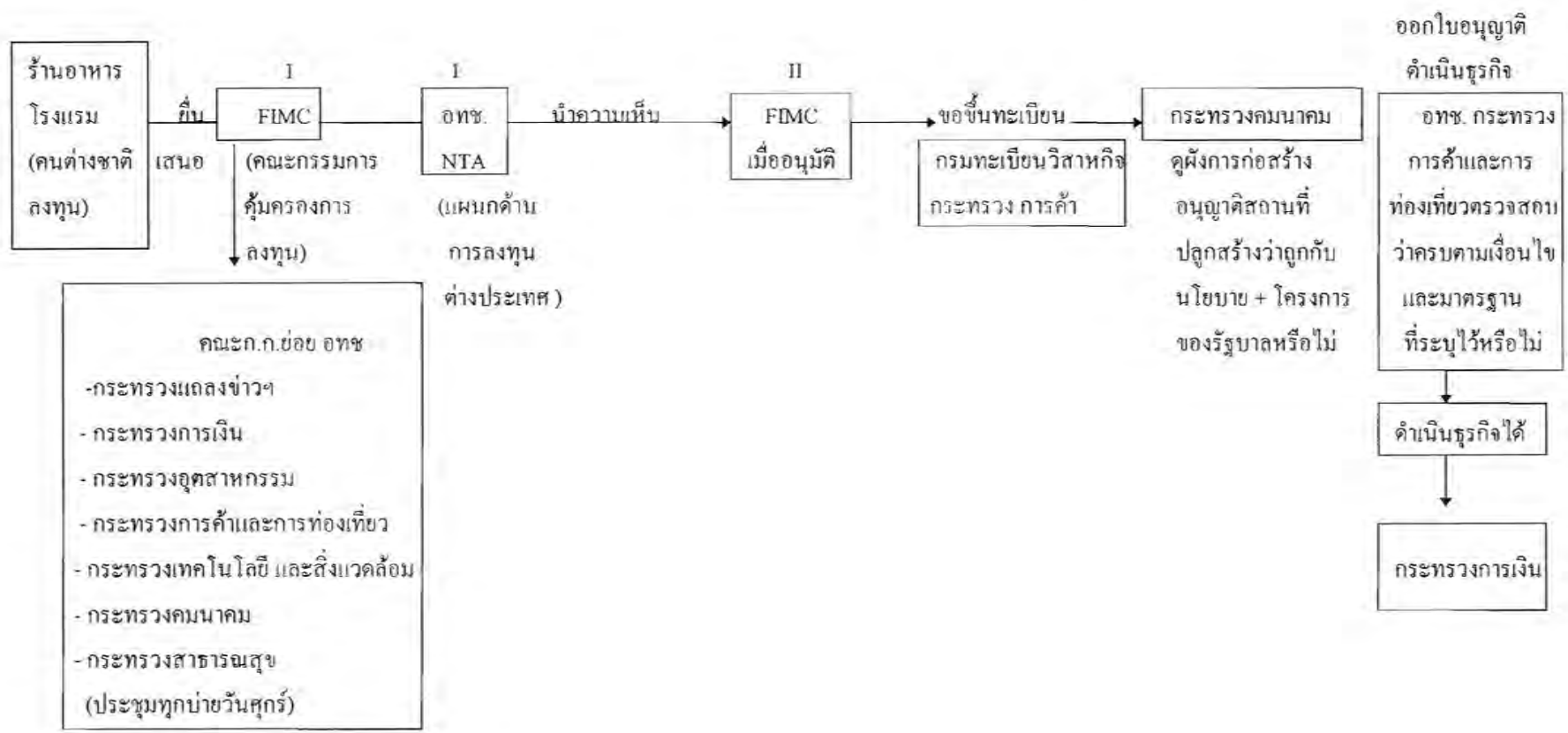
ตารางที่ 3.3

สถานะภาพของโครงการลงทุนจากต่างประเทศในสปป. ลาว
จากการสำรวจในเดือนกรกฎาคม 2539

สถานะภาพของโครงการ	จำนวนโครงการ	สัดส่วน (%)	เงินลงทุน (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)	สัดส่วน (%)
เปิดดำเนินการตามปกติ	344	59.0	5,882.5	91.6
โครงการที่มีอุปสรรคในการดำเนินการ	27	4.6	123.6	1.9
ไม่สามารถเปิดดำเนินการได้	70	12.0	52.2	0.8
ยกเลิก	5	0.9	10.0	0.2
ไม่มีการรายงาน	84	14.4	46.8	0.7
ไม่สามารถติดตามการดำเนินการได้	53	9.1	306.2	4.8
รวม	583	100.0	6,421.3	100.0

ที่มา : Permanent office of the FIMC

แผนผังแสดงขั้นตอนการขออนุมัติลงทุนด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของต่างชาติใน สปป.ลาว

อทช. (NTA) หมายถึง องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว

ขั้นตอนการลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (โรงแรม ร้านอาหาร) ตามแผนผัง

1. ถ้าเป็นชาวต่างประเทศ จะต้องมาผ่านคณะกรรมการคุ้มครองการลงทุนของต่างประเทศ (FIMC) เพื่อขอเอกสารประกอบเสนอขออนุญาตลงทุน การยื่นคำร้องต้องมีเอกสารดังนี้⁶

- 1.1 Fesibility Study ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของการดำเนินธุรกิจ
- 1.2 กฎระเบียบภายในของบริษัทนั้นๆ
- 1.3 Bank Statement ผ่านธนาคารใดๆ ก็ได้
- 1.4 สัญญาเช่าสถานที่
- 1.5 ถ้ามีสาขาต่างประเทศต้องมีประวัติภูมิหลังของบริษัทเดิม ประวัติภูมิหลังของผู้ลงทุน

ทุน

- 1.6 Passport ของผู้ลงทุน
- 1.7 ต้องมีสัญญาของผู้ร่วมทุน

2. คณะกรรมการคุ้มครองการลงทุน

2.1 จะพิจารณาค้นคว้าผ่านขั้นตอนต่างๆ และส่งสำเนาเอกสารต่างๆ ของผู้ลงทุน ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ FIMC มีการประชุมคณะกรรมการย่อยซึ่งเป็นตัวแทนจากกระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องประมาณ 20 คน จะมีการประชุมทุกวันศุกร์เป็นประจำ คณะกรรมการย่อยประกอบด้วยองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ อทช. สปป.ลาว ตัวแทนจากกระทรวงการค้าและการท่องเที่ยว ตัวแทนจากกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม กระทรวงการเงิน กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กระทรวงคมนาคม กระทรวงสาธารณสุข

2.2 ส่งเอกสารที่พิจารณาแล้ว พร้อมกับนำความเห็นของ FIMC ไปที่องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว เพื่อขอความเห็นชอบจาก อทช. สปป.ลาว และหลังจากที่ได้รับความเห็นดีแล้วจะส่งเอกสารกลับคืนมาที่ FIMC

3. เสนอเอกสารไปที่กรมทะเบียน กระทรวงการค้า เพื่อขอขึ้นทะเบียนอนุญาติดำเนินธุรกิจ

4. ผ่านเอกสารขอสร้างตั้ง โรงแรม ร้านอาหาร ไปที่กระทรวงคมนาคม ในกรณีที่จะสร้างโรงแรม หรือร้านอาหารใหม่ โดยปฏิบัติตามขั้นตอน ระเบียบการและเงื่อนไขที่วางไว้ เพื่อขอใบอนุญาตก่อสร้าง

⁶ คำสัมภาษณ์ (1) ท่านสาตี พิมพ์นิต, องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว เมื่อ 5 มิถุนายน 2541 ที่โรงแรมล้านช้าง สปป.ลาว (2) ท่านคำพัน สุพันทะวง, แผนกติดตามการลงทุน คณะกรรมการคุ้มครองการลงทุน สปป.ลาว เมื่อ 5 มิถุนายน 2541 ที่คณะกรรมการคุ้มครองการลงทุน สปป.ลาว (3) ท่านผายทะรง ดวงสะหวັນ รองหัวหน้าองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว เมื่อ 6 มิถุนายน 2541 ที่องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว

5. เมื่อก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก่อนที่จะดำเนินธุรกิจ จะต้องมาผ่านองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาวอีกครั้ง เพื่อที่จะไปตรวจสอบว่าครบถ้วนตามเงื่อนไข และมาตรฐานที่ระบุไว้หรือไม่เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าถูกต้อง อทช.สปป.ลาว จะออกใบอนุญาตดำเนินธุรกิจให้ หลังจากนั้นสามารถดำเนินธุรกิจได้โดยอยู่ภายใต้การคุ้มครองขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติสปป.ลาว

6. ต้องเสียภาษีอากรการค้าดำเนินธุรกิจ ภาษีส่วนบุคคล ภาษีกำไรต่างๆ ให้กระทรวงการเงิน

หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องการลงทุนของต่างชาติใน สปป.ลาว

1. กระทรวงภายใน มีหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยประสานงานกับ อทช. สปป.ลาว

2. กรมช่วยสาอากร กระทรวงการเงิน คุ้มครองเกี่ยวกับการเสียอากรตัวเลขทางธุรกิจ กำไรต่างๆ ภาษีส่วนบุคคล ร้อยละ 10 ภาษีดำเนินธุรกิจร้อยละ 15 ในร้อยละ 15 นั้น ร้อยละ 10 จะนำเข้ากรมช่วยสาอากร ร้อยละ 5 จะนำเข้ากองทุนส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่ง อทช. สปป.ลาว เป็นผู้ดูแลกำกับการส่วนนี้

3. กรมภาษีอากรกระทรวงการเงิน ดูแลภาษีนำเข้าและส่งออก

4. กรมวัตถุโบราณและพิพิธภัณฑ์ ดูแลวัดวาอาราม โบราณวัตถุที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

5. กรมศิลปมวลชน ดูแลด้านการบันเทิง ร้องเพลง เดินรำ ให้ถูกต้องตามวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงาม

ระเบียบภายในของการลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (โรงแรม ร้านอาหาร)

1. การลงทุนของต่างชาติแขนงโรงแรม ต้องสร้างโรงแรมอยู่ในระดับขั้นต่ำ 2 ดาว นักลงทุนจะลงทุนสูงกว่านั้นถึง 4-5 ดาวขึ้นไปก็ได้ (เครื่องหมาย "ดาว" จะเป็นเครื่องหมายแสดงลำดับขั้นของโรงแรม-เรือนพัก บนเงื่อนไข พื้นฐานและมาตรฐานของโรงแรมเรือนพักที่ได้กำหนดและประกาศใช้ โดยเฉพาะ เครื่องหมาย "ดาว" มีตั้งแต่ 1-5 ดาว โดยการรับรองและออกให้ขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว และถ้าโรงแรมนั้นไม่สามารถรักษามาตรฐานของตนได้ก็จะถูกลดลำดับขั้นของตน)

2. ด้านแรงงาน การจ้างแรงงาน ในการรับคนเข้าทำงานในกิจการที่มีทุนของต่างชาติจะต้องเลือกคนลาวก่อน ถ้ามีความจำเป็นและได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาล การจ้างพนักงานเสรี พนักงานด้านการตลาด ต้องผ่านกระทรวงแรงงาน จะต้องส่งจำนวนคนงาน รายชื่อ อาชีพ ฝีมือแรงงาน ระยะเวลาการทำงาน ให้องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ทราบ

การจ้างผู้บริหารทางการตลาด ผู้อำนวยการ หรือผู้บริหารกิจการที่เป็นคนต่างชาติ ตามมาตรา 7 ของกฎหมายแรงงาน บังคับให้ต้องเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาการให้กับคนลาวที่เป็นคนงานในบริษัทนั้นๆ⁷

การลงทุนด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของต่างชาติใน สปป.ลาว

รัฐบาล สปป.ลาว มีนโยบายส่งเสริมการทำธุรกิจ โรงแรม ร้านอาหาร และการขนส่ง หรือด้านการออกกำลังกาย นวดแผนโบราณต่างๆ ก็อนุญาตให้ทำได้ แต่อยู่ภายใต้เงื่อนไขและระเบียบการคุ้มครองขององค์การที่เกี่ยวข้องของรัฐ

การลงทุนส่วนใหญ่จะให้ร่วมทุนกับคนลาว หรือบางกรณีต่างประเทศจะลงทุนร้อยละ 100 ก็ได้ ขึ้นอยู่กับแผนการลงทุน และเงื่อนไขที่ผู้ลงทุนได้ตกลงกับคณะกรรมการคุ้มครองการลงทุน แต่ในกรณีร่วมทุนกับคนลาวนั้นต่างประเทศจะต้องมีหุ้นส่วนร้อยละ 70 และคนลาวร้อยละ 30 ถ้าเป็นไปได้ ให้ร่วมลงทุนกับคนลาว

การลงทุนด้านโรงแรมและการท่องเที่ยวของต่างชาติใน สปป.ลาว ตั้งแต่ปี 2531 ถึง 2540 มีการลงทุนด้านโรงแรม การท่องเที่ยว 33 โครงการ มูลค่าประมาณ 605,228,232 เหรียญสหรัฐฯ (ตารางที่ 2)

2. การลงทุนของไทยในสปป.ลาว

ประเทศไทยเป็นประเทศผู้ลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในสปป.ลาวมากเป็นอันดับหนึ่ง มีโครงการที่ได้รับอนุมัติจาก FIMC แล้วจำนวน 247 มีมูลค่าการลงทุนจำนวน 2,658,659,182 เหรียญสหรัฐฯ (ตารางที่ 3.1)

เฉพาะในปี 2540 มีโครงการของนักธุรกิจไทยที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการลงทุนในสปป.ลาว รวมทั้งสิ้น 15 โครงการ มูลค่าการลงทุน 9.46 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เป็นกิจการด้านโรงแรม และการท่องเที่ยว 1 โครงการ มูลค่า 401,976 เหรียญสหรัฐฯ (ดังตารางที่ 3.4)

⁷ สัมภาษณ์ ท่านสาตี พิมพินิด, แผนกคุ้มครองธุรกิจนำเที่ยวและโรงแรม อทช. สปป.ลาว เมื่อ 5 มิถุนายน 2541 ที่โรงแรมล้านช้าง สปป.ลาว .

ตารางที่ 3.4

การลงทุนของไทยในสปป. ลาว จำแนกตามประเภทกิจการ (พ.ศ. 2540)

ประเภทกิจการ	จำนวนโครงการ	เงินลงทุน (เหรียญสหรัฐฯ)
การเกษตร	2	676,739
สิ่งทอ	2	974,320
อุตสาหกรรมและหัตถกรรม	3	1,871,333
เหมืองแร่และน้ำมัน	1	2,800,000
การค้า	1	900,000
โรงแรมและการท่องเที่ยว	1	401,976
บริการ	4	1,764,000
การโทรคมนาคมและการขนส่ง	1	75,000
รวม	15	9,463,368

ที่มา : Permanent Office of the FIMC.

ถ้าเปรียบเทียบการลงทุนของไทยใน สปป.ลาว กับกลุ่มประเทศอาเซียน ตั้งแต่ปี 2531 ถึงมีนาคม 2541 มีการลงทุนของกลุ่มประเทศอาเซียนในสปป.ลาว จำนวน 6 ประเทศ (รวมการลงทุนของ สปป.ลาว ที่ร่วมทุนกับต่างประเทศ) รวมทั้งสิ้น 612 โครงการ มูลค่าการลงทุน 4,203 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ตารางที่ 3.5) ประเทศไทยนับเป็นประเทศที่ลงทุนในสปป.ลาว เป็นอันดับ 1 ในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยมี 244 โครงการเงินทุนถึง 2,656.64 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ตารางที่ 3.5

การลงทุนต่างประเทศในสปป. ลาว ของกลุ่มอาเซียน ASEAN (พ.ศ. 2540)

ประเทศ	จำนวนโครงการ	เงินลงทุน (เหรียญสหรัฐฯ)
ไทย	244	2,656.64
มาเลเซีย	17	278.33
สิงคโปร์	20	17.07
อินโดนีเซีย	2	5.14
เวียดนาม	13	3.28
ลาว	316	1,242.59
รวม	612	4,203.05

ที่มา : Permanent Office of the FIMC.

การลงทุนด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยในสปป.ลาว

นับจากปี 2531 - มีนาคม 2541 การลงทุนของไทยด้านโรงแรมและการท่องเที่ยวในสปป.ลาว จำนวน 10 โครงการ มีมูลค่า 270,173,613 เหรียญสหรัฐฯ (ตารางที่ 3.6) และนอกจากการลงทุนของคนไทยในกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยวโดยตรงแล้ว มีการลงทุนของไทยในภาคบริการอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวอีก 22 โครงการ มีมูลค่า 6,165,200 เหรียญสหรัฐฯ แต่ทางสปป.ลาวไม่ได้นับรวมหรือจำแนกการลงทุนในภาคบริการดังกล่าวไว้ในด้านการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงไม่นำการลงทุนในภาคบริการนั้นมารวมวิเคราะห์ด้วย

สถานการณ์ของการลงทุนด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (โรงแรมและการท่องเที่ยว) ของไทยในสปป.ลาว

โครงการที่คณะกรรมการคุ้มครองการลงทุนจากต่างประเทศ อนุมัติให้โครงการของต่างชาติลงทุนในสปป.ลาวแล้ว แต่ไม่สามารถดำเนินการตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ นับตั้งแต่ พ.ศ. 2531 - พ.ศ. 2540 และทางคณะกรรมการคุ้มครองการลงทุนจากต่างประเทศได้ยกเลิกโครงการไปแล้วมีจำนวน 37 โครงการ ซึ่งมีโครงการของคนไทย รวม 17 โครงการด้วยกัน และโครงการลงทุนทั้ง 17 โครงการของไทยที่ถูกยกเลิกโครงการไปแล้วนั้น มีโครงการด้านโรงแรมและการท่องเที่ยว 3 โครงการ (ตารางที่ 3.7) โครงการหมายเลข 9, หมายเลข 30, 35

นอกจากนี้ยังมีโครงการใหญ่ของนักลงทุนไทยที่กำลังประสบปัญหา และคาดว่าจะไม่สามารถดำเนินการได้อีกจำนวน 3 โครงการ ดังนี้ (ตารางที่ 3.8) โครงการหมายเลขที่ 3 เป็นโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวคอนพะเพ็ง ซึ่งเป็นโครงการขนาดใหญ่

ตารางที่ 3.6

การลงทุนของไทยใน สปป.ลาว ในกิจกรรมการท่องเที่ยว ปี 2531 ถึงมีนาคม 2541

(มูลค่า: เหรียญสหรัฐฯ)

ประเทศ	โครงการ	ทุน
โรงแรมและการท่องเที่ยว		
	โรงแรมเอเชียพาววิลเลียน (Asia Pavilion Hotel)	199,920
	โรงแรมจำปาสักพาเลส (Champasak Palace Hotel & Travel Co. Ltd)	1,800,000
	แลนด์พีสลานซ้าง (Land Peace Lanxang)	73,200,000
	บริษัทลาวโฮลดิ้ง (Lao Holding Co., Ltd)	184,380,000
	เอ็มแกรนด์ โฮเทล (หลวงพระบาง) (M. Grand Hotel (Luangpabang) Co., Ltd)	7,000,000
	โรงแรมนิวอพอลโล (New Apollo Hotel)	510,000
	พูจันรีสอร์ท (Phou Chanh Resort)	401,976
	โรงแรมพูสี (Phousy Akane Hotel (Joint Venture))	152,500
	ริโอแม่โขงรีสอร์ท (Rio Mekong Resort)	2,368,217
	โรงแรมริเวอร์วิว (River View Hotel)	161,000
	รวม	270,173,613

ตารางที่ 3.7

โครงการที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สปป. ลาว และได้ถูกยกเลิกโครงการ (ปี 2531-2540)

	ชื่อ	วันที่ที่ได้รับ อนุมัติ	ประเภท	ทุน	ประเทศ	สถานที่
1.	แม่น้ำโขงมิตรภาพ (Menamkhong Mittaphaap)	21-09-89	ตั้งทอ	206,666	ไทย/ลาว	เวียงจันทน์
2.	โรงงานไผ่เขียว (Phai Khio Factory)	21-11-88	อุตสาหกรรมทำไม้ตะเคียบ	173,580	ไทย/ลาว	สะวันนะเขต
3.	ห้างหุ้นส่วนพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Production Development Co., Ltd)	18-01-89	อุตสาหกรรมไม้เคี่ยมสด	600,000	สวีเดน	เวียงจันทน์
4.	ตาสินห้างหุ้นส่วนจำกัด (Tak Sin Development Co., Ltd)	19-01-89	ทำอิฐ, ก่อสร้าง	21,000	ไทย	เวียงจันทน์
5.	โรงงานทอผ้าลาวซินตะพล (Lao Chintaphone Garment Factory)	25-01-89	ตั้งทอเพื่อการส่งออก	231,099	ไทย/ลาว	เวียงจันทน์
6.	สายการบินลาวแปซิฟิก (Lao Pacific Airline)	10-02-89	สายการบิน	15,183,354	ไทย/สิงคโปร์/ลาว	เวียงจันทน์
7.	ลาวผลิตภัณฑ์ไม้ (Lao Wood Products)	13-03-89	ผลิตภัณฑ์ไม้และหวาย	28,000,000	ไทย-ลาว	เวียงจันทน์
8.	โรงงานผลิตภัณฑ์น้ำหอม (Parfume Factory)	31-07-89	ผลิตภัณฑ์น้ำหอม	28,091		เวียงจันทน์
9.	โรงแรมแอมแบสซาดอร์ (Hotel Ambassador)	31-07-89	โรงแรม	768,058	ไทย/ลาว	เวียงจันทน์
10.	ดับบิว พี. พี. นำเข้า-ส่งออก (W.P.P. Import-Export Co.)	05-05-89	สินค้าเข้า-ขาออก	50,000	ไทย-ลาว	เวียงจันทน์
11.	เวียงจันทน์ทอผ้า (Vientiane Garment)	03-02-90	เครื่องนุ่งห่ม, ตั้งทอ	524,296	ไทย/ลาว	เวียงจันทน์
12.	ลาวเวียดนามลาวาโก (Lao-Vietnam Lavico)	25-01-90	ขาเข้า-ขาออก	100,000	เวียดนาม/ลาว	เวียงจันทน์
13.	บริษัทอะพาโก (Apatco)	24-11-92	เครื่องจักร	70,000	อังกฤษ	เวียงจันทน์
14.	บริษัทเอแอนด์เอ็ม (A & M Co.)	17-12-91	ผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ	428,000	ลิเบีย/ลาว	เวียงจันทน์
15.	ห้างหุ้นส่วนซุนยี่ (Xunyi Export Co., Ltd)	03-11-94	สินค้าเกษตรเพื่อส่งออก	500,000	ไต้หวัน/ลาว	เวียงจันทน์
16.	ไชยถาวรพัฒนา (Xaithavone Development)	10-06-93	อุตสาหกรรมหนัก ชิ้นส่วนรถยนต์	2,000,000	ไทย/ลาว	คำม่วน
17.	บริษัทพามันนำเข้าเครื่องจักร (Pam Intergroup Agrotech Import-Export)	20-03-93	นำเข้าเครื่องจักรเพื่อการเกษตร	504,083	ไทย/ลาว	เวียงจันทน์
18.	ห้างหุ้นส่วนอุตสาหกรรมเกษตร (Agricultural Industry Co., Ltd)	18-01-94	กิจกรรม ฟาร์มเลี้ยงวัว	900,000	ไทย/ลาว	วังเวียง, เวียงจันทน์

	ชื่อ	วันที่ที่ได้รับอนุมัติ	ประเภท	ทุน	ประเทศ	สถานที่
19.	ธนาชาติโฮลดิ้ง (Thanaxat Holding)	10-06-93	ก่อสร้าง	1,000,000	ไทย	เวียงจันทน์
20.	บริษัทลาวเดติโก (Lao Detico)	12-02-92	ที่ปรึกษา	10,000	สิงคโปร์	เวียงจันทน์
21.	ไทย-ลาว ร่วมทุนพัฒนาอุตสาหกรรม (Lao-Thai Joint Dev. Industry Co.)	26-12-92	โรงผลิตอิฐ & ซีเมนต์	34,722	ไทย/ลาว	เวียงจันทน์
22.	ห้างหุ้นส่วนเทพวงอินเตอร์เนชันแนล (Thaphavong International Co., Ltd)	11-07-89	ยาสูบ	2,800,000	ไทย	เวียงจันทน์
23.	ห้างหุ้นส่วนผลิตภัณฑ์วัฒนธรรม (Cultural Product Co., Ltd)	26-12-89	ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม	100,000	ไทย/ลาว	หลวงพระบาง
24.	บริษัทอินเตอร์ฟีโก (Interfito)	24-06-92	ผลิตภัณฑ์ยา	1,000,000	รัสเซีย/ลาว	เวียงจันทน์
25.	ห้างหุ้นส่วนโอศตสภาเด็กเฮงหยู จำกัด (Osothspha (Teck Heng Yoo) Co., Ltd)	08-01-93	การส่งออก-นำเข้า	600,000	ไทย/ลาว	เวียงจันทน์
26.	สวนอาหารจำปาสักซ้าง (Champa Langxang Food Garden)	28-08-93	ร้านอาหาร	256,800	ไทย	เวียงจันทน์
27.	ห้างหุ้นส่วนส่วนเมคมาร์ท ลามิเทร (Mecmart Lanetra Cement Co., Ltd)	24-12-93	ผลิตภัณฑ์ซีเมนต์	6,578,000	สิงคโปร์/ลาว	หลวงพระบาง
28.	บริษัทไอบีซี ลาว (I.B.C Lao)	04-01-94	การโฆษณา การสื่อสาร	2,000,000	ไทย/ลาว	เวียงจันทน์
29.	ห้างหุ้นส่วนผลิตภัณฑ์ผ้าลาว (Lao Cotton Co., Ltd)	22-03-94	ผลิตภัณฑ์ผ้า	3,350,000	อิตาลี/ลาว	เวียงจันทน์
30.	คำม่วน โรงแรมและการท่องเที่ยว (Hotel & Tourist Khammouane)	16-08-90	โรงแรม	240,000	ไทย/ลาว	คำม่วน
31.	ทองสะวันไซ ทอผ้า (Thongsvanxay Garment)	24-08-93	สิ่งทอ	3,000,000	ไทย/สิงคโปร์/ลาว	สะหวันนะเขต
32.	ห้างหุ้นส่วนเฮสตอน ส่งออก (H.N. Export Co., Ltd)	02-06-94	การค้า	40,000	ไทย	เวียงจันทน์
33.	บริษัทลาวการค้า (Roussel Lao)		การค้า			เวียงจันทน์
34.	เทียนชัยสิ่งทอ (Thian Tai Knitwear Union)	20-11-92	สิ่งทอ	550,000	จีน	เวียงจันทน์
35.	แลนด์พิศานซ้าง (Land Peace Lanexang)	04-06-91	การท่องเที่ยว	1,500,000	ไทย/ลาว	เวียงจันทน์
36.	จี อีเอ็ม อุตสาหกรรมลาว (GEM Industries Lao PDR)	04-12-92	อุตสาหกรรม	150,000	เดนมาร์ก/ออสเตรเลีย	เวียงจันทน์
37.	บริษัทอาภรณ์ลาว (Apom Lao (Savimex))	23-07-90	สิ่งทอ	400,000	เวียดนาม/ลาว	เวียงจันทน์

ตารางที่ 3.8

โครงการลงทุนของไทยในสปป.ลาว ที่คาดว่าจะมีปัญหาด้านการเงิน

ชื่อโครงการ	ผู้ลงทุน	เงินลงทุน (ล้านเหรียญ สหรัฐฯ)	หุ้น สปป. ลาว	หุ้นต่าง ชาติ
1. โครงการก่อสร้างเส้นทาง บ่อแก้ว- บ่อเต็น	บริษัทในสี่เหลี่ยม เศรษฐกิจ	22.0	40%	60%
2. โครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ บริเวณสะพานมิตรภาพ ลาว-ไทย	บริษัทเหมราชพัฒนา ที่ดินจำกัด (มหาชน)	4.0	-	100%
3. โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว คอนพะเพ็ง	The Union Asset Ltd. (Thai)	4.4	30%	70%

ที่มา : The Permanent Office of the FIMC

จากรายงานของคณะกรรมการคุ้มครองการลงทุนจากต่างประเทศ ในปี 2531 ถึงมีนาคม 2541 การลงทุนของประเทศไทยในสปป.ลาวที่ได้รับอนุมัติโครงการจำแนกตามประเภทกิจการ ดังตารางที่ 6 การลงทุนของประเทศไทย ในกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยวที่ได้รับอนุมัติแล้ว มีจำนวน 10 โครงการ มีมูลค่า 9,299,0675 เหรียญสหรัฐฯ ดังนี้⁸

1. Asian Pavillion Hotel เปิดดำเนินการปี 2540 และดำเนินการตามปกติ

2. Champasak Palace Hotel & Travel Co. Ltd. เริ่มเปิดดำเนินการปี 2537 และดำเนินการตามปกติ

3. Land Peace Lanxang (Tourist & Trade Center) ได้ถูกยกเลิกโครงการไปตั้งแต่ปี 2539 เนื่องจากหลังจากได้รับอนุมัติโครงการแล้ว ไม่มีเงินทุนดำเนินการตามสัญญาได้ และโครงการไม่มีความก้าวหน้า

4. Lao Holding Co. Ltd. หรือโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวคอนพะเพ็ง โครงการนี้ยังไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจาก

- มีปัญหาด้านเงินทุน ได้รับอนุมัติโครงการแล้ว ไม่มีเงินทุนและไม่สามารถหาผู้ร่วมทุนได้ เนื่องจากเป็นโครงการใหญ่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวครบวงจร การสร้างสนามบิน มีโรงงานกำเนิดไฟฟ้าด้วย

⁸ข้อมูลจากคณะกรรมการคุ้มครองการลงทุน สปป.ลาว

พลังน้ำ (28 เมกกะวัตต์) สนามกอล์ฟ โรงแรมระดับ 3, 4, 5 ดาว บ่อนคาสิโน พื้นที่เพื่อการพาณิชย์ ศูนย์วัฒนธรรม หมู่บ้านจัดสรร ฯลฯ

- มีความขัดแย้งของผู้ร่วมทุนระหว่างไทยกับสปป.ลาว หุ้นส่วนของ สปป.ลาว จะเป็นที่ดิน และสิ่งก่อสร้างที่มีอยู่แล้ว บนเนื้อที่ดิน 3,000 ไร่ ส่วนหุ้นส่วนของไทยจะเป็น เครื่องจักร เงินทุนหมุนเวียน ไม่สามารถตกลงกันได้ ตามเงื่อนไขที่รัฐบาลลาวให้บริษัทลาวโฮตดังพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เช่าที่ดินเป็นระยะเวลา 55 ปี เมื่อดำเนินการไปแล้ว 25 ปี ผู้ถือหุ้นฝ่ายไทยต้องลดมูลค่าหุ้นให้เหลือเพียงร้อยละ 50 ส่วนที่เหลือยกให้เป็นของรัฐบาลลาว และรัฐบาลลาวจะเป็นเจ้าของทั้งหมดเมื่อโครงการได้ดำเนินการไปแล้ว 55 ปี

5. M. Grand Hotel (Luangpabang) Co.Ltd. เริ่มดำเนินการก่อสร้างไปบางส่วนแล้ว เนื่องจากบริษัทมีปัญหาการเงิน ซึ่งเป็นผลกระทบจากการที่ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเงิน ในปี 2540 โครงการจึงหยุดชะงักการก่อสร้าง

6. New Apollo Hotel เป็นโครงการเริ่มดำเนินการปี 2523 ก่อนสปป.ลาวจะมีการประกาศใช้กฎหมายลงทุนแล้ว ทางเจ้าของโรงแรมก็ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของคณะกรรมการคุ้มครองการลงทุน

7. Pou Chan Resort เป็นโครงการที่ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการ เนื่องจากทางสปป.ลาวได้เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขต่างๆ ที่ได้ตกลงกันไว้เดิม กรณีที่ทางโครงการได้ทำสัญญาเช่าที่ดินกับรัฐบาลลาวซึ่งเป็นที่ดินซึ่งเคยเป็นของคนลาวที่อพยพออกนอกประเทศในช่วงที่มีความวุ่นวายทางการเมือง และต่อมาเอกชนลาวดังกล่าวได้ทวงขอสิทธิในการถือครองที่ดินดังกล่าวคืนจากรัฐบาล และรัฐบาลได้ยอมตามคำขอนั้นอันมีผลให้สัญญาเช่าระหว่างนักลงทุนต่างชาติและรัฐบาลลาวเป็นอันสิ้นสุดลง ขณะเดียวกันคำตัดสินของคณะกรรมการแก้ไขข้อขัดแย้งทางธุรกิจกับนักลงทุนต่างชาติไม่ได้รับการปฏิบัติตามจากแขวงและรัฐบาลกลางก็ไม่สามารถดำเนินการใดๆ ได้

8. Phousy Akane Hotel (Joint Venture) เป็นโครงการที่ดำเนินการตามปกติ เริ่มดำเนินการ ปี 2538

9. Rio Mekong Resort (Hotel & Restuarant) เป็นโครงการที่ดำเนินการตามปกติ เปิดดำเนินการ ปี 2540

10. River View Hotel เปิดดำเนินการตามปกติ ปี 2539

ในจำนวน 10 โครงการของการลงทุนไทยในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในสปป.ลาว ถูกยกเลิกโครงการแล้ว 1 โครงการคือโครงการที่ 3 มีโครงการที่หยุดชะงักการดำเนินการเพราะปัญหาด้านการเงิน 1 โครงการ คือ โครงการที่ 5 และโครงการที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ 2 โครงการคือ โครงการที่

4 และโครงการที่ 7 ปัญหาหลักๆ ที่โครงการไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้นั้นก็เป็นปัญหาเช่นเดียวกับโครงการลงทุนด้านอื่นๆ ของไทยในสปป.ลาว คือ

1. นักลงทุนไทยที่ขึ้นเรื่องขอรับอนุญาตการลงทุนส่วนหนึ่งนั้น ไม่ได้ดำเนินการในกิจการที่ขึ้นเรื่องขอรับการส่งเสริมการลงทุนในโครงการนั้นๆ หรือในอีกส่วนหนึ่งเมื่อได้ดำเนินการไประยะหนึ่งแล้วเกิดปัญหาทั้งด้านการเงิน และกฎระเบียบของสปป.ลาวจนไม่สามารถที่จะดำเนินการธุรกิจนั้นต่อไปได้ แต่ก็ไม่ได้แจ้งยกเลิกกิจการนั้นๆ

2. กฎระเบียบข้อบังคับของการลงทุนต่างประเทศ ยังไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้นำไปปฏิบัติ ขณะเดียวกันทาง FIMC ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ลงนามตกลงกับนักลงทุนต่างชาติ บางครั้งก็ไม่สามารถประสานงานกับแขวงหรือกระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ ดังนั้นในบางกรณีก็ไม่ได้รับการปฏิบัติตามจากแขวงและรัฐบาลกลางไม่สามารถดำเนินการใดๆ ได้

3. มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขต่างๆ ที่ได้ตกลงกันไว้เดิม ซึ่งทำให้ผู้ลงทุนต่างชาติต้องเพิ่มต้นทุนของโครงการขึ้นโดยไม่ได้คาดหมาย

จากการสัมภาษณ์นักลงทุนไทยที่ลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ที่ประสบความสำเร็จ และดำเนินธุรกิจอยู่ได้ พอสรุปปัจจัยที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จมีดังนี้⁹

1. มีความคุ้นเคย มีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนลาว เช่นเคยไปตั้งถิ่นฐานอยู่ สปป.ลาวมาก่อน มีญาติสนิท หรือเคยไปทำงานอยู่นาน มีผลงานให้เห็น สร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจ กับคนลาว เช่นกรณีเจ้าของโรงแรมจำป่าสักพาสเลส เคยมีผลงานทางด้านการลงทุนในธุรกิจ "โรงงานพานิชเจริญเห่ล่าไทย" ในแขวงจำป่าสักมาก่อนและปฏิบัติงานด้วยความซื่อตรง จนทางเจ้าแขวงมีความไว้วางใจ ผลักดันให้เปิดกิจการโรงแรมต่างๆ ที่ในช่วงแรกๆ เจ้าของโรงแรมจำป่าสักพาสเลสยังไม่มีประสบการณ์ดำเนินการ

⁹(1) คำสัมภาษณ์ นายปองศักดิ์ วงศ์พานิช, เจ้าของโรงแรมจำป่าสักพาสเลส เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2541 ที่โรงแรมจำป่าสักพาสเลส สปป.ลาว (2) คำสัมภาษณ์ นายกิ่งเงิน บุญก่อ, เจ้าของโรงแรมอพอลโล สปป.ลาว เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2541 ที่โรงแรมอพอลโล สปป.ลาว (3) คำสัมภาษณ์ นายประมุข ตลับนาค, เจ้าของโรงแรมเอเชียนพาวริลเลียน เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2541 ที่โรงแรมเอเชียนพาวริลเลียน สปป.ลาว (4) คำสัมภาษณ์ นายกฤษดาพานิชชยานนท์, ผู้จัดการโรงแรมลาวไฮเต็ลพลาซ่า เมื่อ 2 มิถุนายน 2541 ที่โรงแรมลาวไฮเต็ลพลาซ่า สปป.ลาว (5) คำสัมภาษณ์ นายอุดมศักดิ์ อุดมธงเกษตร, ผู้จัดการและหุ้นส่วนโรงแรมล้านช้าง สปป.ลาว เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2541 ที่โรงแรมล้านช้าง สปป.ลาว

กรณีโรงแรมพอลโล เคยลงทุนมาตั้งแต่ พ.ศ. 2523 ก่อนที่สปป. ลาว จะมีกฎหมายลงทุนต่างชาติ มีผลงานให้รัฐบาลลาวเห็นและให้ความไว้วางใจ ขณะเดียวกันก็มีเครือข่ายอยู่ที่สปป.ลาว ตั้งแต่รุ่นพ่อแม่

กรณีโรงแรม Asian Pavillian ก็เช่นกันเคยทำงานเป็นผู้บริหารโรงแรมพอลโลมาก่อน จนได้รับ ความไว้วางใจจากรัฐบาลลาว การดำเนินการจึงเป็นไปได้

2. มีทุนจริงที่จะดำเนินการ และดำเนินการจริงไม่ฉาบฉวยจับเสือมือเปล่า หรือขายกรรมสิทธิ์ต่อโดยไม่แจ้งให้รัฐบาลสปป.ลาวทราบ

3. การดำเนินการต้องทำตามขั้นตอน ระเบียบกฎหมายการลงทุนของสปป.ลาว รวมทั้งระเบียบภายในแขวงที่ตนดำเนินกิจการ การมีมิตรภาพที่ดี หรือการมี การตอบแทนความช่วยเหลือตามสมควรก็ทำให้การดำเนินงานรวดเร็วขึ้น

4. การดำเนินงานต้องสอดคล้องกับนโยบายการส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาลและผู้นำในแขวงนั้นๆ และสามารถทำกำไรมาขยายกิจการนั้นๆ ต่อไป

5. สามารถที่จะสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนที่ตั้งโครงการนั้นๆ ในแขวงนั้นๆ ตามความเหมาะสม และสม่ำเสมอ ซึ่งก็หมายความว่าต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าแขวงด้วย

6. สามารถที่จะพัฒนาคนลาวที่เป็นลูกจ้างของตนได้

7. ในบางกรณีอาจต้องลงทุนสร้างถนนหนทาง ไฟฟ้า น้ำประปาเองเพื่อการดำเนินธุรกิจของตน และเป็นการสร้างความเจริญให้กับประเทศสปป.ลาว เหมือนกรณีของเจ้าของโรงแรมจำปาสัก ต้องลงทุนสร้างถนนไฟฟ้า น้ำประปาเองเมื่อต้นปี 2540 เพื่อประโยชน์ทางด้านธุรกิจของโรงแรมและเป็นการพัฒนาแขวงจำปาสักไปด้วย

8. ไม่พัวพันด้านการเมือง

ปัญหาอุปสรรคของการลงทุนด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของนักลงทุนไทยในสปป.ลาว¹⁰

1. เสียภาษีค่อนข้างสูง และมีความซ้ำซ้อน ภาษีรายได้บุคคล ร้อยละ 10 ภาษีรายได้จากการดำเนินกิจการร้อยละ 15 (ร้อยละ 10 รายได้เข้ากรมสรรพากร กระทรวงการเงิน ร้อยละ 5 จะเป็นกองทุนส่งเสริมการท่องเที่ยวเข้าอช. สปป.ลาว) ภาษีกำไรจากการดำเนินกิจการร้อยละ 20 นอกจากนี้จะมีของขวิญพิเศษให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามสมควรถือเป็นต้นทุนที่ค่อนข้างสูง ทำให้ค่าใช้จ่ายในด้านการท่องเที่ยว ค่าโรงแรม ค่าอาหาร ค่าบริการท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวจะต้องมีค่าใช้จ่ายสูง

¹⁰“ฟังฮ้าง”

2. ปัญหาด้านแรงงาน ซึ่งมีทั้งข้อดีและด้านที่เป็นอุปสรรค ค่าแรงงานถูกค่าจ้างพนักงาน โรงแรมและร้านอาหารเดือนละ(50 พันกีบ) ประมาณ 555 บาท (ถ้าคิดอัตราแลกเปลี่ยน 90 กีบ ต่อ 1 บาท) ด้านที่เป็นอุปสรรคคือคนลาวยังขาดความรู้ความชำนาญในงานด้านบริการ นอกจากนี้อัตราการรู้หนังสือต่ำมาก จากสถิติแห่งชาติ สปป.ลาว กลุ่มผู้มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป อัตราการรู้หนังสือในปี 2538 อยู่ในระดับร้อยละ 74 และในกลุ่มผู้หญิงอัตราลดต่ำเหลือเพียงร้อยละ 48 เจ้าของกิจการโรงแรม ต้องใช้เวลาค่อนข้างมากในการฝึกอบรมพนักงานของตน ซึ่งเป็นการยากมาก เพราะนอกจากขาดทักษะด้านการบริการแล้ว ยังไม่เข้าใจความสำคัญของการให้บริการกับนักท่องเที่ยว เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องใช้ที่มีลักษณะเป็นสากลต่างๆ ที่มีราคาค่อนข้างแพง ทำให้การดูแลรักษาเครื่องใช้ อุปกรณ์ต่างๆ ไม่ค่อยดีแตกเสียหายง่าย นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงพนักงานบ่อยครั้ง ปัญหาด้านแรงงานจึงเป็นปัญหาที่ค่อนข้างเป็นภาระหนัก สำหรับนักลงทุน

3. เส้นทางคมนาคม ถึงอำนวยความสะดวกต่างๆ ยังไม่ได้รับการพัฒนาที่จะรองรับการลงทุน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบคมนาคมขนส่ง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของลาว เป็นไปอย่างเชื่องช้า เนื่องจากขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ บางแขวงเช่น แขวงจำปาสัก จุดท่องเที่ยว แต่ละแห่งค่อนข้างห่างไกลกันมาก เส้นทางคมนาคมไม่ดี ทำให้รถต้องซ่อมแซมหรือรถพังง่าย ประกอบกับราคาเครื่องอาหณ์ในสปป.ลาวค่อนข้างแพง ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละแห่งจึงแพงมาก ตัวอย่างเช่น เส้นทางท่องเที่ยวในแขวงจำปาสัก ซึ่งจะมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ที่อยู่ในถนนหมายเลข 13 ทางตอนใต้ 3 แห่ง คือ วัดพู (สถานโบราณวัดพู) น้ำตกคอนพะเพ็ง น้ำตก หลี่ผี ซึ่งอยู่ห่างไกลกันมาก แต่ไปในเส้นทางเดียวกัน ถ้าจะเหมารถทั้งวันไป ผู้ให้เช่ารถจะไม่คิดราคาเช่ารถเป็นวัน แต่จะคิดราคาเช่ารถพร้อมน้ำมัน ตามจำนวนสถานที่ที่ท่องเที่ยว สถานที่ละ 3,000 - 3,500 บาท ต่อการเช่ารถ 1 คัน ถ้าจะท่องเที่ยวให้ครบ 3 แห่ง จะต้องเดินทาง 1 วันครึ่ง ถึง 2 วัน เสียค่าเช่าราคาประมาณ 9,000 - 10,500 บาท ราคานี้จะไม่รวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกิดขึ้น เช่น ค่ารถข้ามแพ ค่าเช่าเรือ ค่าบริการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยว

4. จำเป็นต้องนำเข้าวัสดุอุปกรณ์และอาหารบางอย่างจากต่างประเทศ (ไทย สิงคโปร์) เช่น เนื้อสัตว์ ผลไม้ ผลิตภัณฑ์อาหารต่างๆ เนื่องจากเนื้อสัตว์และผลไม้ในสปป.ลาว ยังไม่ได้มาตรฐานในการปรุงอาหาร จึงทำให้ค่าใช้จ่ายต้นทุนสูง

5. สถานที่ท่องเที่ยวยังไม่ได้รับการพัฒนา ห้องน้ำห้องส้วมยังขาดการดูแล

6. ปัญหาด้านเส้นทางคมนาคม สมนอกกับปัญหาด้านบุคลากรที่ยังไม่เห็นความสำคัญของการท่องเที่ยว นักกับแขกที่มาท่องเที่ยวแล้วไม่ตรงเวลา ไม่มาตามนัดแล้วไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า จึงมีผลให้ไม่สามารถกำหนดเวลาการท่องเที่ยวได้แน่นอน

7. ปัญหาด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวยังไม่ดีพอ เช่น กรณีการท่องเที่ยวทางน้ำ ยังไม่มีอุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัย

8. ด้านการติดต่อสายการบินให้นักท่องเที่ยว การปฏิบัติงานเวลาการบินไม่เป็นมาตรฐานพยายามเปลี่ยนเที่ยวบินให้สอดคล้องกับจำนวนนักท่องเที่ยว การบริการยังไม่ดี นักท่องเที่ยวไม่เชื่อมั่นในคุณภาพของเครื่องบินและด้านความปลอดภัย

9. ต้องรายงานแขกที่มาท่องเที่ยวทุกคนให้องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาวทราบ

(4) ความร่วมมือระหว่างเอกชนไทยกับเอกชน สปป.ลาว

ความร่วมมือในลักษณะนี้เป็นความร่วมมือระหว่างบริษัทการท่องเที่ยวของเอกชนไทยกับบริษัทการท่องเที่ยวของเอกชน สปป.ลาว ซึ่งจะเป็นความร่วมมือในด้านการส่งนักท่องเที่ยวให้แก่กัน ความร่วมมือจะเกิดขึ้นได้เมื่อบริษัทการท่องเที่ยวของทั้งประเทศไทยและ สปป.ลาว ได้จดทะเบียนเป็นคู่สัญญากัน บริษัทการท่องเที่ยวของสปป.ลาว มีสิทธิที่จะจดทะเบียนเป็นคู่สัญญากับบริษัทการท่องเที่ยวของต่างประเทศได้ และแจ้งให้ทางองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติของสปป.ลาวทราบ

บริษัทท่องเที่ยวใน สปป.ลาว ในปัจจุบันมี 20 บริษัท เป็นของเอกชน 15 บริษัท เป็นของรัฐบาล 5 บริษัท ดังตารางที่ 3.9 บริษัทเอกชนลาวส่วนใหญ่จะมีหุ้นส่วนของรัฐบาลร่วมด้วย การที่องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว อนุญาตให้บริษัทท่องเที่ยวใน สปป.ลาว สามารถทำสัญญาร่วมกับบริษัทท่องเที่ยวในต่างประเทศได้อย่างอิสระมากขึ้น ทำให้มีคู่สัญญาทางธุรกิจท่องเที่ยวมากขึ้นถึง 274 บริษัท ใน 25 ประเทศ ในปัจจุบันทำให้ตลาดการท่องเที่ยวของลาวมีการขยายตัวมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง บริษัทที่เป็นคู่สัญญาของบริษัทท่องเที่ยวใน สปป. ลาว ในต่างประเทศ มีดังนี้ ประเทศไทยมีทั้งหมด 119 บริษัท ฝรั่งเศส 35 บริษัท เวียดนาม 25 บริษัท สหรัฐอเมริกา 19 บริษัท ญี่ปุ่น 11 บริษัท ฮองกง 6 บริษัท เยอรมัน 6 บริษัท ออสเตรเลีย 6 บริษัท คานาดา 5 บริษัท สิงคโปร์ 5 บริษัท อิตาลี 5 บริษัท เบลเยียม 4 บริษัท สวิสเซอร์แลนด์ 4 บริษัท กัมพูชา 3 บริษัท ไต้หวัน 3 บริษัท มาเลเซีย 3 บริษัท อังกฤษ 2 บริษัท รัสเซีย 2 บริษัท สเปน 2 บริษัท เนเธอร์แลนด์ 2 บริษัท ออสเตรีย 2 บริษัท จีน 2 บริษัท นอร์เวย์ 1 บริษัท นิวซีแลนด์ 1 บริษัท พม่า 1 บริษัท ¹¹ นับว่า สปป.ลาว มีบริษัทคู่สัญญาทางธุรกิจท่องเที่ยวกว้างขวางเกือบทั่วโลก บริษัทเหล่านี้สามารถที่จะส่งนักท่องเที่ยวมาที่สปป.ลาวได้โดยตรง

การเป็นบริษัทคู่สัญญาทางธุรกิจท่องเที่ยวของสปป.ลาวกับบริษัทท่องเที่ยวของต่างชาติจะมีการจดทะเบียนเป็นคู่สัญญากัน ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ นอกจากค่าธรรมเนียมเล็กน้อย การจด

¹¹ National Tourism Authority of Lao PDR

ทะเบียนเป็นผู้สัญญาตันจะมีผลบังคับ 1 ปี และต้องต่ออายุสัญญาทุกปี ทางบริษัทท่องเที่ยวในสปป.ลาว จะทำรายการท่องเที่ยว ในสถานที่ต่างๆ กำหนดสถานที่ จำนวนคน จำนวนวัน การบริการในระดับที่ดี ที่สุด ระดับปานกลาง ซึ่งจะหมายถึงคุณภาพของรถนำเที่ยว โรงแรม อาหาร คุณภาพของมัคคุเทศน์ (Guide)¹² รวมทั้งราคาในแต่ละรายการท่องเที่ยว ในรายการเรียบริ้อยเป็นชุดชุด (Package Tours) ส่งไป ให้บริษัทผู้สัญญาของตน ตัวอย่างเช่น รายการท่องเที่ยวที่หลวงพระบาง 3 วัน 2 คืน บริษัทท่องเที่ยว

ตารางที่ 3.9

บริษัทท่องเที่ยวใน สปป.ลาว ที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการได้จากกระทรวงการค้าและการท่องเที่ยว

	บริษัท		แขวง
1.	บริษัทบ่อแก้วทราวีส	เป็นของเอกชน	บ่อแก้ว
2.	บริษัทจักรวาล	เป็นของเอกชน	เวียงจันทน์
3.	บริษัทคาฟี	เป็นของรัฐบาล	ปากเซจำปาสัก
4.	บริษัทคิตแฮมการท่องเที่ยว	เป็นของเอกชน	เวียงจันทน์
5.	บริษัทอินเตอร์ลาวการท่องเที่ยว	เป็นของเอกชน	เวียงจันทน์
6.	บริษัทล้านช้างท่องเที่ยว	เป็นของเอกชน	เวียงจันทน์
7.	บริษัทลาวการท่องเที่ยว	เป็นของรัฐบาล	เวียงจันทน์
8.	บริษัทลาวทราวเวลเซอร์วิส	เป็นของเอกชน	เวียงจันทน์
9.	บริษัทนครหลวงทราวเวล	เป็นของเอกชน	เวียงจันทน์
10.	บริษัทหลวงพระบางท่องเที่ยว	เป็นของรัฐบาล	หลวงพระบาง
11.	บริษัทพัฒนาเขตภาคการท่องเที่ยว	เป็นของรัฐบาล	เวียงจันทน์
12.	บริษัทราชาทัวร์	เป็นของเอกชน	เวียงจันทน์
13.	บริษัท สะหวันนะเขต	เป็นของเอกชน	สะหวันนะเขต
14.	บริษัท โซดิทัวร์	เป็นของเอกชน	เวียงจันทน์
15.	บริษัทธาตุดวงทัวร์	เป็นของเอกชน	เวียงจันทน์
16.	บริษัทเวียงจำปาการท่องเที่ยว	เป็นของเอกชน	เวียงจันทน์
17.	บริษัท ไชสมบูรณ์ทัวร์	เป็นของรัฐบาล	เวียงจันทน์
18.	บริษัทพรประเสริฐการท่องเที่ยว	เป็นของเอกชน	สะหวันนะเขต
19.	บริษัทลาวเอเชียทัวร์	เป็นของเอกชน	เวียงจันทน์
20.	บริษัทมีชัยทัวร์	เป็นของเอกชน	เวียงจันทน์

ที่มา : องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว National Tourism Authority of Lao PDR. พ.ศ. 2540

¹² คำสัมภาษณ์ ท่านสุกัญ บุนยง องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ แขวงหลวงพระบาง เมื่อ 5 มีนาคม 2541 ที่ องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ หลวงพระบาง

ใน สปป.ลาว จะคิดค่าบริการท่องเที่ยว (รวมอาหารและที่พัก) 750 ดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับนักท่องเที่ยว 1 คน หรือถ้ามีนักท่องเที่ยว 2 คน ก็จะคิดค่าบริการนำเที่ยวคนละ 700 ดอลลาร์สหรัฐฯ แต่ถ้ามีนักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป ก็จะคิดค่าบริการคนละ 550 ดอลลาร์สหรัฐฯ ทุกบริษัทค่าบริการจะใกล้เคียงกัน เนื่องจากทุกบริษัทจะต้องส่งรายการท่องเที่ยวทุกรายการ คุณภาพของการบริการในองค์กรท่องเที่ยวแห่งชาติตรวจสอบ ทั้งนี้โดยราคาค่าบริการนำเที่ยวดังกล่าวนี้ยังไม่รวมค่าใช้จ่ายในการทำเอกสารการเดินทาง ค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากประเทศนั้นๆ มาถึงประเทศ สปป.ลาว และจะไม่รวมค่าการตลาดที่บริษัทคู่สัญญาในต่างประเทศใน สปป.ลาว จะคิดเพิ่มในอัตราร้อยละ 10 ถึงร้อยละ 15¹³ ของราคาค่าบริการนำเที่ยวในแต่ละรายการ ในส่วนของบริษัทที่ดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวต่างประเทศต้องคำนึงถึงผลกำไรที่จะได้รับให้คุ้มค่า กับต้นทุนที่เกิดขึ้น ส่วนทางบริษัทการท่องเที่ยวใน สปป.ลาว จะไม่ทำการตลาดเอง จะขาย package tours ให้กับบริษัทคู่สัญญาเท่านั้น และเมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางมาถึง สปป.ลาว การบริการทั้งหมดทาง สปป.ลาว จะเป็นผู้รับผิดชอบตามรายการการท่องเที่ยวที่ได้ขายไปให้บริษัทคู่สัญญาต่างประเทศ

บริษัทการท่องเที่ยว สปป.ลาว มีภาระผูกพันกับทางรัฐบาลจะต้องจ่ายภาษีดำเนินธุรกิจร้อยละ 15 ของรายได้ทั้งหมด ซึ่ง (ในร้อยละ 5 ของรายได้ทั้งหมดในแต่ละเดือน นำเข้า อทช. สปป.ลาว เพื่อสมทบเข้ากองทุนการท่องเที่ยวแห่งชาติ และร้อยละ 10 เข้ากระทรวงการเงิน) นอกจากนี้จะต้องเสียภาษีรายได้ส่วนบุคคลร้อยละ 10 ภาษีกำไรร้อยละ 20 ซึ่งนับเป็นการเสียภาษีที่ค่อนข้างสูง¹⁴

จะเห็นได้ว่า ภาระด้านภาษีที่บริษัทท่องเที่ยว ใน สปป.ลาว ต้องจ่ายสูง รวมทั้ง ราคา รายการท่องเที่ยว ในแต่ละรายการ (package tours) ที่ค่อนข้างสูง (รวมกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดการให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาถึง สปป.ลาว ค่าใช้จ่ายในด้านการตลาด ซึ่งมักจะไม่ได้ต่ำกว่าร้อยละ 15 ของราคาค่าบริการนำเที่ยวในแต่ละรายการ ซึ่งคู่สัญญาบริษัทการท่องเที่ยวต่างชาติ จะต้องรับผิดชอบ) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การเดินทางไปท่องเที่ยวใน สปป.ลาว มีราคาแพงเกินความเหมาะสม เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อคนในแต่ละรายการท่องเที่ยว

¹³ คำสัมภาษณ์ ท่านฮัน เทพวงสา ผู้จัดการบริษัทท่องเที่ยวลาว เมื่อ 6 มีนาคม 2541 ที่บริษัทท่องเที่ยวลาว เวียงจันทน์

¹⁴ คำสัมภาษณ์ ท่านคำปะดิด เขมมานิด องค์กรท่องเที่ยวแห่งชาติ กัมพูชา เวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2541 ที่โรงแรมล้านช้าง

ความร่วมมือระหว่างบริษัทท่องเที่ยวในสปป.ลาว กับคู่สัญญาทางธุรกิจท่องเที่ยวที่เป็นคนไทย¹⁵ กฎหมาย สปป.ลาว บังคับให้บริษัทต่างชาติที่ต้องการส่งนักท่องเที่ยวเข้ามาในสปป.ลาว จะต้องจดทะเบียนเป็นคู่สัญญากับบริษัทการท่องเที่ยวในสปป.ลาว แต่ในทางปฏิบัติแล้ว จะมีเพียง 119 บริษัท เท่านั้นที่จดทะเบียนเป็นคู่สัญญากับบริษัทในสปป.ลาว และใน 119 บริษัท ก็มีหลายบริษัทที่ขอยกเลิกสัญญาไปแล้ว (เช่นบริษัทอรัญญาทัวร์ ทำสัญญาเมื่อ 2513 สัญญามีผลบังคับ 1 ปี แต่บริษัทนี้ไม่เคยต่ออายุสัญญา และได้ทำการยกเลิกสัญญาเมื่อปี 2541 การยกเลิกสัญญาส่วนใหญ่มีเหตุผลจากข้อบกพร่องในด้านการบริการไม่เป็นไปตามสัญญาที่ตกลงกันไว้) และยังมีบริษัทท่องเที่ยวในไทยหลายบริษัทที่ส่งนักท่องเที่ยวให้แก่สปป.ลาว โดยทำสัญญากันเฉพาะทางวาจาเท่านั้น ด้วยเหตุผลเดียวกันคือ ไม่แน่ใจว่าการบริการการท่องเที่ยวจะดีหรือไม่ หรือ (ราคาค่าเหี่ยบบแผ่นดินรวมกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางข้ามแดนในแต่ละหัว โดยปกติหัวละ 200 กรณีก ไม่ค้างคืน ถ้าค้างคืนหัวละ 250 บาท ถ้าเป็นคู่สัญญากันหัวละ 130 บาท ในวันธรรมดาและราคาหัวละ 160 บาท ในวันเสาร์-อาทิตย์ รายจ่ายนี้จะเป็นรายจ่ายที่อยู่นอกเหนือรายการท่องเที่ยว หมายเหตุ ปัจจุบันได้ยกเลิกค่าเหี่ยบบแผ่นดิน และอนุญาตให้นักท่องเที่ยวเดินทางโดยอิสระไม่ต้องมีบุคคลค่าประกันแล้ว เมื่อมิถุนายน 2541 บริษัทท่องเที่ยวในไทยหลายบริษัทที่มองเห็นการปฏิบัติที่แตกต่างกันเช่นนี้ หลายบริษัทใหม่ก็เลือกที่จะตกลงกันด้วยวาจามากกว่าการเป็นคู่สัญญากันตามกฎหมาย ดังนั้นสรุปว่าไม่ว่าจะเป็นคู่สัญญากันทางกฎหมายหรือไม่ ก็สามารถส่งนักท่องเที่ยวให้แก่กันได้

และหลังจากมิถุนายน 2541 การจัดการการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยวไทยในสปป.ลาว จะมี 2 รูปแบบ

(1) รูปแบบแรกมีลักษณะเหมือนเดิม มีการซื้อรายการการท่องเที่ยว (package tours) ทางบริษัทไทยจะคิดค่าจัดการการผ่านแดนกับนักท่องเที่ยวเพิ่ม และส่งนักท่องเที่ยวให้สปป.ลาว บางบริษัทท่องเที่ยวที่มีความหวังใจด้านการบริการ หรือต้องการรักษาชื่อเสียงของคนให้ดี ก็จะมีจ้าง

¹⁵ (1) คำสัมภาษณ์ คุณอรัญญา อุดมสถา ผู้จัดการบริษัทอรัญญาทัวร์ เมื่อ 11 กรกฎาคม 2541 ที่โรงแรมบ้านเชียงจังหวัดอุดรธานี (2) คำสัมภาษณ์ คุณเชมภู จันทาทอง และภรรยา ผู้จัดการบริษัทธุรกิจบริการ 1994 จำกัด เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2541 ที่สำนักงานบริษัทธุรกิจบริการ 1994 จำกัด (3) คำสัมภาษณ์ คุณสิริรัตน์ ชุกกลิ่น กรรมการผู้จัดการ Royal Express Travel และนายกสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดหนองคาย เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2541 (4) คำสัมภาษณ์ ท่านธงชัย พิฑาม่า ผู้จัดการบริษัทท่องเที่ยวคาเฟ่ แขวงสะหวันนะเขต เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2541 ที่โรงแรมมุกดาหารแกรนด์ไฮเทล (5) คำสัมภาษณ์ คุณเอกชัย พงศ์ภักดิ์ ผู้จัดการบริษัทชินิกเทรเวลแอนด์ทัวร์จำกัด เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2541 สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์

มัคคุเทศน์ หรือคนของตนเอง ไปกับนักท่องเที่ยวและบริการเสริมร่วมไปกับการจัดการของคนลาวด้วย รายจ่ายส่วนนี้ทางบริษัทท่องเที่ยวของไทยต้องรับผิดชอบ

(2) เข้าไปจัดทัวร์ในสปป.ลาวเอง บริษัทพวกนี้จะเป็นบริษัทที่ทำสัญญากับ สปป.ลาว ด้วย วาจาเท่านั้น การจัดการคือ เหมือนการเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวธรรมดา ดังนี้

2.1 ทางบริษัทจะจัดการเอกสารผ่านแดนให้กับนักท่องเที่ยว จัดรถรับส่งจนถึงด่านตรวจคนเข้าเมือง

2.2 ค่าใช้จ่ายในการข้ามแดนของนักท่องเที่ยว วันธรรมดาถ้าไม่ค้างคืนเสียภาษี 2,600 กีบ ถ้านอกเวลา (16.00-18.00 น.) เพิ่มอีก 1,100 กีบ เด็กอายุไม่ถึง 14 ปี และอายุมากกว่า 60 ปี ข้ามแดนไม่เสียเงิน ถ้าค้างคืนนอน 2 คืน เสียภาษี 3,500 กีบ ถ้าค้างคืนและนอกเวลาหรือวันเสาร์-อาทิตย์ จะเสีย 4,600 กีบ (อัตราแลกเปลี่ยน 8,000-9,000 กีบ ต่อ 100 บาท) นี่คือนายจ่ายที่ทางบริษัทท่องเที่ยวไทยจะต้องจ่ายให้แก่ด่านเก็บเงินผ่านแดน สปป.ลาว ในส่วนนี้ทางบริษัทจะคิดค่าธรรมเนียมค่าบริการการทำผ่านแดนรวมกับค่าผ่านแดนเป็นเงินไทย ส่วนใหญ่ในอัตรา ถ้าไม่ค้างคืน 200 บาท วันเสาร์-อาทิตย์ไม่ค้างคืน 250 บาท ถ้าค้างคืน 450 บาท

หมายเหตุ : เป็นราคาที่นักท่องเที่ยวเดินทางจากประเทศไทยถึงด่านเก็บเงิน สปป.ลาว ต่อจากนี้ นักท่องเที่ยวจะเดินทางเองหรือจะซื้อรายการท่องเที่ยวต่อตามราคาที่กำหนดไว้ก็ได้ แต่ส่วนใหญ่จะซื้อรายการท่องเที่ยวต่อ เพราะค่าใช้จ่ายส่วนนี้ค่อนข้างแพง นักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางอิสระโดยไม่ใช้บริการจากบริษัทท่องเที่ยวสามารถทำไปผ่านแดนเองที่ศาลากลางจังหวัดชายแดน ค่าใช้จ่ายประมาณ 30-60 บาท และค่าใช้จ่ายในการผ่านแดนทางด้านจะเก็บเป็นเงินไทยประมาณด้านละ 70-100 บาท เงินค่าล่วงเวลา 1,100 กีบ จะเก็บ 50-70 บาท ทางสปป.ลาวจะเก็บเงินคนไทยไม่ได้คิดตามอัตราแลกเปลี่ยนปกติ จะคิดเงินแพงกว่าปกติ ถ้าตามอัตราแลกเปลี่ยนจะประมาณ 50 บาท เช่น ด้านสะพานมิตรภาพจะเก็บ 50 บาท ด้านท่าแขก 84 บาท สะหวันนะเขต 80-90 บาท ด้านช่องเม็ก 70 บาท แต่ถ้าคนไทยจ่ายเป็นเงินกีบ ก็จะจ่ายตามราคาที่กำหนดไว้

2.3 ข้างมัคคุเทศน์เป็นคนสปป.ลาวตามกฎหมาย และอาจจะมีมัคคุเทศน์ไทยไปเสริมด้วย

2.4 เหมารถ สปป.ลาว ซึ่งจะต้องเหมามาตามคิว ไม่สามารถเลือกคุณภาพของรถที่จะบริการนักท่องเที่ยวได้ จึงได้รถที่มีคุณภาพไม่สอดคล้องกับราคาของรถที่ต้องจ่ายไป

2.5 จ่ายค่าอาหาร ค่าโรงแรมเอง

ทางบริษัทท่องเที่ยวไทยประเภทนี้จะไม่ต้องเสียภาษีใดๆ ให้กับ สปป.ลาว นอกจากค่าผ่านแดนตามปกติ บริษัทบางบริษัทใช้วิธีการทำความรู้จักหรือซื้อของฝากติดไม้ติดมือ ให้กับพนักงานด่านตรวจคนเข้าเมือง เพื่อความสะดวกรวดเร็วของนักท่องเที่ยว มิฉะนั้น นักท่องเที่ยวแต่ละคนจะต้องถือบัตรผ่านแดนผ่านเองทีละคนตามระเบียบ

ปัญหาอุปสรรคของความร่วมมือในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวระหว่างบริษัทท่องเที่ยวไทยกับบริษัทท่องเที่ยว สปป.ลาว

1. การใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวใน สปป.ลาว ต้องใช้จ่ายเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐเท่านั้น ทำให้ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวใน สปป.ลาวค่อนข้างสูง

2. การปฏิบัติไม่เป็นไปตามสัญญาระหว่างบริษัทท่องเที่ยวไทยกับบริษัทท่องเที่ยว สปป.ลาว มีสาเหตุมาจาก

- คุณภาพของรถนำเที่ยวที่มารับนักท่องเที่ยวไม่สมกับราคา เช่น ตกกลางคืนใช้รถบริการท่องเที่ยวคุณภาพดีมารับ แต่เอารถที่คุณภาพปานกลางมารับนักท่องเที่ยว หรือมีการนำนักท่องเที่ยวจากส่วนอื่นมาเดินทางร่วมกัน ทั้งๆ ที่เป็นการเหมาบริการ ทำให้คุณภาพบริการลดลง

- การเข้าพักโรงแรมผิดพลาด จ่ายเงินโรงแรมชั้น 1 แต่ได้เข้าพักในโรงแรมชั้น 2

- บริษัทการท่องเที่ยวไทย ไม่จ่ายเงินให้บริษัทการท่องเที่ยว สปป.ลาว หรือจ่ายเช็คที่ไม่สามารถเบิกเงินได้ เป็นต้น

กรณีที่เป็นกรณีพิพาทที่เกิดจากฝ่ายไทย ถ้าเป็นบริษัทการท่องเที่ยวไทยที่จดทะเบียนถูกต้อง บริษัทการท่องเที่ยว สปป.ลาว สามารถเรียกร้องค่าเสียหาย ค่าชดเชยกับบริษัทการท่องเที่ยวไทย โดยผ่านการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ แต่ถ้าเป็นกรณีฝ่าย สปป.ลาว เป็นฝ่ายผิดสัญญา อทท. สปป.ลาว ไม่สามารถที่จะจัดการเรียกร้องค่าเสียหายคืนให้กับบริษัทการท่องเที่ยวไทยได้ อทท. สปป.ลาว จะจัดการให้แต่เพียงเรียกคู่กรณีมาตกลงกันเองเท่านั้น ซึ่งในทางปฏิบัติแล้ว ถ้าบริษัทการท่องเที่ยว สปป.ลาว ยังยืนยันไม่จ่ายค่าเสียหายให้ บริษัทการท่องเที่ยวไทยเป็นฝ่ายที่เสียเปรียบเสมอ

3. ด้านโครงสร้างพื้นฐานใน สปป.ลาว ยังไม่เพียงพอ ลักษณะของพาหนะที่เดินทางใน สปป.ลาว เช่น รถ เรือ ค่อนข้างเสี่ยงอันตราย เช่น สภาพรถเก่ามากเกินอายุใช้งาน เรือโดยสารที่บรรทุกคนและสิ่งของเต็มและไม่มีชูชีพ เส้นทางคมนาคมบางเส้น หมายเลข 13 จากเวียงจันทน์ถึงหลวงพระบาง ยังมีความไม่ปลอดภัย มีการปล้นจี้จากคนลาวบางเผ่า

การเดินทางไปแขวงหลวงพระบาง นักท่องเที่ยวจำเป็นต้องโดยสารโดยเครื่องบิน การเดินทางโดยเครื่องบิน ต้องขึ้นกับสภาพภูมิอากาศ ไม่สามารถกำหนดเวลาเดินทางได้แน่นอน รวมทั้งการจัดการของสายการบินล่าช้า ผู้โดยสารต้องรอคอยนาน เช่น กรณีขึ้นเครื่องบินเที่ยว 11.00 น. ในสภาพ

ภูมิอากาศปกติ 14.00 น. จึงจะได้ขึ้นเครื่องบิน สภาพของเครื่องบินแก่นักท่องเที่ยวค่อนข้างวิตกด้านความปลอดภัย

4. ด้านบุคลากร คนลาวเป็นคนซื่อๆ ยึดถือตามกฎระเบียบ คนลาวเพิ่งเริ่มสัมผัสกับการท่องเที่ยวเพียงไม่กี่ปีมานี้ จึงยังไม่เข้าใจหรือให้ความสำคัญกับการบริการการท่องเที่ยว เมื่อไม่เห็นความสำคัญ จึงขาดความกระตือรือร้น เฉื่อย หรือขาดความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ด้านการท่องเที่ยว เช่น จองรถให้รับส่ง ไม่มีความแน่นอน จองรถ 7.00 น. มารับนักท่องเที่ยว 9.00 น. หรือไม่มารับโดยไม่แจ้งล่วงหน้า มักมีข้อแก้ตัวที่ไม่สมเหตุสมผล

5. ระบบการจองล่วงหน้า (reservation) คนลาวไม่ค่อยนิยมใช้ เมื่อเห็นตัวบุคคล (นักท่องเที่ยว) จึงจะถือว่าจองไว้แล้ว มีหลายกรณีที่จองไว้แล้ว เมื่อมีลูกค้าคนอื่นมาทำให้ไปอ้างว่าไม่แน่นอน สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบในด้านไม่ดีกับนักท่องเที่ยวมาก

แนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวระหว่าง ประเทศไทยกับ สปป.ลาว

ความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย-ลาว จะเป็นไปได้ดีจะต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในของประเทศไทยว่ามีความพร้อมที่จะร่วมมือกันมากน้อยเพียงใด ถ้าปัจจัยภายในของประเทศไทยประเทศใดยังไม่พร้อม มีปัญหาอุปสรรค ก็จะมีผลต่อความร่วมมือ ในงานวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้เสนอลักษณะความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย-ลาว และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกับรัฐบาล ความร่วมมือระหว่างรัฐบาล สปป.ลาวกับเอกชนไทย และความร่วมมือระหว่างเอกชนไทยกับเอกชนลาว ซึ่งก็จะมีปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากทั้งฝ่ายประเทศไทยและ สปป.ลาว ในบทที่ 4 นี้ ผู้วิจัย จะนำเสนอเป็น 2 ประเด็น คือ 1) ผลประโยชน์ที่ได้รับจากความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย-ลาว ทั้งฝ่ายสปป.ลาวและไทย 2) แนวทางการส่งเสริมความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย-ลาวทั้งประเทศไทยและสปป.ลาว

1) ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย-ลาว

ผลประโยชน์ประเทศไทย

ประเทศไทย มีนโยบายด้านการท่องเที่ยว เพื่อหวังรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นเงินตราต่างประเทศมาเสริมสร้างเสถียรภาพและความเชื่อมั่นในระบบเศรษฐกิจ ด้วยการเพิ่มรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ส่งเสริมให้คนไทยท่องเที่ยวในประเทศไทย ส่งเสริมนักท่องเที่ยวต่างประเทศให้กลับเข้ามาท่องเที่ยวเมืองไทยอีก ส่งเสริมบทบาทของชุมชนและองค์กรเอกชนในการอนุรักษ์ บำรุง รักษา และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ในปี 2540 ประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวเข้าประเทศทั้งหมด 7,221,345 คน มีรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด 220,757 ล้านบาท เฉพาะ 11 เดือนแรกของพ.ศ. 2541 มีนักท่องเที่ยว 6,955,527 คน ตัวเลขประมาณการ รายได้ ของปี 2541 272,362 ล้านบาท¹ ประเทศไทยเป็นประเทศเดียวในอาเซียนที่มีนักท่องเที่ยวจากอินโดจีนมาเยือนมากที่สุด โดยเฉพาะ พม่า ลาว และเวียดนาม ดังตารางที่ 4.1 และนักท่องเที่ยวจากสปป.ลาว ไม่ได้มาเพื่อวัตถุประสงค์ด้านการท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว มีวัตถุประสงค์ด้านการมาซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค มีคนลาวที่เคยอยู่ต่างประเทศแล้วมีฐานะดีเดินทางกลับมา ลงทุน

¹ ข้อมูลจากกองสถิติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ทำการค้าใน สปป.ลาว ซึ่งต้องอาศัยวัสดุอุปกรณ์ และวัตถุดิบต่างๆ ในการประกอบการ จากประเทศไทย จากตารางที่ 4.2 ในปี 2540 มีนักท่องเที่ยวจาก สปป.ลาว เดินทางเข้ามาในประเทศไทย 28,301 คน ประเทศไทยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวลาวถึง 852.67 ล้านบาท คนลาวจะมีการใช้จ่ายในประเทศไทยเฉลี่ยต่อวันต่อคน 3,129.46 บาท และมีระยะเวลาเฉลี่ยที่พักอยู่ในประเทศไทย 9.63 วัน

ตารางที่ 4.1 ตลาดการท่องเที่ยวของประเทศไทยในประเทศอินโดจีน ระหว่างปี 2537-2539

	จำนวนนักท่องเที่ยว			% เปลี่ยนแปลง		% ยอดรวม	
	2537	2538	2539	37/38	38/39	2538	2539
ตลาดอินโดจีน							
1. พม่า	64,178	56,938	53,194	-11.3	-6.6	0.8	0.7
2. ลาว	-	94,978*	-	-	-	1.4	-
3. เวียดนาม	23,581*	22,943*	-	2.7	-	0.3	-
4. จีน (คุนหมิง)	-	-	-	-	-	-	-
5. เขมร	-	14,628*	-	-	-	0.2	-
รวมอินโดจีน (5 ประเทศ)	64,178	189,487	53,194			2.7	0.7
จีน	257,455	375,564	456,912	45.9	21.7	5.4	6.4
รวมประเทศไทย	6,166,496	6,951,566	7,192,145	12.7	3.5	100.0	100.0

ที่มา : องค์การการท่องเที่ยวโลก (2540) * องค์การการท่องเที่ยวเอเชียแปซิฟิก (2539)

ตารางที่ 4.2 จำนวนนักท่องเที่ยว สปป.ลาว จีน เวียดนาม ที่มาเที่ยวในประเทศไทย 2533-2540

พ.ศ.	จำนวน นักท่องเที่ยว	จีน	เวียดนาม
2533	13,429	64,738	-
2534	28,328	79,539	-
2535	26,377	130,895	-
2536	43,625	261,237	-
2537	57,974	285,567	-
2538	94,056	380,619	16,824
2539	24,288	467,707	18,558
2540	28,301	452,510	21,460
(10 เดือนแรก) 2541	38,198	-	-

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

จากสถิติของ อทท. สปป.ลาว ในปี 2540 นักท่องเที่ยวเวียดนามานาชาติ (ไม่นับรวมนักท่องเที่ยวเพื่อนบ้านในภูมิภาคนี้) ที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยและเข้าไปท่องเที่ยวในสปป.ลาว จำนวน 47,198 คน คิดเป็นร้อยละ 53 ของจำนวนนักท่องเที่ยวนานาชาติ และมีนักท่องเที่ยวเวียดนามานาชาติที่ผ่านกรุงเทพฯ ไปท่องเที่ยวในสปป.ลาว โดยไม่แวะท่องเที่ยวในประเทศไทย จำนวน 15,139 คน คิดเป็นร้อยละ 17 ของจำนวนนักท่องเที่ยวเวียดนามานาชาติในสปป.ลาว

นักท่องเที่ยวชาวเวียดนามที่เดินทางมาประเทศไทย ในปี 2539 จำนวน 18,558 คน และในปี 2540 จำนวน 21,460 คน ทำรายได้ให้แก่ประเทศไทย 543.82 ล้านบาท

นักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางมาประเทศไทย ในปี 2539 จำนวน 469,707 คน และในปี 2540 จำนวน 452,510 คน ทำรายได้ให้กับประเทศไทย 16,739.12 ล้านบาท

หมายเหตุ : การประมาณรายได้จากนักท่องเที่ยวจีนและเวียดนามในปี 2540 จากข้อมูล ของ ททท. ซึ่งนักวิจัยคำนวณจากรายได้เฉลี่ยต่อวันต่อคนของคนจีน 4,538.86 บาท ของคนเวียดนาม 3,524.52 บาท และจำนวนวันเฉลี่ยของแต่ละประเทศที่พักอาศัยในไทย จีนพักอาศัย 8.15 วัน เวียดนาม 7.19 วัน

นอกจากรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในประเทศ สปป.ลาว และประเทศอื่นๆ ในอินโดจีนแล้ว ประเทศไทยยังมีนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในประเทศอินโดจีนเหล่านั้น อีกไม่น้อย ปี 2538 สปป.ลาวมีชาวต่างประเทศพร้อมครอบครัวพำนักอยู่ จำนวนมากกว่าหนึ่งหมื่นคน และในเวียดนาม จำนวน 50,000 คน ในกัมพูชาอยู่ในระหว่างการสำรวจข้อมูล คนต่างชาติเหล่านี้เดินทางมาเที่ยวในประเทศไทย แต่ยังไม่มีการเก็บข้อมูลเฉพาะในส่วนนี้

สำหรับผลประโยชน์อื่นๆที่ไทยได้รับคือ การทำธุรกิจท่องเที่ยวในสปป.ลาวโดยส่วนใหญ่แล้ว ยังคงเป็นการขายรายการท่องเที่ยว (Package Tour) ที่มีประเทศไทยร่วมอยู่ด้วย บริษัทท่องเที่ยวต่างประเทศในสปป.ลาว มี Package Tour ที่ขายไทยร่วมอยู่ด้วยประมาณร้อยละ 50 และมีบริษัทที่รับตรง โดยไม่ผ่านไทยประมาณร้อยละ 40 ซึ่งเป็นการขายโดยมีลาว-เวียดนาม-กัมพูชา-พม่า-จีน ดังนั้น ในขณะที่บริษัทท่องเที่ยวในสปป.ลาวและเวียดนาม จึงมีความสนใจที่จะทำสัญญากับบริษัทท่องเที่ยวในไทย เพื่อแลกเปลี่ยนนักท่องเที่ยว

ความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย-ลาว ประเทศไทยได้ให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือในหลายๆด้านกับสปป.ลาว เช่น การปรับปรุงสนามบินหลวงพระบาง การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาในการท่องเที่ยวต่างๆ และเป็นผลให้เกิดความผูกพันที่ดีมีความเข้าใจต่อกันของคณะผู้

ทำงานของทั้ง 2 ประเทศ โดยเฉพาะ ททท. และอทช. สปป.ลาว ทำให้ความร่วมมือด้านอื่นๆ พัฒนาไปได้ดี ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศดีขึ้น

ผลเสีย

ประเทศไทยเสียรายได้ออกนอกประเทศปีละไม่น้อยจากการเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศของคนไทย ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะในสปป.ลาว จากสถิติที่ผ่านมา จากตารางที่ 2.2 เห็นได้ชัดว่าในปี 2540 คนไทยไปท่องเที่ยวในสปป.ลาว 261,826 คน นำเงินตราออกไปสปป.ลาวถึง 27,014,760 เหรียญสหรัฐ ถ้าเปรียบเทียบกับแล้วในปี 2540 ไทยมีรายได้เข้าประเทศจากนักท่องเที่ยวลาว 852.67 ล้านบาท ประเทศไทยเสียรายได้ออกจากประเทศจากนักท่องเที่ยวไทยไปสปป.ลาว คิดเป็นเงินไทย 972,531,360 บาท (คิดในอัตราแลกเปลี่ยน 36 บาทต่อ 1 เหรียญสหรัฐ) จะพบว่ามีส่วนต่างกันถึง 119.86 ล้านบาท

ผลประโยชน์ของสปป.ลาว

สปป.ลาว มีนโยบายด้านการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมผลผลิตหัตถกรรมพื้นบ้านของลาว เพื่อสร้างงานและเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนและเพิ่มรายได้เพื่อเป็นงบประมาณของประเทศนั้นๆ

ผลประโยชน์ที่ สปป.ลาว ได้รับจากความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย-ลาว มีดังนี้

1) จากตารางที่ 2.1 ในปี 2540 สปป.ลาว มีนักท่องเที่ยวเข้าประเทศ รวม 463,200 คน คิดเป็นรายได้ 73,276,904 เหรียญสหรัฐฯ ในจำนวนนี้นักท่องเที่ยวที่เข้าสปป.ลาวทั้งหมด ได้จำแนกเป็นนักท่องเที่ยวนานาชาติ จำนวน 89,053 คน ทำรายได้ 40,073,850 เหรียญสหรัฐฯ นักท่องเที่ยวภูมิภาค จำนวน 364,309 คน ทำรายได้ 32,416,211 เหรียญสหรัฐฯ

ประเทศไทยมีความเกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวทั้ง 2 ประเภท ดังนี้ ประเภทนักท่องเที่ยวนานาชาติ จะเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยและมาเที่ยวในสปป.ลาว ในปี 2540 จำนวน 47,198 คน ร้อยละ 53 และนอกจากนี้ นักท่องเที่ยวนานาชาติที่เดินทางผ่านจากประเทศไทยมา สปป.ลาว โดยไม่ได้แวะเที่ยวในประเทศไทย มีจำนวน 15,139 คน ร้อยละ 17 ของนักท่องเที่ยวนานาชาติ สรุปได้ว่านักท่องเที่ยวนานาชาติในสปป.ลาวเดินทางมาจากประเทศไทยทั้งหมด ร้อยละ 70 ของนักท่องเที่ยวนานาชาติ ส่วนประเภทนักท่องเที่ยวในภูมิภาค (ดังตารางที่ 2.2) นักท่องเที่ยวไทยมาเที่ยวในสปป.ลาวเป็นอันดับ 1 จำนวน 261,826 คน ทำรายได้ให้สปป.ลาวถึง 27,014,760 เหรียญสหรัฐฯ ขณะเดียวกันในปี 2540 ประเทศไทยก็เป็นตลาดหลักอันดับ 1 ใน 10 ของตลาดหลักการท่องเที่ยว 10 อันดับแรกของสปป.ลาว โดยมีส่วนแบ่งของตลาดร้อยละ 80.09

สรุปได้ว่า สปป.ลาว ได้รับผลประโยชน์จากรายได้ของนักท่องเที่ยวไทย นับว่าเป็นตัวเลขมากกว่าทุกประเทศ และได้ประโยชน์จากประเทศไทยคือเป็นเส้นทางนำนักท่องเที่ยวสู่สปป.ลาว ถึงร้อยละ 70 ของนักท่องเที่ยวนานาชาติ

2. ผลประโยชน์ในด้านการประชาสัมพันธ์ และการทำการตลาด สปป.ลาวยังไม่สามารถทำการตลาดด้านการท่องเที่ยวได้เอง ต้องอาศัยประเทศไทย และตลาดในต่างประเทศช่วยทำการตลาดให้

3. ได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากประเทศไทย ในการช่วยวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว การฝึกอบรมพนักงานท่องเที่ยวและบุคลากร ในองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติของสปป.ลาว รวมถึงการพัฒนาสนามบินหลวงพระบาง ฯลฯ

ผลประโยชน์ร่วมกันในภูมิภาค

ความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ไทย-ลาว นั้นเป็นพื้นฐานของการพัฒนาไปสู่ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในระดับพหุภาคี การมีผลประโยชน์ร่วมกันในด้านการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับ สปป.ลาว เป็นส่วนหนึ่งที่สนับสนุนผลประโยชน์ร่วมกันในประเทศอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง นำไปสู่ความร่วมมือระหว่างประเทศในเขตอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ ได้แก่ จีน (มณฑลยูนนาน) เมียนมาร์ ลาว เวียดนาม ประเทศเหล่านี้ต้องพัฒนาการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวร่วมกันให้เป็นผลประโยชน์ร่วมกัน และมีลักษณะเป็นตลาดร่วม คือ ตลาดท่องเที่ยวในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการขึ้นมารองรับ สร้างความเชื่อมโยงการคมนาคมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะทางบก และสร้างความเชื่อมโยงของตลาด เป็นการกระจายนักท่องเที่ยวเข้าสู่พื้นที่ เพื่อให้สามารถแข่งขันกันกับตลาดท่องเที่ยวอื่นๆ ที่มีมาก่อน เช่น ฮองกง และสิงคโปร์

สปป.ลาวเป็นประเทศที่ตั้งอยู่ตรงกลางระหว่างประเทศอื่นๆ การที่สปป.ลาว เข้มงวดในด้านการนำรถเข้าสปป.ลาวนั้น รวมทั้งความไม่พร้อมในการปรับปรุงด่านที่ติดต่อกันระหว่างประเทศให้เป็นด่านสากล ทำให้เสียประโยชน์ทั้งภูมิภาค

2) แนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย-ลาว

ข้อเสนอต่อประเทศไทย

1. ควรจัดตั้งหน่วยงานหลักในการประสานงานระหว่างภาครัฐและเอกชนในพื้นที่จังหวัดชายแดน เพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคด้านการท่องเที่ยว ของแต่ละจังหวัดคณะกรรมการในหน่วยนี้ ควรมีความกระตือรือร้นด้วย เฉพาะบุคคลที่เกี่ยวข้องและทำงานด้านการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ และมีอำนาจความรับผิดชอบในการตัดสินใจปัญหาต่างๆ ได้ระดับหนึ่งเพื่อให้การดำเนินงานเคลื่อนไปได้ ที่ผ่านมา

การแต่งตั้งคณะกรรมการแต่งตั้งจากราชการชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เพราะคาดหวังว่าท่านเหล่านั้นจะสามารถนำข้อตกลงหรือข้อยุติไปปฏิบัติงานในส่วนของตนได้ การคาดคะเนนี้บางครั้งก็ได้ผลตามความมุ่งหมาย แต่บางครั้งก็ไม่ได้ผลมากนัก เพราะข้าราชการชั้นผู้ใหญ่มักไม่ค่อยมีเวลามาประชุมได้ ถึงแม้มาประชุมได้ท่านเหล่านี้ก็อาจจะต้องนึกถึงภาระหน้าที่การงานในความรับผิดชอบของท่านก่อน การจะให้ความสนใจกับเรื่องอื่นที่นอกเหนืออย่างจริงจังจะเป็นการลำบาก และถ้าคณะกรรมการใดมีข้าราชการระดับสูงในลักษณะนี้หลายท่านแล้ว จะทำให้การนัดประชุมเป็นไปได้ยากลำบากมาก เพราะจะหาเวลาว่างพร้อมกันได้ยากและสิ่งปรากฏเสมอๆ คือการส่งผู้แทนมาเข้าร่วมประชุม ซึ่งผู้แทนดังกล่าวอาจจะยังไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและการตัดสินใจใดๆ ได้ รวมทั้งไม่มีความใส่ใจในการประชุมเท่าที่ควร

2. เสนอให้มีการจัดสำนักงานการท่องเที่ยวภาคอีสาน ที่เป็นเขตชายแดนไทยกับ สปป.ลาว เป็นเขตงานเดียวกัน ตั้งแต่จังหวัดเลย หนองคาย นครพนม มุกดาหาร อุบลราชธานี ขึ้นอยู่กับผู้อำนวยการเขตคนเดียวกัน เนื่องจากเป็นการท่องเที่ยว ซึ่งมีการประสานงานระหว่างประเทศไทยกับ สปป.ลาว ซึ่งมีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวที่ต้องการการค้นคว้าศึกษาข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเป็นพิเศษ ให้มีผลดีต่อเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ที่จังหวัดหนองคาย การมีสำนักงานททท.จังหวัด ไม่ควรเป็นแต่เพียงสำนักงานย่อยที่ไม่มีอำนาจความรับผิดชอบ ที่จะตัดสินใจแก้ปัญหาด้านการท่องเที่ยวได้ทันสถานการณ์

3. ในเขตจังหวัดชายแดนไทย-สปป.ลาว ควรมีการตั้งสถานกงสุล สปป.ลาว ขึ้นในเขตจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง ที่สามารถให้ทุกจังหวัดชายแดนไทย-สปป.ลาว ในภาคอีสาน ได้มีความสะดวกในการติดต่อประสานงานด้านการท่องเที่ยวของประชาชนทั้ง 2 ประเทศ อาจจะเป็นจังหวัดมุกดาหาร หรือนครพนม ก็ได้

4. รายได้ที่จัดเก็บจากการทำบัตรผ่านแดน (Border Pass) ในแต่ละจังหวัด ควรมีการตรวจสอบการใช้จ่ายให้เข้มงวด และนำงบประมาณดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดของตน รายได้ส่วนนี้ควรเปิดเผยให้หน่วยงานกลางที่ประสานงานด้านการท่องเที่ยว(ในข้อ 1) เป็นผู้รับผิดชอบในการใช้จ่ายเงินส่วนนี้

5. การพัฒนาองค์การท้องถิ่นให้สามารถประกอบธุรกิจในครัวเรือน สินค้าหัตถกรรมของฝากของที่ระลึก เพื่อเป็นรายได้ขององค์กรโดยการสนับสนุนเงินทุน และวิธีการดำเนินงานจากหน่วยงานหลักในการประสานงานการท่องเที่ยวของจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. เสนอให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสาขา ประจำแต่ละจังหวัดชายแดนไทย-สปป.ลาว มีการกิจเร่งด่วน ในการพัฒนาบริษัทท่องเที่ยวของไทยในภาคอีสานให้มีคุณภาพเป็นบริษัทท่องเที่ยวอย่างแท้จริง มิใช่เป็นเพียงบริษัทจัดทำใบผ่านแดนเท่านั้น เจ้าหน้าที่ ททท. ควรที่จะคลุกคลี รับรู้ปัญหา

ต่างๆ เป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิด ให้คำปรึกษา กับบริษัทการท่องเที่ยวของไทยในภาคอีสาน ให้มากกว่านี้ น่าจะมีการประชุมปรึกษาหารือกับผู้ประกอบการในธุรกิจท่องเที่ยวสมำเสมอ เร่งพัฒนาการจัดทำ โปรแกรมทางการตลาดในแต่ละจังหวัดให้ได้ การท่องเที่ยวของไทยจึงจะสามารถเคลื่อนไปได้อย่างรวดเร็ว

7. เสนอให้รัฐบาลไทย ประสานงานกับรัฐบาล สปป.ลาว ในการแก้ไขปัญหา ความเสียเปรียบ ของเอกชนไทยที่เข้าไปร่วมมือกับเอกชน สปป.ลาว ในกรณีที่เอกชนสปป.ลาวเป็นฝ่ายที่ปฏิบัติผิด สัญญากับเอกชนไทย

8. เสนอให้ททท.และจังหวัดดูแลด้านความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว ห้างน้ำห้องส้วมที่ สะอาด ถึงขยะ การบริการน้ำดื่ม เป็นต้น

9. น่าจะมีร้านค้าปลอดภาษีอยู่ฝั่งไทย ที่จังหวัดหนองคาย หรือจังหวัดอุดรราชธานี เนื่องจาก กำลังซื้อสินค้าของคน ไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ข้าม ไปซื้อสิ่งของที่ร้านค้าปลอดภาษีฝั่ง สปป.ลาว ค่อนข้างมาก

10. น่าจะเปิดการค้าชายแดนเขตเศรษฐกิจพิเศษ ของสปป.ลาว จีน เวียดนาม ในบริเวณนี้จะยก เว้นภาษี ซึ่งจะเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยว ให้มาซื้อสินค้าที่ตลาดการค้าเสรี ซึ่งจะมีสินค้าหลากหลายใน ภูมิภาคนี้ รวมทั้งของที่ผลิตในชุมชน หัตถกรรม นับเป็นการเปิดโอกาสให้พ่อค้าชายแดนได้ทำการค้า ขาย และเป็นการส่งเสริมอาชีพของประชาชน ความร่วมมือในลักษณะนี้น่าจะเป็นความร่วมมือระหว่าง รัฐต่อรัฐ

11. การให้สิทธิพิเศษแก่คนลาว ที่ใช้บัตรผ่านแดนสามารถเดินทางไปจังหวัดอุดรธานีได้นั้น น่าจะมีมาตรการรองรับ การตรวจสอบให้รัดกุมกว่านี้ ในความเป็นจริงแล้วคนลาวไม่ได้เดินทางไป เฉพาะในจังหวัดอุดรธานี เราไม่อาจทราบได้ว่าคนลาว ที่ถือบัตรผ่านแดนจะผ่านจากจังหวัดอุดรธานี แล้วจะเดินทางไปในส่วนใดของประเทศไทย อาจจะมีการลักลอบค้ายาเสพติด หรือไปเกี่ยวข้องกับฝ่าย ต่อต้านรัฐบาล สปป.ลาวหรือไม่ หรือมีพฤติกรรมที่เป็นบ่อนทำลายประเทศชาติ จากการสัมภาษณ์ ได้ ข้อมูลว่า บริษัทนำเที่ยวของไทยที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีพฤติการณ์ลักลอบจัดนำเที่ยวให้กับคนลาว ที่ ใช้บัตรผ่านแดน Border Pass เดินทางไปเที่ยวชายทะเลภาคตะวันออกและภาคใต้ของประเทศไทย นี้ เป็นเพียงตัวอย่างเดียว

12. น่าจะจัดการการท่องเที่ยวของไทย ในจังหวัดชายแดนไทย-สปป.ลาว เช่น หนองคาย มุกดาหาร นครพนม อุดรราชธานี ให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นในการเป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ กลับจากสปป.ลาว ให้กลับมาค้างคืนฝั่งไทย เช่น การล่องเรือสำราญ เรือบริการนั่งชมวิวและอื่นๆ แล้ว แต่ว่าจังหวัดใดจะมีทรัพยากรท้องถิ่น ที่มีจุดเด่นๆต่างกัน จะทำให้จังหวัดชายแดนมีรายได้เพิ่มขึ้นจาก การท่องเที่ยว

13. ในระดับนโยบายยังให้ความสำคัญกับตลาดท่องเที่ยวของประเทศประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคไม่มากนัก ประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคแม้จะมีจำนวนไม่มากแต่ก็เป็นอีกตลาดหนึ่งที่จะทำให้ได้จำนวนนักท่องเที่ยว ครอบคลุมเป้าหมายในปี 1998-1999

ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรให้ความสำคัญไม่มากนัก เพราะยังขาดข้อมูลด้านการท่องเที่ยว และศักยภาพที่เพิ่มขึ้นของประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคนี้ ดังนั้นรัฐบาลจึงควรมีคณะทำงานที่เคยทำงานด้านการท่องเที่ยวอยู่แล้วมาติดตามวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้อย่างจริงจัง

ข้อเสนอต่อสปป.ลาว

1. สปป.ลาว ควรปรับปรุงระเบียบการเดินทางเข้า-ออก สปป.ลาว มากกว่าเดิม ในช่วงระยะปี 2540-2541 สปป.ลาว ก็ได้ปรับปรุงระเบียบการเดินทางเข้า-ออก หลายประการ การปรับปรุงด้านเข้า-ออกระหว่างประเทศไทยเป็นด่านสากลหลายแห่ง การเดินทางเข้า-ออกสปป.ลาว โดยไม่ต้องมีบุคคลลาวมาค้ำประกัน เป็นต้น แต่ในระยะยาว ควรพิจารณาให้นักท่องเที่ยวจากประเทศอาเซียนเดินทางเข้าได้โดยไม่ต้องใช้วีซ่า ซึ่งเหลืออีก 7 ประเทศ (ในปัจจุบันประเทศที่ได้ตกลงกับสปป.ลาวทำสัญญายกเว้นวีซ่าได้แก่ เวียดนาม กัมพูชา เกาหลีเหนือ รัสเซีย ยุโรปตะวันออก มาเลเซีย และคณะทูตไทยเท่านั้น)

นอกจากนี้ควรยกเลิกกฎระเบียบเกี่ยวกับการเดินทางข้ามแขวง ที่ต้องขออนุญาตเดินทางข้ามแขวง เพราะจะทำให้สะดวกต่อการท่องเที่ยวมากขึ้น

2. การเก็บค่าธรรมเนียมผ่านแดนในสปป.ลาวในแต่ละด่านยังไม่มีความเป็นเอกภาพในแต่ละด่าน ควรเก็บค่าธรรมเนียมให้เท่ากัน ประกาศให้ชัดเจนว่าเก็บเป็นเงินไทยจำนวนเท่าไร เก็บเงินเป็นเงินลาวจำนวนเท่าไร ในอัตราแลกเปลี่ยนที่ยุติธรรมและควรมีมาตรการเข้มงวดกับการเก็บค่าธรรมเนียมไม่ให้เกิดอัตราที่กำหนด

3. ขอให้สปป.ลาวปรับปรุงระเบียบมาตรการการนารถยนต์เข้าประเทศ และปรับปรุงด่านระหว่างประเทศในอนุภาคแม่น้ำโขงเป็นด่านสากล เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันทั้ง 6 ประเทศ ในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง

4. รัฐบาล สปป.ลาว ควรสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนลาวในด้านการท่องเที่ยว การให้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ และรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว โดยใช้ อทช. สปป.ลาว เป็นกลไกในการทำงาน

5. ควรกระจายอำนาจและบทบาทการตัดสินใจให้ อทช. สปป.ลาวมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจที่จะมีความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวกับประเทศอื่นๆ ให้ อทช. สปป.ลาว มีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดการการท่องเที่ยวภายในประเทศ และแก้ปัญหาด้านการท่องเที่ยวของประเทศ

กรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างบริษัทท่องเที่ยวไทยและบริษัทท่องเที่ยวสปป.ลาว อทช. สปป.ลาว น่าจะมีอำนาจในการสอบสวน จัดการทดแทนความเสียหายให้คู่กรณีฝ่ายไทยได้ในกรณีที่ฝ่ายไทยเป็นฝ่ายถูกต้อง เหมือนเช่นบทบาทของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สามารถจัดการเรียกค่าเสียหายคืนให้กับบริษัทท่องเที่ยวลาว ในกรณีที่ฝ่ายไทยเป็นฝ่ายผิด ที่ผ่านมามีบริษัทท่องเที่ยวไทยจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบเสมอ เพราะ อทช. สปป.ลาว จะทำหน้าที่เพียงแค่เรียกคู่กรณีมาเจรจากันเองเท่านั้น บริษัทท่องเที่ยวไทยไม่สามารถจัดการใดๆ ได้ กับบริษัทท่องเที่ยวลาวที่ผิดสัญญา

6. ด้านธุรกิจท่องเที่ยวควรมีการเปิดเสรีมากขึ้น รัฐบาลควรลดบทบาทในการควบคุมสั่งการ ควรเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันทางธุรกิจท่องเที่ยวจะทำให้มีการปรับปรุงการบริการการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่และราคาถูกลง

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กระทรวงการต่างประเทศ กรมสารนิเทศ แลกเปลี่ยนความร่วมมือระหว่างไทย-ลาว (25 พฤศจิกายน 2531).

กองบัญชาการทหารสูงสุด กองอำนวยการปฏิบัตินโยบายไทย-ลาว ศูนย์อำนวยการร่วม, เอกสารประกอบการประชุม คณะกรรมการร่วมมือไทย-ลาว (ฝ่ายไทย) 1 สิงหาคม 2532.

กองบัญชาการทหารสูงสุดรุ่นที่ 32, 2532-2533 ศูนย์อำนวยการร่วม รายงานการประชุม คณะกรรมการร่วมมือไทย-ลาว 4 ตุลาคม 2532.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 5. “เอกสารประกอบสัมมนาเรื่อง คู่มือการส่งเสริมการขายและทัศนศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” 8-12 พฤษภาคม 2540.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. “เอกสารประกอบการประชุมเพื่อทบทวนแผนการท่องเที่ยว ปี 2541-2542”.

ข้อมูลการตลาด จังหวัดมุกดาหาร สำนักงานพาณิชย์ จังหวัดมุกดาหาร ประจำปี 2539.

ข้อมูลการตลาด จังหวัดอุบลราชธานี สำนักงานพาณิชย์ จังหวัดอุบลราชธานี ประจำปี 2539.

ข้อมูลจาก กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมืองหนองคาย 2541.

ข้อมูลจากกองวิเทศสัมพันธ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเวียงจันทน์ สปป.ลาว.

ข้อมูลจากคณะกรรมการคุ้มครองการลงทุน สปป.ลาว.

ข้อมูลจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนลาว.

ข้อมูลจากศูนย์ประสานงานโครงการท่องเที่ยวของอนุภูมิภาค (Agency for Coordinating Mekong Tourism Activities-AMTA).

ข้อมูลจากสถานกงสุลใหญ่สะหวันนะเขต สปป.ลาว.

ข้อมูลจากองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว.

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. “รายงานฉบับสมบูรณ์ : แนวทางการส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวระหว่างไทยและอินโดจีน.” การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ, 2536.

จารุวรรณ ธรรมวัตร. “ตลอดพงศาวดารลาว.” สถาบันวิจัยศิลปวัฒนธรรมอีสาน มหาสารคาม,
มปป.

ฐานเศรษฐกิจ, ปีที่25, ฉบับที่ 914 (29 กรกฎาคม-1 สิงหาคม 2538), หน้า 2.

ัญญาทิพย์ ศรีพนา และคณะ. “การค้าไทย-อินโดจีน.” สถาบันเอเชียศึกษา กรุงเทพฯ, 2536.

นิคม จารุณี. “การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.” กรมการฝึกหัดครู, กรุงเทพฯ,
2532.

บงกช หงษ์คำมี. “การปรับตัวของลาวต่อการเป็นสมาชิกอาเซียน.” ใน เอเชียในใหม่. อุบลราชธานี
ปีมานันท์, บรรณาธิการ (สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2541)

บันทึกการประชุม คณะกรรมการส่งเสริมความร่วมมือบนถนนหมายเลข 8 เวียดนาม-ลาว-ไทย
เมือง Vinh จังหวัดเงอาน วันที่ 2 มีนาคม 2541.

บันทึกการประชุมคณะกรรมการประสานงานเศรษฐกิจและการค้าอินโดจีน (ปคอ.) หอการค้า
จังหวัดอุบลราชธานี ประเทศไทย กับคณะกรรมการสภาการค้า แขวงสาละวัน
สปป.ลาว วันที่ 20 มิถุนายน 2541 เวลา 9.00 น. ณ ห้องประชุมอาคารผลิตไฟฟ้า
เขื่อนเซเซต แขวงสาละวัน.

บันทึกความเข้าใจ ว่าด้วยความร่วมมือในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมระหว่าง
จังหวัด /แขวง ที่มีความเชื่อมโยงกับถนนหมายเลข 8 ที่จังหวัดนครพนม วันที่ 11
กรกฎาคม 2541.

พิพัฒน์ เรืองงาม และคณะ. “ประมวล กฎระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการค้าและการลงทุนไทยกับ-
อินโดจีน.” สถาบันเอเชียศึกษา, กรุงเทพฯ, 2532.

รายงานการประชุมคณะกรรมการร่วมไทย-ลาว ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2534.

วัลภา บุรุษพัฒน์. “ลาวกับความมั่นคงแห่งชาติ”, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 32,
2532-2533, กรุงเทพฯ, 2533.

ศูนย์ข้อมูลและวิจัยทางธุรกิจ บริษัทเซมิโก. “อินโดจีน อุตสาหกรรมเกษตร โอกาสทางการ
ลงทุน.” สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานนายกรัฐมนตรี,
กรุงเทพฯ, 2536.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, ฝ่ายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. การเปรียบเทียบศักยภาพการลงทุนระหว่างประเทศ สปป.ลาว กับจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย. สมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ, 2538.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, ฝ่ายแผนงานเศรษฐกิจรายสาขา. การพัฒนาอุตสาหกรรมใน 9 จังหวัดเป้าหมายและการกระจายไปสู่จังหวัดใกล้เคียงและประเทศเพื่อนบ้าน กรณีการพัฒนาอุตสาหกรรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของแหลมทอง (ขอนแก่น-นครพนม-ลาว-เวียดนาม.), สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม กรุงเทพฯ, 2538.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. “เอกสารประกอบการประชุม เรื่อง ภูู่ทางการลงทุนและการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวและบริการในแขวงหลวงพระบาง และแขวงจำปาสัก สปป.ลาว.” 15 ตุลาคม 2540.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ, 2538.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ, 2540.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือตามเส้นทางแม่น้ำโขงในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2540.

สมดี หงส์ไพศาลวิวัฒน์. กลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสม ในการผลักดันแผนการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคุ่มน้ำโขง. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ, 2541.

สรุปผลการประชุม คณะอนุกรรมการประสานงานเศรษฐกิจและการค้าอินโดจีน (ปสอ.) กับสภาการค้าแขวงจำปาสัก วันที่ 27 เมษายน 2541 เวลา 14.00 น. ณ สภาการค้า แขวงจำปาสัก เมืองปากเซ แขวงจำปาสัก สปป.ลาว .

สำนักงานจังหวัดมุกดาหาร, ฝ่ายข้อมูลและติดตามประเมินผล. ความสัมพันธ์ไทย-ลาว ระดับท้องถิ่น จังหวัดมุกดาหาร-แขวงสะหวันนะเขต, สำนักงานจังหวัดมุกดาหาร, 2540. มุกดาหาร, 2540.

สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศฯ ณ เวียงจันทน์ สปป.ลาว. รวมกฎหมายหลักในการดำเนินธุรกิจกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. โรงพิมพ์เลี้ยงเชียง, กรุงเทพฯ, 2537.

องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว. “เอกสารข้อมูลและสถิติการท่องเที่ยวใน สปป.ลาว.” 2537-2540.

องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว. “เอกสารแผนโครงการประเทศปีท่องเที่ยวลาว.” 1999-2000.

อานิสรา ร.ฤทธิ์บุญ. “ท่องเที่ยวลาว : แรงบันดาลใจธุรกิจท่องเที่ยว,” มองเศรษฐกิจธนาคารกสิกรไทย เรียบเรียงออกอากาศโดย พิศาล มโนลิกุล Fm 92 Am 1197, หน้า 1-4.

เอกสารความตกลงด้านการท่องเที่ยวระหว่างรัฐบาลไทย และรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2535.

เอกสารความตกลงว่าด้วยการเดินทางข้ามแดนระหว่างไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (20 มิถุนายน 2540) ข้อมูลจากสถานเอกอัครราชทูตไทยในเวียงจันทน์.

เอกสารมติของกองประชุมครบคณะ ครั้งที่ 3 คณะบริหารงานศูนย์กลางพรรคประชาชนปฏิวัติลาว สมัยที่ 6 เมื่อ 9-18 กันยายน 2539.

เอกสารรายงานการประชุมสมัชชาประชาชนปฏิวัติลาว ครั้งที่ 6 ระหว่างวันที่ 18-20 มีนาคม 2539.

ภาษาอังกฤษ

Han U. Luther. *Notes on Economic Development in the Lao PDR*. Lao-German Economic Training and Advisory Project, Vietiane, 1996.

State Statistic Centre. “Basic statistic about the socio - economic development in the Lao P.D.R. 1994.” Committee for Planning and Cooperation, Vientiane, 1995.

State Statistic Centre. "**Basic statistic about the socio - economic development in the Lao P.D.R. 1995.**" Committee for Planning and Cooperation, Vientiane, 1995.

State Statistic Centre. "**Basic statistic about the socio - economic development in the Lao P.D.R. 1996.**" Committee for Planning and Cooperation, Vientiane, 1996.

State Statistic Centre. "**Basic statistic about the socio - economic development in the Lao P.D.R. 1997.**" Committee for Planning and Cooperation, Vientiane, 1997.

บรรณานุกรมผู้ให้สัมภาษณ์

กฤษดา พานิชชยานนท์. ผู้จัดการโรงแรมลาวไฮเต็ลพลาซ่า สปป.ลาว . สัมภาษณ์. 2 มิถุนายน 2541.

กิแก้ว สุวรรณภูมิ. อัครราชทูตและหัวหน้ากงสุลใหญ่แห่ง สปป.ลาว ณ ขอนแก่น . สัมภาษณ์. 11 มีนาคม 2541.

กิ่งเงิน บุญแก้ว. เจ้าของโรงแรมนิวฮอลโล สปป.ลาว. สัมภาษณ์. 16 กรกฎาคม 2541.

คม ดวงจันทา. แผนกความร่วมมือและการตลาด องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว . สัมภาษณ์. 2 มิถุนายน 2541.

คำปะติด เขมมานิด . องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ กำแพงนครเวียงจันทน์ สปป.ลาว. สัมภาษณ์. 2 มิถุนายน 2541.

คำพันธ์ สุพันธ์วง. แผนกติดตามการลงทุน คณะกรรมการคุ้มครองการลงทุน สปป.ลาว. สัมภาษณ์. 5 มิถุนายน 2541.

คำพา เทพวงสา. ผู้ช่วยผู้จัดการบริษัทดีทแอม สปป.ลาว. สัมภาษณ์. 5 มิถุนายน 2541.

แจ้ง ไชยะวงศ์. ประธานองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการค้าและการท่องเที่ยว. สัมภาษณ์. 5 มิถุนายน 2541.

ชมภู จันทาทอง และภรรยา. ผู้จัดการและเจ้าของบริษัทธุรกิจบริการ 1994 จำกัด. สัมภาษณ์. 4 กรกฎาคม 2541.

ชูศักดิ์ กราบไกรแก้ว. หัวหน้าสำนักงานจังหวัดหนองคาย. สัมภาษณ์. 4 กรกฎาคม 2541.

ธงชัย พิฑาม่า. ผู้จัดการบริษัทท่องเที่ยวคาฟี แขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว . สัมภาษณ์. 15 กรกฎาคม 2541.

นพรัตน์ กอกหวาน. ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2. สัมภาษณ์. 15 กรกฎาคม 2541.

ประมุข ตลับนาค. เจ้าของโรงแรมเอเชียนพาวิลเลียน สปป.ลาว . สัมภาษณ์. 1 มิถุนายน 2541.

ประสพ จันทร์สว่าง. ผู้จัดการโรงแรมมุกดาหาร แกรนด์ไฮเทล. สัมภาษณ์. 15 กรกฎาคม 2541.

ประเสริฐ ลือทะมัย. ผู้อำนวยการสำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 5. สัมภาษณ์.
16 กรกฎาคม 2541.

ปองศักดิ์ วงศ์พานิช. เจ้าของโรงแรมจำปาสักพาลาส สปป.ลาว. สัมภาษณ์. 16 กรกฎาคม 2541.

ปานจิตร คารวานนท์. ฝ่ายวิชาการและฝึกอบรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์.
30 กรกฎาคม 2541.

ผายทะรง ดวงสะหวັນ. รองหัวหน้าองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว. สัมภาษณ์. 6 มิถุนายน
2541.

พัชณีลักษณ์ สวัสดิ์. แผนกทะเบียนธุรกิจท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์.
5 พฤศจิกายน 2541.

ไพศาล วังชัย. ผู้อำนวยการกองวิเทศสัมพันธ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์.
22 กันยายน 2541.

ศักดิ์ดา ผิวนิล. ที่ปรึกษาฝ่ายการพาณิชย์ สถานเอกอัครราชทูตไทยในเวียงจันทน์ สปป.ลาว.
สัมภาษณ์. 5 มิถุนายน 2541.

ไวยากร บุคดีเสน. ผู้จัดการบริษัททิทแฮมลาว สปป.ลาว. สัมภาษณ์. 4 มิถุนายน 2541.

ศศิอาภา ประสพทรัพย์. ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเวียงจันทน์
สปป.ลาว. สัมภาษณ์. 5 มิถุนายน 2541.

ศักดิ์ดา สิริวรรณะ. ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ เขต 4. สัมภาษณ์. 15 กรกฎาคม 2541.

สมบุญ สุธำราญ. ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร. สัมภาษณ์. 4 กรกฎาคม 2541.

ตะฤพาพน ชาติจัน. ผู้จัดการโรงแรมจำปาสักพาลาส สปป.ลาว. (อดีตผู้ช่วยปลัดกระทรวงการ
ต่างประเทศ สปป.ลาว). สัมภาษณ์. 17 กรกฎาคม 2541.

สาตี พิมพินิต. แผนกคุ้มครองธุรกิจนำเที่ยวและโรงแรม องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว.
สัมภาษณ์. 4,5 มิถุนายน 2541.

สุกัญญา บุญยง. เจ้าหน้าที่องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ แขวงหลวงพระบาง สปป.ลาว สัมภาษณ์.
5 มิถุนายน 2541.

สุนทร จิตุชัย. รองผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์. 11 กรกฎาคม 2541

สุริรัตน์ ชุกกลิน. กรรมการผู้จัดการ โรยัลเอ็กเพรสการท่องเที่ยว และนายกสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว
จังหวัดหนองคาย. สัมภาษณ์. 5 กรกฎาคม 2541.

สุน มะนีวงศ์ และกองเงิน ชนละมนตรี. แผนกวิชาการ และแผนกสถิติแผนการการร่วมมือ และ
การตลาด องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว . สัมภาษณ์. 6 มิถุนายน 2541

เสรีรัตน์ ถิ่นรัตน์, สำนักงานคณะกรรมการความมั่นคงชายแดนไทย-ลาว กองบัญชาการสูงสุด .
สัมภาษณ์. 15 ตุลาคม 2541.

อ้น เทพวงสา. ผู้จัดการบริษัทท่องเที่ยวลาว สปป.ลาว . สัมภาษณ์. 6 มีนาคม 2541.

อริญา อุดมลาภ. ผู้จัดการและเจ้าของบริษัทอริญาทัวร์. สัมภาษณ์. 11 กรกฎาคม 2541.

อัครพรณ บุญเจริญ. หัวหน้างานวิเทศสัมพันธ์ กองวิเทศสัมพันธ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
สัมภาษณ์. 11 พฤศจิกายน 2541.

อุดมศักดิ์ อุดมรงค์เศรษฐ. ผู้จัดการและหุ้นส่วนโรงแรมล้านช้าง สปป.ลาว. สัมภาษณ์.
3 มิถุนายน 2541.

เอกชัย พงศ์ภักดิ์. ผู้จัดการบริษัทชินิคแทรเวลแอนด์ทัวร์จำกัด. สัมภาษณ์. 25 พฤศจิกายน 2541.

ภาคผนวกที่ 1

ข้อกำหนด “ว่าด้วยภาระบทบาทขององค์กรท่องเที่ยวแห่งชาติ อิงตามคำรัสของนายกรัฐมนตรี
เลขที่ 100/นย. ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2536

มาตรา 6 องค์กรท่องเที่ยวแห่งชาติ มีหน้าที่และขอบเขตสิทธิดังนี้

1. คำนึงว่ากฎหมาย ข้อกำหนด ระเบียบการต่าง ๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แล้วนำเสนอระดับนำเพื่ออนุมัติประกาศใช้
2. คำนึงว่าแนวทางยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในขอบเขตทั่วประเทศ
3. คำนึงว่าการทำแผนระยะสั้นและระยะยาว ในการพัฒนาการจัดตั้งและการลงทุนในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ
4. ดำรงและวางแผนการเพื่อส่งเสริม อนุรักษ์ พัฒนา บูรณะหรือพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ตลาด ทริพยากรท่องเที่ยว และการรักษาสิ่งแวดล้อม ด้วยการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ
5. มีหน้าที่ขึ้นบัญชีแหล่งท่องเที่ยว พาหนะอุปกรณ์ท่องเที่ยวทั่วประเทศ เพื่อมีแผนในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ
6. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สถิติ การตลาดท่องเที่ยวภายในและต่างประเทศ เพื่อกระตุ้นสนับสนุนให้นักลงทุนมาลงทุนในการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวต่างๆ
7. ส่งเสริมและโฆษณาการท่องเที่ยวต่างประเทศ ให้สามารถแข่งขันกับการตลาดสากล และให้ได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ และองค์การสากลด้วยรูปการเงินสัญญาร่วมมือระหว่างสองฝ่ายหรือหลายฝ่าย
8. ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกระทรวง แขนง และกำแพงนคร เพื่อส่งเสริม และพัฒนากิจกรรมต่างๆ ที่มีความเป็นชาตินิยมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ
9. ประสานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองการท่องเที่ยวเพื่อปกป้องรักษาวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม สิ่งแวดล้อมให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และความสงบสุขของบ้านเมือง แล้วเสนอต่อชั้นนำของตน เพื่ออนุมัติและประกาศใช้
10. ดำรง กำหนดพื้นที่ และสถานที่ที่ใช้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และทริพยากรท่องเที่ยวที่จะสงวนไว้เป็นของรัฐ และให้อยู่ภายใต้การคุ้มครองขององค์กรท่องเที่ยวแห่งชาติ

11. ส่งเสริมการทัศนศึกษา สร้างและพัฒนาพนักงานวิชาการด้านการท่องเที่ยว การนำเที่ยว และโรงแรม
12. มีหน้าที่ชี้แนะ และตรวจตราการปฏิบัติตามนโยบาย กฎหมายระเบียบต่างๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองงานการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของหน่วยงานธุรกิจท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ให้ถูกต้อง วางมาตรการอย่างเข้มงวด ต่อผู้ละเมิดและยกย่องชมเชยแก่บุคคลในหน่วยงานธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่างๆ ที่มีผลงานดีเด่นในการดำเนินกิจการของตน
13. มีหน้าที่ผลักดันส่งเสริมการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ประวัติปฐนียสถานและแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ จากบุคคลอาวุโส หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐเพื่อนำมาค้นคว้าเป็นเอกสารขององค์การท่องเที่ยว
14. ศึกษาค้นคว้าจัดทำมาตรฐานของตัวแทนขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติที่จะไปประจำการอยู่ต่างประเทศ หรือบรรดาท้องถิ่นต่างๆ อยู่ภายในประเทศ แล้วนำเสนอขออนุมัติจากชั้นนำของคน
15. มีหน้าที่ตรวจคุ้มครอง และชี้แนะการปฏิบัติพันธะต้องบประมาณและกองทุนแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ถูกต้องชัดเจน และตามกำหนดเวลา
16. มีสิทธิใช้กองทุน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างมีแผนการและมีประสิทธิผล
17. มีสิทธิเรียกประชุมหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรึกษาหารือปัญหาที่มีเกี่ยวข้องกับความเป็นระเบียบเรียบร้อย การคุ้มครองการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้เป็นเอกภาพในขอบเขตทั่วประเทศ
18. อนุญาตหรือไม่อนุญาต ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรมในขอบเขตทั่วประเทศ ตามข้อกำหนดต่างๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
19. สั่งหยุดกิจการหรือยกเลิกการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เมื่อเห็นว่ามี การละเมิดต่อข้อกำหนดกฎระเบียบ เกี่ยวกับการคุ้มครองงานการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ที่รัฐได้ประกาศใช้
20. ตักเตือนปรับใหม่ต่อผู้ละเมิดระเบียบการและข้อกำหนดต่างๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
21. เชิญและปฏิบัติสัญญาร่วมมือกับต่างประเทศ และองค์การจัดตั้งสากลเพื่อให้ได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ
22. เข้าร่วมการประชุมและร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวและโรงแรม

ภาคผนวกที่ 2

สำนักนายกรัฐมนตรี ออกข้อกำหนด : ว่าด้วยการสร้างตั้งและการเคลื่อนไหวธุรกิจท่องเที่ยว

เลขที่ 1150/สนย.

พากที่ 1

ว่าด้วยนิยาม

มาตรา 1 อุตสาหกรรมท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว คือ การสนองการบริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างประเทศ อย่างเป็นระบบครบวงจร อยู่ในประเทศ โดยมีการใช้จ่ายค่าบริการดังกล่าว อุตสาหกรรมท่องเที่ยวประกอบด้วย

1.1 ธุรกิจนำเที่ยว

1.2 ธุรกิจโรงแรม ท่องเที่ยว

1.3 ธุรกิจกินดื่ม อาหาร บันเทิง และสถานที่ท่องเที่ยวต่าง

1.4 ธุรกิจสิ่งของที่ระลึก การค้าหัตถกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว

1.5 ธุรกิจการกีฬาสำหรับนักท่องเที่ยว

1.6 การจัดงานแสดงผลงานต่างๆ ที่เป็นตัวแทนของคนลาวบรรดาเฝ้าในระดับท้องถิ่นและระดับชาติโดยมีจุดประสงค์โฆษณาการท่องเที่ยวและอื่นๆ

ที่กล่าวมาทั้งหมด คือการดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

มาตรา 2 นักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยว คือ บุคคลที่เดินทางจากที่อยู่ปกติไปท้องถิ่น หรือประเทศอื่นด้วยเหตุผลต่างๆ เช่น เพื่อการเที่ยวชมพักผ่อนรื่นรมย์ สุขภาพ กีฬา การศึกษาค้นคว้าและอื่นๆ โดยไม่มีวัตถุประสงค์ในการหางานทำ หรือหารายได้ในรูปแบบต่างๆ แต่ประการใด

การเดินทางของนักท่องเที่ยวดังกล่าวอาจมีการพักแรมหรือไม่มีการพักแรมตามแต่ความต้องการ

มาตรา 3 ประเภทนักท่องเที่ยว

3.1 นักท่องเที่ยวชายแดนคือนักท่องเที่ยวที่มาจากประเทศที่มีชายแดนติดกับประเทศ สปป.ลาว โดยใช้เอกสารผ่านแดน (Border Pass) หรือหนังสือผ่านแดน (Passport) เพื่อเข้ามาท่องเที่ยวเฉพาะแขวงคำม่วนนครโคนครหนึ่งเท่านั้น

กรณีนักท่องเที่ยวถือหนังสือผ่านแดนเข้ามา ผู้เที่ยวสามารถเดินทางไปแขวงอื่นบนพื้นฐาน การบริการโดยบริษัทท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง

3.2 นักท่องเที่ยวสากลคือนักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่ นักท่องเที่ยวชายแดน โดยใช้หนังสือผ่านแดนเพื่อเข้ามาท่องเที่ยว สปป.ลาว ซึ่งสามารถเดินทางไปแขวงคำม่วนนครอื่นๆ ได้ บนพื้นฐานการ บริการ โดยบริษัทท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 4 การต่อรายการการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่กล่าวถึงนี้ สามารถต่อรายการการท่องเที่ยวได้ตามความต้องการ โดยผ่าน การเสนอของบริษัทท่องเที่ยวที่เป็นผู้รับเข้ามาแจ้งไปยังองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติและแผนกการที่ เกี่ยวข้องอื่นๆ

มาตรา 5 การธุรกิจท่องเที่ยว

5.1 การจัดตั้งธุรกิจท่องเที่ยว ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของข้อกำหนดฉบับนี้ และภายใต้การ คัดกรอง และตรวจตราอย่างเป็นเอกภาพในทั่วประเทศขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ ตามดำรัส ของนายกรัฐมนตรี เลขที่ 100/นย ลงวันที่ 23/12/93 ว่าด้วยการตั้ง และการดำเนินการของธุรกิจท่องเที่ยว

5.2 รัฐสามารถลงทุน ร้อยละ 100 หรือหุ้นส่วนกับเอกชนตามความเหมาะสม เพื่อจัดตั้ง ธุรกิจท่องเที่ยว

5.3 บริษัทท่องเที่ยว คือ บริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวอย่างถูกต้องตาม กฎหมาย ตามข้อกำหนดฉบับนี้

มาตรา 6 รูปแบบการตั้งบริษัทท่องเที่ยว

บุคคล หรือนิติบุคคล ที่มีสัญชาติลาว และมีภูมิลำเนาตั้งอยู่ในสปป.ลาว สามารถร้องขอ สร้างตั้งวิสาหกิจบริการท่องเที่ยวในส่วนบุคคลหรือบริษัทท่องเที่ยวตามรูปแบบต่างๆ ที่กฎหมาย อนุญาต

สำหรับบริษัทท่องเที่ยวต่างประเทศ ที่ได้มาลงทุนหุ้นส่วนกับเอกชนลาวในระยะผ่านมานั้น จะอนุญาตให้สามารถดำเนินกิจการต่อไปจนสิ้นสุด กำหนดของสัญญาที่ได้ตกลงกันเป็นกรณี พิเศษ

มาตรา 7 ขั้นตอนการตั้งบริษัทท่องเที่ยว และการดำเนินธุรกิจ

7.1 บริษัทที่ได้รับใบอนุญาตดำเนินการ จะต้องมีเงื่อนไขให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามมาตรา 13, 16 และ 17 และผ่านการตรวจสอบตามมาตรา 20 ของข้อกำหนดฉบับนี้จึงจะได้รับอนุญาตดำเนินธุรกิจ

7.2 ภายหลังจากได้รับใบอนุญาตดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวตามระเบียบอย่างถูกต้อง บริษัทท่องเที่ยวจะต้องปฏิบัติดังนี้

ไปขึ้นทะเบียน วิสาหกิจอยู่ที่กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์สำหรับบริษัทท่องเที่ยวสากล บริษัทท่องเที่ยวชายแดน และสาขาของบริษัทท่องเที่ยวสากล ที่ตั้งอยู่แขวงกำแพงนครเพื่อได้มาซึ่งนิติบุคคล และการดำเนินธุรกิจอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

การดำเนินธุรกิจที่ยังไม่ได้รับฐานะนิติบุคคลจะถือว่าการละเมิดข้อกำหนดฉบับนี้ และคำสั่งนายกรัฐมนตรี เลขที่ 46/นย. ลงวันที่ 6/3/ 2536 บริษัทเกี่ยวข้องจะถูกปรับใหม่ตักเตือน ตามกรณีหนักเบา

มาตรา 8 การเปลี่ยนแปลงรูปแบบของวิสาหกิจหรือบริษัท

บริษัทท่องเที่ยว ที่ได้ดำเนินงานมาแล้วระยะหนึ่ง และประสงค์อยากปรับเปลี่ยน รูปแบบของบริษัทต้องได้รับอนุญาตจากองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติเสียก่อน และจดทะเบียนวิสาหกิจกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง

การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ สัญญาหุ้นส่วน กรรมสิทธิ์ คณะบริหารงานต่างๆ จะต้องแจ้งเป็นทางการให้องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ และแขนงการอื่นที่เกี่ยวข้องทราบ มิฉะนั้นจะถือว่าเป็นโมฆะและทำผิดระเบียบการ

มาตรา 9 อายุใบอนุญาตดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว

ใบอนุญาตดำเนินธุรกิจบริการท่องเที่ยวมีผลใช้ได้ 2 ปี บริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวข้องจะต้องไปขอต่อ และเสียค่าธรรมเนียมตามระเบียบการทุกครั้งที่หมดอายุใช้ การขอต่อใบอนุญาตดำเนินธุรกิจในแต่ละครั้งต้องใช้เอกสารดังนี้

9.1 คำร้องขอต่อใบอนุญาตดำเนินธุรกิจ

9.2 ใบเสียอากรธุรกิจครั้งล่าสุด (อากรตัวเลขธุรกิจและกำไร)

9.3 ใบสรุปทรัพย์สินสมบัติที่มีอยู่ของบริษัทครั้งล่าสุด

9.4 ใบแสดงฐานะทางการเงินโดยธนาคารที่เกี่ยวข้อง

พากที่ 2

ว่าด้วยภาระบทบาทและหน้าที่ของบริษัทท่องเที่ยว

มาตรา 10 ภาระบทบาทและหน้าที่ของบริษัทท่องเที่ยว

บริษัทท่องเที่ยว มีภาระบทบาทและหน้าที่ดังต่อไปนี้

10.1 สร้างรายการท่องเที่ยวภายใต้ความรับผิดชอบของตน และแจ้งราคาแต่ละรายการให้องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติทราบ

10.2 โฆษณาและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว สปป.ลาว อยู่ภายในและต่างประเทศ

10.3 เลือกเฟ้นคู่สัญญา ต่างประเทศที่เหมาะสมและเซ็นข้อผูกพันธุรกิจด้วยตนเอง

10.4 เสนอแผนการรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาในแต่ละปี ให้นักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวรับทราบ เป็นต้น : องค์กรท่องเที่ยวแห่งชาติ กรมกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ กรม 2 กระทรวงภายใน (สำหรับบริษัทท่องเที่ยวที่มีที่ตั้งอยู่ กำแพงนครเวียงจันทน์และขึ้นทะเบียนวิสาหกิจกับกระทรวงการเงิน) เพื่อทราบ

10.5 รับ-ส่งและบริการนักท่องเที่ยวของคู่สัญญาตามระเบียบหลักการ โดยรับประกันคุณภาพ และเนื้อในรายการที่ได้ตกลงด้วยกัน

10.6 เผยแพร่ระเบียบหลักการต่างๆ ที่พัวพันกับงานการท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวในการเข้า-ออกเมือง ด้านภาษี ด้านการเงินและอื่นๆ

10.7 ต้องเสนอข้อผูกพันที่ได้เซ็นกับต่างประเทศให้องค์กรท่องเที่ยวแห่งชาติรับรองเป็นทางการและนำไปขึ้นทะเบียนศาลเพื่อเป็นหลักฐานทางด้านกฎหมาย

ภายหลังขึ้นทะเบียนศาลอย่างถูกต้องตามกฎหมายแล้ว บริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวข้องต้องส่งข้อผูกพันดังกล่าวให้องค์กรท่องเที่ยวแห่งชาติ กรมกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ และกรม 2 กระทรวงภายใน แห่งละ 1 ชุด

สำหรับบริษัทท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่แขวงกำแพงนคร และขึ้นทะเบียนอยู่กับแขวงกำแพงนคร ต้องให้นักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องในแขวงกำแพงนครแห่งละ 1 ชุด

10.8 ปฏิบัติพันธะต่อรัฐ และกองทุนแห่งชาติเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจำนวนไม่เกินร้อยละ 5 ของรายรับธุรกิจของตน (นอกจากภาษีอากรต่างๆ) ตามระเบียบหลักการ และกำหนดเวลาอย่างถูกต้อง

10.9 เสนออนุมัติแต่งตั้งตัวแทนหรือเปิดสาขาของตนอยู่แขวงกัมพูชาหรืออยู่ต่างประเทศ ตามความต้องการของบริษัทท่องเที่ยวสากลโดยเฉพาะ

10.10 จัดตั้งระบบบัญชีการเงินที่รัฐประกาศใช้

10.11 พัวพันประสานสมทบกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริม และพัฒนาการท่องเที่ยวในแขวงกัมพูชาหรือเกี่ยวข้องด้วยรูปการต่างๆ และปกป้องรักษาเอกลักษณ์ของชาติและท้องถิ่น สร้างภาพพจน์อันดีงามไว้เป็นอย่างดี

10.12 ปฏิบัติทุกข้อกำหนดกฎระเบียบ และกฎหมายบ้านเมืองอย่างเข้มงวดถูกต้อง

10.13 ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่ทำงานกับบริษัทเกี่ยวข้อง

10.14 รับผิดชอบต่อความเป็นเอกราช อธิปไตย และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมในการพัวพัน และเซ็นชื่อผูกพันกับบริษัทต่างประเทศ

ข้อตกลง และข้อผูกพันใดๆ ที่ขัดกับข้อกำหนดฉบับนี้ถือเป็นโมฆะ และไม่มีผลบังคับใช้แต่ประการใด

10.15 ลงทุนสร้างผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว ที่เป็นเอกลักษณ์ของลาว ภายหลังได้ดำเนินธุรกิจมาเป็นเวลา 2 ปี อย่างช้าสุด

พากที่ 3

ว่าด้วยประเภทและขอบเขตการดำเนินธุรกิจของบริษัทท่องเที่ยว

มาตรา 11 ประเภทของธุรกิจท่องเที่ยว

บริษัทท่องเที่ยวต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดฉบับนี้ และเงื่อนไขตามมาตรา 13 16 และ 17 อย่างถูกต้องสมบูรณ์จึงจะได้รับใบอนุญาตดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว

การดำเนินธุรกิจนั้น ได้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

11.1 ประเภทธุรกิจท่องเที่ยวสากล

บริษัทที่เกี่ยวข้องต้องวางเงินค้ำประกันจำนวนสิบล้านแปดแสนกีบ ซึ่งเท่ากับหนึ่งหมื่นห้าพันดอลลาร์สหรัฐฯ กับองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ

11.2 ประเภทธุรกิจท่องเที่ยวชายแดน

บริษัทที่เกี่ยวข้องต้องวางเงินค้ำประกันจำนวนเจ็ดล้านสองแสนกิบ ซึ่งเท่ากับ หนึ่งหมื่น ดอลลาร์สหรัฐ กับองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติโดยผ่านห้องการท่องเที่ยวประจำแขวงกัมแพงนครที่เกี่ยวข้อง

11.3 ประเภทธุรกิจท่องเที่ยวสากลและชายแดน

บริษัทที่เกี่ยวข้องต้องวางเงินค้ำประกันจำนวน สิบล้านแปดแสนกิบ รวมกับ เจ็ดล้านสองแสนกิบ ถ้ามีความต้องการการบริการชายแดนอยู่แขวงอื่น จะต้องวางเงินค้ำประกันเพิ่มเติมอีกเจ็ดล้านสองแสนกิบ และต่อไป

หมายเหตุ เงินค้ำประกันดังกล่าวอาจเป็นเงินสด หรือเป็นหนังสือค้ำประกันจากธนาคารที่ตั้งอยู่ สปป.ลาว

เงินค้ำประกันนี้มีเป้าหมายเพื่อนำมาใช้ทดแทนค่าเสียหาย หรือหนี้สินของบริษัทท่องเที่ยวที่มีต่อส่วนอื่นๆ

บริษัทท่องเที่ยวที่ได้รับใบอนุญาตดำเนินธุรกิจก่อนที่ข้อกำหนดฉบับนี้ประกาศใช้ ภายหลังจากตรวจสอบของเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งชาติ แล้วยังมีทุนไม่เพียงพอจะถูกจัดเข้าในประเภทบริษัทท่องเที่ยวชายแดนให้ปฏิบัติตามนโยบาย โดยระดมทุนให้ครบตามจำนวนในกำหนด 3 เดือน

ถ้าบริษัทท่องเที่ยวชายแดนดังกล่าว มีความประสงค์จะดำเนินธุรกิจต่อไปจะต้องวางเงินค้ำประกันตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 11.2 ของข้อกำหนดฉบับนี้

มาตรา 12 ขอบเขตการดำเนินธุรกิจ

ขอบเขตการดำเนินธุรกิจของบริษัทท่องเที่ยวมีดังนี้

12.1 ประเภทบริษัทท่องเที่ยวสากล สามารถดำเนินธุรกิจในประเทศ และ เปิดสาขา แต่งตั้งตัวแทนอยู่แขวงต่างๆ แต่ต้องได้รับอนุญาต โดยองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติเสียก่อน ทุกครั้งที่มีการเปิดสาขาหรือแต่งตั้งตัวแทนอยู่กัมแพงนคร และแขวงอื่นๆ สาขาของบริษัทดังกล่าว ไม่มีสิทธิบริการท่องเที่ยวชายแดนในกัมแพงนครและแขวงอื่นๆ เพียงแต่รับบริการแยกจากบริษัทแม่ของตนซึ่งให้บริการเท่านั้น

12.2 ประเภทบริษัทท่องเที่ยวชายแดน สามารถเคลื่อนไหวในขอบเขตแขวงเท่านั้น บริษัทท่องเที่ยวชายแดน ไม่มีสิทธิตั้งสาขาหรือตัวแทนอยู่แขวงกัมแพงนครอื่นๆ

ข้อกำหนดฉบับนี้อุญาตเป็นกรณีพิเศษให้มีการดำเนินธุรกิจเป็นเอกภาพระหว่างแขวง เวียงจันทน์ และกัมแพงนครเวียงจันทน์ในการดำเนินธุรกิจชายแดนตามจุดที่ทางการได้อนุญาต

12.3 ประเภทบริษัทท่องเที่ยวสากลและชายแดน สามารถดำเนินธุรกิจได้ตามขอบเขตที่ได้ระบุไว้ในมาตรา 12.1 และ 12.2 ไปพร้อมๆ กัน

พากที่ 4

ว่าด้วยเงื่อนไขทางธุรกิจท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

มาตรา 13 ความสามารถการประพุดิ

13.1 บุคคลหรือนิติบุคคลที่ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการผูกพันโน้ตสัญญา เลขที่ 02/90 ปสท ลงวันที่ 27/11/2533

13.2 บุคคลที่มีสัญชาติลาวและมีภูมิลำเนาตั้งอยู่ สปป.ลาว สามารถดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวและประกอบอาชีพนำเที่ยวตามระเบียบหลักการ

มาตรา 14 ข้อห้าม

14.1 ห้ามบุคคลที่ไม่สามารถทำธุรกิจท่องเที่ยวได้ เช่น บุคคลที่ขาดสติ เสียจริต ถูกศาลตัดสินจำคุกแต่ 3 เดือนขึ้นไป เพราะเหตุผลทางอาชญากรรม การฉ้อโกง (ลักทรัพย์ หลอกหลวงและอื่นๆ) หรืออยู่ในระยะการดำเนินคดี หรือรอทำการตัดสินคดี และบุคคลหรือนิติบุคคลอยู่ในระยะดำเนินการตัดสินลงโทษเพราะการฉ้อโกงทางเศรษฐกิจและภาษีอากรของรัฐ ถูกล้มละลาย ถูกถอนใบอนุญาตและอื่นๆ ห้ามดำเนินการธุรกิจบริการท่องเที่ยวเป็นเด็ดขาด

14.2 ห้ามบุคคล หรือนิติบุคคลใดที่ไม่ได้รับอนุญาตดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวทำธุรกิจท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเด็ดขาด

มาตรา 15 ข้อไม่อนุญาต

15.1 ข้อกำหนดฉบับนี้ไม่อนุญาตให้พนักงานที่สังกัดอยู่ในองค์การจัดตั้งของรัฐ ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมท่องเที่ยวส่วนบุคคลเป็นเด็ดขาด ยกเว้นกรณีได้รับอนุญาตโดยองค์การจัดตั้งเป็นการเฉพาะ

15.2 ข้อกำหนดฉบับนี้ไม่อนุญาตให้ผู้ที่เป็นตัวหรือเมีย หรือลูกของพนักงานที่สังกัดในองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ หรือตัวแทนของอทช. ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในส่วนบุคคล นับทั้งการถือหุ้นบริษัทท่องเที่ยวต่างๆ เป็นเด็ดขาด

มาตรา 16 มาตราฐานพนักงานบริษัทท่องเที่ยวและผู้เกี่ยวข้อง

16.1 พนักงานของบริษัทท่องเที่ยวต้องมีระดับความรู้ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวิชาเฉพาะที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในนั้น 2 ใน 3 ต้องสามารถพูดและเขียนภาษาต่างประเทศได้ต่ำสุด หนึ่งภาษา

16.2 หัวหน้าหรือผู้จัดการบริษัทท่องเที่ยวต้องมีบทเรียน ประสบการณ์และความชำนาญ ในการเคลื่อนไหวดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวและสามารถพูดและเขียนภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อย 2 ภาษา ในนั้น 1 ภาษาต้องเป็นภาษาอังกฤษ

16.3 พนักงานนำเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยวต้องเป็นบุคคลดังนี้

- จบระดับต่ำสุดชั้นอุดมศึกษา หรือมัธยมปลาย
- สามารถพูดและเขียนภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อยหนึ่งภาษา (ฝรั่งเศสหรือ อังกฤษ)
- ผ่านการอบรมวิชาการนำเที่ยวอยู่ภายในหรือต่างประเทศ จัดขึ้นโดยองค์กรที่เกี่ยวข้อง และมีใบประกาศนียบัตรถูกต้อง

- ปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรา 13 ของข้อกำหนดฉบับนี้

พนักงานนำเที่ยวต้องไปขึ้นทะเบียนกับองค์กรท่องเที่ยวแห่งชาติ เพื่อรับใบอนุญาตนำเที่ยวอย่างถูกต้องตามหลักการ

ผู้นำเที่ยวต้องมีบัตรประจำตัวในเวลาปฏิบัติงานแต่ละครั้ง

16.4 บริษัทท่องเที่ยวต้องแจ้งรายชื่อพนักงานทั้งหมด และตัวแทนของตนอยู่ภายในและต่างประเทศให้องค์กรท่องเที่ยวแห่งชาติทราบ

พากที่ 5

ว่าด้วยเงื่อนไขสร้างตั้งบริษัทท่องเที่ยว

มาตรา 17 บริษัทธุรกิจท่องเที่ยว

17.1 มีทุนจำนวน หนึ่งร้อยสี่สิบสองล้านบาท หรือเท่ากับสองแสนดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ต่ำสุด และพร้อมทั้งให้กำหนดเวลาการระดมทุน

17.1.1 มีสำนักงานที่เป็นของตนเองหรือเช่า

17.1.2 มีพื้นฐานวัตถุเทคนิค การสื่อสารทางไกล

- โทรศัพท์ สองหน่วยหรือหลายกว่า
- โทรสาร หนึ่งชุดหรือหลายกว่า

17.1.3 มีพาหนะขนส่ง บริการอย่างน้อย 2 คัน สามารถบรรจุได้แต่

- 12 ถึง 17 ที่นั่ง หนึ่งคัน
- 17 ที่นั่งขึ้นไป หนึ่งคัน

17.1.4 พาหนะขนส่งทุกชนิด (นับทั้งเรือ) ที่นำมาให้บริการนักท่องเที่ยวต้องรับประกันมาตรฐานทางด้านเทคนิค มีการประกันภัยทางแพ่งต่อชีวิตทรัพย์สินสมบัติของนักท่องเที่ยว นับทั้งพาหนะขนส่ง

17.1.5 มีแผนการลงทุนสร้างสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของลาวตามมาตรา 10.15 ของข้อกำหนดฉบับนี้ และในช่วงระยะสองปีล่าสุดต้องลงมือปฏิบัติ

17.1.6 สร้างรายการท่องเที่ยว ตามขอบเขตรับผิดชอบและการเคลื่อนไหวของคน จำนวน 5 รายการอย่างน้อย และอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวที่รัฐบาลอนุญาตอย่างเป็นทางการ

17.1.7 ราคารายการท่องเที่ยวต้องปฏิบัติตามขอบเขตราคาที่เหมาะสม สามารถแข่งขันกับตลาดสากลได้

พากที่ 6

ว่าด้วยระเบียบการตั้งบริษัทธุรกิจท่องเที่ยว

มาตรา 18 เอกสารที่ใช้ในการตั้งบริษัทธุรกิจท่องเที่ยว

บุคคลหรือนิติบุคคล ที่มีจุดประสงค์อยากดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 13, 16 และ 17 ของข้อกำหนดฉบับนี้ต้องนำเอกสารต่างๆ ดังต่อไปนี้

18.1 คำร้องขอตั้งบริษัทท่องเที่ยว

18.2 กฎระเบียบของบริษัท หรือสัญญาหุ้นส่วนธุรกิจ

18.3 บัญชีรายชื่อของพนักงานของบริษัทพร้อมสำนวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแต่ละบุคคลคือ

18.3.1 ใบชีวประวัติโดยละเอียด ออกโดยจัดตั้งจากระดับในหมู่บ้านไม่เกิน 3 เดือน

18.3.2 ใบตรวจสุขภาพออกให้โดยโรงหมอของรัฐ (คณะอำนวยการ)

18.3.3 ใบแจ้งโทษของเจ้าของวิสาหกิจ หรือผู้อำนวยการบริษัท

18.3.4 ใบรับรองการอบรมสำหรับพนักงานนำเที่ยว

18.4 บทวิพากษ์เศรษฐกิจในช่วงระยะ 3 ถึง 5 ปี

18.5 ใบประกันภัยทางแพ่ง โดยบริษัทประกันภัย ภายในหรือต่างประเทศออกให้

18.6 รายการนำเที่ยวในขอบเขตรับผิดชอบด้านนิติธุรกิจของตน (หารายการอย่างน้อย) พร้อมราคาของรายการต่างๆ

*รายการดังกล่าวต้องเป็นเอกลักษณ์ของคนลาวและไม่ซ้ำซ้อนกับของหน่วยงานอื่น ๆ

18.7 ข้อตกลงในเบื้องต้นกับโรงแรม ซึ่งเป็นสถานที่จะนำเอานักท่องเที่ยวไปพักแรมตามรายการ

18.8 โครงการลงทุนสร้างสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของลาว พร้อมด้วยแผนผังละเอียด

18.9 ใบแสดงฐานะการเงิน และทรัพย์สินของบริษัท

- บรรดาเอกสาร 18.3 18.5 18.8 18.9 อาจเสนอได้ภายหลังได้รับอนุญาตให้สร้างตั้งบริษัทอย่างเป็นทางการหรือในเวลาการตรวจตามระเบียบตอนสุดท้าย

มาตรา 19 ห้องการรับคำร้อง

บรรดาคำร้องขอตั้ง บริษัทธุรกิจท่องเที่ยว นับทั้งระดับสากล และชายแดนจะต้องส่งให้ห้องการขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ เพื่อพิจารณาตามควรในกำหนด 3 เดือนสูงสุด

ถ้าสำหรับบริษัทธุรกิจท่องเที่ยวชายแดน ต้องยื่นคำร้องตามขั้นตอนโดยมีรับรองจากแขวงหรือกำแพงนครที่เกี่ยวข้องเสียก่อน

มาตรา 20 ระเบียบการสุดท้าย

20.1 ก่อนการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวบริษัทท่องเที่ยวต้องผ่านการตรวจครั้งสุดท้ายตามที่ได้ระบุไว้ในมาตรา 3 ของข้อกำหนดฉบับนี้ โดยคณะกรรมการตรวจงานเฉพาะขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ

20.2 คณะกรรมการ ตรวจสอบดังกล่าว มีหน้าที่ออกหนังสือรับรองการตรวจให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นลายลักษณ์อักษร ภายหลังจากสิ้นสุดการตรวจ

20.3 การตรวจ ต้องดำเนินการบนพื้นฐานเงื่อนไขและมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 13, 16 และ 17 ของข้อกำหนดฉบับนี้ และระเบียบการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

20.4 ผ่านการตรวจแล้ว และเห็นว่าบริษัทเกี่ยวข้องยังไม่มีคุณสมบัติตามมาตรฐาน และเงื่อนไขพื้นฐานของการตั้งบริษัท บริษัทเกี่ยวข้องจะถูกสั่งเลิกกิจการและห้ามดำเนินการ

เจ้าหน้าที่ตรวจ จะมีนโยบายให้ระดมทุนในกำหนด 3 เดือน แต่ถ้ายังไม่สามารถดำเนินการได้ เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องจะถอนใบอนุญาตตั้งเป็นการล้มล้างการอนุญาต

พากที่ 7

ว่าด้วยการปฏิบัติตามมาตรการ

มาตรา 21 ประเภทมาตรการ

บุคคล หรือนิติบุคคล ที่ละเมิดกฎหมายและระเบียบการ และข้อกำหนดฉบับนี้จะถูกลงโทษหนักเบาตามกรณี ดังนี้

21.1 ดักเตือน และปรับไหม

21.2 ปรับไหมและให้เลิกดำเนินธุรกิจ

21.3 ปรับไหม และถอนใบอนุญาตดำเนินธุรกิจ

21.4 ปรับไหม และกล่าวฟ้องศาลตัดสิน

มาตรา 22 การดักเตือน และปรับไหม เนื่องจากกรณีดังนี้

ปล่อยปลatenักท่องเที่ยวไปตามลำพังและเกิดมีสภาพเช่น ถ่ายรูป ในเขตหวงห้าม พัวพันสาวโสเภณี มีอาการเบื้อเมา และสร้างความเสียหายให้คนอื่นกรณีดังกล่าวในครั้งแรก จะดักเตือนและปรับไหม

บริษัทท่องเที่ยวใด หากขายเพียงแต่วีซ่าแก่นักท่องเที่ยว และไม่มีบริการแต่ประการใด ก็ถือว่าปล่อยปลatenักท่องเที่ยวไปตามลำพัง

มาตรา 23 การปรับไหมหรือให้เลิกการดำเนินธุรกิจเนื่องจากกรณีดังนี้

23.1 ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ได้ระบุไว้ในข้อกำหนดของสำนักงานนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างตั้ง และการเคลื่อนไหวธุรกิจอย่างครบถ้วน

23.2 ดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ที่ไม่ได้อยู่ในเป้าหมายธุรกิจของตน โดยไม่ได้อนุญาต

23.3 นำพาเที่ยวในสถานที่ที่หวงห้ามโดยอำนาจการปกครองหรือเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง

23.4 ถูกตักเตือนและปรับโทษหนึ่งครั้งแล้วยังไม่เช็ดหลาบ

23.5 ฝ่าฝืนละเมิดกฎหมายของบ้านเมือง

23.6 ขวนขวายค้นหาสาวโสเภณีให้นักท่องเที่ยว (ภายในและหรือต่างประเทศ)

23.7 ลักลอบปลอมแปลงเอกสารต่างๆ ให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

23.8 ไม่เสียพันธะให้รัฐและค่าธรรมเนียมตามแผนกำหนด

บริษัทดังกล่าว จะถูกตักเตือนและปรับโทษเป็นครั้งที่สอง หรือให้เลิกการดำเนินธุรกิจดังกล่าว ในระยะ 3 เดือนเพื่อแก้ไขความบกพร่องและปฏิบัติตามเงื่อนไข ระเบียบการ และข้อกำหนดฉบับนี้

มาตรา 24 การปรับโทษ หรือถอนใบอนุญาตดำเนินธุรกิจ เนื่องจากกรณีดังนี้

24.1 หมกตายุใบอนุญาต และทะเบียนวิสาหกิจ แต่ยังคงดำเนินธุรกิจต่อไปโดยไม่ไปขอต่อใบอนุญาต และทะเบียนวิสาหกิจตามระเบียบการ

24.2 ถูกตักเตือนและปรับโทษสองครั้งหรือถูกให้เลิกการดำเนินธุรกิจเป็น 1 ครั้งแล้ว แต่ยังไม่เช็ดหลาบ

24.3 ลักลอบปลอมแปลงบัญชีการเงิน เพื่อการฉ้อโกงรัฐ หรือนำเอาเงินออกต่างประเทศอย่างผิดกฎหมาย

24.4 ลักลอบเอาเครื่องของมีค่า และของหวงห้ามออกนอกประเทศช่วยนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการผิดต่อระเบียบคุ้มครองนักท่องเที่ยว และกฎหมายของสปป.ลาว บริษัทธุรกิจท่องเที่ยวจะถูกปรับโทษ หรือถอนใบอนุญาตดำเนินธุรกิจอย่างสิ้นเชิง

มาตรา 25 ผู้ที่ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวโดยไม่ได้รับอนุญาต ลักลอบเอานักท่องเที่ยวสากล หรือชายแดนเข้ามาบริการโดยตนเอง (ทำธุรกิจท่องเที่ยวเถื่อน) จะถูกปรับโทษตามกรณีหนักเบา

มาตรา 26 การปรับโทษ กล่าวฟ้องดำเนินคดี

บุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว และบริษัทท่องเที่ยวจะถูกกล่าวฟ้องและดำเนินคดีเพื่อให้ศาลตัดสินในกรณีที่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ยินยอมแก้ไขการกระทำผิดของตนต่อระเบียบกฎหมายของบ้านเมือง

มาตรา 27 มุตกการปรับใหม่ นั้นให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดกฎหมายที่รัฐประกาศใช้

พากที่ 8

ข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติ

มาตรา 28 ในทั่วประเทศ

ข้อกำหนดฉบับนี้มีผลศักดิ์สิทธิ์ และใช้ได้ไปขอบเขตทั่วประเทศ

มาตรา 29 ผลย้อนหลัง

ข้อกำหนดฉบับนี้มีผลใช้ได้ย้อนหลัง เกี่ยวกับบรรดาบริษัทธุรกิจท่องเที่ยวที่ได้ตั้งขึ้นก่อนการประกาศใช้ข้อกำหนดฉบับนี้

บรรดาบริษัทธุรกิจท่องเที่ยวเหล่านี้ จะต้องเปลี่ยนแปลงฐานะของตนให้ถูกต้องตามเงื่อนไขของข้อกำหนด ฉบับนี้

บรรดาบริษัทธุรกิจท่องเที่ยวเหล่านี้ จะต้องเปลี่ยนแปลงฐานะของตนให้ถูกต้องตามเงื่อนไขของข้อกำหนดฉบับนี้ ในกำหนด 3 เดือน นับแต่มีการประกาศใช้ข้อกำหนดฉบับนี้เป็นต้นไป ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงฐานะของตนในระยะดังกล่าว บริษัทที่เกี่ยวข้องจะถูกถอนใบอนุญาตและประกาศยกเลิก

มาตรา 30 เฉพาะหน้า

ทุกหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ต้องปฏิบัติข้อกำหนดฉบับนี้อย่างครบถ้วน รวมทั้งหน่วยงานที่คุ้มครองบริหาร (ด้านมหภาค)

มาตรา 31 ข้อกำหนดฉบับนี้ ลงล่าง และใช้แทนข้อกำหนดระเบียบหลักการอื่นๆ ที่ขัดกับข้อกำหนดฉบับนี้

ข้อกำหนดฉบับนี้มีผลศักดิ์สิทธิ์ใช้ได้ นับแต่นี้ได้รับเผยแพร่ในจดหมายเหตุทางการเป็นต้นไป

จากจดหมายเหตุทางการ ข้อกำหนด “ว่าด้วยการสร้างตั้งและการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว”
อิงตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี เลขที่ 1150/ทส.นย. ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2536

แปลและเรียบเรียงโดย บงกช หงษ์คำมี สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่
1 สิงหาคม 2541

ภาคผนวกที่ 3

สำนักงานนายกรัฐมนตรีออกข้อกำหนด : ว่าด้วยการคุ้มครองธุรกิจโรงแรมและเรือนพัก

เลขที่ 159/สนย. ลงวันที่ 30/7/ 2540

พากที่ 1

หลักการทั่วไป

มาตรา 1 โรงแรม และเรือนพัก คือสถานที่พักแรม ให้บุคคลที่ต้องการโดยจ่ายค่าบริการต่างๆ

ตามข้อกำหนดฉบับนี้ คำจำกัดความของ “โรงแรม” คือ เคหะสถานที่มีห้องพักแรมอยู่ในสภาพใช้ได้ตั้งแต่ 15 ห้องขึ้นไป

“เรือนพัก” คือ บรรดาเคหะสถานที่มีห้องพักแรมต่ำกว่า 15 ห้อง

ข้อกำหนดฉบับนี้รวมเอาทั้งเรือท่องเที่ยวที่บริการห้องพักแรม

มาตรา 2 โรงแรม เรือนพัก มีจุดประสงค์ให้บุคคลเข้าพักแรมเป็นแต่ละวัน แต่ละอาทิตย์หรือแต่ละเดือน แต่ไม่ใช่สถานที่ที่อยู่ถาวร

โรงแรม - เรือนพัก ดังกล่าว ต้องมีองค์ประกอบพื้นฐาน วัตถุประสงค์ อันจำเป็น ทั้งรับประกัน มาตรฐานคุณภาพเพื่อรับใช้และบริการแขกที่มาพักแรม

มาตรา 3 โรงแรม - เรือนพัก ที่ได้รับอนุญาตดำเนินธุรกิจอย่างถูกต้อง จะถูกจัดลำดับชั้นบนพื้นฐาน เงื่อนไข และมาตรฐานของโรงแรม - เรือนพัก ที่ได้กำหนดและประกาศใช้ต่างหาก

ลำดับชั้นของโรงแรม - เรือนพัก จะมีเครื่องหมายเป็นรูป “ดาว” ตั้งแต่ 1 ถึง 5 ดาว โดยการรับรองและออกให้ขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ

โรงแรม - เรือนพัก สามารถเลื่อนลำดับชั้นของตนได้ ถ้ามีการปรับปรุงยกระดับเงื่อนไขและมาตรฐานของตนตามระเบียบหลักการ

โรงแรม - เรือนพัก จะถูกลดลำดับชั้นของตน ถ้าองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติเห็นว่า ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขและมาตรฐาน

มาตรา 4 โรงแรม-เรือนพัก สามารถเปิดบริการด้านต่างๆ เช่น ร้านอาหาร กินดื่ม บันเทิง ขายเป็นเครื่องหัตถกรรม เสริมสวย ตัดผม และอื่นๆ ที่กฎหมายและข้อกำหนดฉบับนี้ไม่หวงห้าม แต่ละ

หน่วยธุรกิจดังกล่าว ต้องขึ้นทะเบียนวิสาหกิจ ทะเบียนอากรอย่างถูกต้อง และได้รับอนุญาตดำเนินธุรกิจบริการเฉพาะของตน จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสียก่อน จึงสามารถดำเนินธุรกิจได้

มาตรา 5 โรงแรม-เรือนพัก ที่ได้รับอนุญาตดำเนินธุรกิจอย่างถูกต้อง มีหน้าที่ปฏิบัติพันธะต่อกองทุนแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ตามอัตราส่วนที่รัฐได้กำหนดไว้เฉพาะ การเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าว ต้องมอบให้องค์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแก่งานครที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการ และรวบรวมเข้าบัญชีกองทุนแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ ตามระเบียบการ

พาทที่ 2

การแบ่งชั้น คຸ້มครอง ธุรกิจ บริการโรงแรม-เรือนพัก

มาตรา 6 องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ มีภาระบทบาท สิทธิ และหน้าที่ ดังนี้

6.1 คຸ້มครอง ตรวจสอบตรา โรงแรม-เรือนพัก บนพื้นฐานหลักการ รวมศูนย์เป็นเอกภาพในทั่วประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 6 ข้อ 6.18 6.19 6.20 ของคำรสนายกรัฐมนตรี เลขที่ 100/นยลงวันที่ 23/12/2535 ว่าด้วยการตั้ง และดำเนินธุรกิจขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ

6.2 ตรวจสอบ และอนุมัติลำดับชั้น โรงแรม-เรือนพัก ตามกรณีที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 19 และ 20 ของข้อกำหนดฉบับนี้

6.3 พิจารณาคำร้องขอตั้ง คำร้องขอดำเนินธุรกิจบริการโรงแรม ของการลงทุนภายใน และโครงการของชาวต่างประเทศ ที่มาลงทุนในแขนงโรงแรมในประเทศลาว

6.4 พิจารณาสั่งเลิกและถอนไปอนุญาตดำเนินธุรกิจโรงแรมตามระเบียบของข้อกำหนดฉบับนี้

มาตรา 7 องค์การท่องเที่ยว ประจำแขวง-แก่งานคร เป็นเสนาธิการช่วยแก่งานคร ด้านการคຸ້มครองมหภาค เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว ธุรกิจ บริการ โรงแรม เรือนพัก ตามการแบ่งชั้นคຸ້มครองของรัฐ ซึ่งมีภาระบทบาท สิทธิหน้าที่ดังต่อไปนี้

7.1 คຸ້มครองการเคลื่อนไหว ของบรรดาธุรกิจโรงแรม-เรือนพัก ให้ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย ที่รัฐประกาศใช้ และข้อกำหนดระเบียบหลักการต่างๆ ที่ระเบียบการขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ และสำนักงานนายกรัฐมนตรี

7.2 คำนคว่ำและให้ความเห็น เกี่ยวกับโครงการลงทุนของต่างประเทศ เกี่ยวกับโรงแรม ที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นของตน โดยผ่านความเห็นของ แขวง-กำแพงนคร และองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการคุ้มครองการลงทุนพิจารณาอนุมัติ

7.3 คำนคว่ำ คำร้อง ขอต้ง คำร้องขอดำเนินธุรกิจโรงแรม โดยผ่านความเห็นขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ เพื่อนำเสนอ เจ้าแขวง-เจ้าครองกำแพงนครเพื่อพิจารณาอนุมัติ

สำหรับธุรกิจเรือนพัก คือการนำเสนอโดยตรงต่อเจ้าแขวง-เจ้าครองกำแพงนครเพื่อพิจารณาอนุมัติ

7.4 ดำเนินการติดตาม การดำเนินธุรกิจของโรงแรม-เรือนพักทั้งหมด ที่ตั้งอยู่ในแขวง-กำแพงนครของตนอย่างเป็นปกติ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามกระบวนบทบาทของตน โดยมีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถ้าจำเป็น เพื่อปรับปรุงคุณภาพการบริการและรับประกันความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

7.5 ในกรณีที่เห็นว่า มีความจำเป็นต้องดำเนินการตรวจสอบธุรกิจโรงแรม-เรือนพักใด เรือนพักหนึ่ง ต้องเสนอเจ้าแขวง-เจ้ากำแพงนคร เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจ (ชั่วคราว) ขึ้น ซึ่งประกอบด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินงานตามระเบียบการ

7.6 ปฏิบัติ มาตรการต่างๆ ต่อธุรกิจ โรงแรม-เรือนพักที่ละเมิดและฝ่าฝืนต่อระเบียบกฎหมายของบ้านเมือง และข้อกำหนดฉบับนี้อย่างเข้มงวด คือดังนี้

- ตักเตือน ปรับใหม่ อย่างทันการ
- สั่งยุบเลิก และถอนใบอนุญาตดำเนินธุรกิจ เรือนพัก โดยการตกลงเห็นดีของเจ้าแขวง - เจ้าครองกำแพงนคร
- สั่งยุบเลิกและถอนใบอนุญาต ดำเนินธุรกิจ โรงแรม โดยผ่านความเห็นขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ และการตกลง เห็นดีของเจ้าแขวง - เจ้าครองกำแพงนคร

7.7 การคุ้มครองธุรกิจ โรงแรม-เรือนพัก ต้องรายงานอย่างเป็นประจำ ให้แขวง-กำแพงนคร และองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติทราบ เพื่อติดตามสภาพให้เหมาะสมกับความเป็นจริง และมีการชี้แจงอย่างถูกต้องทันการ

พากที่ 3

ภาระบทบาท สิทธิและหน้าที่ของธุรกิจโรงแรม-เรือนพัก

มาตรา 8 โรงแรม-เรือนพัก มีภาระบทบาท สิทธิและหน้าที่ดังต่อไปนี้

8.1 ปฏิบัติข้อกำหนดฉบับนี้อย่างครบถ้วน ถูกต้องและเข้มงวด

8.2 ให้การบริการแก่ผู้ที่เข้ามาพักแรมเป็นอย่างดี และรับผิดชอบทุกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อยู่ในโรงแรม-เรือนพัก อันเนื่องมาจากความบกพร่องของตน

8.3 รับประกันระบบความปลอดภัยให้แก่แขกที่มาใช้บริการ เป็นต้นคือ ระบบป้องกัน อัคคีภัย ทางออกฉุกเฉิน การป้องกัน โจรกรรม การวางระบบไฟฟ้าและอื่นๆ

8.4 จัดบันทึก - ข้อมูลเกี่ยวกับแขกที่เข้าพักแรมในแต่ละครั้ง เช่น ชื่อ นามสกุล วัน เดือน ปีเกิด สัญชาติ อาชีพ เลขหนังสือผ่านแดน หรือใบผ่านแดน หรือบัตรประจำตัว วัตถุประสงค์ในการเดินทาง วันเข้าพักแรม วันออก มาจากไหน ผ่านด่านไหน ห้องพักเลขที่เท่าไร และข้อมูลอื่นที่ทางโรงแรม-เรือนพัก เห็นว่าจำเป็น ผู้เข้าพักแรมต้องลงลายเซ็นในใบดังกล่าว

เก็บข้อมูลสถิติแขกที่เข้าพักเข้า อย่างเป็นระบบ ในแต่ละเดือน และส่งสถิติดังกล่าว ให้ องค์การท่องเที่ยวของแขวงกำแพงนคร และฝ่ายป้องกันความสงบเมือง (ปกต.) หรือแขวงกำแพงนคร ตามจุดที่ตั้งของโรงแรม-เรือนพัก พร้อมกันนั้นก็เพื่อความสะดวก ในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องในขั้นต่อไป

8.5 ให้การร่วมมือเป็นอย่างดีกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องที่ลงปฏิบัติหน้าที่ ตรวจโรงแรม เรือนพักของตน

8.6 จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ให้เหมาะสม ตามเงื่อนไข และลำดับขั้นของประเภทโรงแรม-เรือนพักที่ตนต้องการ

8.7 รักษา สิ่งแวดล้อม โดยการติดตั้งระบบบำบัดน้ำโสโครกและเก็บขยะสำหรับโรงแรม ที่มี 50 ห้องนอนขึ้นไป ส่วนโรงแรมที่มีห้องนอนต่ำกว่า 50 ห้อง และเรือนพัก ต้องมีระบบระบายน้ำโสโครก และเก็บขยะ ในกรณีหากมีห้องบันเทิงโรงแรม-เรือนพัก ต้องรับประกันให้มีระบบเก็บเสียงเป็นอย่างดี

มาตรา 9 โรงแรม-เรือนพัก ต้องมีกฎระเบียบ ภายในของตนบนพื้นฐานระเบียบหลักการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อคุ้มครองพนักงาน การบริการ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในโรงแรม-เรือนพัก กฎระเบียบดังกล่าว ต้องคิดไว้ในห้องพักแรมและตามห้องบริการต่างๆ

มาตรา 10 โรงแรม-เรือนพัก ต้องปฏิบัติราคาค่าพักแรมในขอบเขตที่เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องอนุมัติ บนพื้นฐานมาตรฐานและลำดับชั้นของโรงแรม-เรือนพัก

- ราคา ค่าพักแรม ต้องติดประกาศ ให้แขกทราบอย่างละเอียดและแจ้งให้ทราบในสถานที่ต้อนรับหรือในแผ่นพับ โฆษณาของตน

- การเปลี่ยนแปลง ราคา ค่าพักแรม ที่นอกเหนือขอบเขตที่กำหนดไว้ นั้น จะต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องรับทราบก่อน

มาตรา 11 โรงแรม-เรือนพัก ต้องมีระบบบัญชีการเงิน ที่รัฐประกาศใช้อย่างครบถ้วน ปฏิบัติพันธะต่างๆ ต่อรัฐ อย่างถูกต้องและเข้มงวด บัญชีการเงินดังกล่าวจะต้องได้รับการสรุปตามกำหนดเวลาและแจ้งให้เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องรับทราบ

มาตรา 12 การบริการภายใน โรงแรม-เรือนพัก ต้องมีพนักงานที่ได้ผ่านการฝึกอบรม หรือเรียนจบจากโรงเรียนวิชาเฉพาะคุ้มครองและบริการ โรงแรมอยู่ภายในหรือต่างประเทศ

- โรงแรม - เรือนพัก ต้องมีบัญชีพนักงานของตนอย่างละเอียด พร้อมด้วยใบรับรองตรวจสอบสุขภาพของแต่ละคนในแต่ละปี และรายงานให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบถ้ามีการร้องขอ

พากที่ 4

เงื่อนไข เพื่อดำเนินธุรกิจ โรงแรม-เรือนพัก

มาตรา 13 บุคคลหรือนิติบุคคล ที่มีจุดประสงค์ อยากระดมทุน โรงแรม-เรือนพักอยู่ สปป.ลาวต้องมีเงื่อนไข ดังนี้

13.1 มีความสามารถ ปฏิบัติตามกฎหมายแห่ง สปป.ลาว

13.2 เป็นบุคคลหรือนิติบุคคลที่ไม่เคยมีคดี หรือถูกศาลลงโทษด้วยเหตุผลต่างๆ เช่น การฉ้อโกงทางเศรษฐกิจ ภาษีอากรของรัฐ ธุรกิจถูกล้มละลาย เกี่ยวข้องกับการขายประเวณี สิ่งเสพติด และอื่นๆ

13.3 กรณีเป็นนักลงทุน ชาวต่างประเทศ (บุคคลหรือนิติบุคคล) ต้องมีใบรับรองประวัติ และความเป็นมาก่อนเข้ามาลงทุนอยู่ สปป.ลาว ด้านวิชาการ ฐานะการเงิน กิจกรรมของตนอยู่ต่างประเทศและอื่นๆ

13.4 สำหรับการดำเนินธุรกิจ บริการ เรือนพัก จะอนุญาตให้เฉพาะบุคคลหรือนิติบุคคล ที่เป็นพลเมืองลาวเท่านั้น

พิกัดที่ 5

ระเบียบการ ข้อตั้ง และดำเนินธุรกิจโรงแรม-เรือนพัก

มาตรา 14 บุคคลหรือนิติบุคคล ที่มีจุดประสงค์ อยากระบุดำเนินธุรกิจโรงแรม-เรือนพัก ต้องปฏิบัติขั้นตอนนี้

14.1 ข้อตั้ง และขอขึ้นทะเบียนวิสาหกิจที่แผนกการค้า ของแขวง-กำแพงนคร

14.2 ขอขึ้นทะเบียนอาคารที่แผนกการเงิน ของแขวง-กำแพงนคร ภายหลังจากได้ขึ้นทะเบียนวิสาหกิจอย่างถูกต้อง

14.3 ขออนุญาตดำเนินธุรกิจ บริการโรงแรม-เรือนพัก ที่องค์การท่องเที่ยวกำแพงนครที่แขวงที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 15 การขอตั้ง วิสาหกิจ โรงแรม-เรือนพัก ต้องใช้เอกสารดังต่อไปนี้

15.1 คำร้องขอตั้ง ธุรกิจ บริการ โรงแรม-เรือนพัก

15.2 สำเนาบัตรประจำตัว ประวัติละเอียด ใบรับรองตรวจสุขภาพ และใบแสดงหลักฐานที่อยู่ของเจ้าของโครงการหรือของผู้อำนวยความสะดวก (สำหรับคนต่างด้าวหรือคนลาว)

15.3 ใบอนุญาตลงทุน ออกให้โดยเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง สำเนาหนังสือผ่านแดนและใบอนุญาตให้อยู่ในสปป.ลาว (สำหรับคนต่างประเทศ)

15.4 ใบแจ้งโทษ เลข 3

15.5 แผนผัง โรงแรม-เรือนพัก (รวมและละเอียด)

15.6 บทวิพากษ์เศรษฐกิจ

15.7 สัญญาหุ้นส่วน (ถ้าเป็นธุรกิจหุ้นส่วน) พร้อมด้วยกฎระเบียบการบริหารงานการบริการ

15.8 รูป 3 x 4 จำนวน 8 ใบ

* สำหรับนิติบุคคลให้ประกอบเอกสารเพิ่มเติมดังนี้

15.9 ใบอนุญาตดำเนินธุรกิจ ออกให้โดยเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง

15.10 ใบชำระอากรครั้งล่าสุด

15.11 สัญญา ข้อผูกพันระหว่างเจ้าของโรงแรม และผู้จัดการ โรงแรม, ในกรณีเจ้าของโรงแรม ไม่ใช่ผู้จัดการ

มาตรา 16 การขออนุญาต ดำเนินธุรกิจโรงแรม-เรือนพัก ต้องใช้เอกสารดังต่อไปนี้

16.1 คำร้องขอดำเนินธุรกิจโรงแรม-เรือนพัก

16.2 สัญญาเช่าสถานที่ (ถ้าเป็นของคนอื่น)

16.3 ใบอนุญาตปลูกสร้าง (ถ้าเป็นโรงแรมก่อสร้างขึ้นใหม่) หรือใบอนุญาตปรับปรุงสถานที่ (ถ้าเป็นเคหะเก่า มาดัดแปลงเป็นโรงแรม-เรือนพัก) ออกให้โดยเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง

16.4 ใบประกันภัยทางแพ่งของโรงแรม-เรือนพัก

16.5 ใบสรุปทรัพย์สินสมบัติหนี้สินก่อนเปิดธุรกิจ (ทุนรอน, เงินฝากธนาคาร ทรัพย์สินสมบัติต่าง ๆ

16.6 กฎระเบียบ ภายในธุรกิจโรงแรม-เรือนพัก

16.7 สำเนาใบทะเบียนวิสาหกิจ

16.8 สำเนาใบทะเบียนอากร

16.9 รูป 3 x 4 จำนวน 2 ใบ

มาตรา 17 โครงการลงทุน ของชาวต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตลงทุนโดยสมบูรณ์แล้ว ต้องไปยื่นคำร้อง ขอตัง และดำเนินธุรกิจโรงแรมตามระเบียบการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามมาตรา 13, 14, 15, 16 ทั้งนี้

มาตรา 18 ใบอนุญาตดำเนินธุรกิจโรงแรม-เรือนพัก ไม่กำหนดอายุการใช้งาน แต่ต้องได้รับการอนุญาตในแต่ละปี โดยเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องเพื่อสืบทอดดำเนินธุรกิจ

การขอดำเนินธุรกิจโรงแรม-เรือนพักต่อในแต่ละปี ต้องใช้เอกสารดังต่อไปนี้

18.1 ใบคำร้อง ขอดำเนินธุรกิจโรงแรม-เรือนพักต่อ

18.2 ใบเสียอากร ครั้งล่าสุดของปีที่ผ่านมา

18.3 ใบแสดงทรัพย์สินสมบัติ หนี้สิน ประจำปี

* สำหรับโรงแรม-เรือนพัก ที่ได้ดำเนินธุรกิจโรงแรม-เรือนพักมาก่อนการประกาศใช้ข้อกำหนดฉบับนี้ต้องนำเอกสารมาเพิ่มเติมดังนี้

18.4 ใบประกันภัยทางแพ่ง ของโรงแรม-เรือนพัก

- 18.5 ใบตรวจโรงแรม-เรือนพัก โดยเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง
- 18.6 ใบอนุญาตปลูกสร้าง หรือปรับปรุงอาคารที่ผ่านมา
- 18.7 ใบอนุญาตดำเนินธุรกิจโรงแรม-เรือนพัก
- 18.8 สัญญาหุ้นส่วน และกฎระเบียบ ของธุรกิจดังกล่าว (ถ้าเป็นธุรกิจหุ้นส่วน)
- 18.9 สำเนาบัตรประจำตัว ประวัติละเอียด ใบรับรองสุขภาพและใบแสดงหลักฐานที่อยู่
ของเจ้าของธุรกิจ หรือของผู้อำนวยความสะดวก (ผู้จัดการ)

พากที่ 6

การตรวจโรงแรม-เรือนพัก

มาตรา 19 การออกใบอนุญาตดำเนินธุรกิจ โรงแรม-เรือนพัก โดยเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องต้องได้
ผ่านการตรวจตามระเบียบหลักการมาตรฐานที่ได้กำหนดและประกาศใช้

มาตรา 20 การตรวจสามารถดำเนินได้ตามกรณีต่อไปนี้

- 20.1 ตามการเสนอขอของเจ้าของโรงแรม-เรือนพัก
- 20.2 ตามคำสั่งของสำนักงานนายกรัฐมนตรี หรือเจ้าแขวง-เจ้าครองกำแพงนคร
- 20.3 เกิดมีสภาพและเหตุการณ์ที่ร้ายแรง ภายในโรงแรม-เรือนพัก
- 20.4 เพื่อจัดลำดับชั้นโรงแรม-เรือนพักใหม่

มาตรา 21 การตรวจตรา โรงแรม-เรือนพัก ได้แบ่งออกเป็น 2 ระดับคือ ระดับศูนย์กลาง
และท้องถิ่น

คณะกรรมการตรวจในทุกระดับ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- องค์กรท่องเที่ยวแห่งชาติ หรือองค์กรท่องเที่ยวแขวง-กำแพงนคร
- กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมหรือแผนกแถลงข่าวและวัฒนธรรมแขวง-กำแพงนคร
- กระทรวงภายใน หรือ ปกส. แขวงกำแพงนคร
- กระทรวงสาธารณสุข หรือแผนกสาธารณสุข แขวงกำแพงนคร คณะกรรมการดังกล่าว
อาจเพิ่มเติมได้จากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานนายกรัฐมนตรี เป็นผู้แต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจระดับศูนย์กลาง ตามการเสนอขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ

เจ้าครองกำแพงนครหรือเจ้าแขวงเป็นผู้แต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจระดับท้องถิ่น ตามการเสนอของท่องเที่ยวแขวง-กำแพงนคร

การตรวจต้องมีจุดประสงค์ เป้าหมายที่แน่นอนและเกี่ยวข้องกับความปลอดภัย การคุ้มครอง สภาพแวดล้อม และหลักอนามัย เป็นต้น

พากที่ 7

ข้อห้าม และมาตรการ

มาตรา 22 ข้อห้าม

22.1 ห้ามโรงแรม-เรือนพัก ใช้สถานที่ของตนทำสิ่งที่มีผิดกฎหมาย เช่น

22.1.1 ค้าขายเถื่อน สินค้าต้องห้าม สินค้าไม่เสียภาษี สิ่งเสพติดและอื่นๆ

22.1.2 ขายประเวณีในรูปแบบต่างๆ ฉาย slide วิดีโอ แผ่นซีดีรอม ที่มีรูปภาพ

ลามกอนาจาร

22.1.3 เล่นการพนันและเสพสิ่งเสพติดทุกประเภท

22.1.4 ชุมนุมเคลื่อนไหวดังๆ ที่ส่งผลกระทบต่ออันไม่ถึงการงานป้องกันชาติ ป้องกันความสงบสุข

22.2 ห้ามโรงแรม-เรือนพัก อนุญาตให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลนำอาวุธ วัตถุระเบิด หรือสิ่งที่เป็นพิษภัยอื่นๆ เข้าห้องพักแรม

22.3 ห้ามโรงแรม-เรือนพัก ที่ยังไม่ได้ผ่านการตรวจ ตามระเบียบหลักการ เปิดการบริการอย่างเด็ดขาด

22.4 ห้ามเจ้าของโรงแรม-เรือนพัก มอบ-โอน ถ่ายทอด หรือขายใบอนุญาตดำเนินธุรกิจโรงแรม-เรือนพัก ให้บุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

22.5 ห้ามบุคคลหรือนิติบุคคลใดดำเนินธุรกิจโรงแรม-เรือนพัก โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอย่างเด็ดขาด

มาตรา 23 มาตรการ

บุคคล หรือ นิติบุคคล ที่เป็นเจ้าของโรงแรม-เรือนพัก ที่ละเมิดระเบียบกฎหมาย และข้อกำหนดฉบับนี้ จะถูกลงโทษ ดังนี้

23.1 ดักเตือน ด้วยจดหมายทางการ

23.2 ดักเตือนและปรับไหม

23.3 ปรับไหม และยกเลิกการดำเนินธุรกิจ

23.4 ปรับไหม และถอนใบอนุญาต ดำเนินธุรกิจอย่างถาวร

23.5 ปรับไหม และกล่าวฟ้องชั้นศาล

มาตรา 24 โรงแรม-เรือนพักจะถูกดักเตือน ด้วยจดหมายทางการ เนื่องจากปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับหลักการและระบบคุ้มครอง ของโรงแรม-เรือนพัก ขาดหลักอนามัย และการรักษาความปลอดภัย ขาดจริยธรรมในการบริการ เป็นต้น การดักเตือนดังกล่าว จะไม่มีการปรับไหมแต่ประการใด

โรงแรม-เรือนพัก จะต้องแก้ไขความผิดพลาดของตนตามกำหนดเวลาที่ทางเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องแจ้งให้ทราบในใบเตือน

มาตรา 25 โรงแรม-เรือนพักจะถูกเตือน ปรับไหม หรือสั่งยกเลิกการดำเนินธุรกิจเนื่องจาก

25.1 ไม่ปฏิบัติตามคำเตือนครั้งที่ 1 อย่างครบถ้วนตามกำหนดเวลา โรงแรม-เรือนพัก จะถูกปรับไหมไม่เกิน 5 พันกีบเทียบเท่า 50 ดอลลาร์สหรัฐ

25.2 ไม่ปฏิบัติพันธะของตนต่อกองทุนแห่งชาติเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวตามระเบียบหลักการ และตามกำหนดเวลาที่ทางเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องได้กำหนดไว้

ในกรณี หากปฏิบัติพันธะของตนช้าเกินกว่า 1 เดือน อย่างไม่สมเหตุสมผล โรงแรม-เรือนพักดังกล่าว จะถูกปรับไหมร้อยละ 10 ของมูลค่าพันธะที่จะต้องปฏิบัติ

อัตราส่วนปรับไหม จะเพิ่มขึ้นในแต่ละเดือนร้อยละ 10 ของจำนวนพันธะทั้งหมด ที่ยังไม่ทันจ่าย บวกกับจำนวนค่าปรับไหมครั้งก่อน แต่อัตราปรับไหมสูงสุดไม่ให้เกินร้อยละ 50 ถ้าอัตราปรับไหมทั้งหมดหากถึงร้อยละ 50 โรงแรม-เรือนพักดังกล่าวจะถูกสั่งเลิกการดำเนินธุรกิจ

25.3 อนุญาตให้คนอื่นใช้สถานที่ของตนเป็นบ่อนการพนัน ขายประเวณี ค้าขายเถื่อน สร้างจำหน่ายและฉายวิดีโอที่มีรูปลามกอนาจาร

โรงแรม-เรือนพักดังกล่าวจะถูกปรับไหมร้อยละ 25 ของมูลค่าทรัพย์สินที่ยึดมาได้ หรือมูลค่าที่โรงแรม-เรือนพัก ได้รับจากกิจกรรมดังกล่าว พร้อมกันนั้น ยังจะถูกสั่งเลิกการดำเนินธุรกิจของตน

25.4 มอบ-โอน หรือ ขายใบอนุญาตดำเนินธุรกิจโรงแรม-เรือนพัก โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง

โรงแรม-เรือนพัก ดังกล่าว จะถูกปรับใหม่ ร้อยละ 15 ของมูลค่าของทรัพย์สินสมบัติ หนี้สินของปีที่ผ่านมา สำหรับโรงแรม-เรือนพัก ที่ได้ดำเนินการแต่ 1 ปีขึ้นไป สำหรับโรงแรม-เรือนพัก ที่ได้ดำเนินการบริการต่ำกว่า 1 ปี จะถูกปรับใหม่ร้อยละ 15 ของมูลค่าทรัพย์สินสมบัติหนี้สินก่อนเปิดธุรกิจ

มาตรา 26 โรงแรม-เรือนพัก ที่ได้ถูกตักเตือนและปรับอย่างน้อย 2 ครั้งแล้ว แต่ยังไม่แก้ไข จะถูกสั่งเลิกการดำเนินธุรกิจ

มาตรา 27 การสั่งขุบเลิก การดำเนินธุรกิจแต่ละครั้ง คือ ไม่เกิน 3 เดือน กำหนดเวลาเลิกกิจการดังกล่าว สามารถต่อไปได้อีกไม่เกิน 2 เดือน ถ้าเห็นว่ายังไม่ปรับปรุงแก้ไข หรืออยู่ในระยะปรับปรุงแก้ไข

มาตรา 28 โรงแรม-เรือนพัก จะถูกถอนใบอนุญาต ดำเนินธุรกิจของตนเนื่องจาก

28.1 ยุติกิจการของตนอย่างถาวรด้วยความสมัครใจ หรือถูกสั่งปิดกิจการตามมาตรา 27

28.2 มีคำตัดสินของศาลให้ถอนใบอนุญาตดำเนินธุรกิจ

28.3 ไม่ปฏิบัติตามพันธะของตนให้รัฐ ก็คือ กองทุนแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ในเวลา 1 ปี

มาตรา 29 โรงแรม-เรือนพัก จะถูกกล่าวฟ้องเพื่อดำเนินคดี เนื่องจาก

29.1 ไม่ยินยอม แก้ไข ความเสียหาย เนื่องมาจากการกระทำผิดของตน

29.2 ไม่ปฏิบัติตามพันธะของตนให้รัฐ ก็คือกองทุนแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในกำหนด 1 ปี

มาตรา 30 สำหรับเงินที่ได้จากการปรับต่างๆ ให้มอบเข้ากองทุนแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวตามระเบียบการ

มาตรา 31 โรงแรม-เรือนพักใดๆ หากได้ดำเนินธุรกิจ อย่างถูกต้องตามกฎหมายและข้อกำหนดฉบับนี้ บริการแขก ด้วยคุณภาพและสร้างชื่อเสียงให้ สปป.ลาว จะได้รับการยกย่องชมเชยตามความเหมาะสมจากเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง

พากที่ 8

ข้อกำหนดสุดท้าย

มาตรา 32 ข้อกำหนดฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ในขอบเขตทั่วประเทศ

มาตรา 33 กิจการต่างๆ ที่อยู่ในสถานที่ของโรงแรม-เรือนพัก คือ ร้านอาหาร-กินดื่ม, บันเทิง, อบนวดแผนโบราณ เสริมสวย ขายเครื่องที่ระลึก กีฬากรรม ที่อยู่ภายใต้การคุ้มครองตรวจตราจากองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ และองค์การท่องเที่ยวแขวง-กำแพงนคร ส่วนรายละเอียดของกิจการต่างๆ แต่ละกิจการนั้นจะต้องขึ้นตรงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฉพาะของแต่ละกิจการ

มาตรา 34 องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ มีหน้าที่ออกบทแนะนำจัดตั้ง ปฏิบัติ ข้อกำหนดฉบับนี้ และประสานกับอำนาจการปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเผยแพร่อย่างกว้างขวางและทั่วถึง

มาตรา 35 ข้อกำหนดฉบับนี้ ลบล้างและใช้แทนข้อกำหนดของกระทรวงการค้าและท่องเที่ยวฉบับเลขที่ 219/กคท ลงวันที่ 5/5/92 ว่าด้วยการคุ้มครองธุรกิจโรงแรมและเรือนพัก

มาตรา 36 โรงแรม-เรือนพัก ที่ได้ดำเนินธุรกิจมาก่อนการประกาศใช้ข้อกำหนดฉบับนี้ มีหน้าที่ปรับปรุงแก้ไขฐานะของตนให้สอดคล้องกับเงื่อนไข ระเบียบหลักการของข้อกำหนดฉบับนี้ อย่างครบถ้วนทุกประการในกำหนด 6 เดือน นับแต่ที่ประกาศใช้ข้อกำหนดฉบับนี้ เป็นต้นไป

ถ้าเกินกำหนดดังกล่าวข้างต้นนี้ โรงแรม-เรือนพัก เกี่ยวข้องยังไม่ได้ปรับปรุงแก้ไขฐานะของตน จะถูกตัดเตือนและถูกปฏิบัติมาตรฐานตามกรณีหนัก-เบา

ในกรณีมีความยุ่งยากบางประการ ในการปรับปรุงแก้ไขฐานะของตน ให้ทันกับกำหนดเวลา เข้าของโรงแรม-เรือนพัก หรือผู้จัดการจะต้องมีคำร้อง และข้อเสนอตามความเหมาะสม

มาตรา 37 ข้อกำหนดฉบับนี้มีผลบังคับใช้นับแต่บัดนี้ลงลายเซ็น เป็นต้นไป จนกว่ามีการเปลี่ยนแปลงใหม่

จากจดหมายเหตุทางการ ข้อกำหนด “ว่าด้วยการคุ้มครองธุรกิจบริการโรงแรมและเรือนพัก” อิงตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี เลขที่ 159/สนย. ลงวันที่ 30/7/2540

แปลและเรียบเรียงโดย บงกช หงษ์คำมี สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันที่ 1 ส.ค. 2541

ภาคผนวกที่ 4

ใน 1 มีนาคม 2532 ผู้บัญชาการทหารสูงสุดได้แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมมือไทย-ลาว ดังนี้

คำสั่งผู้อำนวยการปฏิบัตินโยบาย-ลาว

ที่ 1/2532

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมมือไทย-ลาว

ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 18/2532 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2532 แต่งตั้งผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็น ผู้อำนวยการปฏิบัตินโยบายไทย-ลาว นั้น

เพื่อให้การดำเนินการในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทย กับ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีความก้าวหน้าต่อไป และได้ผลสัมฤทธิ์ของทาง รัฐบาล ผู้อำนวยการปฏิบัตินโยบายไทย-ลาว อาศัยอำนาจตามความในข้อ 2 คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น จึงให้แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมมือไทย-ลาว ประกอบด้วย

1. องค์ประกอบคณะกรรมการร่วมมือไทย-ลาว

1.1 ผู้บัญชาการทหารสูงสุด	เป็นประธานกรรมการ
1.2 เสนาธิการทหาร	เป็นรองประธานกรรมการ
1.3 เลขานุการนายกรัฐมนตรี	เป็นรองประธานกรรมการ
1.4 เลขานุการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	เป็นกรรมการ
1.5 เสนาธิการทหารบก	เป็นกรรมการ
1.6 เสนาธิการทหารเรือ	เป็นกรรมการ
1.7 เสนาธิการทหารอากาศ	เป็นกรรมการ
1.8 ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	เป็นกรรมการ
1.9 ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นกรรมการ
1.10 ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เป็นกรรมการ
1.11 ปลัดกระทรวงพาณิชย์	เป็นกรรมการ
1.12 ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	เป็นกรรมการ
1.13 ปลัดกระทรวงคมนาคม	เป็นกรรมการ
1.14 ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	เป็นกรรมการ
1.15 ปลัดกระทรวงการคลัง	เป็นกรรมการ
1.16 ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	เป็นกรรมการ
1.17 ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	เป็นกรรมการ

1.18	ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย	เป็นกรรมการ
1.19	เลขาธิการสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	เป็นกรรมการ
1.20	เลขาธิการพลังงานแห่งชาติ	เป็นกรรมการ
1.21	เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	เป็นกรรมการ
1.22	ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ	เป็นกรรมการ
1.23	ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย	เป็นกรรมการ
1.24	ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	เป็นกรรมการ
1.25	อธิบดีกรมวิเทศสหการ	เป็นกรรมการ
1.26	อธิบดีกรมตำรวจ	เป็นกรรมการ
1.27	อธิบดีกรมการเมือง กระทรวงการต่างประเทศ	เป็นกรรมการ
1.28	อธิบดีกรมเศรษฐกิจ กระทรวงการต่างประเทศ	เป็นกรรมการ
1.29	ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	เป็นกรรมการ
1.30	ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	เป็นกรรมการ
1.31	ประธานสมาคมธนาคารไทย	เป็นกรรมการ
1.32	รองเสนาธิการทหาร (ทหารบก)	เป็นกรรมการและ เลขาธิการ
1.33	เจ้ากรมยุทธการทหาร	เป็นกรรมการและ ผู้ช่วยเลขาธิการ
1.34	ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ	เป็นกรรมการและ ผู้ช่วยเลขาธิการ
1.35	ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	เป็นกรรมการและ ผู้ช่วยเลขาธิการ

2. ให้คณะกรรมการร่วมมือไทย-ลาว มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

2.1 พิจารณาจัดวางมาตรการและแนวทางในการดำเนินงาน กำหนดแผนงานและโครงการตลอดจนระเบียบปฏิบัติต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานตามนโยบายของไทยต่อสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2.2 อำนวยการ ประสาน และกำกับดูแล การดำเนินงานของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และระเบียบปฏิบัติที่กำหนดไว้

2.3 ปฏิบัติอื่นๆ ตามที่รัฐบาลมอบหมาย เพื่อผลประโยชน์ทั้งของไทย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2.4 ให้ประธานกรรมการร่วมมือไทย-ลาว มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติม และ
คณะอนุกรรมการ เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการได้ตามความจำเป็น

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ตั้ง ณ วันที่ 7 มีนาคม 2532

(ลงชื่อ) พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ

(ชวลิต ยงใจยุทธ)

ผู้อำนวยการปฏิบัตินโยบายไทย-ลาว

ฝ่ายลาวได้แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมมือลาว-ไทย ดังต่อไปนี้

1. ท่าน พลเอก สีสะหวาด แก้วบุญพันธ์	- หัวหน้าเสนาธิการสูงสุดกองทัพประชาชนลาวเป็นประธาน
2. ท่าน เฝ้า บุญนะผด	- รัฐมนตรี กระทรวงการค้าและพัสดุ เศรษฐกิจกับต่างประเทศ เป็นรองประธาน
3. ท่าน ทองลุน สีสุลิด	- รองรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศเป็นรองประธาน
4. ท่าน พลจัตวา สุภินา บุญเลิศ	- กระทรวงป้องกันประเทศ กรรมการ
5. ท่าน ทงสะหวาด ปะเลิด	- รองรัฐมนตรี กระทรวงคมนาคมขนส่งไปรษณีย์และก่อสร้าง กรรมการ
6. ท่าน คำมอน พอนแก้ว	- รองรัฐมนตรีกระทรวงอุตสาหกรรมและหัตถกรรม กรรมการ
7. ท่าน เขียน สะพังทอง	- กระทรวงเกษตรกรรม-ป่าไม้ กรรมการ
8. ท่าน สมจัน ทะวีคำ	- ห้องว่าการสภารัฐมนตรี กรรมการ
9. ท่าน คำตัน จันทะลา	- กระทรวงศึกษา วัฒนธรรม และกีฬา กรรมการ
10. ท่าน คาน เมืองตัน	- กระทรวงเศรษฐกิจ แผนการ และการเงิน กรรมการ
11. ท่าน บุญเพ็ง วงพะจัน	- กระทรวงภายใน กรรมการ
12. ท่าน สีสุนทอน สิดทิมอสะลา	- กรรมการ ทั้งเป็นเลขานุการ

ภาคผนวกที่ 5

โครงสร้างคณะกรรมการร่วมไทย-ลาว

องค์ประกอบคณะผู้แทนไทย

มติ ครม. เมื่อ 18 ก.พ. 40 ได้อนุมัติในหลักการให้องค์ประกอบของ JC ประกอบด้วย

2.1	รรมว. กระทรวงการต่างประเทศ	ประชาชน
2.2	ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ หรือผู้แทน	กรรมการ
2.3	ปลัดกระทรวงกลาโหม หรือผู้แทน	กรรมการ
2.4	ปลัดกระทรวงการคลัง หรือผู้แทน	กรรมการ
2.5	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือผู้แทน	กรรมการ
2.6	ปลัดกระทรวงคมนาคม หรือผู้แทน	กรรมการ
2.7	ปลัดกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้แทน	กรรมการ
2.8	ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
2.9	ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือผู้แทน	กรรมการ
2.10	ปลัดกระทรวงสาธารณสุข หรือผู้แทน	กรรมการ
2.11	ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม หรือผู้แทน	กรรมการ
2.12	ผู้บัญชาการทหารสูงสุด หรือผู้แทน	กรรมการ
2.13	เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
2.14	รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ฝ่ายกิจการภูมิภาค หรือผู้แทน	กรรมการ
2.15	เอกอัครราชทูต ณ เวียงจันทน์ หรือผู้แทน	กรรมการ
2.16	อธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้แทน	กรรมการ
2.17	เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
2.18	เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด	กรรมการ
2.19	เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือผู้แทน	กรรมการ
2.20	อธิบดีกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน หรือผู้แทน	กรรมการ
2.21	ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
2.22	ผู้ว่าการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ

2.23	ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
2.24	อธิบดีกรมวิเทศสหการ หรือผู้แทน	กรรมการ
2.25	อธิบดีกรมศุลกากร หรือผู้แทน	กรรมการ
2.26	อธิบดีกรมเศรษฐกิจ หรือผู้แทน	กรรมการ
2.27	อธิบดีกรมสารนิเทศ หรือผู้แทน	กรรมการ
2.28	อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย หรือผู้แทน	กรรมการ
2.29	อธิบดีกรมเอเชียตะวันออก หรือผู้แทน	กรรมการและเลขานุการ
2.30	ผอ. กองเอเชียตะวันออก 4 หรือผู้แทน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

องค์ประกอบคณะผู้แทน สปป. ลาว

คณะกรรมการ

1. ท่านพูน สีปะเสิด	รองประธานสภารัฐมนตรีและรมว	ประธาน
	.กต	
2. ท่านเผ้า บุนนะพน	รมต.กระทรวงพาณิชย์	รองประธาน ต่างประเทศ
3. ท่านทองลุน สีสุลิด	รมช. กระทรวงการต่างประเทศ	รองประธาน
4. ท่านสมจัน ทะวีคำ	ปลัดสำนักนายก	เลขานุการ
5. ท่านแสง สุชะทิวง	เจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศ	ผู้ช่วยเลขานุการ
6. ท่านสีสุนทอน สิทธิมอลตะกา	ปลัดกระทรวงการค้าและท่องเที่ยว	
7. ท่านคอน สมวอละจิด	รักษาการหัวหน้ากรม 2	กระทรวงการต่างประเทศ
8. ท่านสีคำตาด มิตาไล	อธิบดีกรมอาชีวะ และมหาวิทยาลัย	กระทรวงศึกษา
9. ท่านคำห้ำ วิสิสมบัต	หัวหน้ากรม	กระทรวงคมนาคมและขนส่ง
10. ท่านพันเอก พมมะจัก สูดทิสาน	กระทรวงป้องกันประเทศ	
11. ท่านหุมพอน บุลียะพน	หัวหน้าบริษัท ไฟฟ้าลาว	
12. ท่านทองสาย โพทิสาน	หัวหน้าห้องกร (ปลัด)	กระทรวงการต่างประเทศ
13. ท่านสี สูดทะวีไล	รองหัวหน้ากรมพิธีการทูต	กระทรวงการต่างประเทศ
14. ท่านพูทอน แสณสุลินท	รองหัวหน้าห้องกร	กระทรวงกลาโหม
15. ท่านพิไลศักดิ์ นะโพวง	รองหัวหน้าห้องกร	กระทรวงสาธารณสุข
16. ท่านบุนเทือง มูนลาตี	รองหัวหน้ากรมพาณิชย์	กับต่างประเทศ
17. ท่านทองพัน วันวิไล	ผู้แทนกระทรวงการเงิน	

18. ท่านแขกแก้ว ซอยไชยะ	บรรณาธิการข่าว กระทรวงแถลงข่าว
19. ท่านพวง เพ็ญไพบวัน	ช่างภาพ กระทรวงแถลงข่าว
20. ท่านทอง สุวันดี	พนักงานผู้ช่วย
21. ท่าน ดร.สุกิจัน หล่อเมืองเชียง	พนักงาน กระทรวงสาธารณสุข
22. ท่านจันทะลา ไชยะมงคน	เจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศ
23. ท่านสุกขะเสิม เตโซ	เลขานุการท่านทูต สี่ปะเส็ด

เจ้าหน้าที่จากสถานเอกอัครราชทูตลาว

24. เอกอัครราชทูต บุนเกิด สงสมสัก	เอกอัครราชทูตสปป.ลาว ณ ประเทศไทย
25. ท่านคำพัน อั้นลาวัน	เจ้าหน้าที่ประจำสถานเอกอัครราชทูต
สปป.ลาว ในประเทศไทย

ภาคผนวกที่ 6

ความตกลงว่าด้วย
ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว
ระหว่าง
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
และ

การท่องเที่ยวแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ด้วยความปรารถนาที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์และมิตรภาพระหว่างประชาชนของสองประเทศที่มีมาแต่โบราณกาลให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น โดยปฏิบัติตามสาระสำคัญในบันทึกการประชุมคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือ ไทย-ลาว ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2534 ที่อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ประเทศไทย

ด้วยความประสงค์ที่จะปรับปรุงความสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั้งสองให้ขยายตัวและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น บนพื้นฐานแห่งความเคารพในเอกราช อธิปไตย ความเสมอภาค และผลประโยชน์ร่วมกัน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และการท่องเที่ยวแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้ปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานด้านการท่องเที่ยวของประเทศทั้งสองด้วยความเข้าใจซึ่งกันและกัน และได้ตกลงที่จะร่วมมือในด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั้งสอง ดังนี้

1. การท่องเที่ยวของทั้งสองตกลงในด้านหลักการที่จะร่วมมือในการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับระเบียบกฎหมายของสองประเทศและบนพื้นฐานที่สามารถเป็นไปได้ ตามแผนการดำเนินงานและระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้

2. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตกลงที่จะให้ความช่วยเหลือการท่องเที่ยวแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวในขั้นแรก 2 แห่ง ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อที่จะร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าว สำหรับรายละเอียดนั้น การท่องเที่ยวแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จะแจ้งให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยทราบในเวลาอันสมควร

3. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ยินดีให้ความช่วยเหลือในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในด้านการจัดการและบริหารธุรกิจการท่องเที่ยว

เที่ยว ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกอบรม และจำนวนเจ้าหน้าที่นั้น การท่องเที่ยวของประเทศไทยทั้งสองจะตกลงกันต่อไป

4. การท่องเที่ยวของประเทศไทยทั้งสอง จะร่วมมือกันส่งเสริมการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ ตามรายละเอียดที่จะมีการตกลงกันในขั้นต่อไป

5. การท่องเที่ยวของประเทศไทยทั้งสอง จะแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูลและระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของประเทศไทยทั้งสองตามความเหมาะสม และจะแจ้งรายชื่อบริษัทท่องเที่ยวของประเทศไทยทั้งสองให้แก่ฝ่ายทราบ

6. การท่องเที่ยวของประเทศไทยทั้งสอง ตกลงที่จะให้มีการแลกเปลี่ยนการพบปะเยี่ยมชมระหว่างเจ้าหน้าที่ทั้งสองฝ่ายอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อกระชับสายสัมพันธ์และมิตรภาพระหว่างกัน ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น

7. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และการท่องเที่ยวแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตกลงจะตั้งสำนักงานประจำอยู่ในประเทศของแต่ละฝ่าย เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทยทั้งสอง อำนวยความสะดวกให้แก่ธุรกิจท่องเที่ยวและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างองค์การท่องเที่ยวของทั้งสองฝ่าย

8. ความตกลงฉบับนี้มีผลบังคับใช้ 1 ปี นับตั้งแต่วันที่ลงนามกัน ถ้าครบ 1 ปี ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่เสนอแก้ไขหรือยกเลิก ให้ถือว่าข้อตกลงนี้มีผลปฏิบัติต่อไปโดยอัตโนมัติ ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจเสนอแก้ไขความตกลงได้โดยแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้อีกฝ่ายหนึ่งพิจารณาให้ความเห็นชอบ หรืออาจขอยกเลิกความตกลงโดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 1 เดือน

9. ความตกลงฉบับนี้ ทำที่ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 19 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 (ค.ศ. 1992) ทำคู่กันเป็นสองฉบับ ภาษาไทย และภาษาลาว ทั้งสองภาษามีคุณค่าเท่าเทียมกัน

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

สำหรับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ

ประชาธิปไตยประชาชนลาว

(นายมีชัย วีระไวทยะ)

(นายเผ่า บุญนะสอน)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัวพัน

เศรษฐกิจกับต่างประเทศ

ภาคผนวกที่ 7

แผนงานความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว

ระหว่าง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

และ

การท่องเที่ยวแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ประจำปี 2535-2536

ตามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว ระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และการท่องเที่ยวแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535

การท่องเที่ยวของทั้งสองประเทศตกลงแผนงานความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว ประจำปี 2535-2536 รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การท่องเที่ยวแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จะแจ้งแหล่งท่องเที่ยว 2 แห่งในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ต้องการให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยช่วยทำการสำรวจทราบภายใน 1 เดือน หลังจากการลงนามในแผนงานความร่วมมือฉบับนี้ และหลังจากนั้น 1 เดือน การท่องเที่ยวทั้งสองฝ่ายจะแจ้งรายชื่อคณะนักวิชาการของคนที่รับผิดชอบในการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าว ให้กันและกันทราบ เพื่อจะได้มีการพบปะปรึกษาหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติโดยละเอียดในขั้นต่อไป

2. ในปี 2535-2536 การท่องเที่ยวแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จะส่งเจ้าหน้าที่ด้านการจัดการและบริหารธุรกิจท่องเที่ยว มาทัศนศึกษาและฝึกอบรมที่ประเทศไทยภายใต้การอุปถัมภ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ก. ไปทัศนศึกษา 2 คณะ คณะละ 3 คน กำหนดเวลา 2 สัปดาห์

- คณะที่ 1 ไปทัศนศึกษาเกี่ยวกับงานจัดการ และบริหารการท่องเที่ยว
- คณะที่ 2 ไปทัศนศึกษาทางด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยว

ข. ไปศึกษาอบรมกำหนด 3 เดือน สำหรับเจ้าหน้าที่ด้านวิชาการต่างๆ คือ

- วิชาการนำเที่ยว	2 คน
- วิชาการจัดการ บริหารธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรม	2 คน
- วิชาการกฎหมายการจัดการการท่องเที่ยว	2 คน
- วิชาการเศรษฐกิจ แผนการและสถิติท่องเที่ยว	2 คน
- วิชาการจัดการ และบริหารการท่องเที่ยว	2 คน
- วิชาการโฆษณา และการตลาด	2 คน

ส่วนวัน เวลา นั้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะแจ้งให้การท่องเที่ยวแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวทราบภายใน 1 เดือน หลังจากที่ได้มีการลงนามแผนงานความร่วมมือฉบับนี้

ทำที่ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 21 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 (ค.ศ. 1992)

(นายธรรมบุญ ประจวบเหมาะ)
ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

(นางอัมพอนนารี แก้วลา)
ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งสาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว

ภาคผนวกที่ 8

แผนงานความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว

ระหว่าง

องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว

และ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ประจำปี พ.ศ. 2538-2539

บนพื้นฐานของความตกลงร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่าง องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2535

องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ตกลงกันใน แผนงานความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวประจำปี พ.ศ. 2538-2539 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การจัดทำแผนแม่บทโครงการพัฒนาการท่องเที่ยว

ในระหว่างปี พ.ศ. 2538-2539 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะให้ความช่วยเหลือ แก่องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ต่อไป ในการจัดทำแผนแม่บทโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวที่แขวงจำปาสักและแขวงหลวงพระบาง

2. การอบรมบุคลากรขององค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะให้ความร่วมมือแก่องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ในการฝึกอบรมพนักงานการท่องเที่ยวในระยะสั้นและระยะยาว โดยดำเนินการใน ประเทศไทย และ สปป.ลาว

การอบรมดังกล่าวจะทำในลักษณะการฝึกอบรมเพื่อสร้างวิทยากร (Train the Trainers) โดยองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จะต้องแจ้งรายละเอียดที่องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ตกลงกันเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2537 ที่นคร เวียงจันทน์ ให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยทราบภายในกำหนด 1 เดือน ภายหลังจากลงนามใน ข้อตกลงแผนงานความร่วมมือฉบับนี้

3. การสำรวจเส้นทางท่องเที่ยว

องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะร่วมมือกันสำรวจเส้นทางคมนาคม เพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวของประเทศลาว ไทย และประเทศอื่นๆ ดังนี้

3.1 เส้นทางห้วยทราย-หลวงน้ำทา-บ่อเต็น ระยะทางประมาณ 260 กิโลเมตร ซึ่งเชื่อมโยงประเทศไทยจากอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ผ่านแขวงบ่อแก้วและหลวงน้ำทา (สปป.ลาว) ไปยังชายแดนจีน)

3.2 เส้นทางจากหนองคาย/เวียงจันทน์-หลวงพระบาง-อุดมชัย-หลวงน้ำทา-บ่อเต็น ไปยังชายแดนจีน

3.3 เส้นทางจากมุกดาหาร-สุวรรณเขต-ลาวบาว ไปยังเวียงคานาม

3.4 เส้นทางท่องเที่ยวตามลำแม่น้ำโขง จากเชียงของ จังหวัดเชียงราย (ประเทศไทย)/เมืองห้วยทราย (สปป.ลาว) - หลวงพระบาง-เวียงจันทน์-สุวรรณเขต ซึ่งจะดำเนินการสำรวจในช่วงหลังฤดูฝน สกนี้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะเป็นผู้แจ้งรายละเอียดให้องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ทราบ และเตรียมการต่างๆ อย่างเหมาะสม เป็นเวลาหนึ่งเดือนก่อนลงมือสำรวจดังกล่าว

4. การประชุมร่วมด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ สปป.ลาว ไทย และเวียดนาม

องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระหว่างองค์การท่องเที่ยว สปป.ลาว ไทย และเวียดนาม เพื่อปรึกษาหารือการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกัน และการใช้เส้นทางคมนาคมต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่าง 3 ประเทศ

5. การจัดตั้งศูนย์ต้อนรับนักท่องเที่ยวที่นครเวียงจันทน์

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะร่วมมือกับองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ในการจัดตั้งศูนย์ต้อนรับนักท่องเที่ยวขึ้นในสถานที่ๆ เหมาะสม นอกเขตเทศบาลกำแพงนครเวียงจันทน์ ซึ่งจะเป็นศูนย์การขนส่ง การบริการข่าวสารการท่องเที่ยว ร้านอาหาร สถานที่จำหน่ายสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก ร้านค้าปลอดภาษี และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ซึ่งจะมีการพิจารณาาร่วมกัน ในรายละเอียดในขั้นต่อไป

6. แผนงานความร่วมมือฉบับนี้ทำขึ้นเป็นสองฉบับในภาษาไทยและลาว ซึ่งมีคุณค่าเท่าเทียมกัน

ลงนามที่จังหวัดภูเก็ต ประเทศไทย เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2537

.....
นายพอนสุข คุณสมบัติ
หัวหน้าองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว

.....
นายธรรมบุญ ประจวบเหมาะ
ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ภาคผนวกที่ 9

แผนงานความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว ประจำปี 2541-2542

ระหว่าง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กับ องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว

ตามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว ระหว่าง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กับ องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ลงนามเมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2535 ที่กรุงเทพฯ ประเทศไทย และบันทึกการประชุมว่าด้วยความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว ระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กับ องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ที่นครเวียงจันทน์ สปป.ลาว เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2539 และวันที่ 30 มกราคม 2540

เพื่อให้การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกัน ระหว่าง ประเทศไทย และ สปป.ลาว ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบังเกิดผลประโยชน์ร่วมกันบนพื้นฐานของระเบียบปฏิบัติ และกฎหมายของแต่ละประเทศ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ได้ตกลงกันในแผนงานความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวประจำปี 2541-2542 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การแลกเปลี่ยนคณะผู้บริหารการท่องเที่ยวเป็นทางการ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จะจัดให้มีการแลกเปลี่ยนการเดินทางของคณะผู้บริหารการท่องเที่ยวประจำปีเพื่อศึกษาดูงานและประชุมร่วมกัน เพื่อผลในการพัฒนาการท่องเที่ยวของทั้งสองประเทศ และการเชื่อมโยงทางการท่องเที่ยวไปสู่ประเทศที่สามในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง โดยผ่าน สปป.ลาว ทั้งนี้ การดำเนินการจะอยู่ภายใต้ระเบียบปฏิบัติและกฎหมายของทั้งสองประเทศ

2. ด้านการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว

2.1 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะจัดการฝึกอบรมด้านการบริการอาหารและเครื่องดื่ม หลักสูตร 3 เดือน แก่พนักงานองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จำนวน 3 คน ณ สถาบันฝึกอบรมวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยวบางแสน ประเทศไทย และจัดการฝึกอบรมด้าน

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) หลักสูตร 1 เดือนแก่พนักงานองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จำนวน 1 คน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะแจ้งกำหนดการฝึกอบรมให้องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ทราบล่วงหน้า 1 เดือน

2.2 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยยินดีสนับสนุนการพิจารณาให้ทุนของกรมวิเทศสหการ แก่พนักงานองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จำนวน 4 คน สำหรับการฝึกอบรมด้านการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยวหลักสูตร 1 เดือน ในประเทศไทย องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จะนำเสนอโครงการขอรับทุนฝึกอบรมต่อกรมวิเทศสหการ ในการประชุมความร่วมมือทางวิชาการไทย-ลาว ในเดือนธันวาคม 2540

2.3 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะให้ความร่วมมือแก่ องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ในการจัดการฝึกอบรมด้านการบริการสำหรับพนักงานโรงแรมและร้านอาหาร โดยส่งวิทยากรจำนวน 3 คนมายัง สปป.ลาว เพื่อทำการอบรมร่วมกับนักวิชาการขององค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว โดยองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จะแจ้งให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยทราบถึงกำหนดการและสถานที่ที่เหมาะสม

องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จะประสานงานอำนวยความสะดวก และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะรับผิดชอบค่าที่พักและค่าใช้จ่ายการเดินทางไปกลับกรุงเทพฯ-เวียงจันทน์-กรุงเทพฯ

2.4 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จะจัดให้มีการแลกเปลี่ยนคณะเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานทั้งสอง ฝ่ายละ 4 คน ไปศึกษาดูงานด้านการท่องเที่ยวโดยมีกำหนดการในประเทศของแต่ละฝ่ายไม่เกิน 1 สัปดาห์

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จะแจ้งกำหนดการศึกษาดูงานให้แก่ฝ่ายทราบก่อนล่วงหน้า

3. ด้านการส่งเสริมการลงทุน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จะร่วมมือกันจัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมการลงทุนด้านการท่องเที่ยว ในแขวงจำปาสัก และแขวงหลวงพระบาง แห่งละ 1 ครั้ง โดยจะจัดที่ สปป.ลาว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะรับผิดชอบการเชิญชวนผู้ลงทุนจากประเทศไทย และองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จะเชิญชวนผู้ลงทุนใน สปป.ลาว มาร่วมการสัมมนา

องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จะอำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้า-ออก การจัดหาสถานที่พัก และการประสานงานใน สปป.ลาว โดยทั้งสองฝ่ายจะตกลงกันในการกำหนดการในการจัดสัมมนาต่อไป

4. ด้านการตลาด

4.1 องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จะให้ความร่วมมือกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในการทัศนศึกษาเพื่อแนะนำแหล่งท่องเที่ยว (Familiarization Trips) สำหรับสื่อมวลชนและบริษัทนำเที่ยว (Travel Agents) จากประเทศที่สาม ที่เดินทางมาประเทศไทยและเดินทางต่อไปยัง สปป.ลาว โดยองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ยินดีจะประสานงานอำนวยความสะดวกในการเข้าประเทศ และจะรับผิดชอบการต้อนรับคณะดังกล่าว ตามความเหมาะสม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะแจ้งให้องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ทราบกำหนดการเดินทางของคณะทัศนศึกษาก่อนล่วงหน้าอย่างน้อย 1 เดือน

4.2 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะให้การสนับสนุนการจัดสัมมนา ด้านการตลาดการท่องเที่ยวของสปป.ลาว ขึ้นในประเทศไทย โดยการประสานงานกับสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวของประเทศไทย และองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จะดำเนินการในส่วนของบริษัทท่องเที่ยวใน สปป.ลาว

4.3 องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จะให้ความร่วมมือแก่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในการจัดทำภาพนิ่งและวิดีโอ เพื่อจัดทำสไลด์ทัศนูปกรณ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของภูมิภาค โดยในการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะเป็นฝ่ายรับผิดชอบด้านงบประมาณและการผลิต

4.4 องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จะให้ความร่วมมือแก่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในด้านการประสานงาน และอำนวยความสะดวกสำหรับการจัดโครงการคาราวานมิตรภาพ (Friendship Caravan) จากประเทศไทยไปยังประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง เพื่อส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวทางบก (Overland Tourism) โดยองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว จะพิจารณาการขอความร่วมมือจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นกรณีไป

5. แผนงานความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว ระหว่าง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และ องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ประจำปี 2541-2542 ฉบับนี้ได้ทำขึ้นเป็นสองฉบับเป็นภาษาไทยและลาว ซึ่งมีคุณค่าเท่าเทียมกัน

ลงนามที่ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย ในวันที่ 30 มกราคม พุทธศักราช 2541

.....
(นายเสรี วังส์ไพจิตร)

ผู้ว่าการ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

.....
(ท่านแจ้ง ไชยะวง)

หัวหน้า

องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว

ภาคผนวกที่ 10

แผนงานอาชีพที่สงวนไว้ให้พลเมืองลาว

ก. แผนงานการกลั่นกรอง-ป่าไม้

1. งานขุดคั่น
2. งานขุดคั่นเครื่องป่าของดง

ข. แผนงานการอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

1. งานปั้นดินเผา
2. งานตีทองเหลือง เงิน และทองคำ
3. งานหัตถกรรมทอผ้า
4. งานเย็บผ้าอยู่โรงงาน
5. งานจักรสานด้วยไม้ไผ่และหวาย
6. งานทำตุ๊กตาลาว
7. งานทำผ้าห่ม เสื้อ ที่ทำด้วยฝ้ายหรือนุ่น
8. งานตีเหล็ก
9. งานเชื่อมไฟฟ้าด้วยตะกั่ว

ค. แผนงานการธนาคาร

1. งานขายผลิตภัณฑ์ทองคำ เงิน ทองเหลือง และวัตถุมงคลอื่น ๆ

ง. แผนงานการค้า

1. งานขายปลีก เคลื่อนที่และคงที่
2. งานบริการขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิง
3. งานเสมียน หรือ เลขานุการ

จ. แผนงานการเงิน

1. งานคุ้มครอง ตรวจสอบ หรือให้บริการ ด้านบัญชี (ยกเว้นตรวจตราอยู่ภายในบางครั้งคราว)

ด. แผนงานการศึกษา

1. งานสอนภาษาลาวให้คนต่างประเทศ

ช. แผนงานการวัฒนธรรม

1. งานทำพระพุทธรูป
2. งานแกะสลักไม้
3. งานทำเครื่องดนตรีลาวเดิม

4. งานเรียบเรียงพิมพ์ตัวอักษรด้วยมือ
5. งานออกแบบและเขียนป้ายโฆษณา
6. งานประดับประดาสถานที่ต่างๆ
7. งานเสริมสวย คัดผม และตัดผม

ย. แขนงการท่องเที่ยว

1. งานนำเที่ยวและจัดนำเที่ยว

ค. แขนงการคมนาคมขนส่ง ไปรษณีย์ และก่อสร้าง

1. งานขับรถขนส่งต่างๆ
2. งานขับรถหนัก (รถชุด รถตัก รถกวาด รถสะเทือน ฯลฯ) ในกิจการก่อสร้าง

ต่างๆ

3. งานส่งจดหมาย หนังสือพิมพ์ และเอกสารต่างๆ
4. งานกดลับ
5. งานขับรถ ให้บริการต่างๆ
6. งานอัดฉีด ล้างรถ ในศูนย์บริการต่างๆ

ด. แขนงการแรงงานและสวัสดิการสังคม

1. งานกรรมกรทั่วไป
2. งานทำความสะอาดทั่วไป
3. งานป้องกันเวรยามในสถานที่ต่างๆ
4. งานแม่บ้าน บริการให้คนต่างประเทศ

ธ. แขนงการอาหารและยา

1. งานผลิตขนมจีน

ภาคผนวกที่ 11

แหล่งท่องเที่ยวหลักในเขตอนุภาค (Jewels of Mekong)

ประเทศ/แหล่งท่องเที่ยว	ประเภทแหล่งท่องเที่ยว
ก. ประเทศจีน (มณฑลยูนนาน)	
1. หลีเจียง	ประวัติศาสตร์/วัฒนธรรม
2. Oali	ประวัติศาสตร์/วัฒนธรรม
3. คุณหมิง	เมืองหลัก/ธรรมชาติ/วัฒนธรรม
4. ป่าหิน	ธรรมชาติ/วัฒนธรรม/ประวัติศาสตร์
5. สิบสองปันนา	วัฒนธรรม
ข. สปป.ลาว	
1. หลวงพระบาง	ธรรมชาติ/วัฒนธรรม/ประวัติศาสตร์
2. Plain of jars	ประวัติศาสตร์
3. เซียงของ (Xiangkhoang)	เมืองหลัก
4. Lak Sao	ธรรมชาติ
5. จำปาศักดิ์	ธรรมชาติ/วัฒนธรรม/ประวัติศาสตร์
6. เวียงจันทน์	เมืองหลัก
ค. เมียนมาร์	
1. เจดีย์ Mingun	ประวัติศาสตร์
2. มั่นคะเลย์	เมืองหลัก
3. บากุน (พุกาม)	เมืองหลัก/ประวัติศาสตร์
4. ตองยี	เมืองหลัก
5. ทะเลสาบอินเล	ธรรมชาติ
6. ไร่กัง	เมืองหลัก
7. ชะเวดากอง	ประวัติศาสตร์
8. Golden Rock	ประวัติศาสตร์

ประเทศ/แหล่งท่องเที่ยว	ประเภทแหล่งท่องเที่ยว
จ. กัมพูชา 1. เสียมเรียบ 2. นครวัด 3. ทะเลสาบเขมร 4. พนมเปญ 5. รัตนคีรี 6. สีหนุวิลล์	เมืองหลัก ประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ/วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์/วัฒนธรรม ธรรมชาติ/วัฒนธรรม เมืองหลัก/ธรรมชาติ
จ. เวียดนาม 1. ฮานอย 2. นินห์บิन्ह 3. ฮ่าวไฮฟอง 4. Thua Thien Huc	วัฒนธรรม/ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม/ประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ ธรรมชาติ/วัฒนธรรม
จ. ประเทศไทย 1. เชียงราย 2. เชียงใหม่ 3. บ้านเชียง 4. อุบลราชธานี 5. ปราสาทหินเขาพนมรุ้ง 6. กรุงเทพฯ	ธรรมชาติ/วัฒนธรรม/ประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ/วัฒนธรรม/ประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เมืองหลัก/ธรรมชาติ/วัฒนธรรม/ประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เมืองหลัก/วัฒนธรรม/ประวัติศาสตร์

ที่มา : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เสนอต่อ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 โครงการศึกษาและวิเคราะห์ทิศทางการลงทุนด้านการท่องเที่ยวในเขต
 อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

ภาคผนวกที่ 12
สถิติด้านการท่องเที่ยวในสปป.ลาว

ตารางที่ 1

จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในสปป.ลาว รายได้จากการท่องเที่ยว, จำนวนเฉลี่ยของวันที่นักท่องเที่ยวมาพักผ่อน (2537-2540)

(เหรียญสหรัฐ)

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยว	ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง	ความยาวนานของการพักผ่อน	รายได้จากการท่องเที่ยว
1990	14,400	-	-	NA
1991	37,613	161.20	-	2,250,000
1992	87,571	132.82	-	4,510,000
1993	102,946	17.56	3.50	6,280,000
1994	146,155	41.97	5.07	7,557,600
1995	346,460	137.05	4.25	24,738,480
1996	403,000	16.32	4.12	43,592,263
1997	463,200	14.94	5.00	73,276,904

ตารางที่ 2

จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในสปป.ลาว แบ่งตามภูมิภาคจากปี 2533-2540

ปี	ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก	ยุโรป	อเมริกา	แอฟริกาและตะวันออกกลาง	รวม
1990	-	-	-	-	14,100
1991	33,937	2,214	822	640	37,613
1992	81,022	4,496	2,009	44	87,571
1993	94,836	5,986	2,061	63	102,946
1994	136,114	8,019	1,837	185	146,155
1995	314,470	20,635	11,019	336	346,460
1996	357,692	30,582	14,102	624	403,000
1997	403,781	38,583	18,213	2,623	463,200
ร้อยละของการเติบโต	51.09%	60.01%	67.59%	26.50%	51.96%

ที่มา : องค์กรท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว

ตารางที่ 3

ตารางการเปรียบเทียบ รายได้จากการท่องเที่ยว กับรายได้จากการส่งออกสินค้าชนิดอื่นในสปป.ลาว

ที่มาของรายได้	2538		2539		2540	
	รายได้	อันดับ	รายได้	อันดับ	รายได้	อันดับ
1. รัตนมณีค่า Jewel	21.8	5	45.0	3	83.2	1
2. ผลิตภัณฑ์ไม้ Wood products	88.3	1	70.6	2	79.3	2
3. การท่องเที่ยว Tourism	24.7	4	43.6	4	73.3	3
4. สิ่งทอ Garments	76.7	2	75.6	1	72.6	4
5. กาแฟ Coffee	21.3	6	25.0	6	26.2	5
6. ไฟฟ้า Electricity	25.1	3	34.9	5	20.0	6
1. ผลิตภัณฑ์เกษตร Agricultural products	13.7	7	17.7	7	16.5	7

ที่มา: กระทรวงการค้า สปป.ลาว